

Službeni list

Europske unije

L 257

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Svezak 57.

28. kolovoza 2014.

Sadržaj

I. Zakonodavni akti

UREDBE

- ★ Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 ⁽¹⁾ 1
- ★ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ 73
- ★ Uredba (EU) br. 911/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o višegodišnjem financiranju djelovanja Europske agencije za pomorsku sigurnost u području odziva na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja ⁽¹⁾ 115
- ★ Uredba (EU) br. 912/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o uspostavi okvira za upravljanje financijskom odgovornošću povezanom sa sudovima za rješavanje sporova između ulagatelja i države osnovanima međunarodnim sporazumima kojih je Europska unija stranka 121

DIREKTIVE

- ★ Direktiva 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja 135

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP

★ Direktiva 2014/90/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o pomorskoj opremi i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/98/EZ ⁽¹⁾	146
★ Direktiva 2014/91/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o izmjeni Direktive 2009/65/EZ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) u pogledu poslova depozitara, politika nagrađivanja i sankcija ⁽¹⁾	186
★ Direktiva 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama ⁽¹⁾	214

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) br. 909/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 23. srpnja 2014.

o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Središnji depozitoriji vrijednosnih papira (CSD-ovi) zajedno sa središnjim drugim ugovornim stranama (CCP-ovima) znatno doprinose održavanju poslijetrgovinskih infrastruktura koje štite financijska tržišta, dok sudionicima na tržištu ulijevaju povjerenje da se transakcije vrijednosnim papirima i tijekom razdoblja najvećeg pritiska izvršavaju pravilno i pravodobno.
- (2) Zbog njihove ključne uloge u postupku namire, sustavi za namiru vrijednosnih papira kojima upravljaju CSD-ovi od sistemskog su značaja za funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira. Imajući važnu ulogu u sustavima držanja vrijednosnih papira putem kojih njihovi sudionici izvješćuju o posjedovanju vrijednosnih papira ulagatelja, sustavi za namiru vrijednosnih papira kojima upravljaju CSD-ovi također su ključni za kontrolu integriteta izdavanja, sprečavanje nepotrebnog stvaranja ili smanjenja broja izdanih vrijednosnih papira te stoga imaju važnu ulogu u zadržavanju povjerenja ulagatelja. Nadalje, sustavi za namiru vrijednosnih papira kojima upravljaju CSD-ovi usko su povezani s osiguravanjem kolaterala za operacije monetarne politike kao i s osiguravanjem kolaterala između kreditnih institucija te su stoga važni čimbenici u postupku kolateralizacije.

⁽¹⁾ SL C 310, 13.10.2012., str. 12.⁽²⁾ SL C 299, 4.10.2012., str. 76.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 23. srpnja 2014.

- (3) Iako se Direktivom 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ smanjio poremećaj u sustavu namire vrijednosnih papira izazvan postupcima zbog insolventnosti nad sudionicima u sustavu, potrebno je razmotriti ostale rizike kojima su sustavi za namiru vrijednosnih papira izloženi, kao i rizik od stečaja ili poremećaja u funkcioniranju CSD-ova koji upravljaju sustavima za namiru vrijednosnih papira. Više CSD-ova podložno je kreditnim i likvidnosnim rizicima koji proizlaze iz pružanja bankovnih usluga podređenih namiri.
- (4) Rastući broj prekograničnih namira kao posljedica razvoja dogovora o povezivanju između CSD-ova dovodi u pitanje otpornost CSD-ova prilikom uvoza rizika s kojima se susreću CSD-ovi iz drugih država članica zbog nepostojanja zajedničkih bonitetnih pravila. Nadalje, unatoč rastu prekograničnih namira, pokazalo se da se promjene utemeljene na potrebama tržišta koje bi vodile prema integriranijem tržištu za usluge CSD-a odvijaju vrlo sporo. Otvoreno unutarnje tržište namire vrijednosnih papira trebalo bi omogućiti svim ulagateljima u Uniji jednaku lakoću i korištenje jednakih postupaka za ulaganje u sve vrijednosne papire Unije kao i za domaće vrijednosne papire. Ipak, tržišta namire u Uniji još uvijek su rascjepkana izvan nacionalnih granica, a prekogranične namire još uvijek su skuplje zbog različitih nacionalnih pravila koja reguliraju namiru i djelatnosti CSD-ova i ograničenog tržišnog natjecanja među CSD-ovima. Ta rascjepkanost ometa te stvara dodatne rizike i troškove za prekograničnu namiru. S obzirom na sistemski značaj CSD-ova, trebalo bi poticati tržišno natjecanje među njima kako bi se sudionicima tržišta omogućio izbor pružatelja usluga i smanjilo oslanjanje na bilo kojeg pojedinog pružatelja infrastrukture. U nedostatku istovjetnih obveza za tržišne operatore i zajedničkih bonitetnih standarda za CSD-ove, različite mjere koje će vjerojatno biti donesene na nacionalnoj razini imat će izravan negativan učinak na sigurnost, djelotvornost i tržišno natjecanje na tržištima namire u Uniji. Potrebno je ukloniti te znatne prepreke za funkcioniranje unutarnjeg tržišta i izbjeći narušavanje tržišnog natjecanja te spriječiti pojavljivanje takvih prepreka i narušavanja u budućnosti. Za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta potrebno je stvoriti integrirano tržište za namiru vrijednosnih papira, bez razlikovanja između nacionalnih i prekograničnih transakcija vrijednosnim papirima. Sukladno tome, odgovarajuća pravna osnova za ovu Uredbu trebao bi biti članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, (UFEU) tumačen u skladu s dosljednom sudskom praksom Suda Europske unije.
- (5) Uredbom je potrebno utvrditi više jedinstvenih obveza koje treba uvesti za sudionike na tržištu u pogledu određenih aspekata ciklusa i discipline namire te predvidjeti skup zajedničkih zahtjeva za CSD-ove koji upravljaju sustavima za namiru vrijednosnih papira. Izravno primjenjiva pravila uredbe trebala bi osigurati da za sve tržišne operatore i CSD-ove vrijede istovjetne, izravno primjenjive obveze, standardi i pravila. Uredbom bi se trebala pojačati sigurnost i učinkovitost namire u Uniji sprečavajući potencijalno različita nacionalna pravila koja bi nastala prenošenjem direktive. Uredbom bi se trebala smanjiti regulatorna složenost za tržišne operatore i CSD-ove nastala zbog različitih nacionalnih pravila te bi trebala omogućiti CSD-ovima da svoje usluge pružaju na prekograničnoj razini bez potrebe za ispunjavanjem različitih nacionalnih zahtjeva poput onih povezanih s odobrenjem, nadzorom, organizacijom ili rizicima CSD-ova. Uredba kojom se uvode istovjetni zahtjevi za CSD-ove također bi trebala doprinijeti uklanjanju narušavanja tržišnog natjecanja.
- (6) Dana 20. listopada 2010. Odbor za financijsku stabilnost pozvao je na čvršće osnovne tržišne infrastrukture te zatražio reviziju i poboljšanje postojećih standarda. U travnju 2012. Odbor za platni sustav i sustav namire (CPSS) Banke za međunarodne namire (BIS) i Međunarodna organizacija komisija za vrijednosne papire (IOSCO) donijeli su globalne standarde za infrastrukture financijskih tržišta. Ti standardi zamijenili su preporuke BIS-a iz 2001. koje su Europski sustav središnjih banaka (ESSB) i Odbor europskih regulatora za tržišta vrijednosnih papira usvojili putem neobvezujuće smjernice na europskoj razini u 2009. Uzimajući u obzir globalnu prirodu financijskih tržišta i sistemski značaj CSD-ova, potrebno je osigurati međunarodnu konvergenciju bonitetnih zahtjeva kojima podliježu. Ova Uredba trebala bi pratiti postojeća načela za infrastrukture financijskih tržišta koja su izradili CPSS-IOSCO. Komisija i Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) („ESMA”), uspostavljeno Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ (ESMA), u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a trebale bi osigurati dosljednost s postojećim standardima i njihov budući razvoj pri sastavljanju ili predlaganju revizije regulatornih tehničkih standarda i provedbenih tehničkih standarda kao i smjernica i preporuka na koje se ovom Uredbom upućuje.

⁽¹⁾ Direktiva 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira (SL L 166, 11.6.1998., str. 45.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

- (7) Vijeće je u svojim zaključcima od 2. prosinca 2008. naglasilo potrebu za jačanjem sigurnosti i stabilnosti sustava za namiru vrijednosnih papira te za rješavanjem pravnih prepreka za poslijetrgovinske usluge u Uniji.
- (8) Jedna od temeljnih zadaća ESSB-a promicanje je neometanog funkcioniranja platnih sustava. U tom pogledu članovi ESSB-a izvršavaju nadgledanje putem osiguravanja učinkovitih i pouzdanih klirinških i platnih sustava. Članovi ESSB-a često djeluju kao posrednici za namire za gotovinsku stranu transakcija vrijednosnim papirima. Oni su također značajni klijenti CSD-ova koji često upravljaju kolateralizacijom operacija monetarne politike. Članove ESSB-a trebalo bi, putem konzultacija, više uključiti u izdavanje odobrenja za rad i nadzor CSD-ova, priznavanju CSD-ova treće zemlje te odobrenju određenih veza CSD-ova traži njihovo mišljenje. Kako bi se spriječilo nastajanje paralelnog skupa pravila, njih bi također trebalo, putem konzultacija, više uključiti u uspostavljanje regulatornih i provedbenih tehničkih standarda, kao i smjernica i preporuka, iako bi primarna odgovornost za određivanje takvih tehničkih standarda, smjernica i preporuka trebala ostati na Komisiji i ESMA-u, kako je propisano ovom Uredbom. Ova Uredba ne bi trebala dovoditi u pitanje odgovornosti Europske središnje banke (ESB) i nacionalnih središnjih banaka u osiguranju učinkovitih i pouzdanih sustava poravnanja i platnih sustava unutar Unije i ostalih zemalja. Ovom Uredbom ne bi trebalo članovima ESSB-a priječiti pristup informacijama koje su važne za obavljanje njihovih dužnosti, uključujući nadgledanje CSD-ova i ostalih infrastruktura financijskog tržišta.
- (9) Članovi ESSB-a, bilo koja druga tijela koja obavljaju slične funkcije u određenim državama članicama ili druga javna tijela zadužena za javni dug ili koja interveniraju u upravljanje javnim dugom u Uniji mogu sama pružati niz usluga, poput upravljanja sustavom za namiru vrijednosnih papira koje bi ih kvalificirale kao CSD. Takvi bi subjekti, kada djeluju kao CSD-ovi bez osnivanja posebnog tijela, trebali biti izuzeti od zahtjeva za odobrenje za rad ili nadzor, određenih organizacijskih zahtjeva i kapitalnih zahtjeva te zahtjeva investicijske politike, no trebali bi i dalje ostati podložni preostalim bonitetnim zahtjevima za CSD-ove. Ako takvi subjekti država članica djeluju kao CSD-ovi, svoje usluge ne bi smjeli pružati u ostalim državama članicama. S obzirom na to da članovi ESSB-a obavljaju dužnost posrednika za namire, one bi također trebale biti izuzete od zahtjeva navedenih u glavi IV. ove Uredbe.
- (10) Ova Uredba trebala bi se primjenjivati na namiru transakcija u svim financijskim instrumentima i djelatnostima CSD-ova, osim ako je navedeno drugačije. Uredbom se također ne bi trebalo dovoditi u pitanje drugo zakonodavstvo Unije koje se odnosi na određene financijske instrumente kao što je Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ te mjere koje su donesene u skladu s tom Direktivom.
- (11) Evidentiranje vrijednosnih papira u nematerijaliziranom obliku važan je korak za prema povećanju učinkovitosti namire te osiguranju integriteta izdavanja vrijednosnih papira, posebno u kontekstu povećanja složenosti metoda držanja i prijenosa. Zbog sigurnosnih razloga ova Uredba predviđa evidentiranje u nematerijaliziranom obliku svih prenosivih vrijednosnih papira koji su uvršteni za trgovanje ili se njima trguje na mjestima trgovanja reguliranim Direktivom 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ i Uredbom (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Ovom se Uredbom ne bi trebala određivati jedna određena metoda početnog evidentiranja u nematerijaliziranom obliku koja bi trebala moći da bude u obliku imobilizacije ili izravne dematerijalizacije. Ovom se Uredbom ne bi trebala određivati vrsta institucije koja treba evidentirati vrijednosne papire u nematerijaliziranom obliku nakon izdavanja, nego bi se njome trebalo dopustiti raznim sudionicima, uključujući voditelja registra, da obavljaju tu funkciju. Međutim kad se transakcije takvim vrijednosnim papirima izvršavaju na mjestima trgovanja koja su regulirana Direktivom 2014/65/EU i Uredbom (EU) br. 600/2014 ili su dani kao kolateral prema uvjetima utvrđenima u Direktivi 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, takvi bi se vrijednosni papiri trebali unijeti u CSD-ov sustav nematerijaliziranih vrijednosnih papira kako bi se osiguralo da se, između ostalog, svi takvi vrijednosni papiri nalaze u sustavu za namiru vrijednosnih papira. Imobilizacija i dematerijalizacija ne bi trebali uključivati nikakav gubitak prava imatelja vrijednosnih papira i trebalo bi ih ostvariti tako da se osigura da imatelji vrijednosnih papira mogu provjeriti svoja prava.

⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

⁽²⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2002. o financijskom kolateralu (SL L 168, 27.6.2002., str. 43.).

- (12) Kako bi se omogućila sigurnost namire, svaki sudionik u sustavu za namiru vrijednosnih papira koji kupuje ili prodaje određene financijske instrumente, odnosno prenosive vrijednosne papire, instrumente tržišta novca, udjele u subjektima za zajednička ulaganja i emisijske jedinice, trebao bi svoju obvezu namiriti na predviđeni datum namire.
- (13) Duža razdoblja namire za transakcije prenosivim vrijednosnim papirima uzrokuju neizvjesnost i povećani rizik za sudionike sustava za namiru vrijednosnih papira. Različita trajanja razdoblja namire transakcija diljem država članica otežavaju usklađivanje te su izvori grešaka za izdavatelje, ulagatelje i posrednike. Stoga je potrebno osigurati zajedničko razdoblje namire koje bi olakšalo utvrđivanje predviđenog datuma namire te olakšalo provedbu mjera discipline namire. Predviđeni datum namire transakcija prenosivim vrijednosnim papirima koje su izvršene na mjestima trgovanja koje uređuje Direktiva 2014/65/EU i Uredba (EU) br. 600/2014 trebao bi uslijediti najkasnije drugog radnog dana nakon trgovanja. Za složene operacije koje se sastoje od nekoliko transakcija kao što su sporazumi o povratnoj kupnji vrijednosnih papira ili o pozajmljivanju, taj zahtjev trebalo bi primijeniti na prvu transakciju koja uključuje prijenos vrijednosnih papira. S obzirom na njihovu nestandardnost, taj se zahtjev ne bi trebao primjenjivati na transakcije koje dotične stranke privatno dogovaraju, već bi se trebao provoditi na mjestima trgovanja koja su uređena Direktivom 2014/65/EU i Uredbom (EU) br. 600/2014 ili na transakcije koje se provode bilateralno, ali se o njima izvještava mjesto trgovanja koje uređuje Direktiva 2014/65/EU i Uredba (EU) br. 600/2014. Nadalje, taj se zahtjev ne bi trebao odnositi na prvu transakciju ako dotični prenosivi vrijednosni papiri podliježu početnom evidentiranju u nematerijaliziranom obliku.
- (14) CSD-ovi i ostale tržišne infrastrukture trebale bi poduzeti mjere za sprečavanje i rješavanje neuspjelih namira. Ključno je da se takva pravila u Uniji primjenjuju na jedinstven i izravan način. Posebno bi trebalo zahtijevati da CSD-ovi i ostale tržišne infrastrukture uspostave postupke koji će im omogućiti donošenje odgovarajućih mjera za suspenziju svakog sudionika koji sustavno uzrokuje neuspjele namire te otkrivanje njegova identiteta javnosti, pod uvjetom da taj sudionik ima mogućnost podnošenja primjedaba prije donošenja takve odluke.
- (15) Jedan od najučinkovitijih načina rješavanja neuspjelih namira jest da se od sudionika s neuspjelim namirama zahtijeva obvezno provođenje prvobitnog sporazuma. Ova Uredba trebala bi osigurati jedinstvena pravila u vezi s kaznama i određenim aspektima transakcije nakupa za sve prenosive vrijednosne papire, instrumente tržišta novca, udjele u subjektima za zajednička ulaganja i emisijske jedinice, kao što su vrijeme i određivanje cijena. Ta bi pravila trebala prilagoditi posebnostima različitih tržišta vrijednosnih papira, određenim mjestima trgovanja kao što su tržišta rasta MSP-ova kako su definirana Direktivom 2014/65/EU i određenim složenim operacijama kao što su jako kratkoročni sporazumi o povratnoj kupnji ili sporazumi o pozajmljivanju, kako bi se izbjegao negativan učinak na likvidnost i učinkovitost tržišta vrijednosnih papira. Pravila o disciplini namire trebalo bi primjenjivati tako da pružaju poticaj namiri transakcija u svim relevantnim financijskim instrumentima do njihova predviđenog datuma namire.
- (16) Postupci i kazne povezani s neuspjelim namirama trebali bi biti primjereni razmjerima i ozbiljnosti takvih neuspjelih namira, pri čemu su razmjerni tako da održavaju i štite likvidnost relevantnih financijskih instrumenata. Djelatnosti održavanja tržišta posebno imaju ključnu ulogu u pružanju likvidnosti tržištima u Uniji, osobito manje likvidnim vrijednosnim papirima. Mjere kojima se sprečava i rješava neuspjele namire trebale bi biti uravnotežene u odnosu na potrebu da se zadrži i zaštiti likvidnost u tim vrijednosnim papirima. Novčane kazne izrečene sudionicima s neuspjelim namirama trebalo bi, ako je moguće, knjižiti kao naknadu u korist klijenata koji namiru uspiju izvršiti te ne bi trebale ni u kojem slučaju postati izvor prihoda za dotičan CSD. CSD-ovi bi trebali savjetovati tržišne infrastrukture kojima pružaju CSD-ove usluge u odnosu na provedbu mjera discipline namire utvrđenih u ovoj Uredbi.
- (17) U većini slučajeva trebalo bi pokrenuti postupak nakupa ako se financijski instrumenti ne dostave u roku četiri radna dana od predviđenog datuma namire. Ipak, za nelikvidne financijske instrumente primjereno je da se razdoblje prije pokretanja postupka nakupa poveća do najviše sedam radnih dana. Regulatornim tehničkim standardima trebao bi se odrediti kriterij prema kojem se utvrđuje smatraju li se financijski instrumenti nelikvidnima uzimajući u obzir procjene koje se već nalaze u Uredbi (EU) br. 600/2014. U slučaju takvog utvrđenja, produljenje roka za pokretanje postupka nakupa trebalo bi biti najviše sedam radnih dana.

- (18) Primjereno je dopustiti tržištima rasta MSP-ova da budu fleksibilna i da ne primjenjuju postupak nakupa do najviše 15 dana nakon trgovanja kako bi se uzela u obzir likvidnost takvih tržišta i posebno omogućila aktivnost održavatelja tržišta na takvim manje likvidnim tržištima. Mjere discipline namire koje se odnose na tržišta rasta MSP-ova trebale bi se odnositi samo na transakcije koje se provode na takvim tržištima. Kao što je utvrđeno u radnom dokumentu Komisije od 7. prosinca 2011. i povezanoj Komunikaciji Komisije pod nazivom „Akcijski plan za poboljšanje pristupa MSP-ova financiranju”, pristup tržištima kapitala trebao bi se razvijati kao alternativa pozajmljivanju banaka MSP-ovima te je stoga primjerena prilagodba pravila kako bi se bolje zadovoljavale potrebe tih tržišta rasta MSP-ova.
- (19) CSD-ovima bi trebalo dopustiti praćenje izvršavanja nakupa u odnosu na višestruke upute o namiri za iste financijske instrumente i s istim datumom isteka produljenog razdoblja s ciljem smanjivanja na najmanju moguću mjeru broja nakupa koliko je moguće sukladno zahtjevima ove Uredbe.
- (20) Budući da je glavni cilj ove Uredbe uvesti niz pravnih obveza nametnutih izravno tržišnim operaterima koje se sastoje, između ostalog, od evidentiranja svih prenosivih vrijednosnih papira u nematerijaliziranom obliku u CSD prilikom trgovanja takvim vrijednosnim papirima na mjestima trgovanja koja su regulirana Direktivom 2014/65/EU i Uredbom (EU) br. 600/2014 ili davanja kao kolateral prema uvjetima Direktive 2002/47/EZ i od namire njihovih obveza najkasnije do drugog radnog dana nakon trgovanja te budući da su CSD-ovi odgovorni za upravljanje sustavima za namiru vrijednosnih papira te za primjenu mjera kako bi se osigurala pravodobna namira u Uniji, ključno je osigurati sigurnost i pouzdanost svih CSD-ova te neprekidno ispunjavanje strogih zahtjeva za organizaciju, poslovanje i bonitetne zahtjeve utvrđenih ovom Uredbom, uključujući poduzimanje svih razumnih mjera za smanjenje prijevara i nemara. Jedinstvena i izravno primjenjiva pravila u vezi s odobrenjem za rad i stalnim nadzorom CSD-ova stoga su ključan ishod te su međusobno povezana s pravnim obvezama nametnutima sudionicima na tržištu ovom Uredbom. Stoga je potrebno uključiti pravila povezana s odobrenjem za rad i nadzorom CSD-ova u isti akt kao i pravne obveze propisane za sudionike na tržištu.
- (21) Uzimajući u obzir da bi CSD-ovi trebali biti podložni zajedničkim zahtjevima te kako bi svladali postojeće prepreke za prekograničnu namiru, svaki CSD s odobrenjem za rad trebao bi imati slobodu pružanja svojih usluga unutar područja Unije uključujući uspostavom podružnice. Kako bi se osigurala odgovarajuća razina sigurnosti u pružanju usluga CSD-a u drugoj državi članici, takav CSD trebao bi podlijevati posebnom postupku utvrđenom u ovoj Uredbi ako namjerava pružati određene osnovne usluge kako je predviđeno u ovoj Uredbi ili uspostaviti podružnicu u državi članici domaćinu.
- (22) Unutar tržišta namire bez granica u Uniji potrebno je utvrditi nadležnosti različitih nadležnih tijela koja su uključena u provedbu ove Uredbe. Države članice posebno bi trebale imenovati nadležna tijela odgovorna za primjenu ove Uredbe kojima bi se trebale dodijeliti nadzorne i istražne ovlasti potrebne za izvođenje njihovih funkcija. CSD bi trebao biti podložan odobrenju za rad i nadzoru nadležnog tijela njegove matične države članice, koje je mjerodavno te koje bi trebalo imati ovlast ispitati način svakodnevnog djelovanja CSD-ova, provođenja redovitih provjera te prema potrebi poduzimanja odgovarajućih mjera. Međutim dotično nadležno tijelo trebalo bi se u početnoj fazi savjetovati i trebalo bi surađivati s drugim relevantnim tijelima, što uključuje tijela odgovorna za nadgledanje svakog sustava za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja CSD, središnje banke koje izdaju najvažnije valute namire, gdje je primjenjivo, važne središnje banke koje djeluju kao posrednik za namire za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira, te također, gdje je primjenjivo, nadležna tijela drugih subjekata grupe. Takva suradnja također podrazumijeva razmjenu informacija između dotičnih tijela i izravna obavješćivanja tih tijela u slučaju izvanredne situacije koja utječe na likvidnost i stabilnost financijskog sustava u bilo kojoj državi članici gdje CSD ili bilo koji od njegovih sudionika imaju poslovni nastan.
- (23) Ako CSD svoje usluge pruža u drugoj državi članici, nadležno tijelo države članice domaćina trebalo bi moći zatražiti od nadležnog tijela matične države članice sve informacije u vezi s aktivnostima CSD-a koje su značajne tijelu koje ih traži. Radi omogućivanja učinkovite koordinacije nadzora, te bi se informacije mogle posebno odnositi na usluge koje se pružaju korisnicima CSD-a s poslovnim nastanom u državi članici domaćinu ili instrumente ili valute koji se obrađuju i mogu uključiti informacije o nepovoljnim kretanjima, rezultatima procjene rizika i korektivnim mjerama. Nadležno tijelo matične države članice također bi trebala imati pristup svim informacijama o kojima CSD povremeno izvještava nadležno tijelo države članice domaćina.

- (24) Ako CSD pruža svoje usluge u državi članici različitoj od države članice u kojoj ima poslovni nastan, uključujući uspostavljanje podružnice, nadležno tijelo njegove matične države članice u najvećoj je mjeri odgovorno za nadzor tog CSD-a. Ako su u državi članici domaćinu djelatnosti CSD postale vrlo značajne za funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu ulagatelja u toj državi članici domaćinu, nadležna tijela i relevantna tijela matične države članice i države članice domaćina trebali bi uspostaviti dogovore o suradnji za nadzor djelatnosti tog CSD-a u državi članici domaćinu. Nadležno tijelo matične države članice također bi trebalo moći odlučiti da ti dogovori o suradnji predviđaju multilateralnu suradnju, uključujući suradnju na kolegijalnoj razini, između nadležnih tijela matične države članice i nadležnih i relevantnih tijela iz dotičnih država članica domaćina. Takvi dogovori o suradnji ipak se ne bi trebali smatrati kolegijem supervizora iz Uredbe (EU) br. 1095/2010. Ni jednu državu članicu ili grupu država članica ne smije se diskriminirati, bilo izravno ili neizravno, u smislu lokacije CSD-a i usluge namire. Pri izvršavanju svojih dužnosti koje su u skladu s ovom Uredbom nijedno tijelo ne bi trebalo izravno ili neizravno diskriminirati bilo koje poduzeće iz druge države članice. Podložno ovoj Uredbi, CSD iz jedne države članice ne bi trebao biti ograničen ili spriječen u namiri financijskih instrumenata u valuti druge države članice ili u valuti treće zemlje.
- (25) Ova Uredba ne bi trebala spriječiti države članice da u svojem nacionalnom pravu zahtijevaju određeni pravni okvir za svakodnevnu suradnju na nacionalnoj razini između nadležnog tijela CSD-a i relevantnih tijela. Takav nacionalni pravni okvir trebao bi biti usklađen sa smjernicama u pogledu nadzornih praksi i suradnje između nadležnih tijela koje ESMA može izdati u skladu s ovom Uredbom.
- (26) Bilo koja pravna osoba iz opsega definicije CSD-a mora od nadležnih nacionalnih tijela dobiti odobrenje za rad prije početka obavljanja svojih djelatnosti. Uzimajući u obzir različite poslovne modele, CSD bi trebao biti definiran upućivanjem na određene osnovne usluge koje se sastoje od namire, što podrazumijeva upravljanje sustavom za namiru vrijednosnih papira, usluge bilježnika i održavanja središnjih računa vrijednosnih papira. CSD bi trebao barem upravljati sustavom za namiru vrijednosnih papira te pružati još jednu osnovnu uslugu. Ova kombinacija ključna je za ulogu CSD-ova u namiri vrijednosnih papira i u osiguravanju integriteta izdavanja vrijednosnih papira. Tijela koja ne upravljaju sustavima za namiru vrijednosnih papira kao što su voditelji registara, agenti za prijenos, javna tijela, tijela odgovorna za sustav registara osnovana u skladu s Direktivom 2003/87/EZ ili središnje druge ugovorne strane (CCP-ovi) koje su uređene Uredbom (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ne ulaze u opseg definicije CSD-a.
- (27) CSD-ovi bi trebali imati planove oporavka kako bi se osigurao kontinuitet njihovih ključnih operacija. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, nadležna tijela trebala bi osigurati uspostavu i održavanje odgovarajućeg plana sanacije za svaki CSD u skladu s relevantnim nacionalnim pravom.
- (28) Kako bi se dostavili pouzdani podaci o opsegu namire vrijednosnih papira izvan sustava namire vrijednosnih papira i kako bi se osiguralo praćenje i razmatranje rizika koji nastaju, svaka institucija koja uz CSD-ove namiruje transakcije vrijednosnim papirima izvan sustava namire vrijednosnih papira trebala bi o svojim djelatnostima namire izvješćivati dotična nadležna tijela. Nadležna tijela primatelji trebala bi naknadno prenijeti tu informaciju ESMA-i i trebala bi obavijestiti ESMA-u o svim potencijalnim rizicima koji proizlaze iz takvih djelatnosti namire. Nadalje, ESMA bi trebala pratiti takve djelatnosti namire i uzeti u obzir potencijalne rizike koji bi iz njih mogli nastati.
- (29) Kako bi se izbjeglo da CSD-ovi preuzimaju bilo kakav rizik u djelatnostima koje nisu podložne odobrenju za rad u skladu s ovom Uredbom, djelatnosti CSD-ova koji imaju odobrenje za rad trebale bi biti ograničene na pružanje usluga koje su pokrivene njihovim odobrenjem za rad ili priopćene prema ovoj Uredbi te ne bi trebali imati udjele,

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190.).

kao što je definirano u ovoj Uredbi uputom na Direktivu 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili imati ikakvo vlasništvo, izravno ili neizravno, od 20 % ili više prava glasa ili kapitala u bilo kojim drugim institucijama osim onih koje pružaju slične usluge, osim ako su nadležna tijela CSD-ova odobrila takvo sudjelovanje na temelju činjenice da se time znatno ne povećava profil rizika CSD-ova.

- (30) Kako bi se osiguralo sigurno funkcioniranje sustava za namiru vrijednosnih papira, njima bi trebali upravljati isključivo CSD-ovi ili središnje banke koje djeluju kao CSD-ovi podložno ovoj Uredbi.
- (31) Ne dovodeći u pitanje posebne zahtjeve poreznog prava država članica, CSD-ovi bi trebali imati odobrenje za pružanje pomoćnih usluga uz njihove osnovne usluge koje pridonose jačanju sigurnosti, učinkovitosti i transparentnosti tržišta vrijednosnih papira te koje ne stvaraju nepotrebne rizike za njihove osnovne usluge. Netaksativan popis tih usluga određen je u ovoj Uredbi ne bi trebao biti konačan kako bi CSD-ovi mogli odgovoriti na buduća kretanja na tržištu. Ako se pružanje takvih usluga odnosi na zadržavanje poreza i obveze izvješćivanja nadležnih poreznih tijela, one će se nastaviti provoditi u skladu s pravom dotičnih država članica. U skladu s člankom 114. stavkom 2. UFEU-a, ovlast donošenja mjera u okviru članka 114. stavka 1. ne primjenjuje se na fiskalne odredbe. U svojoj presudi od 29. travnja 2004. u predmetu C-338/01, Komisija protiv Vijeća ⁽²⁾, Sud Europske unije smatrao je da se „fiskalne odredbe” trebaju tumačiti kao da „obuhvaćaju ne samo odredbe koje određuju porezne obveznike, oporezive transakcije, temelj za oporezivanje, stope i izuzeća od izravnih i neizravnih poreza nego i one koje se odnose na postupke za ubiranje tih poreza.” Ovom se Uredbom stoga ne obuhvaćaju postupci za ubiranje poreza za koje bi bilo potrebno koristiti različiti pravni temelj.
- (32) U svrhu dobivanja odobrenja za CSD koji namjerava osnovnu uslugu izdvojiti trećoj strani ili pružiti novu osnovnu uslugu ili pomoćnu uslugu koja nije navedena ovom Uredbom, upravljati drugim sustavom za namiru vrijednosnih papira, upotrijebiti drugog posrednika za namire ili uspostaviti bilo kakve veze CSD-ova koje uključuju znatne rizike, trebalo bi primijeniti isti postupak koji je bio potreban za početno odobrenje za rad, osim da nadležna tijela izvješćuju CSD koji podnosi zahtjev u roku od tri mjeseca je li odobrenje dobiveno ili odbijeno. Međutim veze CSD-ova koje ne uključuju znatne rizike ili interoperabilne veze CSD-ova koji izdvajaju svoje usluge koje se odnose na te interoperabilne veze javnim subjektima, kao što su članovi ESSB-a, ne bi trebale biti podložne prethodnom odobrenju, već bi o njima relevantni CSD-ovi trebali obavijestiti svoja nadležna tijela.
- (33) Ako CSD namjerava proširiti svoje usluge na pomoćne usluge nebankovnog tipa koje su izričito navedene u ovoj Uredbi, a koje ne uzrokuju porast profila rizika, trebao bi to moći napraviti nakon obavješćivanja nadležnog tijela svoje matične države članice.
- (34) CSD-ovi s poslovnim nastanom u trećim zemljama trebali bi moći pružati svoje usluge u Uniji, uključujući uspostavom podružnice. Kako bi se osigurala odgovarajuća razina sigurnosti u pružanju usluga CSD-a od strane CSD-ova trećih zemalja, takvi CSD-ovi trebali bi biti podložni priznavanju od strane ESMA-e ako žele pružati određene usluge koje su navedene u ovoj Uredbi ili uspostaviti podružnicu u Uniji. Ako takvog priznavanja nema, CSD-ovi iz trećih zemalja trebali bi moći uspostaviti veze s CSD-ovima koji imaju poslovni nastan u Uniji pod uvjetom da relevantno nadležno tijelo nema primjedbi. S obzirom na globalnu prirodu finansijskih tržišta, ESMA je u najboljem položaju za priznavanje CSD-ova treće zemlje. ESMA bi trebala moći priznati CSD-ove treće zemlje samo ako Komisija zaključi da su podložni pravnom i nadzornom okviru koji je u stvarnosti istovjetan onome koji je predviđen ovom Uredbom, ako im je stvarno izdano odobrenje za rad, nad njima se provodi nadzor i podložni su nadgledanju u svojoj zemlji poslovnog nastana te ako su uspostavljeni dogovori o suradnji između ESMA-e, nadležnih tijela i relevantnih tijela CSD-ova. ESMA-ino priznanje trebalo bi ovisiti o učinkovitom istovjetnom priznanju bonitetnog okvira primjenjivog na CSD-ove koji imaju poslovni nastan u Uniji i odobrenje za rad u skladu s ovom Uredbom.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidiranim finansijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

⁽²⁾ [2004] ECR I-4829.

- (35) Uzimajući u obzir složenost kao i sistemsku prirodu CSD-ova i usluga koje pružaju, transparentna pravila upravljanja trebala bi osigurati da su više rukovodstvo, članovi upravljačkog tijela, dioničari i sudionici koji imaju kontrolu nad djelovanjem CSD-a, kao što je određeno upućivanjem na Direktivu 2013/34/EU, primjereni za osiguravanje pouzdanog i razboritog upravljanja CSD-om.
- (36) U državama članicama koriste se različite upravljačke strukture. U većini slučajeva koristi se struktura jedinstvene ili dvojne uprave. Definicije korištene u ovoj Uredbi nastoje obuhvatiti sve postojeće strukture bez zagovaranja neke posebne strukture. One su isključivo funkcionalne u svrhu postavljanja pravila s određenim ishodom bez obzira na nacionalno pravo trgovačkih društava koje se primjenjuje na instituciju u svakoj državi članici. Definicije stoga ne bi trebale utjecati na općenitu podjelu nadležnosti u skladu s nacionalnim pravom trgovačkih društava.
- (37) Transparentna pravila upravljanja trebala bi osigurati da se s jedne strane uzmu u obzir interesi dioničara, uprave i osoba CSD-a, a s druge strane interesi njihovih korisnika kojima CSD-ovi u konačnici pružaju usluge. Ta bi se pravila upravljanja trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje model vlasništva koji je CSD usvojio. Trebali bi se uspostaviti odbori korisnika za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD kako bi se korisnicima pružila prilika da savjetuju upravljačko tijelo CSD-a o ključnim pitanjima koja utječu na njih te im je potrebno pružiti alate za obnašanje njihove uloge. Interesi raznih korisnika CSD-ova, uključujući interese imatelja različitih vrsta vrijednosnih papira, trebali bi biti zastupljeni u odboru korisnika.
- (38) CSD-ovi bi trebali moći izdvajati pružanje svojih usluga vanjskim izvršiteljima pod uvjetom da se upravlja rizicima koji nastaju takvim aranžmanima o izdvajanju usluga. Uzimajući u obzir značaj zadataka koji su povjereni CSD-ovima, ova bi Uredba trebala osigurati da CSD-ovi ne prenose svoje odgovornosti na treće strane putem ugovornog izdvajanja svojih djelatnosti trećim stranama. Izdvajanje takvih djelatnosti trebalo bi biti podložno strogim uvjetima koji zadržavaju odgovornost CSD-ova za njihove djelatnosti te osiguravaju da nadzor i nadgledanje CSD-ova nisu narušeni. Trebalo bi biti moguće od tih zahtjeva izuzeti CSD-ovo izdvajanje svojih aktivnosti javnom subjektu pod određenim uvjetima.
- (39) Ova Uredba ne bi trebala spriječiti države članice koje dopuštaju sustave izravnog držanja vrijednosnih papira da svojem nacionalnom pravu predvide da stranke koje nisu CSD-ovi izvode ili mogu izvoditi određene funkcije koje u nekim drugim vrstama sustava držanja vrijednosnih papira obično izvode CSD-ovi te da odrede način na koji bi se te funkcije trebale izvršavati. Posebno u nekim državama članicama upravitelji računa ili sudionici u sustavima za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja CSD-ovi knjiže unose u račune vrijednosnih papira koje održavaju CSD-ovi, a da oni sami nužno nisu pružatelji računa. U pogledu potrebe za pravnom sigurnošću unosa u račune na razini CSD-a, u ovoj Uredbi trebalo bi priznati posebnu ulogu koju obnašaju takve druge stranke. Stoga bi trebalo biti moguće, u određenim okolnostima i podložno strogim pravilima koja su utvrđena zakonom, podijeliti odgovornost između CSD-a i druge relevantne stranke ili omogućiti isključivu odgovornost te druge stranke za određene aspekte u vezi s vođenjem računa vrijednosnih papira na najvišoj razini pod uvjetom da je takva druga stranka podložna odgovarajućoj regulativi i nadzoru. Ne bi trebalo biti ograničenja u odnosu na opseg podjele odgovornosti.
- (40) Provođenje poslovnih pravila trebalo bi osigurati transparentnost u odnosima između CSD-ova i njihovih korisnika. Posebno bi CSD-ovi trebali imati javno objavljene, transparentne, objektivne i nediskriminirajuće kriterije sudjelovanja u sustavu za namiru vrijednosnih papira kojima bi se mogao ograničiti pristup sudionicima samo na temelju uključenih rizika. Brzo i odgovarajuće sredstvo trebalo bi biti dostupno nadležnim tijelima za razmatranje bilo kakvog neopravdanog odbijanja CSD-ova da sudionicima pruže svoje usluge. CSD-ovi bi trebali javno objaviti cijene i naknade za svoje usluge. Kako bi se osigurao slobodan i nediskriminirajući pristup CSD-ovim uslugama te s obzirom na znatnu tržišnu moć koju CSD-ovi još uvijek imaju na području svoje države članice, CSD-ovi ne bi trebali moći odstupati od svoje objavljene politike cijena za svoje osnovne usluge i trebali bi održavati posebne račune za troškove i prihode koji su povezani sa svakom od njihovih osnovnih usluga i s njihovim pomoćnim uslugama. Te odredbe o sudjelovanju dopunjuju i jačaju pravo sudionika na tržištu da koriste sustav za namiru u drugoj državi članici kako je predviđeno Direktivom 2014/65/EU.

- (41) Kako bi olakšali učinkovito evidentiranje, namiru i plaćanje, CSD-ovi bi u svoje postupke komunikacije trebali uključiti sudionike, tržišne infrastrukture s kojima se oni povezuju, relevantne međunarodne otvorene komunikacijske postupke te standarde za prijenos poruka i referentne podatke.
- (42) Uzimajući u obzir središnju ulogu sustava za namiru vrijednosnih papira na financijskim tržištima, CSD-ovi bi, pri pružanju svojih usluga, trebali uložiti najviše napora u osiguravanje pravodobnih namira transakcija vrijednosnih papira te integriteta izdanja vrijednosnih papira. Ova Uredba ne bi trebala utjecati na nacionalno pravo država članica koji reguliraju držanje vrijednosnih papira i aranžmane koji održavaju integritet izdanja vrijednosnih papira. Međutim kako bi se poboljšala zaštita imovine njihovih sudionika i klijenata, ova bi Uredba od CSD-ova trebala zahtijevati odvajanje računa vrijednosnih papira koji se održavaju za svakog sudionika i ponudu, na zahtjev, za daljnje odvajanje računa klijenata sudionika koje će ponekad možda biti moguće samo po višoj cijeni koju trebaju podmiriti klijenti sudionika koji zahtijevaju daljnje odvajanje. Od CSD-ova i njihovih sudionika trebalo bi se zahtijevati da omoguće i odvajanje zbirnih računa za klijente i odvajanje pojedinačnog računa za klijente kako bi klijenti mogli odabrati razinu odvajanja za koju smatraju da odgovara njihovim potrebama.

Jedino izuzeće trebalo bi biti ako se zbog drugih zahtjeva javne politike, posebno u vezi s učinkovitim i transparentnim ubiranjem poreza, od CSD-a i njegovih sudionika traži da omoguće odvajanje pojedinačnog računa za klijente za građane i rezidente i pravne osobe s poslovnim nastanom u državi članici ako se na dan stupanja na snagu ove Uredbe takvo odvajanje pojedinačnog računa za klijente zahtijeva u okviru nacionalnog prava države članice na temelju kojeg su vrijednosni papiri koncipirani i samo za građane, rezidente i pravne osobe s poslovnim nastanom u toj državi članici. CSD-ovi bi trebali osigurati da se ti zahtjevi primjenjuju odvojeno za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravljaju. Ne dovodeći u pitanje pružanje pomoćnih usluga, CSD-ovi ne bi trebali koristiti za vlastiti račun nikakve vrijednosne papire koji pripadaju korisniku osim ako ih taj korisnik izričito ovlasti i inače ne bi trebali koristiti za vlastiti račun vrijednosne papire koji im ne pripadaju. Dodatno bi CSD od sudionika trebao tražiti dobivanje svih potrebnih prethodnih suglasnosti od njihovih klijenata.

- (43) Direktivom 98/26/EZ predviđeno je da bi nalozi za prijenos uvedeni u sustav za namiru vrijednosnih papira u skladu s pravilima tih sustava trebali biti pravno izvršivi i obvezujući za treće strane. Međutim, budući da se Direktiva 98/26/EZ ne odnosi posebno na CSD-ove koji upravljaju sustavima za namiru vrijednosnih papira, radi jasnoće ovom bi Uredbom trebalo zahtijevati od CSD-ova da odrede trenutak ili trenutke kada se nalozi za prijenos unose u njihov sustav te postaju neopozivi u skladu s pravilima te Direktive. Nadalje kako bi ojačali pravnu sigurnost, CSD-ovi bi svojim sudionicima trebali objaviti točno vrijeme kada je prijenos vrijednosnih papira i gotovine u sustav za namiru vrijednosnih papira pravno izvršiv i obvezujući za treće stranke u skladu s nacionalnim pravom, ovisno o slučaju. CSD-ovi bi također trebali poduzeti sve razumne mjere kako bi osigurali da su prijenosi vrijednosnih papira i gotovine pravno izvršivi i obvezujući za treće stranke najkasnije do kraja radnog dana stvarnog datuma namire.
- (44) Kako bi se izbjegao rizik namire zbog insolventnosti posrednika za namire, CSD bi trebao namiriti, kada je to praktično i dostupno, gotovinsku stranu transakcija vrijednosnim papirima putem računa otvorenih kod središnje banke. Ako ova mogućnost nije praktična i dostupna, CSD bi trebao imati mogućnost namire putem računa otvorenih u kreditnoj instituciji osnovanoj u skladu s uvjetima određenima u Direktivi 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i podložno posebnom postupku odobrenja i bonitetnim zahtjevima predviđenima u glavi IV. ove Uredbe.
- (45) Pomoćne bankovne usluge za namiru koje uključuju kreditne rizike i likvidnosne rizike trebale bi pružati isključivo CSD-ovi ili se izdvajaju subjektima koji imaju odobrenje za pružanje bankovnih usluga koje su pomoćne CSD-ovim djelatnostima, kao što je utvrđeno u ovoj Uredbi.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

- (46) Kako bi se osigurale učinkovitosti koje proizlaze iz pružanja CSD-ovih i bankovnih usluga unutar iste skupine poduzeća, zahtjevi iz ove Uredbe ne bi trebali sprečavati da kreditne institucije pripadaju istoj skupini poduzeća kao CSD. Prikladno je predvidjeti aranžmane prema kojima CSD-ovi mogu dobiti odobrenje za pružanje svojim sudionicima i drugim subjektima pomoćnih usluga iz istog pravnog subjekta ili iz različitog pravnog subjekta koji može biti dio iste skupine poduzeća koju u konačnici kontrolira isto matično poduzeće ili ne. Ako kreditna institucija, osim središnje banke, djeluje kao posrednik za namire, kreditna institucija bi CSD-ovim sudionicima trebala moći pružati usluge utvrđene ovom Uredbom, koje su obuhvaćene odobrenjem za rad, no ne bi trebala pružati druge bankovne usluge iz istog pravnog subjekta kako bi se ograničila izloženost sustava za namiru rizicima koji proizlaze iz propasti kreditne institucije.
- (47) Budući da se Direktiva 2013/36/EU ne dotiče posebno dnevnih kreditnih i likvidnosnih rizika koji proizlaze iz pružanja pomoćnih bankovnih usluga za namiru, kreditne institucije i CSD-ovi koji pružaju takve usluge također bi trebali biti podložni određenim pojačanim zahtjevima za smanjenje kreditnih i likvidnosnih rizika, uključujući kapitalni zahtjev koji se temelji na riziku i koji odražava relevantne rizike. Takvi poboljšani zahtjevi za smanjenje kreditnog i likvidnosnog rizika trebali bi slijediti globalne standarde za infrastrukture financijskog tržišta i načela za „Alate za praćenje dnevnog upravljanja likvidnošću” koje je u travnju 2013. objavio Bazelski odbor za nadzor banaka.
- (48) Određeni CSD-ovi koji djeluju i kao kreditne institucije podliježu zahtjevima za regulatornim kapitalom i zahtjevima za izvještavanje koji se odnose na kreditne institucije i koji su utvrđeni u Uredbi (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Direktivi 2013/36/EU. S obzirom na sistemski značaj takvih CSD-ova, primjereno je da se primjenjuju najstroži zahtjevi predviđeni pravom Unije kako bi se izbjegla kumulativna primjena različitih pravila Unije, na primjer u vezi s izvještavanjem o zahtjevima za regulatornim kapitalom. U svakom području u kojem je utvrđeno potencijalno dupliciranje zahtjeva, Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo) („EBA”) uspostavljeno Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ i ESMA trebale bi dati mišljenje o prikladnoj primjeni akata Unije u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) br. 1093/2010 odnosno Uredbe (EU) br. 1095/2010.
- (49) Osim zahtjeva za regulatornim kapitalom iz Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktive 2013/36/EU, kreditne institucije i CSD-ovi trebali bi podliježati kapitalnom zahtjevu koji odražava rizike, poput kreditnog i likvidnosnog rizika, koji proizlaze iz odobravanja dnevnog kredita, između ostalog, sudionicima u sustavu za namiru vrijednosnih papira ili ostalim korisnicima usluga CSD-a.
- (50) Kako bi osigurala potpunu usklađenost s posebnim mjerama za smanjenje kreditnih i likvidnosnih rizika, nadležna tijela trebala bi moći zahtijevati od CSD-ova da imenuju više od jedne kreditne institucije kad god mogu dokazati, na temelju dostupnih dokaza, da izloženost jedne kreditne institucije koncentraciji kreditnih i likvidnosnih rizika nije u potpunosti smanjena. CSD-ovi bi također trebali moći imenovati više od jedne kreditne institucije.
- (51) Nadzor usklađenosti imenovanih kreditnih institucija ili CSD-ova koji imaju odobrenje za pružanje bankovnih usluga pomoćnih za namiru sa zahtjevima Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktive 2013/36/EU i posebnim relevantnim bonitetnim zahtjevima iz ove Uredbe trebalo bi povjeriti nadležnim tijelima iz Uredbe (EU) br. 575/2013. Kako bi se osigurala dosljedna primjena nadzornih standarda, poželjno je da bankovne usluge CSD-ova, koje su takvog opsega i prirode da predstavljaju značajan rizik za financijsku stabilnost Unije, izravno nadzire ESB pod uvjetima navedenima u Uredbi Vijeća (EU) br. 1024/2013 ⁽³⁾ u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija. Ova Uredba ne bi trebala dovoditi u pitanje Uredbu Vijeća (EU) br. 1024/2013.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.).

- (52) Kreditna institucija ili CSD koji ima odobrenje za pružanje bankovnih usluga pomoćnih za namiru trebali bi biti usklađeni sa svim sadašnjim ili budućim zakonodavstvom Unije primjenjivim na kreditne institucije. Ova Uredba ne bi trebala dovesti u pitanje Direktivu 2014/59/EU ni bilo koji budući zakonodavni akt Unije kojim se uspostavlja okvir za oporavak i sanaciju kreditnih institucija, investicijskih društava i ostalih financijskih institucija.
- (53) Kako bi se osigurala dovoljna razina sigurnosti i kontinuitet pružanja CSD-ovih usluga, CSD-ovi bi trebali podlijeći posebnim jedinstvenim i izravno primjenjivim bonitetnim i kapitalnim zahtjevima koji smanjuju njihove pravne, operativne i ulagačke rizike.
- (54) Sigurnost aranžmana o vezi uspostavljenih između CSD-ova trebala bi podlijeći posebnim zahtjevima kako bi se njihovim sudionicima omogućio pristup drugim sustavima za namiru vrijednosnih papira. Pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa iz zasebnog pravnog subjekta ne bi trebalo spriječiti CSD-ove da primaju takve usluge, posebno kad su oni sudionici u sustavu za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja drugi CSD. Posebno je važno da su za CSD-ove potpuno smanjeni svi potencijalni rizici koji proizlaze iz aranžmana o vezi, kao što su kreditni, likvidnosni, organizacijski ili bilo koji drugi relevantni rizici. Kod interoperabilnih veza važno je da povezani sustavi za namiru vrijednosnih papira imaju jednake trenutke ulaza naloga za prijenos u sustav i neopozivosti takvih naloga za prijenos i da koriste istovjetna pravila za trenutak konačnosti prijenosa vrijednosnih papira i gotovine. Ista načela trebala bi se primjenjivati na CSD-ove koji koriste zajedničku infrastrukturu informacijske tehnologije (IT) za namiru.
- (55) Kako bi se nadležnim tijelima omogućilo da učinkovito nadziru djelatnosti CSD-ova, CSD-ovi bi trebali podlijeći strogim zahtjevima za vođenje evidencije. CSD-ovi bi barem deset godina trebali čuvati sve zapise i podatke o svim uslugama koje pruže, uključujući transakcijske podatke o uslugama upravljanja kolateralom koje uključuju obradu ugovora o ponovnoj kupnji ili pozajmljivanju vrijednosnih papira. CSD-ovi će možda trebati pobliže odrediti zajednički format u kojem njihovi klijenti dostavljaju transakcijske podatke kako bi omogućili ispunjavanje tog zahtjeva za vođenjem evidencije, u skladu s bilo kojim relevantnim regulatornim i provedbenim tehničkim standardima usvojenima na temelju ove Uredbe.
- (56) U mnogim se državama članicama od izdavatelja zahtijeva da u skladu sa svojim nacionalnim pravom izdaju određene vrste vrijednosnih papira, posebno dionice, unutar svojih nacionalnih CSD-ova. Kako bi se otklonila ova prepreka za neometano funkcioniranje na poslijetrgovinskim tržištima Unije te izdavateljima omogućio izbor najučinkovitijeg načina za upravljanje svojim vrijednosnim papirima, izdavatelji bi trebali imati pravo na odabir bilo kojeg CSD-a s poslovnim nastanom u Uniji za evidentiranje svojih vrijednosnih papira i primanje svih relevantnih usluga CSD-a. Budući da usklađivanje nacionalnog prava o trgovačkim društvima nije obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe, takvo nacionalno pravo o trgovačkim društvima ili slično pravo kojem su utemeljeni vrijednosni papiri trebalo bi se nastaviti primjenjivati te bi trebalo uvesti aranžmane kojima bi se osiguralo da zahtjevi prema takvom nacionalnom pravu o trgovačkim društvima i sličnom pravu mogu biti ispunjeni kada se ostvaruje pravo na odabir CSD-a. Takvo nacionalno pravo o trgovačkim društvima ili slično pravo na kojem se temelje vrijednosni papiri regulira odnose između njihovih izdavatelja i vlasnika ili bilo kojih trećih stranaka te njihova prava i dužnosti povezane s vrijednosnim papirima, kao što su prava glasa, dividende i djelovanja trgovačkih društava. Odbijanje pružanja usluga izdavatelju trebalo bi biti dopušteno samo na temelju sveobuhvatne ocjene rizika ili ako taj CSD ne pruža nikakve usluge izdavanja u odnosu na vrijednosne papire koji se temelje na pravu o trgovačkim društvima ili sličnom pravu određene države članice. Brzo i odgovarajuće sredstvo trebao bi biti dostupno nadležnim tijelima za rješavanje bilo kakvog neopravdanog odbijanja CSD-ova pružanja svojih usluga izdavateljima.
- (57) U pogledu sve većeg prekograničnog držanja i prijenosa vrijednosnih papira koji su poboljšani ovom Uredbom, vrlo je hitno i važno uspostaviti jasna pravila o pravu primjenjivom na aspekte vlasništva u odnosu na vrijednosne papire koji se drže na računima koje vode CSD-ovi. Unatoč tome, to je horizontalno pitanje koje je izvan područja primjene ove Uredbe te bi se ono moglo rješavati budućim zakonodavnim aktom Unije.
- (58) Europskim kodeksom ponašanja za poravnanje i namiru od 7. studenoga 2006. stvoren je dobrovoljni okvir kako bi se omogućio pristup između CSD-ova i drugih tržišnih infrastruktura. Međutim, poslijetrgovinski sektor i dalje je

fragmentiran na nacionalnoj razini, što nepotrebno poskupljuje prekogranično trgovanje. Potrebno je utvrditi jedinstvene uvjete za veze između CSD-ova i pristup između CSD-ova i drugih tržišnih infrastruktura. Kako bi se omogućilo CSD-ovima da svojim sudionicima ponude pristup drugim tržištima, trebali bi imati pravo postati sudionicima u drugom CSD-u ili zahtijevati od drugog CSD-a da razvije posebne funkcije za pristup potonjem. Takav pristup trebao bi biti odobren po pravednim, realnim i nediskriminirajućim uvjetima te bi trebao biti odbijen samo ako ugrožava neometano i uredno funkcioniranje financijskih tržišta ili uzrokuje sistemski rizik. Brzi i odgovarajući pravni lijek trebao bi biti dostupan nadležnim tijelima za rješavanje bilo kakvog neopravdanog odbijanja od strane CSD-a odobravanja pristupa drugom CSD-u. Ako veze CSD-ova dovode do značajnih rizika za namiru, trebale bi biti podložne odobrenju i pojačanom nadzoru relevantnih nadležnih tijela.

- (59) CSD-ovi bi također trebali imati pristup transakcijskim unosima iz CCP-ova ili mjesta trgovanja te bi te tržišne infrastrukture trebale imati pristup sustavima za namiru vrijednosnih papira kojima upravljaju CSD-ovi. Takav pristup može biti odbijen samo ako ugrožava neometano i uredno funkcioniranje financijskih tržišta ili uzrokuje sistemski rizik te zahtjev ne može biti odbačen na temelju gubitka tržišnog udjela.
- (60) Brzo i odgovarajuće sredstvo trebao bi biti dostupno nadležnim tijelima za postupanje s bilo kakvim neopravdanim odbijanjem od strane CSD-ova ili tržišnih infrastruktura omogućavanja pristupa njihovim uslugama. Ovom se Uredbom dovrsavaju aranžmani pristupa između mjesta trgovanja, središnjih drugih ugovornih strana i CSD-ova određeni Uredbom (EU) br. 648/2012 i Uredbom (EU) br. 600/2014 potrebni za uspostavu unutarnjeg tržišta poslijetrgovinskih usluga. ESMA i Komisija trebale bi i dalje pažljivo pratiti razvoj poslijetrgovinske infrastrukture i, prema potrebi, Komisija bi trebala intervenirati kako bi se spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu.
- (61) Dobar bonitetni okvir i okvir obavljanja djelatnosti za financijski sektor trebao bi počivati na snažnim sustavima nadzora i sankcioniranja. U tu svrhu, nadzorna nadležna tijela trebala bi raspolagati s dostatnim ovlastima za djelovanje te bi se trebala oslanjati na odvrćajuće sustave sankcioniranja koji bi se koristili protiv bilo kakvog nezakonitog ponašanja. Proveden je pregled postojećih ovlasti sankcioniranja i njihove praktične primjene kojemu je cilj promicanje usklađenosti sankcija u širokom rasponu nadzornih aktivnosti u Komunikaciji Komisije od 8. prosinca 2010. pod nazivom „Jačanje sustava sankcija u sektoru financijskih usluga”.
- (62) Stoga, kako bi se osigurala učinkovita usklađenost CSD-ova, kreditnih institucija koje su imenovane posrednicima za namire, članova njihovih upravnih tijela i drugih osoba koje stvarno kontroliraju njihovo poslovanje ili bilo kojih drugih osoba sa zahtjevima ove Uredbe, nadležna tijela trebala bi moći provesti administrativne sankcije i druge mjere koje su učinkovite, proporcionalne i odvrćajuće.
- (63) Kako bi se osiguralo odvrćanje i dosljedna primjena sankcija diljem država članica, ovom Uredbom trebao bi se osigurati popis ključnih administrativnih sankcija i drugih mjera koje bi trebale biti dostupne nadležnim tijelima, ovlast za uvođenje tih sankcija i drugih mjera za sve osobe, pravne ili fizičke, odgovorne za kršenje, popis ključnih kriterija za određivanje razine i vrste sankcija i drugih mjera, kao i razine administrativnih novčanih sankcija. Administrativne novčane kazne trebale bi uzimati u obzir čimbenike poput bilo kakvih utvrđenih financijskih koristi proizašlih iz kršenja, težinu i trajanje kršenja, bilo koje otegotne ili olakotne čimbenike, potrebu da administrativne novčane kazne imaju odvrćajući učinak te bi se, ako je to primjenjivo, trebalo podrazumijevati njihovo smanjivanje u slučaju suradnje s nadležnim tijelom. Pri donošenju i objavi sankcija trebalo bi poštovati temeljna prava kako je utvrđeno u Povelji Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), posebno prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7.), pravo na zaštitu osobnih podataka (članak 8.) te pravo na djelotvorni pravni lijek i na pošteno suđenje (članak 47.).

- (64) Kako bi se utvrdila potencijalna kršenja, trebalo bi odrediti učinkovite mehanizme za poticanje prijave mogućih ili stvarnih kršenja ove Uredbe nadležnim tijelima. Ti mehanizmi trebali bi uključivati odgovarajuće zaštite za osobe koje prijavljuju moguća ili stvarna kršenja ove Uredbe te osobe optužene za takva kršenja. Trebali bi se uspostaviti odgovarajući postupci kako bi se poštovalo pravo na zaštitu osobnih podataka optužene osobe, pravo na obranu i saslušanje prije donošenja konačne odluke koja se odnosi na tu osobu kao i pravo na traženje djelotvornog pravnog lijeka pred sudom protiv bilo kakve odluke ili mjere koja se odnosi na tu osobu.
- (65) Ova Uredba ne bi trebala dovoditi u pitanje bilo koje zakonske odredbe država članica koje se odnose na kaznene sankcije.
- (66) Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ uređuje se obrada osobnih podataka koja se provodi u državama članicama u kontekstu ove Uredbe. Nadležna tijela trebala bi provesti bilo kakvu razmjenu ili prijenos osobnih podataka u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka kako je utvrđeno u Direktivi 95/46/EZ. Uredbom (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ uređuje se obrada osobnih podataka koju provodi ESMA u skladu s ovom Uredbom. ESMA bi trebala provesti bilo kakvu razmjenu ili prijenos osobnih podataka u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 45/2001.
- (67) Ova je Uredba usklađena s temeljnim pravima i poštuje načela priznata posebice u Povelji, odnosno pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen za isti prekršaj i pravo na slobodu poduzetništva te ju treba primijeniti u skladu s tim pravima i načelima.
- (68) ESMA bi trebala imati ključnu ulogu u primjeni ove Uredbe osiguravanjem da nacionalna nadležna tijela dosljedno primjenjuju Unijina pravila te rješavanjem neslaganja među njima.
- (69) ESMA bi Komisiji trebala podnositi godišnja izvješća u kojima ocjenjuje trendove i potencijalne rizike na tržištima koja su obuhvaćena ovom Uredbom. Ta bi izvješća trebala sadržavati barem procjenu učinkovitosti namire, internalizirane namire, prekograničnog pružanja usluga, razloga za odbijanje prava pristupa i svih drugih značajnih prepreka za tržišno natjecanje u poslijetrgovinskim financijskim uslugama, uključujući sve prepreke koje proizlaze iz neprimjerene upotrebe aranžmana o licenciranju, primjerenosti sankcija za neuspjele namire, posebice potrebe za dodatnom fleksibilnošću s obzirom na kazne za neuspjele namire u vezi s nelikvidnim financijskim instrumentima, primjene pravila država članica o građanskopravnoj odgovornosti za gubitke koji se mogu pripisati CSD-ovima, uvjeta koji se odnose na pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa, zahtjeva u pogledu zaštite vrijednosnih papira sudionika i onih njihovih klijenata i na sustav sankcija te mogu sadržavati, ako je to potrebno preporuke za preventivne ili korektivne mjere. ESMA bi također trebala provoditi stručne preglede (peer review) koji obuhvaćaju djelatnosti nadležnih tijela prema ovoj Uredbi, u odgovarajućem vremenskom okviru i u skladu s pravilima Uredbe (EU) br. 1095/2010. S obzirom na sustavni značaj CSD-ova i činjenicu da se po prvi put reguliraju na razini Unije, primjereno je zahtijevati da se takvi stručni pregledi u početku odvijaju svake tri godine, barem u vezi s nadzorom CSD-ova koji koriste slobodu pružanja usluga ili sudjeluju u interoperabilnoj vezi.
- (70) Kao tijelo s visoko specijaliziranom stručnošću u pogledu vrijednosnih papira i tržišta vrijednosnih papira, djelotvorno je i prikladno ESMA-i povjeriti razvoj nacrt regulatornih i provedbenih tehničkih standarda koji ne uključuju izbore politike te koji će se dostaviti Komisiji. Kada je navedeno, ESMA bi također trebala blisko surađivati s članovima ESSB-a i EBA-e.

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

- (71) Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010 i Uredbe (EU) br. 1095/2010 s obzirom na detaljne elemente mjera discipline namire; izvješćivanje o internaliziranoj namiri; informacije i druge elemente koje treba uključiti CSD u svoj zahtjev za odobrenje za rad; uvjete pod kojima nadležna tijela CSD-ova mogu odobriti njihove udjele u kapitalu određenih pravnih subjekata, informacije koje dostavljaju različita tijela jedna drugima kada nadziru CSD-ove; informacije koje CSD, podnositelj zahtjeva, dostavlja ESMA-i u svojem zahtjevu za priznavanje; čimbenike sustava upravljanja za CSD-ove; pojedinosti o evidencijama koje trebaju voditi CSD-ovi; rizike koje CSD-ovi trebaju uzeti u obzir kada provode sveobuhvatnu procjenu rizika, kao i nadležna tijela kada procjenjuju razloge za odbijanje zahtjeva za pristup; elemente postupka za pristup sudionika i izdavatelja CSD-ovima, pristup između CSD-ova i između CSD-ova i drugih tržišnih infrastrukture; pojedinosti o mjerama koje trebaju poduzeti CSD-ovi kako bi se održala cjelovitost izdanja; smanjenje operativnih i investicijskih rizika i rizika koji proizlaze iz veza CSD-ova; pojedinosti o kapitalnim zahtjevima CSD-ova; pojedinosti o zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa; kapitalni zahtjev i bonitetne zahtjeve za kreditne i likvidnosne rizike za CSD-ove i imenovane kreditne institucije koje imaju odobrenje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa.
- (72) Komisija bi također trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih tehničkih standarda pomoću provedbenih akata u skladu s člankom 291. UFEU-a i u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010 u pogledu standardnih obrazaca i modela za izvješćivanje o internaliziranim namirama; za zahtjev za izdavanje odobrenja za rad od strane CSD-ova; za dostavljanje informacija između različitih nadležnih tijela za potrebe nadzora CSD-ova; za relevantne dogovore o suradnji između tijela matičnih država članica i država članica domaćina; za CSD-ove oblike vođenja evidencije; za postupke u slučajevima kada je sudioniku ili izdavatelju uskraćen pristup CSD-u, kada je CSD-ovima uskraćen međusoban pristup ili pristup između CSD-ova i drugih tržišnih infrastrukture; za savjetovanje s različitim tijelima prije izdavanja odobrenja za rad posredniku za namire.
- (73) Kako bi se postigli ciljevi određeni u ovoj Uredbi, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a trebalo bi delegirati Komisiji u pogledu određenih pojedinosti koje se odnose na neke definicije, mjerila za izračun novčanih kazni za sudionike koje uzrokuju neuspjele namire, kriterije prema kojima bi se djelovanja CSD-a u državi članici domaćinu trebala smatrati vrlo značajnima za tu državu članicu. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (74) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji za donošenje odluka o procjeni pravila iz trećih zemalja u svrhu priznavanja CSD-ova treće zemlje. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (75) Pri ocjenjivanju odgovarajućih pravila trećih zemalja trebalo bi primijeniti razmjern pristup koji se temelji na ishodima, usmjeren na usklađenost s primjenjivim pravilima Unije i, ako je to potrebno, međunarodnim standardima. Može se dodijeliti uvjetno ili privremeno priznanje ako ne postoje područja koja su značajno različita i koja bi mogla imati predvidivo štetne učinke na tržišta Unije.
- (76) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno utvrđivanje jedinstvenih zahtjeva za namiru kao i za CSD-ove, ne mogu dostatno ostvariti države članice nego se zbog opsega aktivnosti oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (77) Potrebno je izmijeniti Direktivu 98/26/EZ kako bi se uskladila s Direktivom 2010/78/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, na temelju koje se imenovani sustavi za namiru vrijednosnih papira više ne prijavljuju Komisiji, nego ESMA-i.
- (78) Uzimajući u obzir da se ovom Uredbom usklađuju mjere na razini Unije za sprečavanje i rješavanje neuspjelih namira te da ima šire područje primjene takvih mjera od Uredbe (EU) br. 236/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, potrebno je staviti izvan snage članak 15. te Uredbe.
- (79) CSD-ovi bi trebali biti izuzeti iz primjene Direktive 2014/65/EU i Uredbe (EU) br. 600/2014 kada pružaju usluge koje su izričito navedene u ovoj Uredbi. Međutim, kako bi se osiguralo da su svi subjekti koji pružaju investicijske usluge i djelatnosti podložni Direktivi 2014/65/EU i Uredbi (EU) br. 600/2014 te izbjeglo narušavanja tržišnog natjecanja između različitih vrsta pružatelja takvih usluga, potrebno je zahtijevati od CSD-ova koji pružaju investicijske usluge i djelatnosti da tijekom pružanja pomoćnih usluga poštuju zahtjeve iz Direktive 2014/65/EU i Uredbe (EU) br. 600/2014.
- (80) Trebalo bi odgoditi primjenu zahtjeva za odobrenje za rad i priznanje iz ove Uredbe kako bi CSD-ovi s poslovnim nastanom u Uniji ili trećim zemljama imali dovoljno vremena za podnošenje zahtjeva za odobrenje za rad i priznanje svojih djelatnosti kako je predviđeno ovom Uredbom. Dok odluka u skladu s ovom Uredbom o odobrenju za rad ili priznanju CSD-ova i njihovih djelatnosti, uključujući veze CSD-ova, ne bude donesena, trebala bi se nastaviti primjenjivati nacionalna pravila za odobrenje za rad i priznanje CSD-ova.
- (81) Također je potrebno odgoditi primjenu zahtjeva u pogledu discipline namire i zahtjeva u pogledu obveze internalizatora namire za izvještavanje dok ne budu doneseni svi potrebni delegirani ili provedbeni akti kojima se dodatno preciziraju ti zahtjevi, te zahtjeva za evidentiranje određenih prenosivih vrijednosnih papira u nematerijaliziranom obliku te za namiru obveza u sustavu za namiru vrijednosnih papira najkasnije drugog radnog dana nakon trgovanja kako bi se sudionicima na tržištu koji drže vrijednosne papire u papirnatom obliku ili koriste duža razdoblja namire osiguralo dovoljno vremena za usklađivanje s tim zahtjevima,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom utvrđuju se jedinstveni zahtjevi za namiru financijskih instrumenata u Uniji i pravila za organizaciju i ponašanje središnjih depozitorija vrijednosnih papira (CSD-ovi) za promicanje sigurne, učinkovite i neometane namire.
2. Ova Uredba se primjenjuje na namiru svih financijskih instrumenata i djelatnosti CSD-ova, osim ako je drugačije navedeno u ovoj Uredbi.
3. Ova Uredba ne dovodi u pitanje odredbe prava Unije u vezi s određenim financijskim instrumentima, posebno Direktivu 2003/87/EZ.

⁽¹⁾ Direktiva 2010/78/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o izmjeni direktiva 98/26/EZ, 2002/87/EZ, 2003/6/EZ, 2003/41/EZ, 2003/71/EZ, 2004/39/EZ, 2004/109/EZ, 2005/60/EZ, 2006/48/EZ, 2006/49/EZ i 2009/65/EZ u pogledu ovlasti Europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), Europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje) i Europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala) (SL L 331, 15.12.2010., str. 120.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 236/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o kratkoj prodaji i određenim aspektima kreditnih izvedenica na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza (SL L 86, 24.3.2012., str. 1.).

4. Članci od 10. do 20., od 22. do 24. i 27., članak 28. stavak 6., članak 30. stavak 4. i članci 46. i 47., odredbe glave IV. i zahtjevi za izvješćivanje nadležnih tijela ili relevantnih tijela ili za usklađenost s njihovim nalogima prema ovoj Uredbi ne primjenjuju se na članove ESSB, nacionalna tijela drugih država članica koja obavljaju slične funkcije, ili na ostala javna tijela zadužena za upravljanje ili koja interveniraju u upravljanje javnim dugom u Uniji s obzirom na bilo koji CSD kojim prethodno navedena tijela izravno upravljaju pod odgovornošću istog upravljačkog tijela, koji ima pristup sredstvima tih tijela i koji nije zasebni subjekt.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „središnji depozitorij vrijednosnih papira” ili „CSD” znači pravna osoba koja upravlja sustavom za namiru vrijednosnih papira iz odjeljka A točke 3. Priloga te koja pruža barem jednu drugu osnovnu uslugu navedenu u odjeljku A Priloga;
2. „CSD treće zemlje” znači bilo koji pravni subjekt s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koji pruža usluge slične osnovnim uslugama iz odjeljka A točke 3. Priloga te koji obavlja najmanje jednu drugu osnovnu uslugu navedenu u odjeljku A Priloga;
3. „imobilizacija” znači čin koncentracije lokacije fizičkih vrijednosnih papira u CSD-u tako da se naknadni prijenosi mogu ostvariti elektroničkim knjiženjem;
4. „nematerijalizirani oblik” znači činjenica da financijski instrument postoji samo kao elektronički zapis;
5. „CSD primatelj” znači CSD koji zaprima zahtjev drugog CSD-a za pristup svojim uslugama putem veze CSD-ova;
6. „CSD podnositelj zahtjeva” znači CSD koji traži pristup uslugama drugog CSD-a putem veze CSD-ova;
7. „namira” znači dovršavanje transakcije vrijednosnim papirima, kada se ona zaključuje s ciljem izvršavanja obveza stranaka u toj transakciji putem prijenosa gotovine ili vrijednosnih papira ili oboje;
8. „financijski instrumenti” ili „vrijednosni papiri” znači financijski instrumenti kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 15. Direktive 2014/65/EU;
9. „nalog za prijenos” znači nalog za prijenos kako je definiran člankom 2. točkom i. drugom alinejom Direktive 98/26/EZ;
10. „sustav za namiru vrijednosnih papira” znači sustav na temelju članka 2. točke (a) prve, druge i treće alineje Direktive 98/26/EZ kojim ne upravlja CCP čija se djelatnost sastoji od provođenja naloga za prijenos
11. „internalizator namire” znači bilo koja institucija, uključujući ona koja ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU ili Direktivom 2014/65/EU, koja provodi naloge za prijenos za račun klijenata ili za svoj vlastiti račun izvan sustava za namiru vrijednosnih papira;
12. „predviđeni datum namire” znači datum koji je uveden u sustav za namiru vrijednosnih papira kao datum namire te s kojim su stranke u transakciji vrijednosnim papirima suglasne da se namira provede;
13. „razdoblje namire” znači vremensko razdoblje između datuma trgovanja i predviđenog datuma namire;
14. „radni dan” znači radni dan određen u članku 2. točki (n) Direktive 98/26/EZ;

15. „neuspjela namira” znači neostvarivanje namire ili djelomična namira transakcije vrijednosnim papirima na predviđeni datum namire zbog nedostatka vrijednosnih papira ili gotovini neovisno o glavnom uzroku;
16. „središnja druga ugovorna strana” ili „CCP” znači središnja druga ugovorna strana kako je definirana člankom 2. točkom 1. Uredbe (EU) br. 648/2012;
17. „nadležno tijelo” znači tijelo koje imenuje svaka država članica u skladu s člankom 11., osim ako je drukčije navedeno u ovoj Uredbi;
18. „relevantno tijelo” znači bilo koje tijelo navedeno u članku 12.;
19. „sudionik” znači bilo koji sudionik, kako je definirano u članku 2. točki (f) Direktive 98/26/EZ, u sustavu za namiru vrijednosnih papira;
20. „sudjelovanje” znači sudjelovanje unutar značenja prve rečenice članka 2. točke 2. Direktive 2013/34/EU ili vlasništvo, izravno ili neizravno, od 20 % ili više prava glasa ili kapitala poduzeća;
21. „kontrola” znači odnos između dvaju poduzeća kako je opisan u članku 22. Direktive 2013/34/EU;
22. „poduzeće kći” znači poduzeće kći u smislu članka 2. točke 10. i članka 22. Direktive 2013/34/EU;
23. „matična država članica” znači država članica u kojoj CSD ima poslovni nastan;
24. „država članica domaćin” znači država članica koja nije matična država članica, u kojoj CSD ima podružnicu ili pruža usluge CSD-a;
25. „podružnica” znači mjesto poslovanja koje nije sjedište koje je dio CSD-a, koje nema pravnu osobnost i koje pruža CSD-ove usluge za koje je CSD dobio odobrenje;
26. „neispunjavanje obveze”, u odnosu na sudionika, znači situacija kada je pokrenut stečajni postupak protiv sudionika, kako je definirano u članku 2. točki (j) Direktive 98/26/EZ;
27. „isporuka po plaćanju” ili „DVP” znači mehanizam za namiru vrijednosnih papira koji povezuje prijenos vrijednosnih papira s prijenosom gotovine na način da se vrijednosni papiri isporučuju ako i samo ako dolazi do odgovarajućeg prijenosa gotovine i obratno;
28. „račun vrijednosnih papira” znači račun na koji se vrijednosni papiri mogu knjižiti u korist ili na teret;
29. „veza CSD-ova” znači aranžman između CSD-ova na temelju kojeg jedan CSD postaje sudionik u sustavu za namiru vrijednosnih papira drugog CSD-a kako bi se olakšao prijenos vrijednosnih papira od sudionika potonjeg CSD-a do sudionika prethodnog CSD-a ili dogovor prema kojem CSD pristupa drugom CSD-u neizravno putem posrednika. Veze CSD-ova uključuju standardne veze, prilagođene veze, neizravne veze te interoperabilne veze;
30. „standardna veza” znači veza CSD-ova pomoću koje CSD postaje sudionik u sustavu za namiru vrijednosnih papira drugog CSD-a pod istim uvjetima koji se primjenjuju na bilo kojeg drugog sudionika u sustavu za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja potonji;

31. „prilagođena veza” znači veza CSD-ova pomoću koje se CSD-u koji postaje sudionik u sustavu za namiru vrijednosnih papira drugog CSD-a pružaju dodatne posebne usluge u odnosu na usluge koje obično pruža taj CSD sudionicima u sustavu za namiru vrijednosnih papira;
32. „neizravna veza” znači aranžman između CSD-a i treće strane koja nije CSD koji sudjeluje u sustavu za namiru vrijednosnih papira drugog CSD-a. Takvu vezu uspostavlja CSD radi olakšavanja prijenosa vrijednosnih papira do svojih sudionika od sudionika drugog CSD-a;
33. „interoperabilna veza” znači veza CSD-ova pomoću koje se CSD-ovi dogovaraju o uspostavi uzajamnih tehničkih rješenja za namiru u sustavima za namiru vrijednosnih papira kojima upravljaju;
34. „međunarodni otvoreni komunikacijski postupci i standardi” znači međunarodno prihvaćeni standardi za komunikacijske postupke, kao što su standardizirani formati za razmjenu poruka i prikaz podataka, koji su svim zainteresiranim stranama raspoloživi na pravednoj, otvorenoj i nediskriminirajućoj osnovi;
35. „prenosivi vrijednosni papiri” znači prenosivi vrijednosni papiri kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 44. Direktive 2014/65/EU;
36. „dionice” znači vrijednosni papiri određeni u članku 4. stavku 1. točki 44. podtočki (a) Direktive 2014/65/EU;
37. „instrumenti tržišta novca” znači instrumenti tržišta novca kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 17. Direktive 2014/65/EU;
38. „udjeli u subjektima za zajednička ulaganja” znači udjeli u subjektima za zajednička ulaganja navedeni u Prilogu I. odjeljku C točki 3. Direktive 2014/65/EU;
39. „emisijaska jedinica” znači emisijaska jedinica kako je opisana u Prilogu I. odjeljku C točki 11. Direktive 2014/65/EU, isključujući izvedenice u emisijaskim jedinicama;
40. „uređeno tržište” znači uređeno tržište kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 21. Direktive 2014/65/EU;
41. „multilateralna trgovinska platforma” ili „MTP” znači multilateralna trgovinska platforma kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 22. Direktive 2014/65/EU;
42. „mjesto trgovanja” znači mjesto trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU;
43. „posrednik za namire” znači posrednik za namire kako je definiran člankom 2. točkom (d) Direktive 98/26/EZ;
44. „rastuće tržište malih i srednjih poduzeća” znači rastuće tržište malih i srednjih poduzeća kako je definirano člankom 4. stavkom 1. točkom 12. Direktive 2014/65/EU;
45. „upravljačko tijelo” znači tijelo ili tijela CSD-a, imenovana u skladu s nacionalnim pravom, koja su ovlaštena određivati strategiju CSD-ova, ciljeve i sveobuhvatno upravljanje te koja nadgledaju i prate donošenje odluka uprave. To uključuje osobe koje stvarno upravljaju poslovanjem CSD-a.

Kada se upravljačko tijelo, prema nacionalnom pravu, sastoji od različitih tijela s određenim funkcijama, zahtjevi ove Uredbe primjenjuju se samo na članove upravljačkog tijela kojima primjenjivo nacionalno pravo dodjeljuje navedenu odgovornost;

46. „više rukovodstvo” znači one fizičke osobe koje obavljaju izvršne funkcije unutar CSD-a i koje su odgovorne upravljačkom tijelu za svakodnevno upravljanje tim CSD-om.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 67. u pogledu mjera za daljnje određivanje pomoćnih usluga nebankovnog tipa iz odjeljka B točaka od 1. do 4. Priloga i pomoćnih usluga bankovnog tipa određenih u odjeljku C Priloga.

GLAVA II.

NAMIRA VRIJEDNOSNIH PAPIRA

POGLAVLJE I.

Nematerijalizirani oblik

Članak 3.

Nematerijalizirani oblik

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., svaki izdavatelj s poslovnim nastanom u Uniji koji izdaje ili je izdao prenosive vrijednosne papire koji su uvršteni za trgovanje ili se njima trguje na mjestima trgovanja osigurava da takvi vrijednosni papiri budu prikazani u nematerijaliziranom obliku kao imobilizacija ili nakon izravnog izdanja u nematerijaliziranom obliku.

2. Ako se transakcija prenosivim vrijednosnim papirima odvija na mjestu trgovanja, relevantni se vrijednosni papiri u CSD-u evidentiraju u nematerijaliziranom obliku na predviđeni datum namire ili prije predviđenog datuma namire, osim ako su već evidentirani u takvom obliku.

Ako se prenosivi vrijednosni papiri prenose u skladu s ugovorom o financijskom kolateralu određenim člankom 2. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2002/47/EZ, ti se vrijednosni papiri u CSD-u evidentiraju u nematerijaliziranom obliku na datum ili prije predviđenog datuma namire, osim ako su već evidentirani u takvom obliku.

Članak 4.

Provedba

1. Tijela države članice u kojoj izdavatelj koji izdaje vrijednosne papire ima poslovni nastan osiguravaju primjenu članka 3. stavka 1.

2. Tijela nadležna za nadzor mjesta trgovanja, uključujući nadležna tijela koja su imenovana u skladu s člankom 21. stavkom 1. Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, osiguravaju primjenu članka 3. stavka 2. prvog podstavka ove Uredbe ako se vrijednosnim papirima iz članka 3. stavka 1. ove Uredbe trguje na mjestima trgovanja.

3. Tijela država članica odgovorna za primjenu Direktive 2002/47/EZ osiguravaju primjenu članka 3. stavka 2. drugog podstavka ove Uredbe ako se vrijednosni papiri navedeni u članku 3. stavku 1. ove Uredbe prenose u skladu s ugovorom o financijskom kolateralu, kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (a) Direktive 2002/47/EZ.

⁽¹⁾ Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje te o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 345, 31.12.2003., str. 64.).

POGLAVLJE II.

Razdoblja namire

Članak 5.

Predviđeni datumi namire

1. Bilo koji sudionik u sustavu za namiru vrijednosnih papira koji u tom sustavu namiruje za svoj račun ili u ime treće strane transakcije prenosivim vrijednosnim papirima, instrumentima tržišta novca, udjelima u subjektima za zajednička ulaganja i emisijskim jedinicama izvršava namiru takvih transakcija na predviđeni datum namire.

2. U pogledu transakcija prenosivim vrijednosnim papirima iz stavka 1. koje se provode na mjestima trgovanja predviđeni datum namire je najkasnije drugi radni dan nakon trgovanja. Taj se zahtjev ne primjenjuje na transakcije koje se dogovaraju privatno, no provode su na mjestima trgovanja, na transakcije koje se provode bilateralno, no o njima se izvještava mjesto trgovanja ili na prvu transakciju u kojoj dotični prenosivi vrijednosni papiri podliježu početnom evidentiranju u nematerijaliziranom obliku u skladu s člankom 3. stavkom 2.

3. Nadležna tijela osiguravaju primjenu stavka 1.

Tijela nadležna za nadzor mjesta trgovanja osiguravaju primjenu stavka 2 ovog članka.

POGLAVLJE III.

Disciplina namire

Članak 6.

Mjere za sprečavanje neuspjelih namira

1. Mjesta trgovanja uspostavljaju postupke kojima se omogućuje potvrda relevantnih pojedinosti o transakcijama financijskim instrumentima iz članka 5. stavka 1. na datum izvršavanja transakcije.

2. Neovisno o zahtjevima utvrđenima u stavku 1., investicijska društva koja imaju odobrenje za rad na temelju članka 5. Direktive 2014/65/EU poduzimaju, gdje je primjenjivo, mjere za ograničenje broja neuspjelih namira.

Takve se mjere sastoje barem od mehanizama između investicijskog društva i njegovih profesionalnih klijenata kako je navedeno u Prilogu II. Direktivi 2014/65/EU radi osiguranja brze komunikacije o alokaciji vrijednosnih papira transakciji, potvrda te alokacije i potvrda prihvatanja ili odbijanja uvjeta pravovremeno prije predviđenog datuma namire.

ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 o standardiziranim postupcima i protokolima razmjene poruka koji se koriste radi usklađenosti s iz drugim podstavkom ovog stavka.

3. CSD za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja uspostavlja postupke koji olakšavaju namire transakcija financijskim instrumentima iz članka 5. stavka 1. na predviđeni datum namire s najmanjom izloženošću svojih sudionika riziku druge ugovorne strane i likvidnosnom riziku te s niskom stopom neuspjelih namira. Putem odgovarajućih mehanizama promiče ranu namiru na predviđeni datum namire.

4. Za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja, CSD uspostavlja mjere kojima se ohrabruje i potiče pravovremena namira transakcija od strane sudionika. CSD-ovi od sudionika zahtijevaju namiru njihovih transakcija na predviđeni datum namire.

5. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a razvija nacрте regulatornih tehničkih standarda kojima se određuju mjere koje investicijska društva trebaju poduzeti u skladu sa stavkom 2. prvim podstavkom, pojedinosti o postupcima koji olakšavaju namiru iz stavka 3. i pojedinosti o mjerama kojima se ohrabruje i potiče pravovremena namira transakcija iz stavka 4.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 7.

Mjere za rješavanje neuspjelih namira

1. CSD za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja uspostavlja sustav za praćenje neuspjelih namira transakcija financijskim instrumentima iz članka 5. stavka 1. Podnosi redovita izvješća nadležnom tijelu i relevantnim tijelima s obzirom na broj i pojedinosti o neuspjelim namirama i sve ostale relevantne informacije, uključujući mjere koje predviđaju CSD-ovi i njihovi sudionici za poboljšanje učinkovitosti namire. Ta izvješća CSD objavljuje jednom godišnje u zbirnom i anonimiziranom obliku. Nadležna tijela dijele s ESMA-om sve relevantne informacije o neuspjelim namirama.

2. CSD za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja uspostavlja postupke kojima se olakšava namira transakcija financijskim instrumentima iz članka 5. stavka 1. koje nisu namirene na predviđeni datum namire. Tim se postupcima predviđa mehanizam kazni koji će poslužiti kao učinkovito sredstvo odvratanja za sudionike koji izazivaju neuspjele namire.

Prije uspostave postupaka iz prvog podstavka, CSD se savjetuje s relevantnim mjestima trgovanja i CCP-ovima kojima pruža usluge namire.

Mehanizmi kazni obuhvaćaju novčane kazne za sudionike koji uzrokuju neuspjele namire („sudionici s neuspjelim namirama“). Novčane kazne izračunavaju se po danu za svaki radni rad za koji namira nije izvršena nakon njezinog predviđenog datuma namire do kraja postupka za nakup iz stavka 3., ali ne nakon stvarnog dana namire. Novčane kazne nisu izvor prihoda za CSD.

3. Ne dovodeći u pitanje mehanizam kazni određen u stavku 2. i pravo bilateralnog poništavanja transakcije, kada sudionik s neuspjelom namirom ne dostavi sudioniku primatelju financijske instrumente navedene u članku 5. stavku 1. unutar četiri radna dana nakon predviđenog datuma namire („produljeno razdoblje“), pokreće se postupak nakupa na osnovi kojeg su ti instrumenti dostupni za namiru i isporučeni sudioniku primatelju unutar odgovarajućeg roka.

Ako se transakcija odnosi na financijske instrumente kojima se trguje na tržištu rasta MSP-a, produljeno razdoblje iznosi 15 dana osim ako rastuće tržište MSP-a odluči primijeniti kraće razdoblje.

4. Primjenjuju se sljedeći izuzeci od zahtjeva iz stavka 3.:

- (a) produljeno razdoblje može se s četiri radna dana produljiti, na temelju vrste imovine i likvidnosti dotičnog financijskog instrumenta, na najviše sedam radnih dana ako bi kraće produljeno razdoblje utjecalo na neometano i pravilno funkcioniranje dotičnog financijskog tržišta;

(b) postupak nakupa iz stavka 3. ne primjenjuje se na operacije koje se sastoje od više transakcija uključujući sporazume o povratnoj kupnji ili pozajmljivanju vrijednosnih papira ako je vremenski okvir tih operacija dovoljno kratak i čini postupak nakupa neučinkovitim.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 7., izuzeća navedena u stavku 4. ne primjenjuju se na transakcije za dionice kada te transakcije poravnava CCP.

6. Ne dovodeći u pitanje mehanizam kazni određen u stavku 2., ako su cijene dionica dogovorene prilikom trgovanja više nego cijene plaćene za izvršenje nakupa, sudionik s neuspjedom namirom isplaćuje odgovarajuću razliku sudioniku primatelju najkasnije do drugog radnog dana po isporuci financijskih instrumenata nakon nakupa.

7. Ako se nakup ne izvrši ili nije moguć, sudionik primatelj može odabrati način isplate u novčanoj naknadi ili odgoditi izvršenje nakupa na odgovarajući kasniji datum („rok odgode“). Ako se relevantni financijski instrumenti ne isporuče sudionicima primateljima na kraju roka odgode, isplaćuje se novčana naknada.

Novčana naknada isplaćuje se sudioniku primatelju najkasnije drugog radnog dana ili nakon završetka postupka nakupa iz stavka 3. ili roka odgode, ako je odabran rok odgode.

8. Sudionik s neuspjedom namirom nadoknađuje subjektu koji izvršava nakup sve iznose plaćene u skladu sa stavcima 3., 4. i 5., uključujući bilo koju naknadu za provedbu koja proizlazi iz nakupa. Takve se naknade jasno objavljuju sudionicima.

9. CSD-ovi, CCP-ovi i mjesta trgovanja uspostavljaju postupke koji im omogućuju, u savjetovanju sa svojim nadležnim tijelima, suspenziju bilo kojeg sudionika koji stalno i sustavno ne izvršava isporuku financijskih instrumenata navedenih u članku 5. stavku 1. na predviđeni datum namire te objavljivanje njegova identiteta, samo nakon što su tom sudioniku pružili mogućnost da podnese svoje primjedbe te pod uvjetom da su tijela nadležna za CSD-ove, CCP-ove, mjesta trgovanja i ona nadležna za tog sudionika propisno informirana. Osim konzultacija prije svake suspenzije, CSD-ovi, CCP-ovi i mjesta trgovanja bez odgađanja obavješćuju odgovarajuća nadležna tijela o suspenziji sudionika. Nadležno tijelo smjesta obavješćuje relevantna tijela o suspenziji sudionika.

Javno objavljivanje suspenzija ne sadrži osobne podatke u smislu članka 2. točke (a) Direktive 95/46/EZ.

10. Stavci od 2. do 9. primjenjuju se na sve transakcije financijskim instrumentima iz članka 5. stavka 1. koji su uvršteni za trgovanje ili se njima trgovalo na mjestima trgovanja ili koje je poravnao CCP kako slijedi:

(a) za transakcije koje je poravnao CCP, CCP je tijelo koje izvršava nakup u skladu sa stavcima od 3. do 8.;

(b) za transakcije koje nije poravnao CCP, nego su izvršene na mjestu trgovanja, mjesto trgovanja uključuje u svoja interna pravila obvezu svojim članovima i sudionicima primjenu mjera navedenih u stavcima od 3. do 8.;

(c) za sve druge transakcije koje nisu navedene u točkama (a) i (b) ovog podstavka, CSD-ovi uključuju u svoja interna pravila obvezu svojim sudionicima podlijezanja mjerama navedenim u stavcima od 3. do 8.

CSD dostavlja CCP-ovima i mjestima trgovanja potrebne podatke za namiru kako bi im omogućio da ispune svoje obveze u skladu s ovim stavkom.

Ne dovodeći u pitanje točke od (a), (b) i (c) prvog podstavka, CSD može pratiti izvršavanje nakupa iz tih točaka u odnosu na višestruke upute o namiri za iste financijske instrumente i s istim datumom isteka razdoblja izvršenja s ciljem smanjenja broja nakupa koje je potrebno izvršiti i time učinka na cijenu relevantnih financijskih instrumenata.

11. Stavci od 2. do 9. ne primjenjuju se na sudionike s neuspjelim namirama koji su CCP-ovi.

12. Stavci od 2. do 9. ne primjenjuju se ako su stečajni postupci pokrenuti protiv sudionika s neuspjelim namirama.

13. Ovaj se članak ne primjenjuje ako se glavno mjesto za trgovanje dionicama nalazi u trećoj zemlji. Lokacija glavnog mjesta za trgovanje dionicama određuje se u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) 236/2012.

14. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 67. za određivanje mjerila za izračun odvrćajuće i proporcionalne razine novčanih kazni iz stavka 2. trećeg podstavka na temelju vrste imovine, likvidnosti financijskog instrumenta i vrste transakcije koje osiguravaju visok stupanj discipline namire te neometano i pravilno funkcioniranje dotičnih financijskih tržišta.

15. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

- (a) pojedinosti o sustavima za praćenje neuspjelih namira te izvješća o neuspjelim namirama iz stavka 1.;
- (b) postupaka za ubiranje i preraspodjelu novčanih kazni i svih drugih mogućih prihoda od takvih kazni u skladu sa stavkom 2.;
- (c) pojedinosti o djelovanju odgovarajućeg postupka nakupa iz stavaka od 3. do 8., uključujući odgovarajuće vremenske okvire za isporuku financijskog instrumenta nakon postupka nakupa iz stavka 3. Takvi bi vremenski okviri trebali biti korigirani uzimajući u obzir vrstu imovine i likvidnost financijskog instrumenta;
- (d) okolnosti pod kojima se može produljiti produljeno razdoblje u skladu s vrstom imovine i likvidnošću financijskih instrumenata, u skladu s uvjetima iz stavka 4. točke (a), uzimajući u obzir kriterije za procjenu likvidnosti u okviru članka 2. stavaka 1. točke 17. Uredbe (EU) br. 600/2014;
- (e) vrsta operacija i njihovih posebnih vremenskih okvira iz stavka 4. točke (b) što čini nakup neučinkovitim;
- (f) metodologije izračuna novčane naknade iz stavka 7.;
- (g) uvjeta pod kojima se smatra da sudionik postojano i sustavno ne izvršava isporuku financijskih instrumenata kako je navedeno u stavku 9.; te
- (h) potrebnih informacija za namiru iz stavka 10. drugog podstavka.

ESMA podnosi Komisiji taj nacrt regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 8.

Provedba

1. Nadležno tijelo CSD-a koji upravlja sustavom za namiru vrijednosnih papira, relevantno tijelo odgovorno za nadgledanje dotičnog sustava za namiru vrijednosnih papira kao i nadležna tijela za nadzor mjesta trgovanja, investicijskih društava i CCP-ova nadležni su za osiguravanje da institucije koje podliježu njihovu nadzoru primjenjuju članke 6. i 7. te za praćenje izrečenih kazni. Ako je potrebno, dotična nadležna tijela blisko surađuju. Države članice obavješćuju ESMA-u o imenovanim nadležnim tijelima koja su dio nadzorne strukture na nacionalnoj razini.

2. Kako bi se osigurala postojana, učinkovita i djelotvorna nadzorna praksa u Uniji u odnosu na članke 6. i 7. ove Uredbe, ESMA može u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izdati smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. Kršenje pravila u skladu s ovom glavom neće utjecati na valjanost privatnog ugovora o financijskim instrumentima ili na mogućnost da stranke provode odredbe privatnog ugovora na financijske instrumente.

POGLAVLJE IV.

Internalizirana namira

Članak 9.

Internalizatori namire

1. Internalizatori namire na tromjesečnoj osnovi izvješćuju nadležna tijela svojeg mjesta poslovnog nastana o zbirnom volumenu i vrijednosti svih transakcija vrijednosnim papirima koje namiruju izvan sustava za namiru vrijednosnih papira.

Nadležna tijela bez odgađanja prenose ESMA-i informacije primljene u skladu s prvim podstavkom i izvješćuju ESMA-u o svim potencijalnim rizicima koji proizlaze iz takve djelatnosti namire.

2. ESMA može u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izraditi nacрте regulatornih tehničkih standarda koji dodatno određuju sadržaj takvih izvješća.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. ESMA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda za utvrđivanje standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za izvješćivanje i prijenos informacija iz stavka 1.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

GLAVA III.

SREDIŠNJI DEPOZITORIJI VRIJEDNOSNIH PAPIRA

POGLAVLJE I.

Odobrenje i nadzor CSD-ova

Odjeljak 1.

Nadležna tijela odgovorna za odobrenje i nadzor CSD-ova

Članak 10.

Nadležna tijela

Ne dovodeći u pitanje nadgledanje od strane članova ESSB-a iz članka 12. stavka 1., nadležno tijelo matične države članice CSD-a izdaje mu odobrenje za rad i provodi nadzor nad njim.

Članak 11.

Imenovanje nadležnog tijela

1. Svaka država članica imenuje nadležno tijelo odgovorno za izvršavanje zadaća u skladu s ovom Uredbom za izdavanje odobrenja za rad i nadzor CSD-ova s poslovnim nastanom na njezinom državnom području te o tome izvješćuje ESMA-u.

Ako država članica imenuje više od jednog nadležnog tijela, ona određuje njihove uloge te određuje jedinstveno tijelo odgovorno za suradnju s ostalim nadležnim tijelima država članica, relevantnim tijelima, ESMA-om i EBA-om ako je to posebno navedeno u ovoj Uredbi.

2. ESMA na svojoj internetskoj stranici objavljuje popis nadležnih tijela imenovanih u skladu sa stavkom 1.

3. Nadležna tijela imaju sve nadzorne i istražiteljske ovlasti potrebne za provođenje svojih funkcija.

Članak 12.

Relevantna tijela

1. Sljedeća tijela uključena su u izdavanje odobrenja za rad i nadzor CSD-ova ako je to posebno navedeno u ovoj Uredbi:

(a) tijelo odgovorno za nadgledanje sustava za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD u državi članici čije se pravo primjenjuje na taj sustav za namiru vrijednosnih papira;

(b) središnje banke u Uniji koje izdaju najvažnije valute u kojima se namira izvršava;

(c) gdje je to primjenjivo, središnja banka u Uniji u čijoj se evidenciji izvršava namira gotovinske strane sustava za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD.

2. ESMA na svojoj internetskoj stranici objavljuje popis relevantnih tijela iz stavka 1.

3. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda pobliže određujući uvjete pod kojima se valute Unije iz stavka 1. točke (b) smatraju najvažnijima te učinkovite praktične mehanizme za savjetovanje s relevantnim tijelima iz točaka (b) i (c) tog stavka.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 13.

Razmjena informacija

1. Nadležna tijela, relevantna tijela i ESMA, na zahtjev i bez nepotrebnog odgađanja, međusobno razmjenjuju informacije koje su potrebne za izvršavanje svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom.
2. Nadležna tijela, relevantna tijela, ESMA i druga tijela ili fizičke i pravne osobe koje primaju povjerljive informacije u izvršavanju svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom koriste ih isključivo tijekom izvršavanja svojih zadaća.

Članak 14.

Suradnja između nadležnih tijela

1. Nadležna tijela, relevantna tijela i ESMA blisko surađuju, uključujući razmjenu svih relevantnih informacija za primjenu ove Uredbe. Takva suradnja uključuje druga javna tijela i ostala tijela, posebno ona koja su uspostavljena ili imenovana u skladu s Direktivom 2003/87/EZ, ako je prikladno i relevantno.

Kako bi se osigurala dosljedna, učinkovita i djelotvorna nadzorna praksa u Uniji, uključujući suradnju između nadležnih tijela i relevantnih tijela u različitim procjenama potrebnima za primjenu ove Uredbe, ESMA može u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izdati smjernice upućene nadležnim tijelima u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

2. U obavljanju svojih općih zadaća nadležna tijela uzimaju u obzir mogući učinak svojih odluka na stabilnost financijskog sustava u svim ostalim dotičnim državama članicama, posebno u izvanrednim situacijama iz članka 15., na temelju informacija koje su dostupne.

Članak 15.

Izvanredne situacije

Ne dovodeći u pitanje postupak obavješćivanja naveden u članku 6. stavku 3. Direktive 98/26/EZ, nadležna tijela i relevantna tijela odmah obavješćuju ESMA-u, Europski odbor za sistemske rizike osnovan Uredbom (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i jedno drugo o svim izvanrednim situacijama koje se odnose na CSD, uključujući sve događaje na financijskim tržištima koji bi mogli imati nepovoljan učinak na tržišnu likvidnost, stabilnost valute u kojoj se namira izvršava, integritet monetarne politike ili na stabilnost financijskog sustava u svakoj državi članici u kojoj CSD ili jedan od njegovih sudionika imaju poslovni nastan.

Odjeljak 2.

Uvjeti i postupci za izdavanje odobrenje za rad CSD-ova

Članak 16.

Odobrenje za rad CSD-a

1. Svaka pravna osoba na koju se odnosi definicija CSD-a prije početka obavljanja svoje djelatnosti treba dobiti odobrenje za rad od nadležnog tijela države članice u kojoj ima poslovni nastan.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike (SL L 331, 15.12.2010., str. 1.).

2. Odobrenjem za rad određuju se usluge koje CSD smije pružati, osnovne usluge navedene u odjeljku A Priloga i pomoćne usluge nebankovnog tipa dopuštene na temelju odjeljka B Priloga.
3. CSD uvijek mora zadovoljavati uvjete koji su potrebni za odobrenje.
4. CSD kao i njegovi neovisni revizori, bez nepotrebnog odgađanja, obavješćuju nadležno tijelo o svakoj bitnoj promjeni koja utječe na usklađenost s uvjetima za odobrenje.

Članak 17.

Postupak izdavanja odobrenja

1. CSD - podnositelj zahtjeva podnosi zahtjev za odobrenje svojem nadležnom tijelu.
2. Zahtjev za odobrenje popraćen je svim informacijama koje su potrebne kako bi se nadležno tijelo uvjerilo da je u trenutku izdavanja odobrenja za rad CSD – podnositelj zahtjeva uspostavio sve potrebne mehanizme kako bi udovoljio obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi. Zahtjev za izdavanje odobrenja za rad uključuje, između ostalog, program djelovanja u kojemu su uspostavljene vrste predviđenog poslovanja i strukturna organizacija CSD-a.
3. U roku od 30 radnih dana od zaprimanja zahtjeva nadležno tijelo procjenjuje potpunost zahtjeva. Ako zahtjev nije potpun, nadležno tijelo određuje rok do kojega CSD – podnositelj zahtjeva mora pružiti dodatne informacije. Nadležno tijelo izvješćuje CSD – podnositelja zahtjeva kada se zahtjev bude smatrao potpunim.
4. Od trenutka kada se zahtjev smatra potpunim, nadležno tijelo prenosi relevantnim tijelima sve informacije uključene u zahtjev te se savjetuje s tim tijelima o svojstvima sustava za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD - podnositelj zahtjeva. Svako relevantno tijelo može obavijestiti nadležno tijelo o svojem mišljenju u roku od 3 mjeseca nakon primitka informacija od relevantnog tijela.
5. Ako CSD - podnositelj zahtjeva namjerava pružati usluge iz članka 4. stavka 1. točke 2. Direktive 2014/65/EU, uz pružanje pomoćnih usluga nebankarskog tipa koje su izričito navedene u odjeljku B Priloga, nadležno tijelo prenosi tijelu iz članka 67. Direktive 2014/65/EU sve informacije uključene u zahtjev za izdavanje odobrenja za rad te se savjetuje s tim tijelom o sposobnosti CSD - podnositelja zahtjeva da ispuní zahtjeve Direktive 2014/65/EU i Uredbe (EU) br. 600/2014.
6. Nadležno se tijelo, prije izdavanja odobrenja za rad CSD - podnositelju zahtjeva, savjetuje s nadležnim tijelima druge uključene države članice u sljedećim slučajevima:
 - (a) CSD je poduzeće kći CSD-a koji ima odobrenje za rad u drugoj državi članici;
 - (b) CSD je poduzeće kći matičnog poduzeća CSD-a koji ima odobrenje za rad u drugoj državi članici;
 - (c) CSD kontroliraju iste fizičke ili pravne osobe koje kontroliraju različiti CSD koji ima odobrenje za rad u drugoj državi članici.

7. Savjetovanje iz stavka 6. obuhvaća sljedeće:

- (a) prikladnost dioničara i osoba iz članka 27. stavka 6. te ugled i iskustvo osoba koje stvarno upravljaju poslovanjem CSD-a iz članka 27. stavaka 1. i 4. kad god su ti dioničari i osobe zajednički za CSD i za CSD koji ima odobrenje za rad u drugoj državi članici;
- (b) kad god odnosi iz stavka 6. točaka (a), (b) i (c) između CSD-a koji ima odobrenje za rad u drugoj državi članici i CSD - podnositelja zahtjeva ne utječu na sposobnost potonjeg da ispuni zahtjeve ove Uredbe.

8. U roku od šest mjeseci od podnošenja potpunog zahtjeva nadležno tijelo pisanim putem i potpuno obrazloženom odlukom obavješćuje CSD - podnositelja zahtjeva je li odobrenje izdano ili odbijeno.

9. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje podataka koje CSD - podnositelj zahtjeva treba dostaviti nadležnom tijelu u zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

10. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda za određivanje standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za zahtjev za izdavanje odobrenja za rad.

ESMA predaje Komisiji te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 18.

Učinci odobrenja za rad

1. Djelatnosti CSD-a koji ima odobrenje za rad ograničene su na pružanje usluga koje su obuhvaćene njegovim odobrenjem za rad ili priopćenjem u skladu s člankom 19. stavkom 8.

2. Sustavima za namiru vrijednosnih papira mogu upravljati isključivo CSD-ovi koji imaju odobrenje za rad uključujući središnje banke koje djeluju kao CSD-ovi.

3. CSD koji ima odobrenje za rad može imati udjel samo u pravnoj osobi čije su djelatnosti ograničene na pružanje usluga navedenih u odjeljcima A i B Priloga, osim ako je takvo sudjelovanje odobrilo njegovo nadležno tijelo na temelju činjenice da se time znatno ne povećava profil rizika CSD-a.

4. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje kriterija koje nadležna tijela trebaju uzeti u obzir za odobravanje sudjelovanja CSD-ova u pravnim osobama koje ne pružaju usluge navedene u odjeljcima A i B Priloga. Takvi kriteriji mogu uključivati provjeru jesu li usluge koje pruža ta pravna osoba komplementarne uslugama koje pruža CSD te opseg izloženosti CSD-a obvezama koje nastaju takvim sudjelovanjem.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom navedenim u člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 19.

Proširenje i izdavanje djelatnosti i usluga

1. CSD koji ima odobrenje za rad podnosi zahtjev za odobrenje nadležnom tijelu svoje matične države članice ako želi izdvojiti osnovne usluge vanjskoj trećoj strani u skladu s člankom 30. ili proširiti svoje djelatnosti na jedno ili više od sljedećeg:

- (a) dodatne osnovne usluge navedene u odjeljku A Priloga, a koje nisu obuhvaćene početnim odobrenjem za rad;
- (b) pomoćne usluge koje su dozvoljene u skladu s njim, no nisu izričito navedene u odjeljku B Priloga, a koje nisu obuhvaćene početnim odobrenjem za rad;
- (c) upravljanje drugim sustavom za namiru vrijednosnih papira;
- (d) namiru cijele ili dijela gotovinske strane svojeg sustava za namiru vrijednosnih papira u evidencijama drugog posrednika za namire;
- (e) uspostavu interoperabilnih veza, uključujući one s CSD-ovima trećih zemalja.

2. Izdavanje odobrenja u skladu sa stavkom 1. prati postupak utvrđen u članku 17.

Nadležno tijelo izvješćuje CSD - podnositelja zahtjeva je li odobrenje izdano ili odbijeno u roku od tri mjeseca nakon podnošenja potpunog zahtjeva.

3. CSD-ovi s poslovnim nastanom u Uniji koji namjeravaju uspostaviti interoperabilne veze podnose svojem nadležnom tijelu zahtjev za odobrenje u skladu sa stavkom 1. točkom (e). Ta nadležna tijela međusobno se savjetuju u pogledu odobrenja veze CSD-ova. U slučaju različitih odluka te ako se oba nadležna tijela slože, predmet se može uputiti ESMA-i koja može djelovati u skladu s dodijeljenim joj ovlastima prema članku 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. Nadležna tijela iz stavka 3. odbijaju odobriti vezu samo ako bi takva veza CSD-ova ugrozila neometano i pravilno funkcioniranje financijskih tržišta ili prouzročila sistemski rizik.

5. Interoperabilne veze CSD-ova koji izdavaju neke od svojih usluga koje se odnose na te interoperabilne veze, javnom subjektu u skladu s člankom 30. stavkom 5. i veze CSD-ova koje nisu navedene u stavku 1. točki (e) nisu podložne odobrenju u skladu s tom točkom, već se o njima izvještavaju CSD-ova nadležna i relevantna tijela prije njihove provedbe, dostavom svih relevantnih informacija koje takvim tijelima omogućuju procjenu sukladnosti sa zahtjevima iz članka 48.

6. CSD s poslovnim nastanom i s odobrenjem za rad u Uniji može održavati ili uspostaviti vezu s CSD-om treće zemlje u skladu s uvjetima i postupcima iz ovog članka. Ako se uspostavljaju veze s CSD-ovima treće zemlje, informacije koje dostavlja CSD koji zahtijeva uspostavu veze omogućuju nadležnom tijelu da ocijeni ispunjavaju li takve veze zahtjeve iz članka 48. ili zahtjeve koji su istovjetni onima iz članka 48.

7. Nadležno tijelo za CSD koji zahtijeva uspostavu veze zahtijeva od tog CSD-a da prekine vezu CSD-ova o kojoj je izvješteno ako takva veza ne ispunjava zahtjeve navedene u članku 48. te bi stoga prijetila neometanom i pravilnom funkcioniranju financijskih tržišta ili uzrokovala sistemski rizik. Ako nadležno tijelo koje od CSD-a zahtijeva da prekine vezu CSD-ova, ono slijedi postupak utvrđen u članku 20. stavcima 2. i 3.

8. Dodatne pomoćne usluge koje su izričito navedene u odjeljku B Priloga ne podliježu odobrenju, nego se o njima izvještava nadležno tijelo prije nego što se počnu pružati.

Članak 20.

Oduzimanje odobrenja za rad

1. Ne dovodeći u pitanje nijednu korektivnu mjeru ili aktivnost u skladu s glavom V., nadležno tijelo matične države članice oduzima odobrenje za rad u bilo kojoj od sljedećih okolnosti kada CSD:

- (a) nije iskoristio odobrenje za rad unutar 12 mjeseci, izričito se odrekne odobrenja za rad ili nije pružao usluge ili obavljao ikakvu djelatnost u prethodnih šest mjeseci;
- (b) dobio je odobrenje za rad na temelju lažnih izjava ili bilo kojim drugim nezakonitim sredstvima;
- (c) više ne zadovoljava uvjete pod kojima je odobrenje za rad izdano te nije poduzeo korektivne mjere koje je nadležno tijelo zatražilo unutar zadanog roka;
- (d) CSD je ozbiljno ili sustavno kršio zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi ili, gdje je to primjenjivo, u Direktivi 2014/65/EU ili Uredbi (EU) br. 600/2014.

2. Od trenutka kada sazna za neku od okolnosti navedenih u stavku 1., nadležno tijelo se odmah savjetuje s relevantnim tijelima i, gdje je primjenjivo, s tijelom iz članka 67. Direktive 2014/65/EU o potrebi oduzimanja odobrenja za rad.

3. ESMA i bilo koje relevantno tijelo te, gdje je primjenjivo, tijelo iz članka 67. Direktive 2014/65/EU mogu, u bilo koje doba, zahtijevati od nadležnog tijela matične države članice da provjeri zadovoljava li CSD još uvijek uvjete pod kojima je odobrenje za rad izdano.

4. Nadležno tijelo može ograničiti oduzimanje odobrenja za rad na određenu uslugu, djelatnost ili financijski instrument.

5. CSD uspostavlja, provodi i održava prikladan postupak kojim osigurava pravodobnu i pravilnu namiru i prijenos imovine klijenata i sudionika drugom CSD-u slučaju oduzimanja odobrenja za rad iz stavka 1.

Članak 21.

Registar CSD-a

1. Odluke koje su donijela nadležna tijela u skladu s člancima 16., 19. i 20. odmah se priopćuju ESMA-i.

2. Središnje banke bez nepotrebnog odgađanja izvješćuju ESMA-u o svakom sustavu za namiru vrijednosnih papira kojim upravljaju.

3. Naziv svakog CSD-a koji djeluje u skladu s ovom Uredbom i kojemu je izdano odobrenje za rad ili priznanje na temelju članka 16., 19. ili 25. unosi se u registar kojim se određuju usluge i, gdje je primjenjivo, kategorije financijskih instrumenta za koje CSD ima odobrenje. Registar uključuje podružnice kojima upravlja CSD u drugim državama članicama, veze CSD-ova i informacije koje se traže u skladu s člankom 31. ako su države članice iskoristile mogućnosti koje su predviđene tim člankom. ESMA objavljuje registar na svojoj internetskoj stranici te ga ažurira.

Odjeljak 3.

Nadzor CSD-ova

Članak 22.

Preispitivanje i ocjena

1. Nadležno tijelo najmanje jednom godišnje preispituje aranžmane, strategije, postupke i mehanizme koje provodi CSD u pogledu usklađenosti s ovom Uredbom te ocjenjuje rizike kojima je izložen ili bi mogao biti izložen CSD ili rizike koje on stvara za neometano funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira.

2. Nadležno tijelo od CSD-a zahtijeva da podnese nadležnom tijelu odgovarajući plan oporavka kojim se osigurava kontinuitet njegovih ključnih operacija.

3. Nadležno tijelo osigurava uspostavu i održavanje odgovarajućeg plana sanacije za svaki CSD kako bi se osigurao kontinuitet barem njegovih osnovnih funkcija, uzimajući u obzir veličinu, sistemski značaj, prirodu, opseg i složenost aktivnosti dotičnog CSD-a i svih relevantnih planova sanacije koji su uspostavljeni u skladu s Direktivom 2014/59/EU.

4. Nadležno tijelo određuje učestalost i dubinu preispitivanja i ocjene iz stavka 1. s obzirom na veličinu, sistemski značaj, prirodu, opseg i složenost djelatnosti dotičnog CSD-a. Preispitivanje i ocjena ažuriraju se najmanje jednom godišnje.

5. Nadležno tijelo podvrgava CSD izravnom nadzoru.

6. Prilikom provođenja preispitivanja i ocjene iz stavka 1. nadležno tijelo se u ranoj fazi savjetuje s relevantnim tijelima, posebno u pogledu funkcioniranja sustava za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD te, gdje je primjenjivo, s tijelima navedenim u članku 67. Direktive 2014/65/EU.

7. Nadležno tijelo redovito, a najmanje jednom godišnje, obavješćuje relevantna tijela te, gdje je primjenjivo, tijelo navedeno u članku 67. Direktive 2014/65/EU o rezultatima, uključujući bilo kakve korektivne mjere ili kazne, preispitivanje i ocjenu u skladu sa stavkom 1.

8. Prilikom provođenja preispitivanja i ocjene iz stavka 1. nadležna tijela odgovorna za nadzor CSD-ova koji održavaju vrste odnosa navedene članku 17. stavku 6. točkama (a), (b) i (c) međusobno razmjenjuju sve relevantne informacije koje im mogu olakšati zadaće.

9. Nadležno tijelo zahtijeva od CSD-a koji ne ispunjava zahtjeve iz ove Uredbe da u ranoj fazi poduzme potrebne mjere ili radnje za rješavanje situacije.

10. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi odredila:

- (a) informacije koje CSD treba dostaviti nadležnim tijelima u svrhu preispitivanja i ocjene iz stavka 1.;
- (b) informacije koje nadležna tijela trebaju dostaviti relevantnim tijelima, kako je određeno u stavku 7.;
- (c) informacije koje nadležna tijela iz stavka 8. trebaju međusobno razmjenjivati.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

11. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda za određivanje standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za pružanje informacija navedenih u prvom podstavku stavka 10.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Odjeljak 4.

Pružanje usluga u drugoj državi članici

Članak 23.

Sloboda pružanja usluga u drugoj državi članici

1. CSD koji ima odobrenje za rad može pružati usluge iz Priloga na području Unije, uključujući putem uspostave podružnice, pod uvjetom da su te usluge obuhvaćene tim odobrenjem za rad.

2. CSD koji ima odobrenje za rad, a koji namjerava pružati osnovne usluge navedene u odjeljku A točkama 1. i 2. Priloga u pogledu financijskih instrumenata koncipiranih prema pravu druge države članice iz članka 49. stavka 1. ili uspostaviti podružnicu u drugoj državi članici, podliježe postupku navedenom u stavcima od 3. do 7.

3. Svaki CSD koji želi pružati usluge iz stavka 2. na državnom području druge države članice po prvi put ili promijeniti vrstu tih usluga, priopćuje nadležnom tijelu matične države članice sljedeće informacije:

- (a) državu članicu u kojoj CSD namjerava poslovati;
- (b) program djelovanja, posebno navodeći usluge koje CSD namjerava pružati;
- (c) valutu ili valute koje CSD namjerava obrađivati;
- (d) ako postoji podružnica, organizacijsku strukturu podružnice i imena osoba odgovornih za upravljanje podružnicom.

- (e) ako je to potrebno, procjenu mjera koje CSD namjerava poduzeti kako bi omogućio svojim korisnicima usklađenost s nacionalnim pravom navedenim u članku 49. stavku 1.

4. U roku od tri mjeseca od primitka informacija navedenih u stavku 3., nadležno tijelo matične države članice priopćuje te informacije nadležnom tijelu države članice domaćina osim ako, uzimajući u obzir pružanje predviđenih usluga, ima razloge sumnjati u prikladnost administrativne strukture ili financijskog položaja CSD-a koji želi pružati svoje usluge u državi članici domaćinu.

Nadležno tijelo države članice domaćina bez odgode izvješćuje relevantna tijela te države članice o svakom zaprimljenom priopćenju na temelju prvog podstavkom.

5. Ako nadležno tijelo matične države članice odluči, u skladu sa stavkom 4., da neće priopćiti sve informacije iz stavka 3. nadležnom tijelu države članice domaćina, ono mora navesti razloge za svoje odbijanje dotičnom CSD-u u roku od tri mjeseca nakon što je zaprimilo sve informacije te mora obavijestiti nadležno tijelo države članice domaćina o svojoj odluci u vezi sa stavkom 6. točkom (a). Ako se informacije razmjenjuju kao odgovor na takav zahtjev nadležno tijelo države članice domaćina ne izdaje priopćenje iz stavka 6. točke (a).

6. CSD može početi pružati usluge iz stavka 2. u državi članici domaćinu pod sljedećim uvjetima:

- (a) po primitku priopćenja od nadležnog tijela u državi članici domaćinu, u kojem potonji potvrđuje primitak priopćenja navedenog u stavku 4. te, ako je to potrebno, odobrava procjenu navedenu u stavku 3. točki (e);

- (b) ako izostane bilo koji primitak priopćenja, nakon tri mjeseca od datuma slanja priopćenja navedenog u stavku 4.

7. U slučaju promjene bilo kojih informacija koje su priopćene u skladu sa stavkom 3., CSD nadležnom tijelu matične države članice daje pismenu obavijest o toj promjeni najmanje mjesec dana prije uvođenja promjene. Nadležno tijelo države članice domaćina također mora biti bez odgode obaviješteno o toj promjeni od strane nadležnog tijela matične države članice.

Članak 24.

Suradnja između nadležnih tijela matične države članice i države članice domaćina i stručni pregled

1. Ako CSD koji ima odobrenje za rad u jednoj državi članici uspostavi podružnicu u drugoj državi članici, nadležno tijelo matične države članice i nadležno tijelo države članice domaćina blisko surađuju u izvršavanju svojih dužnosti predviđenih u ovoj Uredbi, posebno prilikom provedbe izravnog nadzora u toj podružnici. Nadležno tijelo matične države članice i države članice domaćina može, u izvršavanju svojih obveza, provoditi izravni nadzor u toj podružnici nakon što obavijesti nadležno tijelo države članice domaćina, odnosno matične države članice.

2. Nadležna tijela iz matične države članice ili države članice domaćina mogu zahtijevati od CSD-ova koji pružaju usluge u skladu s člankom 23. da ih redovito izvješćuju o svojim aktivnostima u toj državi članici domaćinu, uključujući u svrhu prikupljanja statističkih podataka. Nadležno tijelo države članice domaćina dostavlja, na zahtjev nadležnog tijela matične države članice, ta redovita izvješća nadležnom tijelu matične države članice.

3. Nadležno tijelo matične države članice CSD-a na zahtjev nadležnog tijela države članice domaćina i bez odgađanja priopćuje identitet izdavatelja i sudionika u sustavima za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja CSD koji pruža usluge u toj državi članici domaćinu i bilo koje druge relevantne informacije u pogledu aktivnosti tog CSD-a u toj državi domaćinu.

4. Ako, uzimajući u obzir stanje na tržištu vrijednosnih papira u državi članici domaćinu, djelatnosti CSD-a postanu vrlo značajne za funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu ulagatelja u toj državi članici domaćinu, nadležno tijelo matične države i nadležno tijelo države članice domaćina te relevantna tijela matične države članice i države članice domaćina uspostavljaju dogovore o suradnji za nadzor djelatnosti tog CSD-a u državi članici domaćinu.

Kada neki CSD postane vrlo značajan za funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu ulagatelja u više od jedne države članice domaćina, matična država članica može odlučiti da ti dogovori o suradnji trebaju uključivati kolegije supervizora.

5. Ako nadležno tijelo države članice domaćina ima jasne i dokazive osnove vjerovati da CSD koji pruža usluge unutar njezina državnog područja u skladu s člankom 23. krši obveze koje proizlaze iz odredaba ove Uredbe, te dokaze prosljeđuje nadležnom tijelu matične države članice i ESMA-i.

Ako usprkos poduzetim mjerama nadležnog tijela matične države članice ili zbog neprikladnosti takvih mjera CSD nastavi kršiti obveze koje proizlaze iz odredaba ove Uredbe, nakon što je obavijestilo nadležno tijelo matične države članice, nadležno tijelo države članice domaćina poduzima sve odgovarajuće mjere koje su potrebne kako bi se osigurala usklađenost s odredbama ove Uredbe na državnom području države članice domaćina. ESMA-u se o takvim mjerama obavješuje bez odlaganja.

Nadležno tijelo države članice domaćina i matične države članice predmet mogu proslijediti ESMA-i koja može djelovati u skladu s dodijeljenim joj ovlastima prema članku 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. Ne dovodeći u pitanje članak 30. Uredbe (EU) br. 1095/2010, ESMA, nakon savjetovanja s članovima ESSB-a, organizira i provodi barem svake tri godine stručni pregled nadzora CSD-ova koji koriste slobodu pružanja usluga u drugoj državi članici, u skladu s člankom 23., ili sudjeluju u interoperabilnoj vezi.

U kontekstu stručnog pregleda iz prvog podstavka ESMA, ako je to primjereno, također traži mišljenje ili savjet Interesne skupine za vrijednosne papire i tržišta kapitala iz članka 37. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

7. Komisija je temeljem članka 67. ovlaštena donositi delegirane akte o mjerama za uspostavu kriterija prema kojima se djelovanja CSD-a u državi članici domaćinu mogu smatrati vrlo značajnima za funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu ulagatelja u toj državi članici domaćinu.

8. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi uvela standardne obrasce, predloške i postupke za suradnju navedene u stavcima 1., 3. i 5.

ESMA podnosi Komisiji taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Odjeljak 5.

Odnosi s trećim zemljama

Članak 25.

Treće zemlje

1. CSD-ovi trećih zemalja mogu pružati usluge iz Priloga na području Unije uključujući putem uspostave podružnice.
2. Neovisno o stavku 1., CSD treće zemlje koji namjerava pružati osnovne usluge iz odjeljka A točaka 1. i 2. Priloga u vezi s financijskim instrumentima uspostavljenima na temelju prava države članice iz članka 49. stavka 1. drugog podstavka ili uspostaviti podružnicu u državi članici podliježe postupku navedenom u stavicama od 4. do 11. ovog članka.
3. CSD s poslovnim nastanom i s odobrenjem za rad u Uniji može zadržati ili uspostaviti vezu s CSD-om treće zemlje u skladu s člankom 48.
4. Nakon savjetovanja s nadležnim tijelima iz stavka 5. ESMA može priznati CSD treće zemlje koji je zatražio priznavanje pružanja usluga iz stavka 2., kada su zadovoljeni sljedeći uvjeti:
 - (a) Komisija je donijela odluku u skladu sa stavkom 9.;
 - (b) CSD treće zemlje podliježe stvarnom odobrenju, nadzoru i nadgledanju ili, ako sustavom za namiru vrijednosnih papira upravlja središnja banka, nadgledanju, osiguravajući potpunu usklađenost s bonitetnim zahtjevima primjenjivima u toj trećoj zemlji;
 - (c) dogovori o suradnji između ESMA-e i odgovornih tijela u toj trećoj zemlji („odgovorna tijela treće zemlje”), uspostavljeni su u skladu sa stavkom 10.;
 - (d) ako je primjereno, CSD treće zemlje poduzima potrebne mjere kako bi omogućio svojim korisnicima usklađenost s relevantnim nacionalnim pravom države članice u kojoj CSD treće zemlje namjerava pružati usluge CSD-a, uključujući i pravo navedeno u članku 49. stavku 1. drugom podstavku, a primjerenost tih mjera potvrdila su nadležna tijela države članice u kojoj CSD treće zemlje namjerava pružati usluge CSD-a.
5. Prilikom procjene jesu li zadovoljeni uvjeti iz stavka 4., ESMA se savjetuje s:
 - (a) nadležnim tijelima država članica u kojima CSD treće zemlje namjerava pružati usluge CSD-a, posebice o tome kako se CSD treće zemlje namjerava uskladiti sa zahtjevima navedenima u stavku 4. točki (d);
 - (b) relevantnim tijelima;
 - (c) odgovornim tijelima treće zemlje kojima su povjereni izdavanje odobrenja za rad, nadzor i nadgledanje CSD-ova.

6. CSD treće zemlje iz stavka 2. ESMA-i podnosi svoj zahtjev za priznavanje.

CSD - podnositelj zahtjeva pruža ESMA-i sve informacije koje se smatraju potrebnima za njegovo priznavanje. U roku od 30 radnih dana od zaprimanja zahtjeva ESMA procjenjuje potpunost zahtjeva. Ako zahtjev nije potpun, ESMA određuje rok do kojega CSD - podnositelj zahtjeva mora pružiti dodatne informacije.

U roku od tri mjeseca od primitka svih potrebnih informacija od ESMA-e nadležna tijela država članica u kojima CSD treće zemlje namjerava pružati usluge CSD-a procjenjuju usklađenost CSD-a treće zemlje sa zakonima navedenima u stavku 4. točki (d) te potpuno obrazloženom odlukom obavješćuju ESMA-u je li usklađenost postignuta ili nije.

Odluka o priznavanju temelji se na kriterijima utvrđenima u stavku 4.

U roku od šest mjeseci od podnošenja potpunog zahtjeva ESMA pisanim putem i potpuno obrazloženom odlukom obavješćuje CSD - podnositelja zahtjeva je li priznanje odobreno ili odbijeno.

7. Nadležna tijela država članica u kojima CSD treće zemlje, propisno priznat u skladu sa stavkom 4., pruža usluge CSD-a, u bliskoj suradnji s ESMA-om, mogu zahtijevati od odgovornih tijela treće zemlje da:

- (a) povremeno izvješćuju o aktivnostima CSD-a treće zemlje u tim državama članicama domaćinima, uključujući u svrhu prikupljanja statističkih podataka;
- (b) priopćuju, u primjerenom roku, identitet izdavatelja i sudionika u sustavima za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja CSD treće zemlje koji pruža usluge u toj državi članici domaćinu te druge relevantne informacije povezane s aktivnostima tog CSD-a treće zemlje u državi članici domaćinu.

8. ESMA pregledava, nakon savjetovanja s tijelima iz stavka 5., priznavanje CSD-a treće zemlje u slučaju produljenja pružanja usluga toga CSD-a u Uniji prema postupku utvrđenom u stavicama od 4., 5. i 6.

ESMA oduzima priznavanje toga CSD-a ako više nisu zadovoljeni uvjeti utvrđeni u stavku 4. ili u okolnostima navedenima u članku 20.

9. Komisija može donijeti provedbene akte kojima utvrđuje da pravni i nadzorni aranžmani treće zemlje osiguravaju da su CSD-ovi koji imaju odobrenje za rad u toj trećoj zemlji usklađeni sa zakonski obvezujućim zahtjevima, koji su zapravo jednakovrijedni zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi, da ti CSD-ovi podliježu stvarnom nadzoru, nadgledanju i provedbi u toj trećoj zemlji na redovitoj osnovi te da zakonski okvir te treće zemlje pruža učinkovit jednakovrijedan sustav za priznavanje CSD-ova kojima je izdano odobrenje za rad prema pravnom sustavu treće zemlje. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 68. stavka 2.

Prilikom utvrđivanja iz prvog podstavka, Komisija također može razmotriti odražavaju li pravni i nadzorni aranžmani treće zemlje međunarodno dogovorene standarde CPSS - IOSCO, ako oni nisu u suprotnosti sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi.

10. U skladu s člankom 33. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1095/2010 ESMA uspostavlja dogovore o suradnji s odgovornim tijelima treće zemlje čiji su pravni i nadzorni okviri priznati kao jednakovrijedni ovoj Uredbi u skladu sa stavkom 9. Takvi dogovori određuju najmanje:

- (a) mehanizam razmjene informacija između ESMA-e, nadležnih tijela države članice domaćina i odgovornih tijela treće zemlje, uključujući pristup svim informacijama u vezi s CSD-ovima koji imaju odobrenje za rad u trećim zemljama koje zahtijeva ESMA te posebice pristup informacijama u slučajevima navedenima u stavku 7.;
- (b) mehanizam za hitno obavješćivanje ESMA-e kada odgovorno tijelo treće zemlje smatra da CSD koji ono nadzire krši uvjete svojeg odobrenja za rad ili drugog primjenjivog prava;
- (c) postupke povezane s koordinacijom nadzornih aktivnosti uključujući, prema potrebi, inspekcije na licu mjesta.

Kada se sporazumom o suradnji predviđa da država članica prenosi osobne podatke, takvi prijenosi usklađeni su s odredbama Direktive 95/46/EZ, a kada se sporazumom o suradnji predviđa da ESMA prenosi osobne podatke, takvi prijenosi usklađeni su s odredbama Uredbe (EZ) br. 45/2001.

11. Ako je CSD treće zemlje priznat, u skladu sa stavicama od 4. do 8. on može pružati usluge iz Priloga na području Unije uključujući putem uspostave podružnice.

12. ESMA izrađuje, u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a, nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi odredila podatke koje CSD - podnositelj zahtjeva treba pružiti ESMA-i u svojem zahtjevu za priznavanje prema stavku 6.

ESMA podnosi Komisiji taj nacrt regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

POGLAVLJE II.

Uvjeti za CSD-ove

Odjeljak 1.

Organizacijski zahtjevi

Članak 26.

Opće odredbe

1. CSD posjeduje pouzdane mehanizme upravljanja koji uključuju jasnu organizacijsku strukturu s dobro definiranim, transparentnim i dosljednim linijama odgovornosti, učinkovite postupke identifikacije, upravljanja, praćenja i izvješćivanja o rizicima kojima jest ili bi mogao biti izložen te prikladne politike naknada i mehanizme unutarnje kontrole, uključujući dobre administrativne i računovodstvene postupke.

2. CSD usvaja politike i postupke koji su dovoljno djelotvorni za osiguravanje usklađenosti s ovom Uredbom, uključujući i usklađenost njegovih rukovoditelja i zaposlenika sa svim odredbama ove Uredbe.

3. CSD održava i vodi djelotvorne pisane organizacijske i administrativne mehanizme za utvrđivanje i upravljanje bilo kakvim potencijalnim sukobima interesa između sebe, uključujući rukovoditelje, zaposlenike, članove upravljačkog tijela ili bilo koje druge osobe izravno ili neizravno povezane s njima, i svojih sudionika ili klijenata. Održava i primjenjuje odgovarajuće postupke rješavanja uvijek kada dođe do mogućih sukoba interesa.
4. CSD svoj mehanizam upravljanja i pravila koja reguliraju njegovu djelatnost stavlja na raspolaganje javnosti.
5. CSD ima prikladne postupke kako bi njegovi zaposlenici mogli interno putem posebnog kanala izvještavati o kršenjima ove Uredbe.
6. CSD podliježe redovitim i neovisnim revizijama. Rezultati tih revizija priopćuju se upravljačkom tijelu i stavljaju na raspolaganje nadležnom tijelu te, ako je to potrebno uzimajući u obzir moguće sukobe interesa između članova odbora korisnika i CSD-a, odboru korisnika.
7. Ako je CSD dio skupine poduzeća, uključujući druge CSD-ove ili kreditne institucije iz glave IV., on donosi detaljne politike i postupke kojima se specificira način na koji se zahtjevi utvrđeni u ovom članku primjenjuju na skupinu i na različite subjekte iz skupine.
8. ESMA, u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a, razvija nacrt regulatornih tehničkih standarda koji određuje na razini CSD-a i na razini skupine iz stavka 7.:
 - (a) alate za praćenje rizika CSD-ova iz stavka 1.;
 - (b) odgovornosti ključnog osoblja u pogledu rizika CSD-ova iz stavka 1.;
 - (c) potencijalne sukobe interesa iz stavka 3.;
 - (d) revizijske metode iz stavka 6.; i
 - (e) okolnosti u kojima bi bilo primjereno, uzimajući u obzir potencijalne sukobe interesa između članova odbora korisnika i CSD-a, podijeliti nalaze revizije s odborom korisnika u skladu sa stavkom 6.

ESMA podnosi taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 27.

Više rukovodstvo, upravljačko tijelo i dioničari

1. Više rukovodstvo CSD-a posjeduje dovoljno dobru reputaciju i iskustvo za osiguravanje dobrog i razboritog upravljanja CSD-om.
2. CSD ima upravljačko tijelo u kojem je nezavisna najmanje jedna trećina članova, no ne manje od dva njegova člana.
3. Primici od rada neovisnih i drugih neizvršnih članova upravljačkog tijela nisu povezani s poslovnim rezultatima CSD-a.

4. Upravljačko tijelo sastoji se od prikladnih članova dovoljno dobre reputacije s odgovarajućom kombinacijom vještina, iskustva i znanja o subjektu i tržištu. Neizvršni članovi upravljačkog tijela odlučuju o cilju za zastupanje nedovoljno zastupljenog spola u upravljačkom tijelu te pripremaju politiku o načinu povećanja broja predstavnika nedovoljno zastupljenog spola kako bi se ispunio taj cilj. Cilj, politika i njezina provedba javno se objavljuju.

5. CSD jasno određuje ulogu i odgovornosti upravljačkog tijela u skladu s relevantnim nacionalnim pravom. CSD stavlja na raspolaganje zapisnike sa sastanaka upravljačkog tijela nadležnom tijelu i revizoru na njihov zahtjev.

6. Dioničari CSD-a i osobe koje su u položaju, izravno ili neizravno, provoditi kontrolu nad rukovodstvom CSD-a prikladne su za osiguravanje dobrog i razboritog upravljanja CSD-om.

7. CSD:

(a) pruža nadležnom tijelu i javno objavljuje informacije o vlasništvu CSD-a, posebice identitet i opseg interesa bilo kojih strana koje su u poziciji provoditi kontrolu nad poslovanjem CSD-a;

(b) izvješćuje i traži odobrenje od svog nadležnog tijela za bilo koju odluku o prijenosu vlasničkih prava koji dovodi do promjene identiteta osoba koje imaju kontrolu nad poslovanjem CSD-a. Nakon dobivanja odobrenja od svog nadležnog tijela, CSD javno objavljuje takav prijenos vlasničkih prava.

Sve fizičke ili pravne osobe bez nepotrebnog odgađanja izvješćuju CSD i njegovo nadležno tijelo o odluci o stjecanju ili prodaji vlasničkih prava koja dovodi do promjene identiteta osoba koje imaju kontrolu nad poslovanjem CSD-a.

8. U roku od 60 radnih dana od primitka informacija navedenih u stavku 7. nadležno tijelo donosi odluku o predloženim promjenama u kontroli CSD-a. Nadležno tijelo odbija odobriti predložene promjene u kontroli CSD-a kada postoje objektivne i dokazive osnove za uvjerenje da bi iste bile prijetnja dobrom i razboritom upravljanju CSD-om ili sposobnosti CSD-a da bude usklađen s ovom Uredbom.

Članak 28.

Odbor korisnika

1. CSD uspostavlja odbore korisnika za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja, a koji se sastoje od predstavnika izdavatelja i sudionika tih sustava za namiru vrijednosnih papira. Savjeti odbora korisnika neovisni su od bilo kakvog izravnog utjecaja rukovodstva CSD-a.

2. CSD na nediskriminacijski način definira mandat svakog uspostavljenog odbora korisnika, mehanizme upravljanja potrebne za osiguravanje njihove neovisnosti te njihove operativne postupke, kao i kriterije pristupanja i mehanizme odabira članova odbora korisnika. Mehanizmi upravljanja javno su dostupni i osiguravaju da odbor korisnika izravno odgovara upravljačkom tijelu te da održava redovite sastanke.

3. Odbori korisnika savjetuju upravljačko tijelo o ključnim mehanizmima koji utječu na članove, uključujući kriterije prihvaćanja izdavatelja ili sudionika u njihove dotične sustave za namiru vrijednosnih papira te na razinu usluge.

4. Odbori korisnika mogu dostaviti neobvezujuće mišljenje upravljačkom tijelu, u kojem su sadržana detaljna obrazloženja u pogledu cjenovnih struktura CSD-a.

5. Ne dovodeći u pitanje pravo nadležnih tijela da budu odgovarajuće informirana, članovi odbora korisnika obvezuju se na povjerljivost. Kada predsjedavajući odbora korisnika ustanovi da član ima stvarni ili potencijalni sukob interesa u vezi s određenim pitanjem, dotičnom članu nije dozvoljeno glasovanje o tom pitanju.

6. CSD žurno obavještava nadležno tijelo i odbor korisnika o svakoj odluci kojom upravljačko tijelo odluči da neće slijediti savjet odbora korisnika. Odbor korisnika može izvijestiti nadležno tijelo o svakom području za koje smatra da se u njemu ne slijedi savjet odbora korisnika.

Članak 29.

Vođenje evidencije

1. CSD čuva, u razdoblju od najmanje deset godina, svu svoju dokumentaciju o uslugama i aktivnostima, kao i o pomoćnim uslugama iz odjeljaka B i C iz Priloga, kako bi nadležnom tijelu omogućio praćenje usklađenosti sa zahtjevima iz ove Uredbe.

2. CSD stavlja na raspolaganje dokumentaciju iz stavka 1. na zahtjev nadležnog tijela i relevantnih tijela te bilo kojeg drugog javnog tijela koje ima, prema pravu Unije ili nacionalnom pravu njegove matične države članice, ovlast zahtijevati pristup takvoj dokumentaciji u svrhu ispunjavanja svojeg mandata.

3. ESMA, blisko surađujući s članovima ESSB-a, izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda koji određuje pojedinih o dokumentaciji iz stavka 1., koju treba voditi u svrhu praćenja usklađenosti CSD-ova s odredbama ove Uredbe.

ESMA podnosi Komisiji taj nacrt regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. ESMA, blisko surađujući s članovima ESSB-a, izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kojim se utvrđuje oblik dokumentacije iz stavka 1., koju treba voditi u svrhu praćenja usklađenosti CSD-a s odredbama ove Uredbe.

ESMA podnosi Komisiji taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku, u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 30.

Izdvajanje usluga ili djelatnosti

1. U slučaju kada CSD izdvađa usluge ili djelatnosti trećoj strani, on ostaje u potpunosti odgovoran za izvršavanje svih svojih obveza prema ovoj Uredbi i u svakom trenutku mora biti usklađen sa sljedećim uvjetima:

(a) izdvajanje ne dovodi do delegiranja odgovornosti;

(b) ne mijenjaju se odnosi i obveze CSD-a prema svojim sudionicima ili izdavateljima;

(c) uvjeti za dobivanje odobrenja za rad CSD-a efektivno se ne mijenjaju;

- (d) izdavanje ne sprečava provođenje nadzornih funkcija i funkcija nadgledanja, uključujući izravan pristup kako bi se dobile sve relevantne informacije potrebne za ispunjavanje tih funkcija;
 - (e) izdavanje ne dovodi do lišavanja CSD-a sustava i kontrola potrebnih za upravljanje rizicima s kojima se suočava;
 - (f) CSD zadržava stručnost i sredstva potrebne za ocjenu kvalitete pruženih usluga, organizacijsku i kapitalnu adekvatnost pružatelja usluga, za učinkoviti nadzor izdvojenih usluga te za upravljanje rizicima povezanim s izdavanjem usluga i djelatnosti na kontinuiranoj osnovi;
 - (g) CSD ima izravan pristup relevantnim informacijama o izdvojenim uslugama;
 - (h) pružatelj usluga surađuje s nadležnim tijelom i relevantnim tijelima u vezi s izdvojenim djelatnostima;
 - (i) CSD osigurava da pružatelj usluga zadovoljava standarde određene relevantnim pravom o zaštiti podataka, a koje bi bilo primjenjivo da pružatelji usluga imaju poslovni nastan u Uniji. CSD je odgovoran za osiguravanje da ti standardi budu navedeni u ugovoru između strana te da se ti standardi održavaju.
2. CSD u pisanom sporazumu definira svoja prava i obveze, kao i ona pružatelja usluge. Sporazum o izdavanju usluga i djelatnosti trećim stranama mora omogućivati da CSD raskine sporazum.
3. Na zahtjev nadležnog tijela i relevantnih tijela CSD i pružatelj usluge stavljaju na raspolaganje sve potrebne informacije kako bi isti mogli ocijeniti usklađenost izdvojenih djelatnosti sa zahtjevima ove Uredbe.
4. Izdavanje osnovne usluge trećim stranama podliježe odobrenju nadležnog tijela u skladu s člankom 19.
5. Stavci od 1. do 4. ne primjenjuju se kada CSD izdvoji neke od svojih usluga ili djelatnosti javnom subjektu te kada je takvo izdavanje regulirano posebnim zakonskim, regulatornim i operativnim okvirom koji su zajednički dogovorili i formalizirali javni subjekt i dotični CSD te s kojim su se nadležna tijela usuglasila na temelju zahtjeva određenih ovom Uredbom.

Članak 31.

Usluge koje pružaju stranke koje nisu CSD-ovi

1. Neovisno o članku 30. i ako se to zahtijeva prema nacionalnom pravu osoba koja nije CSD može biti odgovorna za knjiženja na računima vrijednosnih papira koje vode CSD-ovi.
2. Države članice koje omogućuju strankama koje nisu CSD-ovi da pružaju osnovne usluge iz odjeljka A Priloga u skladu sa stavkom 1. određuju u svojem nacionalnom pravu zahtjeve koji se primjenjuju u tom slučaju. Ti zahtjevi uključuju odredbe ove Uredbe koji se primjenjuju i na CSD-ove i, ako je to potrebno, na dotičnu drugu stranu.
3. Države članice koje omogućuju strankama koje nisu CSD-ovi pružanje određenih osnovnih usluga iz odjeljka A Priloga u skladu sa stavkom 1. priopćuju ESMA-i sve relevantne informacije koje se odnose na pružanje takvih usluga, uključujući svoje odgovarajuće nacionalno pravo.

ESMA takve informacije uključuje u registar CSD-ova iz članka 21.

Odjeljak 2.

Provođenje poslovnih pravila

Članak 32.

Opće odredbe

1. CSD ima jasno definirane ciljeve i svrhe koji su ostvarivi, poput područja minimalne razine usluga, očekivanja upravljanja rizikom i poslovnih prioriteta.
2. CSD ima transparentna pravila za postupanje s pritužbama.

Članak 33.

Zahtjevi za sudjelovanje

1. Za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD ima javno objavljene kriterije za sudjelovanje što omogućuje pošten i otvoren pristup svim pravnim osobama koje imaju namjeru postati sudionicima. Ti su kriteriji transparentni, objektivni i nediskriminirajući kako bi osigurali pošten i otvoren pristup CSD-u uzimajući u obzir rizike za financijsku stabilnost i uređenost tržišta. Kriteriji kojima se ograničava pristup dozvoljeni su samo u mjeri u kojoj je njihova svrha opravdani nadzor određenog rizika za CSD.
2. CSD žurno rješava zahtjeve za pristupom pružajući odgovor na takve zahtjeve najkasnije u roku od mjesec dana, a postupke obrade zahtjeva za pristupom čini javno dostupnima.
3. CSD uskraćuje pristup sudioniku koji zadovoljava kriterije navedene u stavku 1. samo ako je to opravdano pisanim putem i utemeljeno na sveobuhvatnoj ocjeni rizika.

U slučaju odbijanja sudionik koji je podnio zahtjev ima pravo na pritužbu nadležnom tijelu CSD-a koji je odbio pristup.

To nadležno tijelo pažljivo ispituje pritužbu i procjenjuje razloge za odbijanje te pruža predmetnom sudioniku obrazloženi odgovor.

To nadležno tijelo savjetuje se s nadležnim tijelom u mjestu poslovnog nastana sudionika koji je podnio zahtjev u vezi njegove procjene pritužbe. Kada se nadležno tijelo sudionika koji je podnio zahtjev ne slaže s pruženom procjenom, bilo koje od dvaju tijela može predmet proslijediti ESMA-i koja može djelovati u skladu s dodijeljenim joj ovlastima prema članku 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Kada se CSD-ovo odbijanje pružanja pristupa sudioniku koji je podnio zahtjev smatra neopravdanim, nadležno tijelo CSD-a koji je uskratio pristup izdaje nalog kojim se od CSD-a zahtijeva odobravanje pristupa sudioniku koji je podnio zahtjev.

4. CSD ima objektivne i transparentne postupke za suspenziju i propisan izlazak sudionika koji više ne udovoljavaju kriterijima sudjelovanja navedenima u stavku 1.
5. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se određuju rizici koje trebaju uzeti u obzir CSD-ovi kada provode sveobuhvatnu procjenu rizika, kao i nadležna tijela kada procjenjuju razloge za odbijanje, u skladu sa stavkom 3., te čimbenike postupka iz stavka 3.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda podnosi Komisiji do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi uspostavila standardne obrasce i modele iz stavka 3.

ESMA podnosi Komisiji taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 34.

Transparentnost

1. Za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja, kao i za svaku od ostalih osnovnih usluga koje obavlja, CSD javno objavljuje cijene i naknade povezane s osnovnim uslugama navedenima u odjeljku A Priloga koje pružaju. On objavljuje cijene i naknade za svaku pruženu uslugu i funkciju zasebno, uključujući popuste i rabate te uvjete pod kojima se ostvaruje korist od tih smanjenja. Svojim klijentima dopušta zaseban pristup specifičnim pruženim uslugama.
2. CSD objavljuje svoj cjenik kako bi olakšao usporedbu ponuda i klijentima omogućio da predvide cijenu koju će morati platiti za korištenje usluga.
3. CSD je vezan objavljenom politikom cijena svojih osnovnih usluga.
4. CSD klijentima pruža informacije koje im omogućuju usklađivanje računâ s objavljenim cjenikom.
5. CSD svim klijentima objavljuje informacije koje im omogućuju procjenu rizika u vezi s pruženim uslugama.
6. CSD odvojeno obračunava troškove i prihode pruženih osnovnih usluga i te informacije objavljuje nadležnome tijelu.
7. CSD obračunava troškove i prihode pruženih pomoćnih usluga u cjelini i te informacije objavljuje nadležnome tijelu.
8. Kako bi se osigurala učinkovita primjena pravila Unije o tržišnom natjecanju i omogućilo, između ostalog, utvrđivanje unakrsnog subвенicioniranja pomoćnih usluga od strane osnovnih usluga, CSD vodi analitičko računovodstvo za svoje djelatnosti. U tim analitičkim računima barem se razdvajaju troškovi i prihodi povezani sa svakom od njegovih osnovnih usluga od onih povezanih s pomoćnim uslugama.

Članak 35.

Komunikacijski postupak sa sudionicima i ostalim tržišnim infrastrukturama

U svojim komunikacijskim postupcima sa sudionicima sustava za namiru vrijednosnih papira kojima upravljaju, kao i s tržišnim infrastrukturama s kojima se povezuju, CSD-ovi koriste međunarodne otvorene komunikacijske postupke i standarde za prijenos poruka i referentnih podataka kako bi olakšali učinkovito evidentiranje, plaćanje i namiru.

Odjeljak 3.

Zahtjevi za usluge CSD-a

Članak 36.

Opće odredbe

Za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD ima odgovarajuća pravila i postupke, uključujući pouzdanu računovodstvenu praksu i nadzor, kako bi osigurao integritet izdavanja vrijednosnih papira i smanjio i upravljao rizicima povezanim s čuvanjem i namirom transakcija vrijednosnim papirima.

Članak 37.

Integritet izdanja

1. CSD poduzima odgovarajuće mjere usklađivanja kako bi potvrdio da je broj vrijednosnih papira koji tvore jedno izdanje vrijednosnih papira ili dio izdanja vrijednosnih papira dostavljenih CSD-u jednak zbroju vrijednosnih papira zabilježenom na računima vrijednosnih papira sudionika u sustavu za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD i, ovisno o slučaju, na računima vlasnika koje vodi CSD. Takve mjere usklađivanja treba provoditi najmanje na dnevnoj osnovi.

2. Prema potrebi te ako su drugi subjekti uključeni u postupak usklađivanja za određeno izdanje vrijednosnih papira, poput izdavatelja, voditelja registara, agenata za izdavanje, agenata za prijenos, zajedničkih depozitorija, ostalih CSD-ova ili drugih subjekata, CSD i svi takvi subjekti organiziraju odgovarajuću međusobnu suradnju i mjere razmjene informacija kako bi se održao integritet izdanja.

3. Prekoračenja ili dugovni saldo na računu vrijednosnih papira ili stvaranje vrijednosnih papira nije dozvoljeno u sustavu za namiru vrijednosnih papira koji vodi CSD.

4. ESMA izrađuje, blisko surađujući s članovima ESSB-a, nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju mjere usklađivanja koje CSD treba poduzeti na temelju stavaka od 1. do 3.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 38.

Zaštita vrijednosnih papira sudionika i onih njihovih klijenata

1. Za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja, CSD vodi evidenciju i račune koji mu omogućuju da u svako doba i bez odgode odvoji na računima kod CSD-a vrijednosne papire jednog sudionika od vrijednosnih papira svih ostalih sudionika te, prema potrebi, od vlastite imovine CSD-a.

2. CSD vodi evidenciju i račune koji omogućuju svakom sudioniku da odvoji vrijednosne papire toga sudionika od onih klijenata toga sudionika.

3. CSD vodi evidenciju i račune koji omogućuju svakom sudioniku da na jednom računu vrijednosnih papira drži vrijednosne papire koji pripadaju različitim klijentima tog sudionika („odvajanje zbirnih računa za klijente”).

4. CSD vodi evidenciju i račune koji omogućuju sudioniku da odvoji vrijednosne papire bilo kojeg klijenta sudionika, ako i na način na koji to sudionik zahtijeva („odvajanje pojedinačnih računa za klijente”).

5. Sudionik svojim klijentima pruža barem mogućnost odabira između odvajanja zbirnih računa i odvajanja pojedinačnog računa za klijente te ih obavješćuje o troškovima i rizicima povezanim sa svakom opcijom.

Međutim, CSD i njegovi sudionici omogućuju odvajanje pojedinačnog računa za klijente za građane i rezidente i pravne osobe s poslovnim nastanom u državi članici ako se to zahtijeva prema nacionalnom pravu države članice na temelju kojeg su vrijednosni papiri koncipirani, kako to nacionalno pravo glasi na dan 17. rujna 2014. Ta se obveza primjenjuje sve dok se nacionalno pravo ne izmijeni ili stavi izvan snage i njezini ciljevi su još uvijek valjani.

6. CSD-ovi i njihovi sudionici javno objavljuju razinu zaštite i troškove povezane s različitim razinama odvajanja koje pružaju i te usluge nude na razumnoj tržišnoj osnovi. Pojediniosti o različitim razinama odvajanja uključuju opis glavnih pravnih posljedica ponuđenih razina odvajanja uključujući informacije o zakonu o mjerodavnom stečajnom pravu u predmetnim nadležnostima.

7. CSD ne koristi ni u koje svrhe vrijednosne papire koji mu ne pripadaju. Međutim, CSD može koristiti vrijednosne papire sudionika ako je dobio prethodnu izričitu suglasnost tog sudionika. CSD od svojih sudionika mora zatražiti dobivanje svake potrebne prethodne suglasnosti od njihovih klijenata.

Članak 39.

Konačnost namire

1. CSD osigurava da sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja pruža odgovarajuću zaštitu sudionicima. Države članice imenuju i objavljuju sustave za namiru vrijednosnih papira kojima upravljaju CSD-ovi u skladu s postupkom navedenim u članku 2. točki (a) Direktive 98/26/EZ.

2. CSD osigurava da svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja definira trenutke unosa i neopozivosti naloga za prijenos u tom sustavu za namiru vrijednosnih papira u skladu s člancima 3. i 5. Direktive 98/26/EZ.

3. CSD objavljuje pravila koja reguliraju konačnost prijenosa vrijednosnih papira i gotovine u sustavu za namiru vrijednosnih papira.

4. Stavci 2. i 3. primjenjuju se ne dovodeći u pitanje odredbe primjenjive na veze CSD-ova i ne dovodeći u pitanje članak 48. stavak 8.

5. CSD poduzima sve razumne mjere kako bi osigurao, u skladu s pravilima iz stavka 3., postizanje konačnosti prijenosa vrijednosnih papira i gotovine navedenih u stavku 3. ili u realnom vremenu ili tijekom dana ili u svakom slučaju najkasnije do kraja radnog dana stvarnog datuma namire.

6. Ako CSD nudi usluge iz članka 40. stavka 2., on mora osigurati da novčani primici od namire vrijednosnih papira budu dostupni primateljima za korištenje najkasnije do kraja radnog dana predviđenog datuma namire.

7. Sve transakcije vrijednosnim papirima u gotovini između izravnih sudionika u sustavu za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD i one koje su namirene u tom sustavu za namiru vrijednosnih papira namiruju se na osnovi isporuke po plaćanju.

Članak 40.

Gotovinske namire

1. Za transakcije izražene u valuti države u kojoj se namira provodi, CSD namiruje gotovinska plaćanja svojeg sustava za namiru vrijednosnih papira preko računa otvorenih pri središnjoj banci koja izdaje relevantnu valutu ako je to izvedivo i dostupno.

2. Ako nije izvedivo niti dostupno namiriti se s računa središnjih banaka, kako je predviđeno u stavku 1., CSD može ponuditi namiru gotovinskih plaćanja za sve ili dio svojih sustava za namiru vrijednosnih papira preko računa otvorenih pri kreditnim institucijama ili preko vlastitih računa. Ako CSD nudi namiru preko računa otvorenih pri kreditnoj instituciji ili preko vlastitih računa, to čini u skladu s odredbama glave IV.

3. CSD osigurava da sve informacije koje se pružaju sudionicima na tržištu o rizicima i troškovima povezanim s namirom na računima kreditnih institucija ili preko vlastitih računa budu jasne, poštene i nezavaravajuće. CSD daje na raspolaganje dovoljno informacije klijentima ili potencijalnim klijentima kako bi im omogućio utvrđivanje i ocjenu rizika i troškova povezanih s namirom na računima kreditnih institucija ili preko vlastitih računa te takve informacije pruža na zahtjev.

Članak 41.

Pravila i postupci u slučaju neispunjavanja obveza sudionika

1. Za svaki sustav za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja, CSD ima djelotvorna i jasno definirana pravila i postupke za upravljanje neispunjavanjem obveza jednog ili više njegovih sudionika, osiguravajući da CSD može poduzeti pravodobne mjere za obuzdavanje gubitaka i pritisaka na likvidnost te nastaviti ispunjavati svoje obveze.

2. CSD svoja pravila u slučaju neispunjavanja obveza i odgovarajuće postupke stavlja na raspolaganje javnosti.

3. CSD sa sudionicima i drugim relevantnim dionicima provodi povremena testiranja i preglede postupaka u slučaju neispunjavanja obveza kako bi osigurao da su isti praktični i djelotvorni.

4. Kako bi se osigurala dosljedna primjena ovog članka ESMA može, u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a, izdati smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Odjeljak 4.

Bonitetni zahtjevi

Članak 42.

Opći zahtjevi

CSD donosi pouzdan okvir za upravljanje rizikom u svrhu sveobuhvatnog upravljanja pravnim, poslovnim, operativnim i ostalim izravnim ili neizravnim rizicima, uključujući mjere za smanjenje prijevara i nemara.

Članak 43.

Pravni rizici

1. Za potrebe izdavanja odobrenja za rad i nadzora, kao i za informiranje klijenata, CSD ima jasna i razumljiva pravila, postupke i ugovore za sve sustave za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja i za sve druge usluge koje pruža.

2. CSD oblikuje svoja pravila, postupke i ugovore tako da su izvršivi u svim relevantnim nadležnostima, uključujući i u slučaju neispunjavanja obveza sudionika.

3. CSD koji vodi poslovanje u različitim nadležnostima poduzima sve razumne mjere za utvrđivanje i smanjenje rizika koji proizlaze iz potencijalnog sukoba zakona u različitim nadležnostima.

Članak 44.

Opći poslovni rizik

CSD ima čvrste sustave upravljanja i kontrole kao i informatičke alate za utvrđivanje, praćenje i upravljanje općim poslovnim rizicima, uključujući gubitke zbog slabe izvedbe poslovne strategije, novčane tokove i operativne izdatke.

Članak 45.**Operativni rizici**

1. CSD utvrđuje izvore operativnog rizika, kako unutarnje tako i vanjske, te na najmanju moguću mjeru svodi njihov utjecaj primjenom odgovarajućih informatičkih alata, kontrola i postupaka, uključujući za sve sustave za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja.
2. CSD održava odgovarajuće informatičke alate kojima osigurava visoku razinu sigurnosti i operativne pouzdanosti te koji imaju odgovarajući kapacitet. Informatičkim alatima na odgovarajući se način uređuje složenost, raznolikost i vrsta pruženih usluga i djelatnosti kako bi se osigurali visoki standardi sigurnosti te integriteta i povjerljivosti održavanih informacija.
3. Za usluge koje pruža, kao i za sve sustave za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja, CSD uspostavlja, provodi i održava odgovarajuću politiku kontinuiteta poslovanja te planove za oporavak od katastrofa kako bi osigurao očuvanje svojih usluga, pravodobni oporavak operacija i ispunjavanje obveza CSD-a u slučaju događaja koji predstavljaju značajan rizik za prekid operacija.
4. Plan iz stavka 3. predviđa oporavak svih transakcija i pozicija sudionika u trenutku prekida kako bi se omogućilo sudionicima CSD-a da nastave poslovati sa sigurnošću te da dovrše namiru na predviđeni datum, uključujući osiguravanje da ključni IT sustavi mogu brzo nastaviti operacije nakon prekida. To uključuje osnivanje drugog mjesta za obradu s dovoljno resursa, kapacitete funkcionalnosti i odgovarajućim mehanizmima u vezi s osobljem.
5. CSD planira i provodi program testiranja mehanizama iz stavaka od 1. do 4.
6. CSD utvrđuje, prati i upravlja rizicima koje bi ključni sudionici u sustavima za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja, kao i pružatelji usluga i službi te drugi CSD-ovi ili tržišne infrastrukture mogli predstavljati njegovim operacijama. Na zahtjev dostavlja nadležnim tijelima i relevantnim tijelima informacije o svakom takvom utvrđenom riziku.

Također bez odgode obavješćuje nadležno tijelo i relevantna tijela o svim operativnim rizicima koji proizlaze iz tih rizika.

7. ESMA, blisko surađujući s članovima ESSB-a, izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje operativnih rizika iz stavaka od 1. do 6. te metode testiranja, rješavanja ili minimiziranja tih rizika, uključujući politike za kontinuitet poslovanja te planove za oporavak od katastrofa iz stavaka 3. i 4. te metode njihove procjene.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 46.**Investicijska politika**

1. CSD drži svoju financijsku imovinu u središnjim bankama, kreditnim institucijama koje imaju odobrenje za rad ili CSD-ovima koji imaju odobrenje za rad.
2. CSD, kada je to potrebno, ima brz pristup svojoj imovini.
3. CSD svoje financijske izvore investira samo u gotovinu ili druge visoko likvidne financijske instrumente s minimalnim tržišnim ili kreditnim rizikom. Te investicije moguće je brzo likvidirati s minimalnim nepovoljnim učinkom na cijenu.

4. Količina kapitala, uključujući zadržanu dobit i rezerve CSD-a koje se ne investiraju u skladu sa stavkom 3., ne uzimaju se u obzir za potrebe članka 47. stavka 1.

5. CSD osigurava da njegova sveukupna izloženost bilo kojoj pojedinačnoj kreditnoj instituciji koja ima odobrenje za rad ili CSD-u koji ima odobrenje za rad u kojima drži svoju financijsku imovinu ostaje u prihvatljivim koncentracijskim ograničenjima.

6. ESMA izrađuje, blisko surađujući s EBA-om i članovima ESSB-a, nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje financijskih instrumenata koji se mogu smatrati visoko likvidnima s minimalnim tržišnim i kreditnim rizikom u skladu sa stavkom 3., odgovarajuće vremenske okvire za pristup imovini iz stavka 2. te koncentracijska ograničenja iz stavka 5. Ti nacрти regulatornih tehničkih standarda prema potrebi se usklađuju s regulatornim tehničkim standardima koji su doneseni u skladu s člankom 47. stavkom 8. Uredbe (EU) br. 648/2012.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 47.

Kapitalni zahtjevi

1. Kapital, uz zadržanu dobit i rezerve CSD-a, proporcionalan je riziku koji proizlazi iz djelatnosti CSD-a. U svakom trenutku kapital je dostatan za:

- (a) osiguravanje odgovarajuće zaštite CSD-a od operativnih, pravnih, skrbničkih, investicijskih i poslovnih rizika tako da CSD može nastaviti pružati usluge prema načelu trajnosti poslovanja;
- (b) osiguravanje uredne likvidacije ili restrukturiranja djelatnosti CSD-a tijekom odgovarajućeg vremenskog razdoblja od najmanje šest mjeseci po različitim scenarijima otpornosti na stres.

2. CSD uspostavlja plan za:

- (a) prikupljanje dodatnog kapitala u slučaju da se njegov temeljni kapital približi ili padne ispod zahtjeva utvrđenih u stavku 1.;
- (b) osiguranje uredne likvidacije ili restrukturiranja svojih operacija i usluga u slučaju da CSD nije u mogućnosti prikupiti novi kapital.

Plan odobrava upravljačko tijelo ili odgovarajući odbor upravljačkog tijela i redovito ga ažurira. Svako ažuriranje plana dostavlja se nadležnom tijelu. Nadležno tijelo može zahtijevati od CSD-a poduzimanje dodatnih mjera ili izradu alternativnih odredaba ako nadležno tijelo smatra da je CSD-ov plan nedovoljan.

3. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om i članovima ESSB-a izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje zahtjeva u vezi s kapitalom, zadržanom dobiti i rezervama CSD-a iz stavka 1.

EBA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Odjeljak 5.

Uvjeti za veze CSD-ova

Članak 48.

veze CSD-ova

1. Prije uspostave veze CSD-ova te neprekidno nakon uspostave veze CSD-ova, svi dotični CSD-ovi utvrđuju, procjenjuju, prate i upravljaju svim potencijalnim izvorima rizika za sebe i za svoje sudionike koji proizlaze iz veze CSD-ova i poduzimaju odgovarajuće mjere za njihovo smanjenje.

2. CSD-ovi koji namjeravaju uspostaviti veze podnose zahtjev za odobrenje nadležnom tijelu CSD-a podnositelja zahtjeva, u skladu s člankom 19. stavkom 1.točkom (e) ili obavješćuju nadležna tijela i relevantna tijela CSD-a podnositelja zahtjeva u skladu s člankom 19. stavkom 5.

3. Veza pruža odgovarajuću zaštitu povezanim CSD-ovima i njihovim sudionicima, posebno u vezi s mogućim kreditima koje su uzeli CSD-ovi i rizikom koncentracije i likvidnosnim rizikom kao posljedicama aranžmana o vezi.

Vezu podupire odgovarajući ugovorom u kojem se navode odnosna prava i obveze povezanih CSD-ova i, po potrebi, CSD-ovih sudionika. Ugovor s implikacijama unakrsne nadležnosti predviđa nedvosmisleni izbor prava koje uređuje sve aspekte djelovanja veze.

4. U slučaju privremenog prijenosa vrijednosnih papira između povezanih CSD-ova zabranjen je ponovni prijenos vrijednosnih papira prije konačnosti prvoga transfera.

5. CSD koji koristi neizravnu vezu ili posrednika za upravljanje jednom vezom CSD-ova s drugim CSD-om mjeri, prati i upravlja dodatnim rizicima koji proizlaze iz korištenja te neizravne veze ili posrednika te poduzima odgovarajuće mjere za njihovo smanjenje.

6. Povezani CSD-ovi imaju pouzdane postupke usklađivanja kako bi osigurali točnost svojih evidencija.

7. Veze između CSD-ova omogućuju namiru transakcija između sudionika u povezanim CSD-ovima po načelu isporuke po plaćanju (DVP), ako je to moguće i izvedivo. Iscrpni razlozi za sve veze CSD-ova koje ne omogućuju namiru po načelu DVP-a priopćuju se relevantnim i nadležnim tijelima.

8. Interoperabilni sustavi za namiru vrijednosnih papira i CSD-ovi koji koriste zajedničku infrastrukturu namire uspostavljaju jednake trenutke za:

(a) ulaz naloga za prijenos u sustav;

(b) neopozivost naloga za prijenos;

Sustavi za namiru vrijednosnih papira i CSD-ovi iz prvoga podstavka koriste istovjetna pravila u vezi s trenutkom konačnosti prijenosa vrijednosnih papira i gotovine.

9. Do 18. rujna 2019. sve interoperabilne veze između CSD-ova koji posluju u državama članicama postaju, gdje je to primjenjivo, veze koje podupiru namiru po načelu DVP-a.

10. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje uvjeta iz stavka 3. prema kojima svaka vrsta aranžmana o vezi osigurava adekvatnu zaštitu povezanih CSD-ova i njihovih sudionika, posebno ako CSD namjerava sudjelovati u sustavu za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja drugi CSD, praćenje i upravljanje dodatnim rizicima iz stavka 5. koji proizlaze iz korištenja posrednika, metode usklađivanja navedenih u stavku 6., slučajeve kada je namira po načelu DVP-a putem veza CSD-ova moguća i provediva prema stavku 7. te metode njihove procjene.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

POGLAVLJE III.

Pristup CSD-ovima

Odjeljak 1.

Pristup izdavatelja CSD-ovima

Članak 49.

Sloboda izdavanja u CSD-u koji ima odobrenje za rad u Uniji

1. Izdavatelj ima pravo dogovoriti za svoje vrijednosne papire koji su prihvaćeni za trgovanje na uređenim tržištima ili MTP-ovima ili kojima se trguje na mjestu trgovanja upisivanje u bilo koji CSD s poslovnim nastanom u bilo kojoj državi članici uz obvezu da taj CSD poštuje uvjete iz članka 23.

Ne dovodeći u pitanje pravo izdavatelja iz prvog podstavka, i dalje se primjenjuje pravo trgovačkih društava ili drugo slično pravo države članice na temelju kojeg su vrijednosni papiri koncipirani.

Države članice osiguravaju sastavljanje popisa ključnih i relevantnih odredaba svojeg prava navedenog u drugom podstavku Nadležna tijela taj popis podnose ESMA-i do 18. prosinca 2014. ESMA objavljuje taj popis do 18. siječnja 2015.

CSD može izdavateljima naplatiti razumnu komercijalnu naknadu za svoje usluge na osnovi metode troškovi plus, osim ako se obje strane dogovore drukčije.

2. Ako izdavatelj podnese zahtjev za evidentiranje svojih vrijednosnih papira u CSD-u, potonji žurno i na nediskriminirajući način daje odgovor izdavatelju podnositelju zahtjeva u roku od tri mjeseca.

3. CSD može odbiti pružiti usluge izdavatelju. Takvo odbijanje može se temeljiti samo na sveobuhvatnoj ocjeni rizika ili ako taj CSD ne pruža usluge navedene u odjeljku A točki 1. Priloga u vezi s vrijednosnim papirima koncipiranim prema pravu trgovačkih društava ili drugom sličnom pravu relevantne države članice.

4. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ te Direktivu Komisije 2006/70/EZ⁽²⁾, ako CSD odbije izdavatelju pružiti usluge, dostavlja izdavatelju podnositelju zahtjeva potpuno pisano obrazloženje svojeg odbijanja.

⁽¹⁾ Direktiva 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma Tekst značajan za EGP (SL L 309, 25.11.2005., str. 15.).

⁽²⁾ Direktiva Komisije 2006/70/EZ od 1. kolovoza 2006. o utvrđivanju provedbenih mjera za Direktivu 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s definicijom „politički izložene osobe” i tehničkim kriterijima za postupke pojednostavljene temeljite identifikacije stranaka i za oslobođenje na temelju financijske djelatnosti koja se provodila povremeno ili u vrlo ograničenom opsegu (SL L 214, 4.8.2006., str. 29.).

U slučaju odbijanja izdavatelj podnositelj zahtjeva ima pravo na pritužbu nadležnom tijelu CSD-a koji odbija pružiti usluge.

Nadležno tijelo toga CSD-a propisno pregledava pritužbu i procjenjuje razloge odbijanja koje je dostavio CSD te izdavatelju dostavlja obrazloženi odgovor.

Nadležno tijelo CSD-a savjetuje se s nadležnim tijelom iz mjesta poslovnog nastana izdavatelja podnositelja zahtjeva u vezi s njegovom procjenom pritužbe. Ako se nadležno tijelo iz mjesta poslovnog nastana izdavatelja podnositelja zahtjeva ne slaže s tom procjenom, bilo koje od dvaju nadležnih tijela može predmet proslijediti ESMA-i, koja može djelovati u skladu s dodijeljenim joj ovlastima prema članku 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Kada se CSD-ovo odbijanje pružanja usluga izdavatelju koji je podnio zahtjev smatra neopravdanim, odgovorno nadležno tijelo izdaje nalog kojim se od CSD-a zahtijeva pružanje usluga izdavatelju koji je podnio zahtjev.

5. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje rizika koje CSD-ovi trebaju uzeti u obzir kada provode sveobuhvatnu procjenu rizika, kao i nadležna tijela koja procjenjuju razloge za odbijanje, u skladu sa stavcima 3. i 4., te čimbenike postupka iz stavka 4.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda za uspostavu standardnih obrazaca i modela za postupak iz stavka 4.

ESMA podnosi Komisiji taj nacрт provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Odjeljak 2.

Pristup među CSD-ovima

Članak 50.

Pristup standardnoj vezi

CSD ima pravo postati sudionikom drugog CSD-a i uspostaviti standardnu vezu s tim CSD-om u skladu s člankom 33. i podložno prethodnoj obavijesti o vezi CSD-ova sukladno članku 19. stavku 5.

Članak 51.

Pristup prilagođenoj vezi

1. Kada CSD zahtijeva od drugog CSD-a uspostavljanje prilagođene veze za pristup potonjem, CSD primatelj odbija takav zahtjev isključivo na temelju razmatranja rizika. Ne smije odbiti zahtjev na osnovi gubitka tržišnog udjela.

2. CSD primatelj može CSD-u podnositelju zahtjeva naplatiti razumnu komercijalnu naknadu na osnovi metode troškovi plus za omogućavanje pristupa prilagođenoj vezi osim ako se obje strane dogovore drukčije.

Članak 52.

Postupak za veze CSD-ova

1. Kada CSD podnese zahtjev za pristup drugom CSD-u na temelju članka 50. i 51., potonji žurno rješava zahtjev te dostavlja odgovor CSD-u podnositelju zahtjeva u roku od tri mjeseca.

2. CSD odbija pristup CSD-u podnositelju zahtjeva samo ako bi takav pristup ugrozio neometano i uredno funkcioniranje financijskih tržišta ili prouzročio sistemski rizik. Takvo odbijanje zasniva se isključivo na sveobuhvatnoj ocjeni rizika.

Kada CSD odbije pristup, dostavlja CSD-u podnositelju zahtjeva potpuno obrazloženje svojeg odbijanja.

U slučaju odbijanja CSD podnositelj zahtjeva ima pravo na pritužbu nadležnom tijelu CSD-a koji je odbio pristup.

Nadležno tijelo za CSD-a primatelja zahtjeva propisno pregledava pritužbu i procjenjuje razloge odbijanja te dostavlja CSD-u podnositelju zahtjeva obrazloženi odgovor.

Nadležno tijelo za CSD primatelja zahtjeva savjetuje se s nadležnim tijelom za CSD podnositelja zahtjeva i relevantnim tijelom za CSD podnositelja zahtjeva iz članka 12. stavka 1. točke (a) o svojoj procjeni pritužbe. Ako se bilo koje tijelo za CSD-a podnositelja zahtjeva ne slaže s dostavljenom procjenom, bilo koje tijelo može predmet uputiti ESMA-i koja može djelovati u skladu s dodijeljenim joj ovlastima sukladno članku 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Kada se CSD-ovo odbijanje pružanja pristupa CSD-u podnositelju zahtjeva smatra neopravdanim, nadležno tijelo za CSD primatelja zahtjeva izdaje nalog kojim se od CSD-a zahtijeva dodjela pristupa za CSD podnositelja zahtjeva.

3. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje rizika koje trebaju uzeti u obzir CSD-ovi kada provode sveobuhvatnu procjenu rizika, kao i nadležna tijela kada procjenjuju razloge za odbijanje, u skladu sa stavkom 2., te čimbenike postupka iz stavka 2.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda za određivanje standardnih obrazaca i predložaka za postupke navedene u stavcima 1., 2..

ESMA podnosi Komisiji te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Odjeljak 3.

Pristup između CSD-a i druge tržišne infrastrukture

Članak 53.

Pristup između CSD-a i druge tržišne infrastrukture

1. CCP i mjesto trgovanja osiguravaju CSD-u transakcijske unose na nediskriminacijskoj i transparentnoj osnovi na zahtjev CSD-a te mogu naplatiti razumnu komercijalnu naknadu za takve transakcijske unose CSD-u podnositelju zahtjeva na osnovi metode troškovi plus, osim ako se obje strane drukčije dogovore.

CSD omogućava pristup svome sustavu za namiru vrijednosnih papira na nediskriminacijskoj i transparentnoj osnovi CCP-u ili mjestu trgovanja te može naplatiti razumnu komercijalnu naknadu za takav pristup na osnovi metode troškovi plus, osim ako se obje strane drukčije dogovore.

2. Kada jedna strana drugoj strani podnese zahtjev za pristupom u skladu sa stavkom 1., takav se zahtjev žurno rješava a odgovor strani koja je podnijela zahtjev dostavlja se u roku od tri mjeseca.

3. Strana koja je primatelj odbija pristup samo ako bi takav pristup ugrozio neometano i uredno funkcioniranje financijskih tržišta ili prouzročio sistemski rizik. Ne smije odbiti zahtjev na osnovi gubitka tržišnog udjela.

Strana koja odbija pristup dostavlja strani koja je podnijela zahtjev potpuno pisano obrazloženje takvog odbijanja zasnovano na sveobuhvatnoj ocjeni rizika. U slučaju odbijanja, strana podnositelj zahtjeva ima pravo na pritužbu nadležnom tijelu strane koja je odbila pristup.

Nadležno tijelo za stranu koja je primatelj i relevantno tijelo iz članka 12. stavka 1. točke (a) propisno pregledavaju pritužbu procjenjujući razloge odbijanja te dostavljaju strani koja podnosi zahtjev obrazložen odgovor.

Nadležno tijelo za stranu koja je primatelj savjetuje se s nadležnim tijelom podnositelja zahtjeva i relevantnim tijelom iz članka 12. stavka 1. točke (a) o svojoj procjeni pritužbe. Ako se bilo koje tijelo za CSD podnositelja zahtjeva ne slaže s dostavljenom procjenom, bilo koje tijelo može predmet proslijediti ESMA-i koja može djelovati u skladu s dodijeljenim joj ovlastima prema članku 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Ako se odbijanje strane za odobravanje pristupa smatra neopravdanim, odgovorno nadležno tijelo izdaje nalog kojim se od te strane zahtijeva odobravanje pristupa njezinim uslugama u roku od tri mjeseca.

4. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje rizika koje trebaju uzeti u obzir CSD-ovi kada provode sveobuhvatnu procjenu rizika, kao i nadležna tijela kada procjenjuju razloge za odbijanje, u skladu sa stavkom 3. te čimbenike postupka iz stavka 3.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

5. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda za određivanje standardnih obrazaca i modela za postupak naveden u stavicama 2. i 3.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se dodjeljuju ovlasti za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka, u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

GLAVA IV.

PRUŽANJE POMOĆNIH USLUGA BANKOVNOG TIPRA ZA SUDIONIKE CSD-ova

Članak 54.

Odobranje i imenovanje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa

1. CSD ne pruža pomoćne usluge bankovnog tipa određene u odjeljku C Priloga osim ako je dobio dodatno odobrenje za pružanje takvih usluga u skladu s ovim člankom.

2. CSD koji namjerava podmiriti gotovinsku stranu svih ili dijela svojeg sustava za namiru vrijednosnih papira u skladu s člankom 40. stavkom 2. ili na drugi način želi pružati bilo koju vrstu pomoćnih usluga bankovnog tipa iz stavka 1., ima odobrenje ili:

(a) samostalno pružati takve usluge pod uvjetima navedenim u ovom članku; ili

(b) za imenovanje u tu svrhu jedne ili više kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u skladu s člankom 8. Direktive 2013/36/EU.

3. Ako CSD želi pružati bilo koju vrstu pomoćnih usluga bankovnog tipa iz iste pravne osobe koja vodi i sustav za namiru vrijednosnih papira, odobrenje iz stavka 2. dodjeljuje se samo ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

(a) CSD ima odobrenje za rad kao kreditna institucija kako je predviđeno u članku 8. Direktive 2013/36/EU;

(b) CSD zadovoljava bonitetne zahtjeve iz članka 59. stavaka 1., 3. i 4. te nadzorne zahtjeve iz članka 60.;

(c) odobrenje iz točke (a) ovog podstavka koristi se samo za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa navedenih u odjeljku C Priloga, a ne za izvođenje bilo kakvih drugih djelatnosti;

(d) CSD podliježe dodatnom kapitalnom zahtjevu koji odražava rizike, uključujući kreditni i likvidnosni rizik koji proizlaze iz odobravanja dnevnog kredita između ostalog sudionicima u sustavu za namiru vrijednosnih papira ili ostalim korisnicima usluga CSD-a;

(e) CSD najmanje jednom mjesečno izvješćuje nadležno tijelo i jednom godišnje u sklopu svoje javne objave u skladu sa zahtjevima dijela osmog Uredbe (EU) br. 575/2013 o opsegu i upravljanju dnevnim likvidnosnim rizikom u skladu s člankom 59. stavkom 4. točkom (j) ove Uredbe;

(f) CSD je nadležnom tijelu podnio odgovarajući plan za oporavak kako bi se osigurao kontinuitet ključnih operacija, uključujući u situacijama kada se rizik likvidnosti ili kreditni rizik pojavljuju kao rezultat pružanja pomoćnih usluga bankovnog tipa.

U slučaju proturječnih odredaba utvrđenih u ovoj Uredbi, u Uredbi (EU) br. 575/2013 i Direktivi 2013/36/EU, CSD iz prvog podstavka točke (a) podliježe strožim zahtjevima o bonitetnom nadzoru. Regulatorni tehnički standardi iz članaka 47. i 59. ove Uredbe pojašnjavaju slučajeve proturječnih odredaba.

4. Ako CSD želi imenovati kreditnu instituciju za pružanje bilo koju vrstu pomoćnih usluga bankovnog tipa iz odvojenog pravnog subjekta koji može biti dio iste skupine poduzeća koju u konačnici kontrolira isto matično poduzeće ili ne, odobrenje navedeno u stavku 2. dodjeljuje se samo ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- (a) odvojeni pravni subjekt ima odobrenje za rad kao kreditna institucija kako je predviđeno u članku 8. Direktive 2013/36/EU;
- (b) odvojeni pravni subjekt zadovoljava bonitetne zahtjeve utvrđene u članku 59. stavcima 1., 3. i 4. te nadzorne zahtjeve utvrđene u članku 60.;
- (c) odvojeni pravni subjekt sam ne pruža nijednu od osnovnih usluga navedenih u odjeljku A Priloga;
- (d) odobrenje iz točke (a) koristi se samo za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa navedenih u odjeljku C Priloga, a ne za izvođenje bilo kakvih drugih djelatnosti;
- (e) odvojeni pravni subjekt podliježe dodatnom kapitalnom zahtjevu koji odražava rizike, uključujući kreditni i likvidnosni rizik koji proizlaze iz odobravanja dnevnog kredita između ostalog sudionicima u sustavu za namiru vrijednosnih papira ili ostalim korisnicima usluga CSD-a;
- (f) odvojeni pravni subjekt najmanje na mjesečnoj osnovi izvješćuje nadležno tijelo i jednom godišnje u sklopu svoje javne objave u skladu sa zahtjevima dijela osmog Uredbe (EU) br. 575/2013 o opsegu i upravljanju dnevnim likvidnosnim rizikom u skladu s člankom 59. stavkom 4. točkom (j) ove Uredbe; i
- (g) odvojeni pravni subjekt nadležnom je tijelu podnio odgovarajući plan za oporavak kako bi se osigurao kontinuitet ključnih operacija, uključujući u situacijama kada se likvidnosni rizik ili kreditni rizik pojavljuju kao rezultat pružanja pomoćnih usluga bankovnog tipa iz odvojenog pravnog subjekta.

5. Stavak 4. ne primjenjuje se na kreditne institucije iz stavka 2. točke (b) koje pružaju namiru gotovinskih plaćanja za dio CSD-ova sustava za namiru vrijednosnih papira ako je ukupna vrijednost te gotovinske namire preko računa otvorenih pri tim kreditnim institucijama, izračunana tijekom razdoblja od godine dana, manja od jedan posto ukupne vrijednosti svih transakcija vrijednosnim papirima u gotovini namirenih u knjigama CSD-a te ne prelazi maksimalni iznos od 2,5 milijardi EUR na godinu.

Nadležno tijelo najmanje jednom godišnje prati poštuje li se prag definiran u prvom podstavku te o nalazima izvješćuje ESMA-u. Ako nadležno tijelo utvrdi da je prag prekoračen, od dotičnog CSD zahtijeva traženje odobrenja u skladu sa stavkom 4. Dotični CSD podnosi zahtjev za odobrenje u roku šest mjeseci.

6. Nadležno tijelo može od CSD-a zatražiti imenovanje više od jedne kreditne institucije ili imenovanje kreditne institucije uz vlastito pružanje usluga u skladu s stavkom 2. točkom (a) ovog članka ako smatra da izloženost jedne kreditne institucije koncentraciji rizika prema članku 59. stavku 3. i 4. nije dovoljno smanjena. Imenovana kreditna institucija smatra se posrednikom za namire.

7. CSD koji ima odobrenje za pružanje bilo koje vrste pomoćnih usluga bankovnog tipa i kreditna institucija imenovana u skladu sa stavkom 2. točkom (b) u svako se doba pridržavaju uvjeta potrebnih za odobrenje prema ovoj Uredbi te, bez odgode, obavješćuju nadležna tijela o bilo kakvim značajnim promjenama koje utječu na uvjete za odobrenje.

8. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om i članovima ESSB-a izrađuje nacрте regulatornih standarda za određivanje dodatnih kapitalnih zahtjeva iz stavka 3. točke (d) i stavka 4. točke (e) koji se temelje na rizicima.

EBA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 55.

Postupak dodjele i odbijanja odobrenja za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa

1. CSD podnosi nadležnom tijelu matične države članice zahtjev za odobrenje imenovanja kreditne institucije ili za pružanje bilo koje pomoćne usluge bankovnog tipa, kako se zahtijeva prema članku 54.

2. Zahtjev sadrži sve informacije koje su potrebne nadležnom tijelu da se uvjeri da su CSD i, prema potrebi, imenovana kreditna institucija, uspostavili, u vrijeme odobrenja, sve potrebne mehanizme kako bi udovoljili obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi. Sadrži program operacija određujući predviđene pomoćne usluge bankovnog tipa, strukturnu organizaciju odnosa između CSD-a i imenovanih kreditnih institucija prema potrebi te način na koji taj CSD ili, prema potrebi, imenovana kreditna institucija, namjeravaju udovoljiti bonitetnim zahtjevima utvrđenima u članku 59. stavcima 1., 3. i 4. te ostalim uvjetima utvrđenima u članku 54.

3. Nadležno tijelo primjenjuje postupak prema članku 17. stavcima 3. i 8.

4. Od trenutka kada se zahtjev smatra potpunim, nadležno tijelo prenosi sve informacije uključene u zahtjev sljedećim tijelima:

(a) relevantnim tijelima;

(b) nadležnim tijelima iz članka 4. stavka 1. točke 40. Uredbe (EU) br. 575/2013;

(c) nadležnim tijelima u državama članicama u kojima CSD ima uspostavljene interoperabilne veze s drugim CSD-om osim ako je CSD uspostavio interoperabilne veze iz članka 19. stavka 5.;

(d) nadležnim tijelima u državi članici domaćinu ako su djelatnosti CSD-a vrlo značajne za funkcioniranje tržišta vrijednosnim papirima te za zaštitu ulagatelja u smislu članka 24. stavka 4.;

(e) nadležnim tijelima odgovornima za nadzor sudionika CSD-a s poslovnim nastanom u trima državama članicama s najvećim vrijednostima namire unutar sustava za namiru vrijednosnih papira CSD-a na zbirnoj osnovi u razdoblju od godine dana;

(f) ESMA-i; i

(g) EBA-i.

5. Tijela iz točaka od (a) do (e) stavka 4. izdaju obrazloženo mišljenje o odobrenju u roku od 30 dana od primitka informacija iz stavka 4. Ako tijelo ne dostavi mišljenje unutar tog roka, smatra se da ima pozitivno mišljenje.

U slučaju kada jedno od tijela iz točaka od (a) do (e) stavka 4. izda negativno obrazloženo mišljenje, nadležno tijelo koje želi dodijeliti odobrenje u roku od 30 dana dostavlja tijelima iz točaka od (a) do (e) stavka 4. obrazloženu odluku u vezi s negativnom mišljenjem.

Ako 30 dana nakon predstavljanja odluke neko od tijela iz točaka od (a) do (e) stavka 4. izda negativno mišljenje, a nadležno tijelo i dalje želi dodijeliti odobrenje, bilo koje tijelo koje je izdalo negativno mišljenje može se obratiti ESMA-i za pomoć prema članku 31. točki (c) Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Ako se 30 dana nakon upućivanja ESMA-i pitanje ne riješi, nadležno tijelo koje želi dodijeliti odobrenje donosi konačnu odluku i pruža detaljno pisano obrazloženje svoje odluke tijelima iz stavka 4. točaka od (a) do (e).

Ako nadležno tijelo želi odbiti odobrenje, stvar se ne proslijeđuje ESMA-i.

Negativna mišljenja u pisanom obliku pružaju potpune i iscrpne razloge zbog kojih zahtjevi iz ove Uredbe ili drugih dijelova prava Unije nisu ispunjeni.

6. Ako ESMA smatra da je nadležno tijelo dodijelilo odobrenje koje možda nije u skladu s pravom Unije, ona djeluje u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

7. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a i EBA-e, izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje informacija koje CSD treba pružiti nadležnom tijelu u svrhu dobivanja relevantnih odobrenja za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa za namiru.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

8. ESMA u bliskoj suradnji s članovima ESSB-a i EBA-e izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda za određivanje standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za savjetovanje s nadležnim tijelima iz stavka 4. prije dodjele odobrenja.

ESMA podnosi Komisiji te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 56.

Proširenje pomoćnih usluga bankovnog tipa

1. CSD koji namjerava proširiti pomoćne usluge bankovnog tipa, za koje imenuje kreditnu instituciju ili koje sam pruža u skladu s člankom 54., podnosi zahtjev za proširenjem nadležnom tijelu matične države članice.

2. Zahtjev za proširenjem podliježe postupku prema članku 55.

Članak 57.

Oduzimanje odobrenja za rad

1. Ne dovodeći u pitanje nijednu korektivnu aktivnost ili mjeru prema glavi V., nadležno tijelo CSD-ove matične države članice oduzima odobrenje za rad navedeno u članku 54. u bilo kojoj od sljedećih okolnosti:

- (a) ako CSD nije iskoristio odobrenje unutar 12 mjeseci, izričito se odrekne odobrenja ili ako imenovana kreditna institucija nije pružala usluge niti obavljala ikakvu djelatnost u prethodnih šest mjeseci;
- (b) ako je CSD dobio odobrenje za rad iznošenjem netočnih izjava ili bilo kojim drugim nezakonitim sredstvima;
- (c) ako CSD ili imenovana kreditna institucija nisu više usklađeni s uvjetima pod kojima je dodijeljeno odobrenje za rad te nisu poduzeli korektivne aktivnosti koje je nadležno tijelo zatražilo unutar zadanoga roka;
- (d) ako su CSD ili imenovana kreditna institucija ozbiljno i sustavno kršili zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi.

2. Od trenutka kada postane upoznato s jednom od okolnosti navedenih u stavku 1., nadležno tijelo odmah konzultira tijela iz članka 55. stavka 4. o potrebi oduzimanja odobrenja za rad.

3. ESMA, bilo koje relevantno tijelo iz članka 12. stavka 1. točke (a) i bilo koje tijelo navedeno u članku 60. stavku 1., odnosno tijela iz članka 55. stavka 4., mogu u bilo koje doba zahtijevati od nadležnog tijela CSD-ove matične države članice da provjeri jesu li CSD i, ovisno o slučaju, imenovana kreditna institucija još uvijek usklađeni s uvjetima pod kojima je odobrenje za rad dodijeljeno.

4. Nadležno tijelo može ograničiti oduzimanje na određenu uslugu, djelatnost ili financijski instrument.

5. CSD i imenovana kreditna institucija uspostavljaju, primjenjuju i održavaju odgovarajući postupak kojim osiguravaju pravodobnu i urednu namiru i prijenos imovine klijenata i sudionika drugom posredniku za namire u slučaju oduzimanja odobrenja za rad iz prvog podstavka.

Članak 58.

Registar CSD-a

1. Odluke koje su donijela nadležna tijela u skladu s člancima 54., 56. i 57. priopćuju se ESMA-i.

2. ESMA unosi u registar koji je dužna učiniti dostupnim na svojoj tome posvećenoj internetskoj stranici, u skladu s člankom 21. stavkom 3., sljedeće informacije:

- (a) naziv svakog CSD-a koji je bio predmetom odluke na temelju članaka 54., 56. i 57.;
- (b) naziv svih imenovanih kreditnih institucija;
- (c) popis pomoćnih usluga bankovnog tipa koje su imenovana kreditna institucija ili CSD koji je dobio odobrenje za rad u skladu s člankom 54. ovlašteni pružati sudionicima CSD-a.

3. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o onim subjektima koje pružaju pomoćne usluge bankovnog tipa u skladu sa zahtjevima nacionalnog prava do 16. prosinca 2014.

Članak 59.

Bonitetni zahtjevi primjenjivi na kreditne institucije ili CSD-ove koji imaju odobrenje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa

1. Kreditna institucija imenovana u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (b) ili CSD koji ima odobrenje u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (a) za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa pružaju samo one usluge navedene u odjeljku C Priloga koje su obuhvaćene odobrenjem.

2. Kreditna institucija imenovana u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (b) ili CSD koji ima odobrenje u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (a) za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa usklađeni su s bilo kojim sadašnjim ili budućim zakonodavstvom primjenjivim na kreditne institucije.

3. Kreditna institucija imenovana u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (b) ili CSD koji ima odobrenje u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (a) za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa usklađeni su sa sljedećim specifičnim bonitetnim zahtjevima za kreditne rizike povezane s tim uslugama što se tiče svakog sustava za namiru vrijednosnih papira:

- (a) imaju uspostavljen pouzdani okvir za upravljanje odgovarajućim kreditnim rizicima;
- (b) utvrđuju, često i redovito, izvore tog kreditnog rizika, mjere i prate odgovarajuće kreditne izloženosti te koriste odgovarajuće alate za upravljanje rizikom kako bi se ti rizici nadzirali;
- (c) u potpunosti pokrivaju odgovarajuće kreditne izloženosti prema pojedinim sudionicima koji se zadužuju koristeći kolateral i druga jednakovrijedna financijska sredstva;
- (d) ako se kolateral upotrebljava za upravljanje odgovarajućim kreditnim rizikom, prihvaćaju visoko utržive kolaterale s minimalnim kreditnim i tržišnim rizikom; mogu koristiti druge vrste kolaterala u posebnim situacijama ako se primijeni odgovarajući korektivni faktor (engl. *haircut*);
- (e) određuju i primjenjuju na odgovarajući način konzervativne korektivne faktore i granice za koncentraciju vrijednosti kolaterala uspostavljene za pokrivanje kreditne izloženosti iz točke (c), uzimajući u obzir ciljeve osiguravanja brzog unovčenja kolaterala bez značajnih nepovoljnih učinaka na cijene;
- (f) utvrđuju granicu za svoje odgovarajuće kreditne izloženosti;
- (g) analiziraju i planiraju način rješavanja bilo kakvih potencijalnih preostalih kreditnih izloženosti, usvajaju pravila i postupke provedbu takvih planova;
- (h) daju kredit samo onim sudionicima koji kod njih imaju gotovinske račune;
- (i) osiguravaju učinkovite postupke isplate dnevnih kredita i destimuliraju prekonoćni kredit primjenom sankcijskih stopa koje djeluju kao učinkovito sredstvo odvratanja.

4. Kreditna institucija imenovana u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (b) ili CSD koji ima odobrenje u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (a) za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa moraju biti usklađeni sa sljedećim specifičnim bonitetnim zahtjevima za likvidnosne rizike povezanim s tim uslugama što se tiče svakog sustava za namiru vrijednosnih papira:

- (a) imaju uspostavljen pouzdani okvir i alate za mjerenje, praćenje i upravljanje svojim likvidnosnim rizicima, uključujući dnevne likvidnosne rizike, za svaku valutu sustava za namiru vrijednosnih papira za koje djeluju kao posrednik za namire;

- (b) mjere i prate kontinuirano i pravodobno, te barem jednom dnevno, svoje likvidnosne potrebe i razinu likvidne imovine koju drže; pri tome utvrđuju vrijednost svoje raspoložive likvidne imovine, uzimajući u obzir odgovarajuće korektivne faktore za tu imovinu;
- (c) imaju dovoljno likvidnih sredstava u svim relevantnim valutama za pravodobno pružanje usluga namire u širokom rasponu potencijalnih stresnih scenarija uključujući, ali ne i ograničavajući se na njih, likvidnosni rizik nastao zbog neispunjavanja obveze najmanje jednog sudionika, uključujući njegova matična poduzeća i poduzeća kćeri, kojima su najviše izloženi;
- (d) smanjuju odgovarajuće likvidnosne rizike kvalificiranim likvidnim sredstvima u svakoj valuti poput gotovine u središnjoj banci izdanja i u drugim bonitetnim financijskim institucijama, namjenskim kreditnim linijama ili sličnim aranžmanima te visoko utrživim kolateralima ili investicijama koje su odmah dostupne i zamjenjive za gotovinu preko prethodno dogovorenih i vrlo pouzdanih financijskih aranžmana, čak i u ekstremnim, ali prihvatljivim tržišnim uvjetima te utvrđuju, mjere i prate svoj likvidnosni rizik koji proizlazi iz različitih financijskih institucija korištenih za upravljanje likvidnosnim rizicima;
- (e) ako se upotrebljavaju prethodno dogovoreni aranžmani financiranja, odabiru samo bonitetne financijske institucije kao pružatelje likvidnosti; uspostavljaju i primjenjuju odgovarajuća koncentracijska ograničenja za svaki od dotičnih pružatelja likvidnosti, uključujući svoja matična poduzeća i poduzeća kćeri;
- (f) određuju i testiraju dostatnost odgovarajućih sredstava redovitim i strogim testiranjima na stres;
- (g) analiziraju i planiraju načine rješavanja svih nepredviđenih i potencijalno neotkrivenih manjkova likvidnosti te donose pravila i postupke za primjenu takvih planova;
- (h) ako je to izvedivo i dostupno, ne dovodeći u pitanje pravila o prihvatljivosti središnje banke, imaju pristup računima središnje banke i drugim uslugama središnje banke kako bi poboljšali svoje upravljanje likvidnosnim rizicima, a kreditne institucije Unije deponiraju odgovarajuća gotovinska salda na namjenske račune središnjih banaka izdanja Unije;
- (i) imaju prethodno dogovorene i vrlo pouzdane aranžmane kako bi osigurale da mogu na vrijeme utržiti kolateral klijenata koji ne ispunjava svoje obveze;
- (j) redovito izvješćuju tijela iz članka 60. stavka 1., i obavještavaju javnost kako mjere i prate svoje likvidnosne rizike te kako upravljaju njima, uključujući dnevne likvidnosne rizike.

5. EBA izrađuje, u bliskoj suradnji s ESMA-om i članovima ESSB-a, nacрте regulatornih tehničkih standarda za daljnju specifikaciju pojedinosti o okvirima i alatima za praćenje, mjerenje, upravljanje, izvješćivanje te objavljivanje o kreditnim i likvidnosnim rizicima, uključujući onima koji se pojavljuju tijekom dana, navedenima u stavcima 3. i 4. Takvi nacrti regulatornih tehničkih standarda prema potrebi se usklađuju s regulatornim tehničkim standardima koji su doneseni u skladu s člankom 46. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 648/2012.

EBA podnosi Komisiji te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 18. lipnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

*Članak 60.***Nadzor imenovanih kreditnih institucija i CSD-ova koji imaju odobrenje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa**

1. Ne dovodeći u pitanje članke 17. i 22. ove Uredbe, nadležna tijela iz članka 4. stavka 1. točke 40. Uredbe (EU) 575/2013 odgovorna su za izdavanje odobrenja za rad kreditnim institucijama i nadzor kreditnih institucija na temelju uvjeta predviđenih u Uredbi (EU) br. 575/2013 i Direktivi 2013/36/EU za imenovane kreditne institucije i CSD-ove koje imaju odobrenje na temelju ove Uredbe za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa.

Nadležna tijela iz prvog podstavka također su odgovorna za nadzor imenovanih kreditnih institucija i CSD-ova iz tog podstavka u pogledu usklađenosti s bonitetnim zahtjevima iz članka 59. ove Uredbe.

Nadležna tijela iz prvog podstavka redovito, a barem jednom godišnje, procjenjuju jesu li imenovana kreditna institucija ili CSD koji ima odobrenje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa usklađeni s člankom 59. i izvješćuju nadležno tijelo CSD-a koji zatim izvješćuje tijela iz članka 55. stavka 4. o rezultatima, uključujući sve korektivne mjere ili kazne, o svojem nadzoru prema ovom stavku.

2. Nadležno tijelo za CSD, nakon savjetovanja s nadležnim tijelom iz stavka 1., preispituje i ocjenjuje barem jednom godišnje sljedeće:

(a) u slučaju iz članka 54. stavka 2. točke (b), omogućuju li svi potrebni aranžmani između imenovanih kreditnih institucija i CSD-a ispunjavanje njihovih obveza utvrđenih u ovoj Uredbi;

(b) u slučaju iz članka 54. stavka 2. točke (a), omogućuju li aranžmani koji se odnose na odobrenje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa CSD-u da ispuni svoje obveze utvrđene u ovoj Uredbi.

Nadležno tijelo CSD-a redovito, a najmanje jednom godišnje, obavješćuje tijela iz članka 55. stavka 4. o rezultatima svojeg preispitivanja i ocjene u skladu s ovim stavkom, uključujući bilo kakve korektivne aktivnosti ili kazne.

Ako CSD imenuje kreditnu instituciju koja ima odobrenje za rad u skladu s člankom 54., s ciljem zaštite sudionika sustava za namiru vrijednosnih papira kojima upravlja, CSD osigurava da putem kreditnih institucija koje je imenovao ima pristup svim potrebnim informacijama za potrebe ove Uredbe te o svakom kršenju ove Uredbe izvješćuje nadležno tijelo CSD-a i nadležna tijela iz stavka 1.

3. Kako bi se osiguralo dosljedan, učinkovit i djelotvoran nadzor unutar Unije kreditnih institucija i CSD-ova s odobrenjem za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa, EBA može, blisko surađujući s ESMA-om i članovima ESSB-a, izdati smjernice za nadležna tijela u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

GLAVA V.**SANKCIJE***Članak 61.***Upravne sankcije i druge mjere**

1. Ne dovodeći u pitanje pravo država članica da predvide i uvedu kaznene sankcije, države članice utvrđuju pravila i osiguravaju da njihova nadležna tijela uvedu odgovarajuće upravne sankcije i druge mjere koje se primjenjuju u okolnostima definiranim člankom 63. na osobe odgovorne za kršenje odredaba ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osigurala njihova provedba. Takve sankcije i druge mjere moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.

Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi pravila o administrativnim sankcijama za kršenja iz prvog podstavka kada kršenja iz tog podstavka već podliježu kaznenopravnim sankcijama prema njihovom nacionalnom pravu do 18. rujna 2016. Kada tako odluče, države članice detaljno obavješćuju Komisiju i ESMA-u o odgovarajućim dijelovima svojeg kaznenopravnog zakonodavstva.

Do 18. rujna 2016. države članice priopćuju Komisiji i ESMA-i pravila navedena u prvom podstavku. Države članice obavještavaju Komisiju i ESMA-u bez nepotrebne odgode o svim njihovim daljnjim izmjenama.

2. Nadležna tijela mogu primjenjivati administrativne sankcije i druge mjere na CSD-ove, imenovane kreditne institucije i, prema uvjetima iz nacionalnog prava u područjima koja se ne usklađuju ovom Uredbom, članove njihovih upravljačkih tijela i druge osobe koje stvarno kontroliraju njihovo poslovanje, kao i na bilo koju drugu pravnu ili fizičku osobu koja je prema nacionalnom pravu odgovorna za kršenje.

3. U izvršavanju svojih ovlasti određivanja sankcija u okolnostima definiranim člankom 63. nadležna tijela moraju blisko surađivati kako bi osigurala da administrativne sankcije i druge mjere proizvedu rezultate kojima teži ova Uredba te uskladiti svoje aktivnosti kako bi se izbjeglo bilo kakvo udvostručivanje ili preklapanje prilikom primjene administrativnih sankcija i drugih mjera na prekogranične slučajeve u skladu s člankom 14.

4. Ako su se države članice, u skladu sa stavkom 1., odlučile za propisivanje kaznenih sankcija za kršenje odredaba iz članka 63., one moraju osigurati postojanje odgovarajućih mjera tako da nadležna tijela imaju sve potrebne ovlasti da se povežu sa sudskim vlastima u okviru njihove nadležnosti kako bi primila određene informacije u vezi s kaznenim istragama ili sudskim postupcima pokrenutim zbog mogućih kršenja ove Uredbe te kako bi iste dostavila drugim nadležnim tijelima i ESMA-i, s ciljem ispunjenja svoje obveze međusobne suradnje i suradnje s ESMA-om za potrebe ove Uredbe.

5. Nadležna tijela također mogu surađivati s nadležnim tijelima drugih država članica u pogledu olakšavanja naplate novčanih kazni.

6. Države članice jednom godišnje ESMI dostavljaju skupne informacije o svim sankcijama i drugim mjerama koje se izriču u skladu sa stavkom 1. ESMA te informacije objavljuje u svojem godišnjem izvješću.

Ako su se države članice, u skladu sa stavkom 1., odlučile za određivanje kaznenih sankcija za kršenja odredaba iz članka 63., njihova nadležna tijela dostavljaju ESMA-i godišnje anonimizirane i zbirne podatke o svim poduzetim kaznenim istragama i izrečenim kaznenim sankcijama. ESMA u godišnjem izvješću objavljuje podatke o izrečenim kaznenim sankcijama.

7. Kada nadležno tijelo javno objavi administrativnu sankciju ili administrativnu mjeru, ili kaznenu sankciju, istodobno o tome obavještava ESMA-u.

8. Nadležna tijela provode svoje funkcije i ovlasti u skladu sa svojim nacionalnim okvirima:

(a) izravno;

(b) u suradnji s drugim tijelima;

(c) pod svojom odgovornošću delegiranjem subjektima kojima su zadaci delegirani u skladu s ovom Uredbom; ili

(d) podnošenjem zahtjeva nadležnim sudskim tijelima.

Članak 62.

Objava odluka

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela objavljuju na svojim službenim internetskim stanicama sve odluke o izricanju administrativnih sankcija ili drugih mjera za kršenje ove Uredbe bez nepotrebne odgode nakon što je sankcionirana osoba obaviještena o toj odluci. Objava uključuje u najmanju mjeru informacije o vrsti i prirodi kršenja i o identitetu fizičke ili pravne osobe za koju su izrečene sankcije.

Ako je odluka o izricanju sankcija ili druge mjere predmet žalbe kod mjerodavnih sudskih ili drugih relevantnih tijela, nadležna tijela također objavljuju, bez nepotrebne odgode, na svojim službenim internetskim stranicama informacije o statusu žalbe i o njezinu ishodu. Osim toga, objavljuje se i svaka odluka kojom se poništava prethodna odluka o izricanju sankcije ili mjere.

Međutim, ako nadležno tijelo smatra objavljivanje identiteta pravnih osoba ili osobnih podataka fizičkih osoba nerazmjernim, prema procjeni od slučaja do slučaja provedenoj o razmjernosti objavljivanja takvih podataka, ili ako bi objavljivanje ugrozilo stabilnost financijskih tržišta ili istragu u tijeku, države članice osiguravaju da nadležna tijela poduzmu jedno od sljedećeg:

- (a) odgode objavu odluke o izricanju sankcije ili druge mjere do trenutka ako razlozi za neobjavljivanje prestanu postojati;
- (b) objave odluku o izricanju sankcije ili druge mjere na anonimnoj osnovi u skladu s nacionalnim pravom ako se takvom anonimnom objavom osigurava djelotvorna zaštita osobnih podataka;
- (c) uopće ne objave odluku o izricanju sankcije ili druge mjere ako smatraju da mogućnosti u točkama (a) i (b) nisu dostatne kako bi se osiguralo sljedeće:
 - i. neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta;
 - ii. razmjernost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi.

U slučaju odluke o anonimnoj objavi sankcije ili druge mjere, objava bitnih podataka može se odgoditi za razumno razdoblje ako se predviđa da će razlozi za anonimnu objavu prestati postojati tijekom tog razdoblja.

Nadležna tijela informiraju ESMA-u o svim izrečenim administrativnim sankcijama koje nisu objavljene u skladu s trećim podstavkom točkom (c) uključujući svaku žalbu koja je s tim povezana te ishod toga. Države članice osiguravaju da nadležna tijela dobiju informacije i konačnu presudu povezanu sa svakom izrečenom kaznenom sankcijom te je podnose ESMA-i. ESMA održava središnju bazu podataka o sankcijama koje su joj dostavljene isključivo u svrhu razmjene informacija između nadležnih tijela. Toj bazi podataka mogu pristupiti samo nadležna tijela i ona se ažurira na temelju informacija koje su pružila nadležna tijela.

2. Nadležna tijela osiguravaju da svaka objava, u skladu s ovim člankom, ostaje na njihovoj službenoj internetskoj stranici najmanje pet godina nakon objave. Osobni podaci sadržani u objavi pohranjuju se samo na službenoj internetskoj stranici nadležnog tijela u trajanju koje je potrebno u skladu s važećim pravilima o zaštiti podataka.

Članak 63.

Sankcije za kršenja

1. Ovaj se članak primjenjuje na sljedeće odredbe ove Uredbe:

- (a) pružanje usluga navedenih u odjeljcima A, B i C Priloga kojima se krše članci 16., 25. i 54.;
- (b) dobivanje odobrenja potrebnog prema člancima 16. i 54. iznošenjem lažnih izjava ili bilo kojim drugim nezakonitim sredstvima navedenim u članku 20. stavku 1. točki (b) i članku 57. stavku 1. točki (b);
- (c) propust CSD-ova u držanju potrebnog kapitala, čime se krši članak 47. stavak 1.;
- (d) propust CSD-ova da se usklade s organizacijskim zahtjevima, čime se krše članci od 26. do 30.;
- (e) propust CSD-ova da se usklade s vođenjem poslovnih pravila, čime se krše članci od 32. do 35.;
- (f) propust CSD-ova da se usklade sa zahtjevima za usluge CSD-a, čime se krše članci od 37. do 41.;
- (g) propust CSD-ova da se usklade s bonitetnim zahtjevima, čime se krše članci od 43. do 47.;
- (h) propust CSD-ova da se usklade sa zahtjevima za veze CSD-ova, čime se krši članak 48.;
- (i) nedozvoljeno uskraćivanje dodjele različitih vrsta pristupa od strane CSD-ova, čime se krše članci od 49. do 53.;
- (j) propust imenovanih kreditnih institucija da se usklade sa specifičnim bonitetnim zahtjevima povezanim s kreditnim rizicima, čime se krši članak 59. stavak 3.;
- (k) propust imenovanih kreditnih institucija da se usklade sa specifičnim bonitetnim zahtjevima povezanim s likvidnošnim rizicima, čime se krši članak 59. stavak 4.

2. Ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti nadležnih tijela, barem u slučaju kršenja iz ovog članka, nadležna tijela, u skladu s nacionalnim pravom, imaju ovlasti izreći najmanje sljedeće upravne sankcije i druge mjere:

- (a) javno upozorenje u kojem se navodi osoba odgovorna za kršenje i prirodu kršenja u skladu s člankom 62.;
- (b) nalog kojim se nalaže osobi odgovornoj za kršenje prestanak takvog ponašanja i da takvo ponašanje više ne ponavlja;
- (c) oduzimanje odobrenja za rad dodijeljenog u skladu s člankom 16. ili 54., u skladu s člankom 20. ili 57.;
- (d) privremenu ili, za ponovljena ozbiljna kršenja, trajnu zabranu obavljanja upravljačkih funkcija u instituciji svakom članu upravljačkog tijela institucije ili drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom;
- (e) najviše novčane upravne sankcije u najmanje dvostrukom iznosu dobiti koja je ostvarena kao rezultat kršenja, kada se ti iznosi mogu odrediti;

- (f) u slučaju fizičke osobe, najviše novčane upravne sankcije od barem 5 milijuna EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti na datum donošenja ove Uredbe;
 - (g) u slučaju pravne osobe, najviše novčane upravne sankcije od barem 20 milijuna EU ili do 10 % ukupnog godišnjeg prometa pravne osobe prema posljednjim raspoloživim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo; ako je pravna osoba matično poduzeće ili poduzeće kći matičnog društva koje mora sastavljati konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU, odgovarajući ukupni godišnji promet jest ukupni godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda prema relevantnim računovodstvenim direktivama, u skladu s posljednjim raspoloživim konsolidiranim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog poduzeća.
3. Nadležna tijela mogu imati druge ovlasti sankcioniranja uz one navedene u stavku 2. te mogu odrediti više razine novčanih upravnih kazni od onih utvrđenih u ovom stavku.

Članak 64.

Djelotvorna primjena sankcija

Države članice osiguravaju da pri utvrđivanju vrste i razine upravnih sankcija ili drugih mjera nadležna tijela uzimaju u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući, prema potrebi:

- (a) težinu i trajanje kršenja;
- (b) stupanj odgovornosti osobe odgovorne za kršenje;
- (c) financijsku snagu osobe odgovorne za kršenje, primjerice kao što ukazuje ukupni promet odgovorne pravne osobe ili godišnji prihod odgovorne fizičke osobe;
- (d) značaj ostvarene dobiti, gubitaka koje je osoba odgovorna za kršenje izbjegla ili gubitaka za treće strane koji proizlaze iz kršenja, u mjeri u kojoj se mogu odrediti;
- (e) razinu suradnje osobe odgovorne za kršenje s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu za osiguravanje povrata dobivene dobiti ili gubitaka koje je ta osoba izbjegla;
- (f) prethodna kršenja osobe odgovorne za kršenje.

Članak 65.

Prijave kršenja

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela uspostave djelotvorne mehanizme kako bi potaknule prijave mogućih ili stvarnih kršenja ove Uredbe nadležnim tijelima.
2. Mehanizmi navedeni u stavku 1. obuhvaćaju najmanje:
- (a) posebne postupke za zaprimanje i istragu prijave mogućih ili stvarnih kršenja i daljnje postupanje, uključujući uspostavu sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave;
 - (b) odgovarajuću zaštitu zaposlenika institucija koji prijave moguća ili stvarna kršenja unutar institucije od, u najmanju mjeru, osвете, diskriminacije ili drugih vrsta nepravednog postupanja;
 - (c) zaštitu osobnih podataka koji se odnose na osobu koja prijavljuje moguća ili stvarna kršenja i fizičku osobu koja je navodno odgovorna za kršenje u skladu s načelima utvrđenima u Direktivi 95/46/EZ;

(d) zaštitu identiteta i osobe koja prijavi kršenja i fizičke osobe koja je navodno odgovorna za kršenje, u svakom trenutku postupaka, osim ako se takva objava zahtijeva prema nacionalnom pravu u kontekstu daljnje istrage ili naknadnog upravnog ili sudskog postupka.

3. Države članice zahtijevaju da institucije imaju primjerene postupke za svoje zaposlenike za internu prijavu stvarnih ili mogućih unutarnjih kršenja putem specifičnog, neovisnog i samostalnog kanala.

Takav kanal može se osigurati i aranžmanima koje pružaju socijalni partneri. Primjenjuje se jednaka zaštita kao i u stavku 2. točkama (b), (c) i (d).

Članak 66.

Pravni lijek

Države članice osiguravaju da odluke i mjere poduzete u skladu s ovom Uredbom budu propisno obrazložene i da podliježu pravnom lijeku pred sudom. Pravni lijek pred sudom primjenjuje se kada nije donesena nikakva odluka, u roku od šest mjeseci od podnošenja, a u pogledu zahtjeva za izdavanjem odobrenja koji sadrži sve informacije potrebne u skladu s odredbama koje su na snazi.

GLAVA VI.

DELEGIRANJE OVLASTI, PROVEDBENE OVLASTI, PRIJELAZNE ODREDBE, IZMJENE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 67.

Izvršavanje delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji u podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavka 2., članka 7. stavka 14. i članka 24. stavka 7. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši 17. rujna 2014.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavka 2., članka 7. stavka 14. i članka 24. stavka 7.. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. stavka 2., članka 7. stavka 14. i članka 24. stavka 7. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 68.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Europski odbor za vrijednosne papire koji je osnovan Odlukom Komisije 2001/528/EZ ⁽¹⁾. Navedeni odbor jest odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2001/528/EZ od 6. lipnja 2001. o osnivanju Europskog odbora za vrijednosne papire (SL L 191, 13.7.2001., str. 45.).

Članak 69.**Prijelazne odredbe**

1. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o onim institucijama koje posluju kao CSD-ovi do 16. prosinca 2014.
2. CSD-ovi podnose zahtjeve za sva odobrenja potrebna za potrebe ove Uredbe te obavješćuju relevantne veze CSD-ova u roku od šest mjeseci od datuma stupanja na snagu o svim regulatornim tehničkim standardima donesenima u skladu s člancima 17., 26., 45., 47., 48. i, prema potrebi, člancima 55. i 59.
3. U roku od šest mjeseci od datuma stupanja na snagu regulatornih tehničkih standarda prema člancima 12., 17., 25., 26., 45., 47., 48. i, prema potrebi, člancima 55. i 59. ili provedbene odluke iz članka 25. stavka 9., ovisno o tome što je kasnije, CSD treće zemlje podnosi zahtjev za priznanje ESMA-i kada želi pružati usluge na temelju članka 25.
4. Do donošenja odluke na temelju ove Uredbe o odobrenju ili priznanju CSD-ova i njihovih djelatnosti, uključujući veze CSD-ova, nastavljaju se primjenjivati dotična nacionalna pravila za odobrenje i priznanje CSD-ova.
5. CSD-ovi kojima upravljaju subjekti iz članka 1. stavka 4. usklađuju se sa zahtjevima ove Uredbe najkasnije u roku od godinu dana od datuma stupanja na snagu regulatornih tehničkih standarda navedenih u stavku 2.

Članak 70.**Izmjene Direktive 98/26/EZ**

Direktiva 98/26/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Članak 2. točka (a) prvi podstavak treća alineja zamjenjuje se sljedećim:

„— koji je odabran, ne dovodeći u pitanje druge strože uvjete opće primjene koje propisuje nacionalno pravo, kao sustav te o kojem je država članica čije se pravo primjenjuje izvijestila Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržište kapitala, nakon što se ta država članica uvjerila u adekvatnost pravila sustava.”;

2. U članku 11. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Do 18. ožujka 2015. države članice donose i objavljuju te dostavljaju Komisiji potrebne mjere za usklađivanje s člankom 2. točkom (a) prvim podstavkom trećom alinejom.”

Članak 71.**Izmjene Direktive 2014/65/EU**

Direktiva 2014/65/EU mijenja se kako slijedi:

1. U članku 2. stavku 1., točka (o) zamjenjuje se sljedećim:

„(o) CSD-ove osim kako je predviđeno u članku 73. Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 (SL L 257, 28.8.2014., str. 1.).”

2. U članku 4. stavku 1., dodaje se sljedeća točka:

„64. ‘središnji depozitorij vrijednosnih papira’ ili, CSD’ znači središnji depozitorij vrijednosnih papira kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 909/2014.”

3. U Prilogu I. odjeljku B, točka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Čuvanje i administriranje financijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući skrbništvo i povezane usluge kao što su upravljanje gotovinom/kolateralom izuzev pružanja i održavanja računa vrijednosnih papira na najvišoj razini („središnja usluga održavanja”) iz odjeljka A točke 2. Priloga Uredbi (EU) br. 909/2014.”

Članak 72.

Izmjena Uredbe (EU) br. 236/2012

Članak 15. Uredbe (EU) br. 236/2012 briše se.

Članak 73.

Primjena Direktive 2014/65/EU i Uredbe (EU) br. 600/2014

Za CSD-ove koji imaju odobrenje za rad u skladu s člankom 16. ove Uredbe nije potrebno odobrenje iz Direktive 2014/65/EU* kako bi pružali usluge izričito navedene u odjeljcima A i B Priloga ovoj Uredbi.

Ako CSD koji ima odobrenje u skladu s člankom 16. ove Uredbe pruža jednu ili više investicijskih usluga ili obavlja jednu ili više investicijskih aktivnosti osim pružanja usluga izričito navedenih u odjeljcima A i B Priloga ovoj Uredbi, primjenjuje se Direktiva 2014/65/EU* uz izuzeće članaka od 5. do 8., članka 9. stavaka 1., 2., 4., 5. i 6. i članaka od 10. do 13. te Uredba (EU) br. 600/2014.

Članak 74.

Izvješća

1. ESMA, u suradnji s EBA-om i nadležnim tijelima i relevantnim tijelima, podnosi godišnja izvješća Komisiji u kojima pruža procjenu trendova, potencijalnih rizika i slabosti te, prema potrebi, preporuka za preventivne ili korektivne aktivnosti na tržištima usluga pokrivenih ovom Uredbom. Ta izvješća obuhvaćaju barem procjenu sljedećeg:

- (a) djelotvornosti namire za domaće i prekogranične operacije za svaku državu članicu na temelju broja i opsega neuspjelih namira, iznosa kazni iz članka 7. stavka 2., broja i opsega transakcija nakupa iz članka 7. stavaka 3. i 4. te svih drugih relevantnih kriterija;
- (b) primjerenosti kazni za neuspjele namire, posebice potrebu za dodatnom fleksibilnošću s obzirom na kazne za neuspjele namire u pogledu nelikvidnih financijskih instrumenata iz članka 7. stavka 4.;
- (c) mjerenja namire koja se ne obavlja u sustavima za namiru vrijednosnih papira kojima upravljaju CSD-ovi na temelju broja i opsega transakcija na temelju informacija primljenih prema članku 9. i svih drugih relevantnih kriterija;
- (d) prekograničnih pružanja usluga koje su obuhvaćene ovom Uredbom na temelju broja i vrste veza CSD-ova, broja inozemnih sudionika u sustavima za namiru vrijednosnih papira kojima upravljaju CSD-ovi, broja i opsega transakcija s tim sudionicima, broja inozemnih izdavatelja koji svoje vrijednosne papire bilježe u CSD-u u skladu s člankom 49. i svih drugih relevantnih kriterija;

- (e) postupanja sa zahtjevima za pristup iz članaka 49., 52. i 53. kako bi se utvrdili razlozi za odbijanje zahtjeva za pristup od strane CSD-ova, CCP-ova te mjesta trgovanja, svih trendova u takvim odbijanjima i načina smanjivanja utvrđenih rizika u budućnosti kako bi se omogućilo odobravanje pristupa te svih drugih značajnih prepreka tržišnom natjecanju u poslijetrgovinskim financijskim uslugama;
- (f) postupanja sa zahtjevima podnesenim u skladu s postupcima iz članka 23. stavaka od 3. do 7. i članka 25. stavaka od 4. do 10.;
- (g) prema potrebi, nalaza postupka stručnog pregleda za prekogranični nadzor iz članka 24. stavka 6. te može li se učestalost takvih pregleda smanjiti u budućnosti, uključujući naznaku ukazuju li ti nalazi na potrebu za formalnijim kolegijima supervizora;
- (h) primjene pravila o građanskopravnoj odgovornosti država članica u odnosu na gubitke koji se mogu pripisati CSD-ovima;
- (i) postupaka i uvjeta pod kojima se CSD-ovima izdaje odobrenje za imenovanje kreditnih institucija ili da sami pružaju pomoćne usluge bankovnog tipa, u skladu s člancima 54. i 55., uključujući procjenu učinaka koje takvo pružanje usluga može imati na financijsku stabilnost i tržišno natjecanje za usluge namire i pomoćne usluge bankovnog tipa u Uniji;
- (j) primjene pravila iz članka 38. o zaštiti vrijednosnih papira sudionika i onih njihovih klijenata, posebice onih iz članka 38. stavka 5.;
- (k) primjene sankcija te posebno potrebe za dodatnim usklađivanjem upravnih sankcija za kršenje zahtjeva utvrđenih u ovoj Uredbi.

2. Izvješća iz stavka 1. koja pokrivaju kalendarsku godinu dostavljaju se Komisiji do 30. travnja sljedeće kalendarske godine.

Članak 75.

Preispitivanje

Do 18. rujna 2019., Komisija preispituje i sastavlja opće izvješće o ovoj Uredbi. U tom se izvješću posebno procjenjuju pitanja iz članka 74. stavka 1. točaka od (a) do (k), postoje li druge značajne prepreke za tržišno natjecanje u pogledu usluga koje podliježu ovoj Uredbi kojima nije posvećena dovoljna pozornost, kao i moguća potreba za dodatnim mjerama radi ograničavanja učinka propasti CSD-ova na porezne obveznike. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, zajedno s eventualnim odgovarajućim prijedlozima.

Članak 76.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Članak 3. stavak 1. primjenjuje se od 1. siječnja 2023. na prenosive vrijednosne papire koji su izdani nakon tog datuma i od 1. siječnja 2025. na sve prenosive vrijednosne papire.
3. Članak 5. stavak 2. primjenjuje se od 1. siječnja 2015.

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka, u slučaju mjesta trgovanja koje ima pristup CSD-u navedenom u članku 30. stavku 5., primjenjuje se članak 5. stavak 2. najmanje šest mjeseci prije no što taj CSD izdvoji svoje djelatnosti relevantnom javnom subjektu, a u svakom slučaju od 1. siječnja 2016.

4. Mjere discipline namire iz članka 6. stavaka 1. do 4. primjenjuju se od datuma stupanja na snagu delegiranog akta kojeg donese Komisija u skladu s člankom 6. stavkom 5.

5. Mjere discipline namire iz članka 7. stavaka 1. do 13. i izmjena utvrđena u članku 72. primjenjuju se od datuma stupanja na snagu delegiranog akta kojeg donosi Komisija u skladu s člankom 7. stavkom 15.

Drugi podstavak članka 7. stavka 3. ove Uredbe primjenjuje se na MTP koja ispunjava uvjete utvrđene u članku 33. stavku 3. Direktive 2014/65/EU:

(a) do konačnog utvrđenja njezine prijave za registraciju na temelju članka 33. Direktive 2014/65/EU, ili

(b) ako MTP nije podnijela prijavu za registraciju na temelju članka 33. Direktive 2014/65/EU do 13. lipnja 2017.

6. Mjere izvješćivanja iz članka 9. stavka 1. primjenjuju se od datuma stupanja na snagu provedbenog akta kojeg donosi Komisija u skladu s člankom 9. stavkom 3.

7. Upućivanja u ovoj Uredbi na Direktivu 2014/65/EU i Uredbu (EU) br. 600/2014 prije 3. siječnja 2017. čitaju se kao upućivanja na Direktivu 2004/39/EZ u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu IV. Direktivi 2014/65/EU u mjeri u kojoj ta korelacijska tablica sadrži odredbe kojima se upućuje na Direktivu 2004/39/EZ.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
S. GOZI

PRILOG

POPIS USLUGA

ODJELJAK A

Osnovne usluge središnjih depozitorija vrijednosnih papira

1. Početno evidentiranje u sustav u nematerijaliziranom obliku („bilježnička usluga”);
2. Osiguravanje i vođenje računa vrijednosnih papira na najvišoj razini („usluga središnjeg vođenja računa”);
3. Upravljanje sustavom za namiru vrijednosnih papira („usluga namire”).

ODJELJAK B

Pomoćne usluge nebankovnog tipa CSD-ova koje ne uključuju kreditne ili likvidnosne rizike

Usluge koje pružaju CSD-ovi koji doprinose povećanju sigurnosti, djelotvornosti i transparentnosti tržišta vrijednosnih papira, a koje mogu uključivati, ali nisu ograničene na:

1. Usluge povezane s uslugama namire, poput:
 - (a) organiziranja mehanizma za pozajmljivanje vrijednosnih papira, kao posrednik između sudionika sustava za namiru vrijednosnih papira;
 - (b) pružanja usluga upravljanja kolateralima kao posrednik između sudionika sustava za namiru vrijednosnih papira;
 - (c) usklađivanja namira, određivanja redoslijeda uputa, potvrda trgovanja, provjera trgovanja.
2. Usluge povezane s bilježničkim uslugama i uslugama središnjeg vođenja računa, poput:
 - (a) usluga povezanih s registrom dioničara;
 - (b) podrške obrade korporativnih akcija, uključujući poreze, opće sastanke i usluge informiranja;
 - (c) usluge novih izdanja, uključujući alokaciju i upravljanje ISIN oznakama i sličnim oznakama;
 - (d) određivanja redoslijeda i obrade uputa, naplata i obrada naknada te povezano izvješćivanje.
3. Uspostavu veza CSD-ova, osiguravanje, vođenje ili upravljanje računima vrijednosnih papira u vezi s uslugom namire, upravljanje kolateralima i druge pomoćne usluge.
4. Sve druge usluge, poput:
 - (a) pružanja općih usluga upravljanja kolateralima u svojstvu posrednika;
 - (b) osiguravanja regulatornog izvješćivanja;
 - (c) pružanja informacija, podataka i statističkih podataka tržišnim/statističkim uredima ili drugim vladinim ili međuvladinim subjektima;
 - (d) pružanja IT usluga.

ODJELJAK C

Pomoćne usluge bankovnog tipa

Usluge bankovnog tipa izravno povezane s osnovnim ili pomoćnim uslugama navedenim u odjeljcima A i B, poput:

- (a) osiguravanja gotovinskih računa te prihvatanja depozita od sudionika u sustavu za namiru vrijednosnih papira te vlasnika računa vrijednosnih papira, unutar značenja Priloga I. točke 1. Direktive 2013/36/EU;

- (b) osiguravanja gotovinskih kredita za isplatu najkasnije sljedećeg radnog dana, gotovinska posudba za prefinansiranje korporativnih akcija i pozajmljivanje vrijednosnih papira vlasnicima računa vrijednosnih papira u smislu Priloga I. točke 2. Direktive 2013/36/EU;
 - (c) usluga plaćanja koje uključuju obradu gotovinskih i deviznih transakcija u smislu Priloga I. točke 4. Direktive 2013/36/EU;
 - (d) garancija i preuzetih obveza povezanih s pozajmljivanjem i uzajmljivanjem vrijednosnih papira u smislu Priloga I. točke 6. Direktive 2013/36/EU;
 - (e) djelatnosti riznice koje uključuju devizne i prenosive vrijednosne papire povezane s upravljanjem dugim saldima sudionika u smislu Priloga I. točke 7. podtočaka (b) i (e) Direktive 2013/36/EU.
-

UREDBA (EU) br. 910/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 23. srpnja 2014.****o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Izgradnja povjerenja u *online* okruženje ključna je za gospodarski i socijalni razvoj. Zbog nedostatka povjerenja, posebno zbog osjećaja pravne nesigurnosti, potrošači, poduzeća i tijela javne vlasti oklijevaju provoditi transakcije elektroničkim putem te koristiti odnosno uvoditi nove usluge.
- (2) Ovom Uredbom nastoji se povećati povjerenje u elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu pružanjem zajedničkog temelja za sigurnu elektroničku interakciju između građana, poduzeća i tijela javne vlasti, povećavajući time djelotvornost javnih i privatnih *online* usluga, elektroničkog poslovanja i elektroničke trgovine u Uniji.
- (3) Direktivom 1999/93/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ uređeni su elektronički potpisi, no nije utvrđen sveobuhvatan prekogranični i međusektorski okvir za sigurne i vjerodostojne elektroničke transakcije te elektroničke transakcije koje bi bile jednostavne za korištenje. Ovom se Uredbom unapređuje i širi pravna stečevina navedene Direktive.
- (4) U Komunikaciji Komisije od 26. kolovoza 2010. pod nazivom „Digitalni program za Europu” rascjepkanost digitalnog tržišta, nedostatak interoperabilnosti i povećanje mrežnog kriminala prepoznati su kao glavne prepreke uspješnom ciklusu digitalnog gospodarstva. U svome Izvješću EU-a o građanstvu iz 2010. pod nazivom „Uklanjanje prepreka za prava građana EU-a” Komisija je dodatno istaknula nužnost rješavanja glavnih poteškoća koje građane Unije priječe u korištenju pogodnostima digitalnog jedinstvenog tržišta i prekograničnih digitalnih usluga.
- (5) U svojim zaključcima od 4. veljače 2011. i 23. listopada 2011. Europsko vijeće pozvalo je Komisiju da do 2015. uspostavi jedinstveno digitalno tržište radi brzog napretka u ključnim područjima digitalnog gospodarstva i promicanja potpuno integriranog jedinstvenog digitalnog tržišta olakšavanjem prekogranične uporabe *online* usluga, uz pridavanje posebne pozornosti olakšavanju sigurne elektroničke identifikacije i autentifikacije.

⁽¹⁾ SL C 351, 15.11.2012., str. 73.⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 3. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 23. srpnja 2014.⁽³⁾ Direktiva 1999/93/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o okviru Zajednice za elektroničke potpise (SL L 13, 19.1.2000., str. 12.).

- (6) Vijeće je u svojim zaključcima od 27. svibnja 2011. pozvalo Komisiju da doprinese jedinstvenom digitalnom tržištu stvaranjem odgovarajućih uvjeta za uzajamno priznavanje ključnih prekograničnih čimbenika, kao što su elektronička identifikacija, elektronički dokumenti, elektronički potpisi i usluge elektroničke dostave, te uvjeta za interoperabilne usluge e-uprave širom Europske unije.
- (7) Europski parlament je u svojoj rezoluciji od 21. rujna 2010. o dovršetku formiranja unutarnjeg tržišta za elektroničku trgovinu ⁽¹⁾ naglasio važnost sigurnosti elektroničkih usluga, naročito elektroničkih potpisa, i potrebu za stvaranjem infrastrukture javnog ključa (Public Key Infrastructure – PKI) na paneuropskoj razini, te je pozvao Komisiju da uspostavi europski portal tijela za validaciju radi osiguravanja prekogranične interoperabilnosti elektroničkih potpisa i povećavanja sigurnosti transakcija koje se obavljaju putem interneta.
- (8) Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ od država članica se zahtijeva uspostava „jedinstvenih kontaktnih točaka” („JKT”) kako bi se osiguralo da se svi postupci i formalnosti povezani s pristupom uslužnoj djelatnosti i obavljanjem uslužne djelatnosti mogu lako obaviti, na daljinu i elektroničkim putem, preko odgovarajućeg JKT-a ili putem odgovarajućih tijela. Mnoge *online* usluge koje su dostupne putem JKT-a iziskuju elektroničku identifikaciju, autentikaciju i potpis.
- (9) U većini slučajeva građani ne mogu koristiti elektroničku identifikaciju u svrhu autentikacije u drugoj državi članici jer nacionalni sustavi elektroničke identifikacije u njihovoj zemlji nisu priznati u drugim državama članicama. Zbog te elektroničke prepreke pružatelji usluga ne mogu koristiti sve pogodnosti unutarnjeg tržišta. Uzajamno priznata sredstva elektroničke identifikacije olakšat će prekogranično pružanje brojnih usluga na unutarnjem tržištu te poduzećima omogućiti prekogranično poslovanje bez suočavanja s brojnim preprekama u interakcijama s tijelima javne vlasti.
- (10) Direktivom 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ uspostavljena je mreža nacionalnih tijela odgovornih za eZdravstvo. Radi veće sigurnosti i kontinuiteta prekogranične zdravstvene zaštite, mreža bi trebala izrađivati smjernice o prekograničnom pristupu elektroničkim podacima i uslugama u području zdravstva, uključujući pružanjem podrške „zajedničkim mjerama za identifikaciju i autentikaciju radi olakšavanja prenosivosti podataka u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti”. Uzajamno priznavanje elektroničke identifikacije i autentikacije ključ je ostvarivanja prekogranične zdravstvene zaštite za europske građane. Kada ljudi putuju radi liječenja, njihovi medicinski podaci moraju biti dostupni u zemlji u kojoj se liječe. To iziskuje čvrst, siguran i pouzdan okvir elektroničke identifikacije.
- (11) Ova Uredba trebala bi se primjenjivati uz puno poštovanje načela povezanih sa zaštitom osobnih podataka predviđenih u Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. U tom pogledu, s obzirom na načelo uzajamnog priznavanja uspostavljeno ovom Uredbom, autentikacija bi se za *online* uslugu trebala odnositi na obradu samo onih identifikacijskih podataka koji su odgovarajući, relevantni i nisu preopsežni, za odobravanje pristupa toj usluzi *online*. Nadalje, pružatelji usluga povjerenja i nadležna tijela trebali bi poštovati zahtjeve prema Direktivi 95/46/EZ koji se tiču povjerljivosti i sigurnosti obrade.
- (12) Jedan od ciljeva ove Uredbe jest uklanjanje postojećih prepreka u prekograničnom korištenju sredstvima elektroničke identifikacije koja se koriste u državama članicama za autentikaciju, barem za javne usluge. Ova Uredba nema za cilj zadirati u elektroničke sustave upravljanja identitetom i s njima povezane infrastrukture uspostavljene u državama članicama. Cilj ove Uredbe jest osigurati da pri pristupu prekograničnim *online* uslugama koje nude države članice postoji mogućnost sigurne elektroničke identifikacije i autentikacije.

⁽¹⁾ SL C 50, 21.2.2012., str. 1.

⁽²⁾ Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.).

⁽³⁾ Direktiva 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o primjeni prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj skrbi (SL L 88, 4.4.2011., str. 45.).

⁽⁴⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

- (13) Države članice bi i dalje trebale biti u mogućnosti koristiti se sredstvima za potrebe elektroničke identifikacije radi pristupa *online* uslugama ili uvoditi takva sredstva. Također bi trebale moći odlučiti hoće li uključiti privatni sektor u pružanje tih sredstava. Države članice ne bi trebale biti obvezne Komisiji prijaviti svoje sustave elektroničke identifikacije. Države članice mogu birati hoće li Komisiji prijaviti sve sustave, pojedine sustave ili joj uopće neće prijaviti sustave elektroničke identifikacije koji se koriste na nacionalnoj razini za pristup barem javnim *online* uslugama ili specifičnim uslugama.
- (14) U ovoj Uredbi moraju biti određeni izvjesni uvjeti o tome koja sredstva elektroničke identifikacije moraju biti priznata i o načinu na koji bi sustave elektroničke identifikacije trebalo prijaviti. Ti bi uvjeti trebali pomoći državama članicama da izgrade nužno međusobno povjerenje u njihove sustave elektroničke identifikacije i uzajamno priznaju sredstva elektroničke identifikacije koja su obuhvaćena njihovim prijavljenim sustavima. Načelo uzajamnog priznavanja trebalo bi vrijediti ako sustav elektroničke identifikacije države članice koja provodi prijavljivanje ispunjava uvjete prijavljivanja i ako je prijava objavljena u *Službenom listu Europske unije*. Međutim, načelo uzajamnog priznavanja trebalo bi se odnositi samo na autentikaciju na *online* uslugu. Pristup tim *online* uslugama i njihovo konačno pružanje podnositelju trebali bi biti usko povezani s pravom primanja takvih usluga pod uvjetima određenima nacionalnim zakonodavstvom.
- (15) Obveza priznavanja sredstava elektroničke identifikacije trebala bi se odnositi samo na ona sredstva čija razina osiguranja identiteta odgovara razini koja je jednaka ili viša od razine koja se zahtijeva za dotičnu *online* uslugu. Pored toga, ta obveza trebala bi se primjenjivati samo kada dotično tijelo javnog sektora koristi razinu sigurnosti koja je „značajna” ili „visoka” u odnosu na pristup toj usluzi *online*. U skladu s pravom Unije, države članice trebale bi i dalje imati slobodu priznavanja sredstava elektroničke identifikacije koja imaju niže razine osiguranja identiteta.
- (16) Razine osiguranja identiteta trebale bi označivati stupanj pouzdanja u sredstva elektroničke identifikacije pri utvrđivanju identiteta osobe te na taj način osigurati da osoba koja se predstavlja pod određenim identiteom stvarno jest osoba kojoj je taj identitet dodijeljen. Razina sigurnosti ovisi o stupnju pouzdanja koji sredstvo elektroničke identifikacije pruža u odnosu na traženi ili utvrđeni identitet osobe uzimajući u obzir postupke (na primjer dokazivanje identiteta i verifikaciju te autentikaciju), aktivnosti upravljanja (na primjer tijelo koje izdaje sredstva elektroničke identifikacije i postupak izdavanja takvih sredstava) i provedene tehničke kontrole. Postoje različite tehničke definicije i opisi razina sigurnosti koje su posljedica opsežnih pilot-istraživanja financiranih sredstvima Unije, kao i normizacije i međunarodnih aktivnosti. Posebice, opsežni pilot-projekti STORK i ISO 29115 odnose se, između ostalog, na razine 2, 3 i 4, o čemu bi trebalo voditi u najvećoj mogućoj mjeri računa pri određivanju minimalnih tehničkih zahtjeva, normi i postupaka za nisku, značajnu i visoku razinu sigurnosti u smislu ove Uredbe, osiguravajući pritom dosljednu primjenu ove Uredbe, posebno u pogledu visoke razine sigurnosti koja se odnosi na dokazivanje identiteta za izdavanje kvalificiranih certifikata. Utvrđeni zahtjevi trebali bi biti tehnološki neutralni. Neophodne sigurnosne zahtjeve trebalo bi biti moguće ispuniti primjenom različitih tehnologija.
- (17) Države članice trebale bi poticati privatni sektor da dobrovoljno koristi sredstva elektroničke identifikacije u okviru prijavljenog sustava u svrhu identifikacije kada je to potrebno za *online* usluge ili elektroničke transakcije. Mogućnost korištenja takvim sredstvima elektroničke identifikacije privatnom bi sektoru omogućila da se pouzda u elektroničku identifikaciju i autentikaciju koje se već uvelike koriste u mnogim državama članicama barem za javne usluge, a poduzećima i građanima olakšala bi pristup prekograničnim *online* uslugama. Kako bi se privatnom sektoru olakšalo korištenje takvim sredstvima prekogranične elektroničke identifikacije, mogućnost autentikacije koju osiguravaju pojedine države članice trebala bi biti dostupna pouzdajućim stranama privatnog sektora s poslovnim nastanom izvan državnog područja te države članice pod istim onim uvjetima koji se primjenjuju na pouzdajuće strane privatnog sektora s poslovnim nastanom unutar te države članice. Shodno tome, u pogledu pouzdajućih strana privatnog sektora, država članica koja provodi prijavljivanje može odrediti uvjete pristupa sredstvima autentikacije. Ti uvjeti pristupa mogu ukazivati na to jesu li sredstva autentikacije koja se odnose na prijavljeni sustav trenutno dostupna pouzdajućim stranama privatnog sektora.
- (18) Ova Uredba trebala bi predvidjeti odgovornost države članice koja provodi prijavljivanje, strane koja izdaje sredstva elektroničke identifikacije i strane koja provodi postupak autentikacije za neispunjavanje odgovarajućih obveza prema ovoj Uredbi. Međutim, ova bi se Uredba trebala primjenjivati u skladu s nacionalnim pravilima o odgovornosti. Prema tome, ona ne utječe na nacionalna pravila, primjerice, o definiciji štete ili na pravila o odgovarajućim postupkovnim pravilima koja su na snazi, uključujući teret dokaza.

- (19) Sigurnost sustava elektroničke identifikacije ključna je za vjerodostojno prekogranično uzajamno priznavanje sredstava elektroničke identifikacije. U vezi s tim, države članice trebale bi surađivati u pogledu sigurnosti i interoperabilnosti sustava elektroničke identifikacije na razini Unije. Uvijek kada sustavi elektroničke identifikacije zahtijevaju da pouzdajuće strane na nacionalnoj razini koriste poseban hardver ili softver, prekogranična interoperabilnost traži od tih država članica da pouzdajućim stranama s poslovnim nastanom izvan njihovog državnog područja ne nameće takve zahtjeve i pripadajuće troškove. U tom slučaju trebalo bi razmotriti i razviti odgovarajuća rješenja unutar područja primjene okvira za interoperabilnost. S druge strane, neizbježni su tehnički zahtjevi koji proizlaze iz nužno povezanih specifikacija nacionalnih sredstava elektroničke identifikacije i koji bi mogli utjecati na imatelje takvih elektroničkih sredstava (npr. pametnih kartica).
- (20) Suradnja država članica trebala bi olakšati tehničku interoperabilnost prijavljenih sustava elektroničke identifikacije u cilju poticanja visoke razine pouzdanosti i sigurnosti sukladno stupnju rizika. Razmjena informacija i najbolje prakse među državama članicama u cilju njihova uzajamnog priznavanja trebale bi pomoći takvoj suradnji.
- (21) Ovom bi se Uredbom također trebao uspostaviti opći pravni okvir za korištenje uslugama povjerenja. Međutim, njome se ne bi trebalo uvesti opću obvezu njihovog korištenja ili uvođenja pristupne točke za sve postojeće usluge povjerenja. Posebice, ona ne bi smjela obuhvaćati pružanje usluga koje se isključivo koriste unutar zatvorenih sustava među utvrđenom skupinom sudionika koji nemaju nikakav utjecaj na treće strane. Primjerice, sustavi uspostavljeni u poduzećima ili upravama javnih tijela radi upravljanja internim postupcima koji koriste usluge povjerenja ne bi trebali biti podložni zahtjevima ove Uredbe. Samo usluge povjerenja koje se pružaju javnosti i koje imaju učinke na treće strane trebale bi ispunjavati zahtjeve utvrđene u Uredbi. Ova Uredba ne bi trebala obuhvaćati ni aspekte koji se odnose na sklapanje i valjanost ugovora ili drugih pravnih obveza ako postoje zahtjevi vezani uz oblik utvrđeni nacionalnim pravom ili pravom Unije. Osim toga, ona ne bi trebala utjecati na nacionalne zahtjeve vezane uz oblik koji vrijede za javne registre, a posebno trgovačke registre i zemljišne knjige.
- (22) Radi doprinosa njihovom općem prekograničnom korištenju, trebalo bi biti moguće usluge povjerenja koristiti kao dokaze u sudskim postupcima u svim državama članicama. Pravne učinke usluga povjerenja potrebno je odrediti nacionalnim pravom, osim ako je drukčije predviđeno ovom Uredbom.
- (23) U mjeri u kojoj se ovom Uredbom stvara obveza priznavanja usluge povjerenja, takva usluga povjerenja može biti odbijena samo ako je osoba na koju se obveza odnosi, zbog tehničkih razloga na koje ona ne može neposredno utjecati, nije u mogućnosti učitati ili verificirati tu uslugu. Međutim, ta obveza sama po sebi ne bi smjela od javnog tijela zahtijevati nabavu hardvera ili softvera potrebnih za tehničku mogućnost učitavanja svih postojećih usluga povjerenja.
- (24) Države članice mogu zadržati ili uvesti nacionalne odredbe koje se odnose na usluge povjerenja, u skladu s pravom Unije, ako te usluge nisu u potpunosti usklađene s ovom Uredbom. Međutim, usluge povjerenja koje su u skladu s ovom Uredbom trebale bi slobodno cirkulirati na unutarnjem tržištu.
- (25) Države članice trebale bi i dalje moći slobodno određivati druge vrste usluga povjerenja, uz one koje su dio konačnog popisa usluga povjerenja predviđenog ovom Uredbom, u svrhu njihovog priznavanja na nacionalnoj razini kao kvalificiranih usluga povjerenja.
- (26) Zbog brzine tehnoloških promjena, ovom Uredbom trebalo bi usvojiti pristup otvoren za inovacije.
- (27) Ova Uredba trebala bi biti tehnološki neutralna. Pravni učinci koji se njome osiguravaju trebali bi biti ostvarivi bilo kojim tehničkim sredstvima pod uvjetom da su zahtjevi ove Uredbe ispunjeni.

- (28) Kako bi se povećalo povjerenje posebice malih i srednjih poduzeća (MSP-ova) te potrošača u unutarnje tržište i promicalo korištenje uslugama povjerenja i proizvodima povjerenja, trebalo bi uvesti pojmove „kvalificirana usluga povjerenja” i „kvalificirani pružatelj usluga povjerenja” s ciljem naznačivanja zahtjeva i obveza koji osiguravaju visoku razinu sigurnosti svih kvalificiranih usluga povjerenja i proizvoda povjerenja koji se koriste ili pružaju.
- (29) U skladu s obvezama prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, koja je odobrena Odlukom Vijeća 2010/48/EZ ⁽¹⁾, a posebno člankom 9. Konvencije, osobe s invaliditetom trebale bi moći koristiti usluge povjerenja i proizvode za krajnjeg korisnika koji se koriste pri pružanju tih usluga na ravnopravnoj osnovi s drugim potrošačima. Stoga bi, gdje je to moguće, usluge povjerenja i proizvodi za krajnjeg korisnika koji se koriste pri pružanju tih usluga trebali biti dostupni osobama s invaliditetom. Procjena izvedivosti trebala bi, između ostalog, uključivati tehničke i ekonomske aspekte.
- (30) Države članice trebale bi odrediti nadzorno tijelo ili nadzorna tijela za provedbu nadzornih aktivnosti prema ovoj Uredbi. Države članice također bi trebale moći odlučivati, na temelju uzajamnog dogovora s drugom državom članicom, o određivanju nadzornog tijela na državnom području te druge države članice.
- (31) Nadzorna tijela trebala bi surađivati s tijelima za zaštitu podataka, primjerice na način da ih obavješćuju o rezultatima revizija kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja, u slučaju kada se čini da je došlo do povrede pravila o zaštiti osobnih podataka. Pružanje informacija trebalo bi posebno obuhvaćati sigurnosne incidente te povrede povezane s osobnim podacima.
- (32) Svi pružatelji usluga povjerenja trebali bi biti dužni primjenjivati dobru sigurnosnu praksu primjerenu rizicima koji su povezani s njihovim aktivnostima kako bi se ojačalo povjerenje korisnikâ u jedinstveno tržište.
- (33) Odredbe o korištenju pseudonimom u certifikatima ne bi trebale sprečavati države članice da zahtijevaju identifikaciju osoba na temelju prava Unije ili nacionalnog prava.
- (34) Sve države članice trebale bi poštovati zajedničke osnovne kriterije nadzora radi osiguravanja usporedive sigurnosne razine zaštite kvalificiranih usluga povjerenja. Radi olakšavanja dosljedne primjene tih zahtjeva širom Unije, države članice trebale bi usvojiti usporedive postupke i razmjenjivati informacije o svojim aktivnostima nadzora i najboljoj praksi u tom području.
- (35) Svi pružatelji usluga povjerenja trebali bi biti podvrgnuti zahtjevima ove Uredbe, posebno onima koji se tiču sigurnosti i odgovornosti kako bi se osigurala odgovarajuća brzina pružanja i transparentnost njihovih djelatnosti i usluga te odgovornost za njihove djelatnosti i usluge. Međutim, uzimajući u obzir vrstu usluga koje pružaju pružatelji usluga povjerenja, potrebno je, u pogledu tih zahtjeva, razlikovati između kvalificiranih i nekvalificiranih pružatelja usluga povjerenja.
- (36) Uspostavljanje sustava nadzora za sve pružatelje usluga povjerenja trebalo bi osigurati ravnopravne tržišne uvjete u odnosu na sigurnost i odgovornost njihovih djelatnosti i usluga, doprinoseći na taj način zaštiti korisnikâ i funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Nekvalificirani pružatelji usluga povjerenja trebali bi biti podvrgnuti neobvezujućim i reaktivnim naknadnim (*ex post*) nadzornim aktivnostima koje su opravdane zbog prirode njihovih usluga i djelatnosti. Nadzorno tijelo stoga ne bi trebalo imati opću obvezu nadzora nekvalificiranih davatelja usluga. Nadzorno tijelo trebalo bi djelovati samo kada je obaviješteno (primjerice od strane samog nekvalificiranog pružatelja usluga povjerenja, drugog nadzornog tijela, putem prijave korisnika ili poslovnog partnera ili na temelju vlastite istrage) da nekvalificirani pružatelj usluga povjerenja ne ispunjava zahtjeve ove Uredbe.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice (SL L 23, 27.1.2010., str. 35.).

- (37) Ovom bi se Uredbom trebala predvidjeti odgovornost svih pružatelja usluga povjerenja. Njome se posebno uspostavlja sustav odgovornosti prema kojemu bi svi pružatelji usluga povjerenja trebali biti odgovorni za štetu nanесenu svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi zbog neispunjavanja obveza u skladu s ovom Uredbom. Kako bi se olakšala procjena financijskog rizika koji bi pružatelji usluga povjerenja mogli snositi ili koji bi trebali pokriti policama osiguranja, ovom se Uredbom dopušta pružateljima usluga povjerenja da odrede ograničenja, pod određenim uvjetima, za korištenje uslugama koje oni pružaju te da ne podliježu odgovornosti za štete povezane s korištenjem uslugama koje prelazi takva ograničenja. Korisnike usluga trebalo bi na odgovarajući način i unaprijed obavješćivati o tim ograničenjima. Ta ograničenja trebala bi biti prepoznatljiva trećim osobama, na primjer, uvrštavanjem informacija o ograničenjima u uvjete poslovanja za pruženu uslugu ili putem drugih dopustivih sredstava. U svrhu provedbe tih načela u praksi, ovu bi Uredbu trebalo primjenjivati u skladu s nacionalnim pravilima o odgovornosti. Ova Uredba stoga ne utječe na nacionalna pravila, primjerice, o definiranju šteta, namjeri, nepažnji ili odgovarajuća postupovna pravila koja su na snazi.
- (38) Prijava povreda sigurnosti i procjena sigurnosnog rizika neophodna je radi pružanja odgovarajuće informacije zainteresiranim stranama, u slučaju povrede sigurnosti ili narušavanja cjelovitosti.
- (39) Kako bi Komisija i države članice mogle procijeniti djelotvornost mehanizma za prijavu povreda koji se uvodi ovom Uredbom, od nadzornih tijela trebalo bi zatražiti da Komisiji i Agenciji Europske unije za sigurnost mreža i podataka (ENISA) dostave sažete informacije.
- (40) Kako bi Komisija i države članice mogle procijeniti djelotvornost mehanizma pojačanog nadzora koji se uvodi ovom Uredbom, od nadzornih tijela trebalo bi zatražiti da izvješćuju o svojim aktivnostima. Time bi se olakšala razmjena dobre prakse između nadzornih tijela i osigurala provjera dosljedne i učinkovite provedbe osnovnih kriterija nadzora u svim državama članicama.
- (41) Radi osiguravanja održivosti i trajnosti kvalificiranih usluga povjerenja i jačanja pouzdanja korisnikâ u kontinuitet kvalificiranih usluga povjerenja, nadzorna tijela trebala bi provjeriti postojanje i pravilnu primjenu odredaba o planovima za slučaj prekida pružanja usluga u slučajevima kada kvalificirani pružatelji usluga povjerenja prestanu obavljati svoju djelatnost.
- (42) Radi olakšavanja nadzora kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja, primjerice kada pružatelj pruža svoje usluge na državnom području druge države članice u kojoj ne podliježe nadzoru, ili kada su računala pružatelja smještena na državnom području države članice koja nije država u kojoj ima poslovni nastan, trebalo bi uspostaviti sustav uzajamne pomoći među nadzornim tijelima u državama članicama.
- (43) Kako bi se osigurala usklađenost kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja i usluga koje oni pružaju sa zahtjevima određenima u ovoj Uredbi, tijelo za ocjenu sukladnosti trebalo bi provoditi ocjenjivanje sukladnosti, a tako dobivena izvješća o ocjenjivanju sukladnosti kvalificirani pružatelji usluga povjerenja trebali bi podnositi nadzornom tijelu. Uvijek kada nadzorno tijelo od kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja zahtijeva podnošenje *ad hoc* izvješća o ocjenjivanju sukladnosti, to nadzorno tijelo trebalo bi posebno poštovati načela dobrog upravljanja, uključujući obvezu obrazlaganja svojih odluka, kao i načelo proporcionalnosti. Stoga bi nadzorno tijelo trebalo na odgovarajući način obrazložiti svoju odluku kojom zahtijeva *ad hoc* ocjenjivanje sukladnosti.
- (44) Cilj ove Uredbe jest osiguravanje dosljednog okvira radi pružanja visoke razine sigurnosti i pravne sigurnosti usluga povjerenja. U tom pogledu, kada se govori o ocjenjivanju sukladnosti proizvoda i usluga, Komisija bi, prema potrebi, trebala težiti sinergijama s postojećim relevantnim europskim i međunarodnim sustavima poput Uredbe (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti i za nadzor tržišta proizvoda.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

- (45) Kako bi se omogućilo učinkovito pokretanje postupka koji bi trebao dovesti do uvrštavanja kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja i kvalificiranih usluga povjerenja koje oni pružaju na pouzdane popise, trebalo bi poticati prethodno zajedničko djelovanje između potencijalnih pružatelja kvalificiranih usluga povjerenja i nadležnog nadzornog tijela radi olakšavanja dubinske analize koja vodi do pružanja kvalificiranih usluga povjerenja.
- (46) Pouzdani popisi bitni su elementi pri izgradnji povjerenja među tržišnim operatorima jer upućuju na kvalificirani status pružatelja usluga u trenutku nadzora.
- (47) Pouzdanje u uporabu *online* usluga i jednostavnost njihove uporabe imaju presudno značenje za to da njihovi korisnici mogu u potpunosti iskoristiti prednosti elektroničkih usluga i svjesno se pouzdati u njih. U tu svrhu trebalo bi stvoriti kvalificirani EU znak pouzdanosti kako bi se utvrdile kvalificirane usluge povjerenja koje pružaju kvalificirani pružatelji usluga povjerenja. Takvim EU znakom pouzdanosti za kvalificirane usluge povjerenja jasno bi se razlučile kvalificirane usluge povjerenja od drugih usluga povjerenja čime bi se doprinijelo transparentnosti na tržištu. Korištenje EU znakom pouzdanosti trebalo bi biti dobrovoljno za kvalificirane pružatelje usluga povjerenja te ne bi trebalo stvarati bilo koji drugi zahtjev osim onih koji su već predviđeni ovom Uredbom.
- (48) Iako je za osiguravanje uzajamnog priznavanja elektroničkih potpisa potrebna visoka razina sigurnosti, u posebnim slučajevima, kao na primjer u kontekstu Odluke Komisije 2009/767/EZ ⁽¹⁾, elektronički potpisi s nižom razinom sigurnosne zaštite također bi trebali biti prihvaćeni.
- (49) Ovom bi Uredbom trebalo uspostaviti načelo prema kojem se elektroničkom potpisu ne bi smio uskratiti pravni učinak zbog toga što je on u elektroničkom obliku ili zbog toga što ne ispunjava zahtjeve kvalificiranog elektroničkog potpisa. Međutim, pravne učinke elektroničkih potpisa, osim zahtjeva predviđenih u ovoj Uredbi prema kojima bi kvalificirani elektronički potpis trebao imati jednake pravne učinke kao vlastoručni potpis, potrebno je odrediti nacionalnim pravom.
- (50) Budući da nadležna tijela u državama članicama trenutno koriste različite formate naprednih elektroničkih potpisa za elektroničko potpisivanje svojih dokumenata, potrebno je osigurati da države članice mogu tehnički podržati barem određeni broj formata naprednih elektroničkih potpisa kada prime elektronički potpisane dokumente. Slično tomu, kada nadležna tijela u državama članicama koriste napredne elektroničke pečate, bilo bi potrebno osigurati da podržavaju barem određeni broj formata naprednih elektroničkih pečata.
- (51) Potpisnik bi trebao moći povjeriti kvalificirana sredstva za izradu elektroničkog potpisa na čuvanje trećoj osobi, pod uvjetom da postoje odgovarajući mehanizmi i postupci kojima se osigurava da potpisnik ima isključivu kontrolu nad korištenjem svojim podacima za izradu elektroničkog potpisa, te da su pri korištenju tim sredstvom ispunjeni zahtjevi za kvalificirani elektronički potpis.
- (52) Izradu udaljenih elektroničkih potpisa kada okruženjem za izradu elektroničkog potpisa u ime potpisnika upravlja pružatelj usluga povjerenja trebalo bi povećati s obzirom na s time povezane višestruke gospodarske koristi. Međutim, kako bi se osiguralo da takvi elektronički potpisi budu u pravnom smislu jednako priznati kao i elektronički potpisi koji su u potpunosti izrađeni u okruženju kojim upravlja korisnik, pružatelji usluge udaljenog elektroničkog potpisa trebali bi primjenjivati posebne postupke upravljanja i postupke sigurnosnog administriranja te koristiti vjerodostojne sustave i proizvode, uključujući sigurne elektroničke komunikacijske kanale, kako bi jamčili da je okruženje za izradu elektroničkog potpisa pouzdano i da se koristi pod isključivom kontrolom potpisnika. Kada je kvalificirani elektronički potpis izrađen korištenjem sredstva za izradu udaljenog elektroničkog potpisa, trebali bi se primjenjivati zahtjevi primjenjivi na kvalificirane pružatelje usluge povjerenja određeni ovom Uredbom.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2009/767/EZ od 16. listopada 2009. o utvrđivanju mjera kojima se olakšava uporaba postupaka elektroničkim putem preko „jedinstvenih kontaktnih točaka” u skladu s Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 274, 20.10.2009., str. 36.).

- (53) Suspenzija kvalificiranih certifikata ustaljena je praksa postupanja pružatelja usluga povjerenja u nizu država članica, a razlikuje se od opoziva te podrazumijeva privremeni gubitak valjanosti certifikata. Zbog razloga pravne sigurnosti suspenzija certifikata uvijek mora biti jasno naznačena. U tu bi svrhu pružatelji usluga povjerenja trebali biti odgovorni za jasno naznačavanje statusa certifikata i, ako je certifikat suspendiran, točnog razdoblja suspenzije. Ovom se Uredbom pružateljima usluga povjerenja ili državama članicama ne bi trebala nametati primjena suspenzije, već bi trebalo predvidjeti pravila o transparentnosti kada i ako je takva praksa dostupna.
- (54) Prekogranična interoperabilnost i priznavanje kvalificiranih certifikata preduvjet je za prekogranično priznavanje kvalificiranih elektroničkih potpisa. Kvalificirani certifikati stoga ne bi trebali podlijeći obveznim zahtjevima koji prelaze zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi. Međutim, na nacionalnoj bi razini trebalo dopustiti uvrštavanje posebnih značajki, poput jedinstvenih identifikatora, u kvalificirane certifikate, pod uvjetom da takve posebne značajke ne ometaju prekograničnu interoperabilnost i priznavanje kvalificiranih certifikata i elektroničkih potpisa.
- (55) Certificiranje sigurnosti informacijske tehnologije na temelju međunarodnih normi, kao što su ISO 15408 i povezani načini evaluacije i dogovori o uzajamnom priznavanju, važan je alat za verifikaciju sigurnosti kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkih potpisa i trebalo bi ga promicati. Međutim, inovativna rješenja i usluge, kao što su potpisivanje pomoću mobilnih uređaja i potpisivanje pomoću tehnologije oblaka (*cloud signing*) oslanjaju se na tehnička i organizacijska rješenja za kvalificirana sredstva za izradu elektroničkih potpisa za koje sigurnosne norme možda još nisu dostupne ili za koje je prvo certificiranje sigurnosti informacijske tehnologije još uvijek u tijeku. Razinu sigurnosti takvih kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkih potpisa moglo bi se ocjenjivati primjenom alternativnih postupaka samo ako takve sigurnosne norme nisu dostupne ili ako je prvo certificiranje sigurnosti informacijske tehnologije još uvijek u tijeku. Ti bi postupci trebali biti usporedivi s normama za certificiranje sigurnosti informacijske tehnologije ako su njihove razine sigurnosti jednakovrijedne. Stručna revizija mogla bi olakšati te postupke.
- (56) Ovom Uredbom trebalo bi utvrditi zahtjeve za kvalificirana sredstva za izradu elektroničkih potpisa kako bi se osigurala funkcionalnost naprednih elektroničkih potpisa. Ova Uredba ne bi trebala obuhvaćati cjelokupno okruženje sustava u kojemu se takva sredstva primjenjuju. Stoga bi se opseg certificiranja kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkih potpisa trebao ograničiti na hardver i softver sustava koji se koristi za upravljanje i zaštitu podataka za izradu potpisa koji su izrađeni, pohranjeni ili obrađeni u sredstvu za izradu potpisa. Kao što je navedeno u relevantnim normama, područje primjene obveze certificiranja ne bi trebalo uključivati aplikacije za izradu potpisa.
- (57) Radi osiguravanja pravne sigurnosti u pogledu valjanosti potpisa, nužno je utvrditi komponente kvalificiranog elektroničkog potpisa koje bi trebala procijeniti pouzdajuća strana koja obavlja validaciju. Osim toga, utvrđivanjem zahtjeva za kvalificirane pružatelje usluga povjerenja koji mogu pružiti kvalificiranu uslugu validacije pouzdajućim stranama koje ne žele ili ne mogu same obaviti validaciju kvalificiranih elektroničkih potpisa, trebali bi potaknuti privatni i javni sektor na ulaganja u takve usluge. Oba elementa trebala bi za sve aktere na razini Unije omogućiti jednostavnu i praktičnu validaciju kvalificiranog elektroničkog potpisa.
- (58) Kada je za transakciju potreban kvalificirani elektronički pečat pravne osobe, kvalificirani elektronički potpis ovlaštenog predstavnika pravne osobe trebao bi biti jednako prihvatljiv.
- (59) Elektronički pečati trebali bi služiti kao dokaz da je elektronički dokument izdala pravna osoba, jamčeći na taj način izvornost i cjelovitost dokumenta.
- (60) Pružatelji usluga povjerenja koji izdaju kvalificirane certifikate za elektroničke pečate trebali bi primjenjivati neophodne mjere kako bi bili u mogućnosti utvrditi identitet fizičke osobe koja zastupa pravnu osobu kojoj je izdan kvalificirani certifikat za elektronički pečat, ako je takva identifikacija potrebna na nacionalnoj razini u kontekstu sudskog ili upravnog postupka.

- (61) Ovom bi Uredbom trebalo osigurati dugoročno čuvanje informacija kako bi se osigurala pravna valjanost elektroničkih potpisa i elektroničkih pečata tijekom duljih razdoblja, čime bi se zajamčila mogućnost njihove validacije neovisno o budućim tehnološkim promjenama.
- (62) Kako bi se osigurala sigurnost kvalificiranih elektroničkih vremenskih žigova, ovom bi se Uredbom trebalo zahtijevati korištenje naprednim elektroničkim pečatom ili naprednim elektroničkim potpisom ili drugim jednakovrijednim metodama. Pretpostavlja se da inovacije mogu dovesti do novih tehnologija kojima se može osigurati jednaka razina sigurnosti za vremenske žigove. Kad god se umjesto naprednog elektroničkog pečata ili naprednog elektroničkog potpisa koristi neka druga metoda, kvalificirani pružatelj usluga povjerenja trebao bi dokazati, u skladu s izvješćem o ocjenjivanju sukladnosti, da takva metoda osigurava jednakovrijednu razinu sigurnosti i da ispunjava obveze određene u ovoj Uredbi.
- (63) Elektronički dokumenti važni su za daljnji razvoj prekograničnih elektroničkih transakcija na unutarnjem tržištu. Ovom bi Uredbom trebalo uspostaviti načelo prema kojem se elektroničkom dokumentu ne bi smio uskratiti pravni učinak zbog toga što je on u elektroničkom obliku, a kako bi se osiguralo da elektronička transakcija ne bude odbijena samo zbog toga što je određeni dokument u elektroničkom obliku.
- (64) Komisija bi se pri razmatranju formata naprednih elektroničkih potpisa i pečata trebala osloniti na postojeću praksu, norme i zakonodavstvo, a posebno na Odluku Komisije 2011/130/EU ⁽¹⁾.
- (65) Osim autentikacije dokumenta koji je izdala pravna osoba, elektronički pečati mogu se koristiti i za autentikaciju bilo koje digitalne imovine pravne osobe, kao što su softverski kod ili poslužitelji.
- (66) Bitno je osigurati pravni okvir kako bi se olakšalo prekogranično priznavanje među postojećim nacionalnim pravnim sustavima u odnosu na usluge elektroničke preporučene dostave. Tim bi se okvirom mogle otvoriti i nove tržišne mogućnosti za Unijine pružatelje usluga povjerenja jer će oni na paneuropskoj razini moći ponuditi nove usluge elektroničke preporučene dostave.
- (67) Usluge autentikacije mrežnih stranica osiguravaju sredstva pomoću kojih posjetitelj mrežnih stranica može biti siguran da iza tih mrežnih stranica stoji vjerodostojan i zakoniti subjekt. Te usluge doprinose izgradnji povjerenja i pouzdanja u vođenje poslovanja *online* jer će korisnici imati pouzdanja u mrežne stranice koje su autenticirane. Pružanje i korištenje uslugama autentikacije mrežnih stranica u cijelosti su dobrovoljni. Međutim, kako bi autentikacija mrežnih stranica postala sredstvo jačanja povjerenja, pružanja boljeg iskustva za korisnika i unapređivanja rasta na unutarnjem tržištu, ovom bi Uredbom trebalo utvrditi minimalne obveze u odnosu na sigurnost i odgovornost pružatelja usluga i usluga koje oni pružaju. U tu svrhu, u obzir su uzeti rezultati postojećih industrijskih inicijativa, na primjer, Tijela za certificiranje/Forum preglednikâ – Forum CA/B. Osim toga, ova Uredba ne bi trebala ograničavati korištenje drugim sredstvima ili metodama autentikacije mrežnih stranica koji nisu obuhvaćeni ovom Uredbom niti bi trebala sprečavati pružatelje usluga autentikacije mrežnih stranica iz trećih zemalja da svoje usluge pružaju korisnicima u Uniji. Međutim, usluge autentikacije mrežnih stranica pružatelja usluga iz treće zemlje trebale bi se priznavati kao kvalificirane, u skladu s ovom Uredbom, samo ako je sklopljen međunarodni sporazum između Unije i zemlje u kojoj taj pružatelj usluge ima poslovni nastan.
- (68) U skladu s odredbama o poslovnom nastanu iz Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), pojam „pravne osobe” gospodarskim subjektima ostavlja mogućnost da odaberu pravni oblik koji smatraju prikladnim za obavljanje svoje djelatnosti. Sukladno tomu, „pravne osobe”, u smislu UFEU-a, znači svi subjekti koji su osnovani prema pravu države članice ili uređeni pravom države članice, bez obzira na njihov pravni oblik.
- (69) Institucije, tijela, urede i agencije Unije potiče se da priznaju elektroničku identifikaciju i usluge povjerenja obuhvaćene ovom Uredbom u svrhu kapitalizacije administrativne suradnje, posebno u vezi s postojećom dobrom praksom i rezultatima projekata koji su u tijeku u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2011/130/EU od 25. veljače 2011. o uspostavljanju minimalnih zahtjeva za prekograničnu obradu dokumenata koje elektronički potpisuju nadležna tijela prema Direktivi 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 53, 26.2.2011., str. 66.).

- (70) Kako bi se određeni detaljni tehnički aspekti ove Uredbe dopunili na fleksibilan i brz način, Komisiji bi, u pogledu kriterija koje trebaju ispuniti tijela odgovorna za certificiranje kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkih potpisa, trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a. Posebno je važno da Komisija tijekom svog pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (71) Kako bi se osiguravali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, posebno uvjeti za utvrđivanje referentnih brojeva normi čije bi korištenje predmnijevalo ispunjavanje određenih zahtjeva koji su utvrđeni u ovoj Uredbi, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (72) Komisija bi pri donošenju delegiranih ili provedbenih akata trebala posebno uzeti u obzir norme i tehničke specifikacije koje su izradile europske i međunarodne normizacijske organizacije i normizacijska tijela, posebno Europski odbor za normizaciju (CEN), Europski institut za telekomunikacijske norme (ETSI), Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO) i Međunarodna telekomunikacijska unija (ITU), s ciljem osiguravanja visoke razine sigurnosti i interoperabilnosti elektroničke identifikacije i usluga povjerenja.
- (73) Zbog razloga pravne sigurnosti i jasnoće, Direktivu 1999/93/EZ trebalo bi staviti izvan snage.
- (74) Radi osiguravanja pravne sigurnosti za tržišne operatore koji već koriste kvalificirane certifikate izdane fizičkim osobama u skladu s Direktivom 1999/93/EZ, potrebno je osigurati dovoljno dugo prijelazno razdoblje. Slično tome, trebalo bi uspostaviti prijelazne mjere za sredstva za sigurnu izradu potpisa, čija je sukladnost utvrđena u skladu s Direktivom 1999/93/EZ, kao i za pružatelje usluga certificiranja koji su izdali kvalificirane certifikate prije 1. srpnja 2016. Naposljetku, također je potrebno Komisiji osigurati sredstva za donošenje provedbenih akata i delegiranih akata prije tog datuma.
- (75) Datumi primjene određeni u ovoj Uredbi ne utječu na postojeće obveze država članica prema pravu Unije, posebno prema Direktivi 2006/123/EZ.
- (76) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (77) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ koji je dao mišljenje 27. rujna 2012. ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽³⁾ SL C 28, 30.1.2013., str. 6.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

S ciljem osiguravanja ispravnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta, istodobno težeci primjerenoj razini sigurnosti sredstava elektroničke identifikacije i usluga povjerenja, ovom se Uredbom:

- (a) utvrđuju uvjeti pod kojima države članice priznaju sredstva elektroničke identifikacije fizičkih i pravnih osoba koja su obuhvaćena prijavljenim sustavom elektroničke identifikacije druge države članice;
- (b) utvrđuju pravila za usluge povjerenja, posebno za elektroničke transakcije; i
- (c) uspostavlja pravni okvir za elektroničke potpise, elektroničke pečate, elektroničke vremenske žigove, elektroničke dokumente, usluge elektroničke preporučene dostave i usluge certificiranja za autentikaciju mrežnih stranica.

Članak 2.

Područje primjene

- 1. Ova se Uredba primjenjuje na sustave elektroničke identifikacije koje je prijavila država članica, kao i na pružatelje usluga povjerenja koji imaju poslovni nastan u Uniji.
- 2. Ova se Uredba ne primjenjuje na pružanje usluga povjerenja koje se isključivo koriste unutar zatvorenih sustava koji proizlaze iz nacionalnog prava ili iz sporazumâ među utvrđenom skupinom sudionika.
- 3. Ova Uredba ne utječe na nacionalno pravo ili pravo Unije koje se odnosi na sklapanje i valjanost ugovorâ ili drugih pravnih ili postupovnih obveza u pogledu forme.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1. „elektronička identifikacija” znači postupak korištenja osobnim identifikacijskim podacima u elektroničkom obliku koji na nedvojen način predstavljaju bilo fizičku ili pravnu osobu ili fizičku osobu koja predstavlja pravnu osobu;
- 2. „sredstvo elektroničke identifikacije” znači materijalna i/ili nematerijalna jedinica koja sadrži osobne identifikacijske podatke i koja se koristi za autentikaciju na *online* uslugu;
- 3. „osobni identifikacijski podaci” znači skup podataka koji omogućavaju da se utvrdi identitet fizičke ili pravne osobe ili fizičke osobe koja predstavlja pravnu osobu;
- 4. „sustav elektroničke identifikacije” znači sustav za elektroničku identifikaciju u okviru kojega se izdaju sredstva elektroničke identifikacije fizičkim ili pravnim osobama ili fizičkim osobama koje predstavljaju pravne osobe;

5. „autentikacija” znači elektronički postupak koji omogućava da elektronička identifikacija fizičke ili pravne osobe ili izvornost i cjelovitost podataka u elektroničkom obliku budu potvrđeni;
6. „pouzdanja strana” znači fizička ili pravna osoba koja se oslanja na elektroničku identifikaciju ili uslugu povjerenja;
7. „tijelo javnog sektora” znači državno, regionalno ili lokalno tijelo, javnopravno tijelo ili udruženje koje se sastoji od jednog ili nekoliko takvih tijela ili jednog ili nekoliko takvih javnopravnih tijela ili privatni subjekt koji je ovlastilo barem jedno od tih vlasti, tijela ili udruženja za pružanje javnih usluga kada djeluju u okviru takve ovlasti;
8. „javnopravno tijelo” znači tijelo definirano u članku 2. stavku 1. točki 4. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
9. „potpisnik” znači fizička osoba koja izrađuje elektronički potpis;
10. „elektronički potpis” znači podaci u elektroničkom obliku koji su pridruženi ili su logički povezani s drugim podacima u elektroničkom obliku i koje potpisnik koristi za potpisivanje;
11. „napredan elektronički potpis” znači elektronički potpis koji ispunjava zahtjeve navedene u članku 26.;
12. „kvalificirani elektronički potpis” znači napredan elektronički potpis koji je izrađen pomoću kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkog potpisa i temelji se na kvalificiranom certifikatu za elektroničke potpise;
13. „podaci za izradu elektroničkog potpisa” znači jedinstveni podaci koje potpisnik koristi za izradu elektroničkog potpisa;
14. „certifikat za elektronički potpis” znači elektronička potvrda koja povezuje podatke za validaciju elektroničkog potpisa s fizičkom osobom i potvrđuje barem ime ili pseudonim te osobe;
15. „kvalificirani certifikat za elektronički potpis” znači certifikat za elektroničke potpise koji izdaje kvalificirani pružatelj usluga povjerenja i koji ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu I.;
16. „usluga povjerenja” znači elektronička usluga koja se u pravilu pruža uz naknadu i koja se sastoji od:
 - (a) izrade, verifikacije i validacije elektroničkih potpisa, elektroničkih pečata ili elektroničkih vremenskih žigova, usluge elektroničke preporučene dostave i certifikata koji se odnose na te usluge; ili
 - (b) izrade, verifikacije i validacije certifikata za autentikaciju mrežnih stranica; ili
 - (c) čuvanja elektroničkih potpisa, pečata ili certifikata koji se odnose na te usluge;
17. „kvalificirana usluga povjerenja” znači usluga povjerenja koja ispunjava odgovarajuće zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi;

⁽¹⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

18. „tijelo za ocjenjivanje sukladnosti” znači tijelo u smislu članka 2. točke 13. Uredbe (EZ) br. 765/2008 koje je u skladu s tom Uredbom ovlašteno kao nadležno za provedbu ocjenjivanja sukladnosti kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja i kvalificiranih usluga povjerenja koje on pruža;
19. „pružatelj usluga povjerenja” znači fizička ili pravna osoba koja pruža jednu ili više usluga povjerenja bilo kao kvalificirani ili nekvalificirani pružatelj usluga povjerenja;
20. „kvalificirani pružatelj usluga povjerenja” znači pružatelj usluga povjerenja koji pruža jednu ili više kvalificiranih usluga povjerenja i kojemu je nadzorno tijelo odobrilo kvalificirani status;
21. „proizvod” znači hardver ili softver ili odgovarajuće komponente hardvera ili softvera koji su namijenjeni za korištenje u svrhu pružanja usluga povjerenja;
22. „sredstvo za izradu elektroničkog potpisa” znači konfigurirani softver ili hardver koji se koristi za izradu elektroničkog potpisa;
23. „kvalificirano sredstvo za izradu elektroničkog potpisa” znači sredstvo za izradu elektroničkog potpisa koje ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu II.;
24. „autor pečata” znači pravna osoba koja izrađuje elektronički pečat;
25. „elektronički pečat” znači podaci u elektroničkom obliku koji su pridruženi drugim podacima u elektroničkom obliku ili su logički povezani s njima radi osiguravanja izvornosti i cjelovitosti tih podataka;
26. „napredan elektronički pečat” znači elektronički pečat koji ispunjava zahtjeve navedene u članku 36.;
27. „kvalificirani elektronički pečat” znači napredan elektronički pečat koji je izrađen pomoću kvalificiranog sredstva za izradu elektroničkog pečata i koji se temelji na kvalificiranom certifikatu za elektronički pečat;
28. „podaci za izradu elektroničkog pečata” znači jedinstveni podaci koje autor elektroničkog pečata koristi za izradu elektroničkog pečata;
29. „certifikat za elektronički pečat” znači elektronička potvrda koja povezuje podatke za validaciju elektroničkog pečata s pravnom osobom i potvrđuje naziv te osobe;
30. „kvalificirani certifikat za elektronički pečat” znači certifikat za elektronički pečat koji izdaje kvalificirani pružatelj usluge povjerenja i koji ispunjava zahtjeve određene u Prilogu III.;
31. „sredstvo za izradu elektroničkog pečata” znači konfigurirani softver ili hardver koji se koristi za izradu elektroničkog pečata;
32. „sredstvo za izradu kvalificiranog elektroničkog pečata” znači sredstvo za izradu elektroničkog pečata koje *mutatis mutandis* ispunjava zahtjeve određene u Prilogu II.;
33. „elektronički vremenski žig” znači podaci u elektroničkom obliku koji povezuju druge podatke u elektroničkom obliku s određenim vremenom i na taj način dokazuju da su ti podaci postojali u to vrijeme;
34. „kvalificirani elektronički vremenski žig” znači elektronički vremenski žig koji ispunjava zahtjeve navedene u članku 42.;

35. „elektronički dokument” znači svaki sadržaj koji je pohranjen u elektroničkom obliku, a posebno kao tekstualni ili zvučni, vizualni ili audiovizualni zapis;
36. „usluga elektroničke preporučene dostave” znači usluga koja omogućava prijenos podataka među trećim stranama pomoću elektroničkih sredstava i pruža dokaz o postupanju s prenesenim podacima, uključujući dokaz o slanju i primanju podataka, čime se preneseni podaci štite od rizika gubitka, krađe, oštećenja ili bilo kakvih neovlaštenih preinaka;
37. „kvalificirana usluga elektroničke preporučene dostave” znači usluga elektroničke preporučene dostave koja ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 44.;
38. „certifikat za autentikaciju mrežnih stranica” znači potvrda pomoću koje je moguće izvršiti autentikaciju mrežnih stranica te kojom se mrežne stranice povezuju s fizičkom ili pravnom osobom kojoj je izdan certifikat;
39. „kvalificirani certifikat za autentikaciju mrežnih stranica” znači certifikat za autentikaciju mrežnih stranica koji izdaje kvalificirani pružatelj usluga povjerenja i koji ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu IV.;
40. „podaci za validaciju” znači podaci koji se koriste za validaciju elektroničkog potpisa ili elektroničkog pečata;
41. „validacija” znači postupak verifikacije i potvrđivanja da su elektronički potpis ili pečat valjani.

Članak 4.

Načelo unutarnjeg tržišta

1. Pružanje usluga povjerenja na državnom području države članice od strane pružatelja usluge povjerenja s poslovnim nastanom u drugoj državi članici ne ograničava se zbog razloga koji ulaze u područje primjene ove Uredbe.
2. Proizvodima i uslugama povjerenja koji su u skladu s ovom Uredbom dopušta se slobodno cirkulirati na unutarnjem tržištu.

Članak 5.

Obrada i zaštita podataka

1. Obrada osobnih podataka provodi se u skladu s Direktivom 95/46/EZ.
2. Ne dovodeći u pitanje pravne učinke koje pseudonimi imaju prema nacionalnom pravu, korištenje pseudonimom u elektroničkim transakcijama nije zabranjeno.

POGLAVLJE II.

ELEKTRONIČKA IDENTIFIKACIJA

Članak 6.

Uzajamno priznavanje

1. Kada se prema nacionalnom pravu ili nacionalnom administrativnom praksom zahtijeva elektronička identifikacija pomoću sredstva elektroničke identifikacije i autentikacije radi pristupa usluzi koju tijelo javnog sektora pruža *online* u jednoj državi članici, sredstvo elektroničke identifikacije izdano u drugoj državi članici priznaje se u prvoj državi članici za potrebe prekogranične autentikacije na tu uslugu *online*, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) sredstvo elektroničke identifikacije izdano je u okviru sustava elektroničke identifikacije koji je uvršten na popis koji je objavila Komisija na temelju članka 9.;

- (b) razina sigurnosti tih sredstava elektroničke identifikacije odgovara razini sigurnosti koja je jednaka ili viša od razine sigurnosti koju zahtijeva nadležno tijelo javnog sektora radi pristupa toj usluzi *online* u prvoj državi članici ili viša od te razine, pod uvjetom da razina sigurnosti tih sredstava elektroničke identifikacije odgovara značajnoj ili visokoj razini sigurnosti;
- (c) odgovarajuće tijelo javnog sektora primjenjuje značajnu ili visoku razinu sigurnosti u odnosu na pristupanje toj usluzi *online*.

Takvo priznavanje mora uslijediti najkasnije 12 mjeseci nakon što Komisija objavi popis iz prvog podstavka točke (a).

2. Sredstvo elektroničke identifikacije koje se izdaje u okviru sustava elektroničke identifikacije uvrštenog na popis koji je objavila Komisija na temelju članka 9. i koji odgovara niskoj razini sigurnosti, tijela javnog sektora mogu priznati za potrebe prekogranične autentikacije na uslugu koju ta tijela pružaju *online*.

Članak 7.

Prihvatljivost sustava elektroničke identifikacije za prijavu

Sustav elektroničke identifikacije prihvatljiv je za prijavu na temelju članka 9. stavka 1. pod uvjetom da budu ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) sredstva elektroničke identifikacije u okviru sustava elektroničke identifikacije izdana su:
 - i. od strane države članice koja provodi prijavljivanje;
 - ii. u okviru mandata države članice koja provodi prijavljivanje; ili
 - iii. neovisno o državi članici koja provodi prijavljivanje, a priznata su od strane te države članice;
- (b) sredstva elektroničke identifikacije u okviru sustava elektroničke identifikacije mogu se koristiti za pristup barem jednoj usluzi koju pruža tijelo javnog sektora i koja zahtijeva elektroničku identifikaciju u državi članici koja provodi prijavljivanje;
- (c) sustav elektroničke identifikacije i sredstva elektroničke identifikacije izdana u okviru tog sustava ispunjavaju zahtjeve barem jedne od razina sigurnosti određenih u provedbenom aktu iz članka 8. stavka 3.;
- (d) država članica koja provodi prijavljivanje osigurava da se osobni identifikacijski podaci koji nedvojbeno predstavljaju osobu o kojoj je riječ, u skladu s tehničkim specifikacijama, normama i postupcima za odgovarajuću razinu sigurnosti određenu u provedbenom aktu iz članka 8. stavka 3., pripisuju fizičkoj ili pravnoj osobi iz članka 3. točke 1. u vrijeme kada su sredstva elektroničke identifikacije izdana u okviru tog sustava;
- (e) strana koja izdaje sredstva elektroničke identifikacije u okviru tog sustava osigurava da se sredstva elektroničke identifikacije pripisuju osobi iz točke (d) ovog članka u skladu s tehničkim specifikacijama, normama i postupcima za odgovarajuću razinu sigurnosti određenu u provedbenom aktu iz članka 8. stavka 3.;
- (f) država članica koja provodi prijavljivanje osigurava dostupnost autentikacije *online*, tako da svaka pouzdajuća strana s poslovnim nastanom na državnom području druge države članice može potvrditi osobne identifikacijske podatke zaprimljene u elektroničkom obliku.

Za pouzdajuće strane koje nisu tijela javnog sektora, država članica koja provodi prijavljivanje može odrediti uvjete pristupa toj autentikaciji. Prekogranična autentikacija pruža se bez naknade kada se provodi *online* u vezi s uslugom koju pruža tijelo javnog sektora.

Države članice ne nameću bilo kakve posebne nerazmjerne tehničke zahtjeve pouzdajućim stranama koje namjeravaju provesti takvu autentikaciju ako takvi zahtjevi sprečavaju ili znatno ograničavaju interoperabilnost prijavljenih sustava elektroničke identifikacije;

- (g) najmanje šest mjeseci prije prijave na temelju članka 9. stavka 1., za potrebe obveze prema članku 12. stavku 5., država članica koja provodi prijavljivanje drugoj državi članici dostavlja opis tog sustava u skladu s postupovnim aranžmanima koji su utvrđeni provedbenim aktima iz članka 12. stavka 7.;
- (h) sustav elektroničke identifikacije ispunjava zahtjeve određene u provedbenom aktu iz članka 12. stavka 8.

Članak 8.

Razine sigurnosti sustava elektroničke identifikacije

1. Sustav elektroničke identifikacije koji je prijavljen na temelju članka 9. stavka 1. određuje nisku, značajnu i/ili visoku razinu sigurnosti koja se pripisuje sredstvima elektroničke identifikacije koja su izdana u okviru tog sustava.
2. Niska, značajna odnosno visoka razina sigurnosti moraju ispunjavati sljedeće kriterije:
 - (a) niska razina sigurnosti odnosi se na sredstva elektroničke identifikacije u kontekstu sustava elektroničke identifikacije, koja pruža ograničen stupanj pouzdanja u odnosu na traženi ili utvrđeni identitet osobe te je karakterizirana upućivanjem na tehničke specifikacije, norme i s njima povezane postupke, uključujući tehničke kontrole čija je svrha smanjenje rizika zlouporabe ili promjene identiteta;
 - (b) značajna razina sigurnosti odnosi se na sredstva elektroničke identifikacije u kontekstu sustava elektroničke identifikacije, koja pruža značajan stupanj pouzdanja u odnosu na traženi ili utvrđeni identitet osobe te je karakterizirana upućivanjem na tehničke specifikacije, norme i s njima povezane postupke, uključujući tehničke kontrole čija je svrha značajno smanjenje rizika zlouporabe ili promjene identiteta;
 - (c) visoka razina sigurnosti odnosi se na sredstva elektroničke identifikacije u kontekstu sustava elektroničke identifikacije, koja pruža viši stupanj pouzdanja u odnosu na traženi ili utvrđeni identitet osobe od sredstava elektroničke identifikacije sa značajnom razinom sigurnosti te je karakterizirana upućivanjem na tehničke specifikacije, norme i s njima povezane postupke, uključujući tehničke kontrole čija je svrha značajno smanjenje rizika zlouporabe ili promjene identiteta.
3. Komisija, uzimajući u obzir odgovarajuće međunarodne norme i podložno stavku 2., provedbenim aktima do 18. rujna 2015. određuje minimalne tehničke specifikacije, norme i postupke u odnosu na koje se za sredstva elektroničke identifikacije u smislu stavka 1. utvrđuju niska, značajna i visoka razina sigurnosti.

Te minimalne tehničke specifikacije, norme i postupci određuju se upućivanjem na pouzdanost i kvalitetu sljedećih elemenata:

- (a) postupka radi dokazivanja i verifikacije identiteta fizičke ili pravne osobe koja podnosi zahtjev za izdavanje sredstava elektroničke identifikacije;

- (b) postupka za izdavanje traženih sredstava elektroničke identifikacije;
- (c) mehanizma autentikacije putem kojeg fizička ili pravna osoba koristi sredstva elektroničke identifikacije za potvrđivanje svoga identiteta pouzdajućoj strani;
- (d) tijela koje izdaje sredstvo elektroničke identifikacije;
- (e) svakog drugog tijela uključenog u podnošenje zahtjeva za izdavanje sredstava elektroničke identifikacije; i
- (f) tehničkih i sigurnosnih specifikacija izdanih sredstava elektroničke identifikacije.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 9.

Prijavljivanje

1. Država članica koja provodi prijavljivanje Komisiji prijavljuje sljedeće informacije i, bez odgađanja, sve njihove naknadne izmjene:

- (a) opis sustava elektroničke identifikacije, uključujući njegove razine sigurnosti i izdavatelja ili izdavatelje sredstava elektroničke identifikacije u okviru sustava;
- (b) primjenjivi sustav nadzora i informacije o pravilima o odgovornosti s obzirom na sljedeće:
 - i. stranu koja izdaje sredstvo elektroničke identifikacije; i
 - ii. stranu koja provodi postupak autentikacije;
- (c) tijelo ili tijela odgovorno (odgovorna) za sustav elektroničke identifikacije;
- (d) informacije o subjektu ili subjektima koji upravljaju registracijom jedinstvenih osobnih identifikacijskih podataka;
- (e) opis načina ispunjavanja zahtjeva određenih u provedbenim aktima iz članka 12. stavka 8.;
- (f) opis autentikacije iz članka 7. točke (f);
- (g) dogovori za suspenziju ili opoziv bilo prijavljenog sustava elektroničke identifikacije ili autentikacije ili ugroženih dijelova o kojima je riječ.

2. Godinu dana od dana primjene provedbenih akata iz članka 8. stavka 3. i članka 12. stavka 8., Komisija u *Službenom listu Europske unije* objavljuje popis sustava elektroničke identifikacije koji su prijavljeni na temelju stavka 1. ovog članka i osnovne informacije o njima.

3. Ako Komisija primi prijavu nakon isteka razdoblja iz stavka 2., ona u *Službenom listu Europske unije* objavljuje izmjene popisa iz stavka 2., u roku od dva mjeseca od datuma primitka te prijave.

4. Država članica može Komisiji podnijeti zahtjev za uklanjanje sustava elektroničke identifikacije koji je prijavila ta država članica s popisa iz stavka 2. Komisija objavljuje odgovarajuće izmjene popisa u *Službenom listu Europske unije* u roku od mjeseca dana od datuma primitka zahtjeva države članice.
5. Komisija može provedbenim aktima utvrditi okolnosti, oblike i postupke prijave prema stavku 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 10.

Povreda sigurnosti

1. U slučaju povrede ili djelomičnog ugrožavanja bilo sustava elektroničke identifikacije koji je prijavljen na temelju članka 9. stavka 1. ili autentikacije iz članka 7. točke (f) na način koji utječe na pouzdanost prekogranične autentikacije tog sustava, država članica koja provodi prijavljivanje bez odgađanja suspendira ili opoziva tu prekograničnu autentikaciju ili ugrožene dijelove o kojima je riječ i obavješćuje ostale države članice i Komisiju.
2. Kada je povreda ili ugrožavanje iz stavka 1. otklonjeno, država članica koja provodi prijavljivanje ponovno uspostavlja prekograničnu autentikaciju i bez odgađanja obavješćuje ostale države članice i Komisiju.
3. Ako povreda ili ugrožavanje iz stavka 1. nije otklonjeno u roku od 3 mjeseca od suspenzije ili opoziva, država članica koja provodi prijavljivanje obavješćuje druge države članice i Komisiju o povlačenju sustava elektroničke identifikacije.

Komisija u *Službenom listu Europske unije* bez odgađanja objavljuje odgovarajuće izmjene popisa iz članka 9. stavka 2.

Članak 11.

Odgovornost

1. Država članica koja provodi prijavljivanje odgovorna je za štetu koja je namjerno ili nepažnjom prouzročena svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi nepoštovanjem obveza pri prekograničnoj transakciji prema članku 7. točkama (d) i (f).
2. Strana koja izdaje sredstva elektroničke identifikacije odgovara za štetu koja je namjerno ili nepažnjom prouzročena svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi nepoštovanjem obveza pri prekograničnoj transakciji iz članka 7. točke (e).
3. Strana koja provodi postupak autentikacije odgovorna je za štetu koja je namjerno ili nepažnjom prouzročena svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi nepoštovanjem obveze osiguravanja ispravne provedbe autentikacije iz članka 7. točke (f) pri prekograničnoj transakciji.
4. Stavci 1., 2. i 3. primjenjuju se u skladu s nacionalnim pravilima o odgovornosti.
5. Stavci 1., 2. i 3. ne dovode u pitanje odgovornost prema nacionalnom pravu stranaka transakcije u kojoj se koriste sredstva elektroničke identifikacije obuhvaćena sustavom elektroničke identifikacije prijavljenim na temelju članka 9. stavka 1.

Članak 12.

Suradnja i interoperabilnost

1. Nacionalni sustavi elektroničke identifikacije prijavljeni na temelju članka 9. stavka 1. moraju biti interoperabilni.
2. Za potrebe stavka 1., uspostavlja se okvir za interoperabilnost.

3. Okvir za interoperabilnost mora ispunjavati sljedeće kriterije:

- (a) za cilj ima tehnološku neutralnost i ne pravi razliku između bilo kojih posebnih nacionalnih tehničkih rješenja za elektroničku identifikaciju unutar određene države članice;
- (b) pridržava se europskih i međunarodnih normi, kada je to moguće;
- (c) olakšava provedbu načela „ugrađene zaštite privatnosti”; i
- (d) osigurava obradu osobnih podataka u skladu s Direktivom 95/46/EZ.

4. Okvir za interoperabilnost sastoji se od:

- (a) upućivanja na minimalne tehničke zahtjeve koji se odnose na razine sigurnosti prema članku 8.;
- (b) raspoređivanja nacionalnih razina sigurnosti prijavljenih sustava elektroničke identifikacije na razine sigurnosti prema članku 8.;
- (c) upućivanja na minimalne tehničke zahtjeve za interoperabilnost;
- (d) upućivanja na najmanji skup osobnih identifikacijskih podataka koji na nedvojben način predstavljaju fizičku ili pravnu osobu i kojim raspolazu sustavi elektroničke identifikacije;
- (e) poslovnika;
- (f) dogovorâ za rješavanje sporova; i
- (g) zajedničkih operativnih sigurnosnih normi.

5. Države članice surađuju u pogledu sljedećeg:

- (a) interoperabilnosti sustava elektroničke identifikacije koji su prijavljeni na temelju članka 9. stavka 1. i sustava elektroničke identifikacije koje države članice namjeravaju prijaviti; i
- (b) sigurnosti sustavâ elektroničke identifikacije.

6. Suradnja među državama članicama sastoji se od:

- (a) razmjene informacija, iskustva i dobre prakse u vezi sa sustavima elektroničke identifikacije i posebno u vezi s tehničkim zahtjevima koji se odnose na interoperabilnost i razine sigurnosti;
- (b) razmjene informacija, iskustva i dobre prakse u vezi s radom s razinama sigurnosti sustavâ elektroničke identifikacije u skladu s člankom 8.;
- (c) stručnog pregleda sustava elektroničke identifikacije obuhvaćenih ovom Uredbom; i
- (d) pregleda odgovarajućih kretanja u sektoru elektroničke identifikacije.

7. Komisija provedbenim aktima do 18. ožujka 2015. uspostavlja potrebne postupovne aranžmane kako bi olakšala suradnju među državama članicama iz stavaka 5. i 6., s ciljem poticanja visoke razine povjerenja i sigurnosti koja je primjerena stupnju rizika.

8. Komisija u svrhu određivanja jednakih uvjeta za provedbu zahtjeva prema stavku 1. do 18. rujna 2015. donosi provedbene akte o okviru za interoperabilnost kako je određeno u stavku 4., podložno kriterijima određenima u stavku 3. te uzimajući u obzir rezultate suradnje među državama članicama.

9. Provedbeni akti iz stavaka 7. i 8. ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

POGLAVLJE III.

USLUGE POVJERENJA

ODJELJAK 1.

Opće odredbe

Članak 13.

Odgovornost i teret dokaza

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., pružatelji usluga povjerenja odgovorni su za štetu koja je namjerno ili nepažnjom prouzročena svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi zbog nepoštovanja obveza prema ovoj Uredbi.

Teret dokazivanja namjere ili nepažnje nekvalificiranog pružatelja usluga povjerenja je na fizičkoj ili pravnoj osobi koja zahtijeva naknadu štete iz prvog podstavka.

Namjera ili nepažnja kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja pretpostavlja se, osim ako kvalificirani pružatelj usluga povjerenja dokaže da je šteta iz prvog podstavka nastala bez namjere ili nepažnje tog kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja.

2. U slučaju kada pružatelji usluga povjerenja propisno i unaprijed obavijeste svoje korisnike o ograničenjima pri korištenju uslugama koje pružaju i kada su ta ograničenja prepoznatljiva za treće strane, pružatelji usluga povjerenja ne odgovaraju za štete koje nastanu zbog korištenja uslugama kojim se prekoračuju naznačena ograničenja.

3. Stavci 1. i 2. primjenjuju se u skladu s nacionalnim pravilima o odgovornosti.

Članak 14.

Međunarodni aspekti

1. Usluge povjerenja koje pružaju pružatelji usluga povjerenja s poslovnim nastanom u trećoj zemlji priznaju se kao pravno jednake kvalificiranim uslugama povjerenja koje pružaju kvalificirani pružatelji usluga povjerenja s poslovnim nastanom u Uniji kada su usluge povjerenja iz treće zemlje priznate u okviru sporazuma sklopljenog između Unije i treće zemlje o kojoj je riječ ili određene međunarodne organizacije u skladu s člankom 218. UFEU-a.

2. Sporazumima iz stavka 1. posebno se osigurava da:

- (a) pružatelji usluga povjerenja u trećoj zemlji ili međunarodne organizacije s kojima je sklopljen sporazum i usluge povjerenja koje oni pružaju ispunjavaju zahtjeve koji se primjenjuju na kvalificirane pružatelje usluga povjerenja s poslovnim nastanom u Uniji i na kvalificirane usluge povjerenja koje oni pružaju;
- (b) kvalificirane usluge povjerenja koje pružaju kvalificirani pružatelji usluga povjerenja s poslovnim nastanom u Uniji budu priznate kao pravno jednake uslugama povjerenja koje pružaju pružatelji usluga povjerenja u trećoj zemlji ili koje pružaju međunarodne organizacije s kojima je sklopljen sporazum.

Članak 15.

Dostupnost za osobe s invaliditetom

Kada je to moguće, usluge povjerenja i proizvodi za krajnje korisnike korišteni pri pružanju tih usluga dostupni su osobama s invaliditetom.

Članak 16.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na povrede ove Uredbe. Te sankcije moraju biti djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće.

ODJELJAK 2.

Nadzor

Članak 17.

Nadzorno tijelo

1. Države članice određuju nadzorno tijelo s poslovnim nastanom na njihovom državnom području ili, prema uzajamnom dogovoru s drugom državom članicom, nadzorno tijelo s poslovnim nastanom u toj drugoj državi članici. To tijelo je odgovorno za zadaće nadzora u državi članici koja ga određuje.

Nadzornim se tijelima dodjeljuju potrebne ovlasti i odgovarajuća sredstva za obavljanje njihovih zadaća.

2. Države članice obavješćuju Komisiju i druge države članice o nazivima i adresama svojih nadzornih tijela koja su odredile.

3. Uloga nadzornog tijela jest sljedeća:

- (a) da nadzire kvalificirane pružatelje usluga povjerenja s poslovnim nastanom na državnom području države članice koja ga određuje kako bi se osiguralo, putem prethodnih (*ex ante*) i naknadnih (*ex post*) aktivnosti nadzora, da ti kvalificirani pružatelji usluga povjerenja i kvalificirane usluge povjerenja koje oni pružaju ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi;
- (b) da, prema potrebi, poduzima mjere u odnosu na nekvalificirane pružatelje usluga povjerenja s poslovnim nastanom na državnom području države članice koja ga određuje, putem naknadnih (*ex post*) aktivnosti nadzora, kada primi obavijest da ti nekvalificirani pružatelji usluga povjerenja ili usluge povjerenja koje oni pružaju navodno ne ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi.

4. Za potrebe stavka 3. i podložno u njemu predviđenim ograničenjima, zadaće nadzornog tijela posebno uključuju:

- (a) suradnju s drugim nadzornim tijelima i pružanje pomoći tim tijelima u skladu s člankom 18.;
- (b) analiziranje izvješća o ocjenjivanju sukladnosti iz članka 20. stavka 1. i članka 21. stavka 1.;
- (c) obavješćivanje drugih nadzornih tijela i javnosti o povredama sigurnosti ili gubitku cjelovitosti u skladu s člankom 19. stavkom 2.;
- (d) izvješćivanje Komisije o svojim glavnim aktivnostima u skladu sa stavkom 6. ovog članka;
- (e) obavljanje revizija ili zahtijevanje od tijela za ocjenjivanje sukladnosti da provede ocjenjivanje sukladnosti kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja u skladu s člankom 20. stavkom 2.;
- (f) suradnju s tijelima za zaštitu podataka, a posebice obavješćujući ih, bez odgađanja, o rezultatima revizija kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja, u slučaju kada se čini da je došlo do povrede pravila o zaštiti osobnih podataka;
- (g) dodjeljivanje kvalificiranog statusa pružateljima usluga povjerenja i uslugama koje oni pružaju i ukidanje tog statusa u skladu s člancima 20. i 21.;
- (h) obavješćivanje tijela odgovornog za nacionalni pouzdani popis iz članka 22. stavka 3. o odlukama o dodjeljivanju ili ukidanju kvalificiranog statusa, osim ako je to tijelo ujedno i nadzorno tijelo;
- (i) provjeravanje postojanja i pravilne primjene odredaba o planovima prekida u slučajevima kada kvalificirani pružatelj usluga povjerenja prekine svoje aktivnosti, uključujući način na koji se održava dostupnost informacija u skladu s člankom 24. stavkom 2. točkom (h);
- (j) zahtijevanje od pružatelja usluga povjerenja da otklone svako nepoštovanje zahtjeva utvrđenih u ovoj Uredbi.

5. Države članice mogu od nadzornog tijela zahtijevati da uspostavi, održava i ažurira infrastrukturu povjerenja u skladu s uvjetima prema nacionalnom pravu.

6. Svako nadzorno tijelo Komisiji do 31. ožujka svake godine dostavlja izvješće o svojim glavnim aktivnostima u prethodnoj kalendarskoj godini, zajedno sa sažetkom obavijesti o povredama koje je primilo od pružatelja usluga povjerenja u skladu s člankom 19. stavkom 2.

7. Komisija stavlja na raspolaganje državama članicama godišnje izvješće iz stavka 6.

8. Komisija može provedbenim aktima utvrditi oblike i postupke izvješća iz stavka 6. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 18.**Uzajamna pomoć**

1. Nadzorna tijela surađuju s ciljem razmjenjivanja dobre prakse.

Nadzorno tijelo, po primitku obrazloženog zahtjeva drugog nadzornog tijela, tom tijelu pruža pomoć kako bi se aktivnosti nadzornih tijela mogle provoditi na dosljedan način. Uzajamna pomoć može posebno obuhvaćati zahtjeve za informacijama i nadzorne mjere, kao što su zahtjevi za provođenje kontrola koje se odnose na izvješća o ocjenjivanju sukladnosti, kako je navedeno u člancima 20. i 21.

2. Nadzorno tijelo kojemu je upućen zahtjev za pomoć može odbiti taj zahtjev zbog bilo kojeg od sljedećih razloga:

(a) nadzorno tijelo nije nadležno za pružanje tražene pomoći;

(b) tražena pomoć nije razmjerna aktivnostima nadzora nadzornog tijela koje se provode u skladu s člankom 17.;

(c) pružanje tražene pomoći ne bi bilo u skladu s ovom Uredbom.

3. Prema potrebi, države članice mogu ovlastiti svoja nadzorna tijela da provode zajedničke istrage u kojima sudjeluje osoblje nadzornih tijela iz drugih država članica. Dogovore i postupke za takva zajednička djelovanja dogovaraju i uspostavljaju dotične države članice u skladu sa svojim nacionalnim pravima.

Članak 19.**Sigurnosni zahtjevi primjenjivi na pružatelje usluga povjerenja**

1. Kvalificirani i nekvalificirani pružatelji usluga povjerenja poduzimaju odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere za upravljanje rizicima koji prijete sigurnosti usluga povjerenja koje oni pružaju. Uzimajući u obzir najnovija tehnološka rješenja, tim se mjerama osigurava da razina sigurnosti odgovara stupnju rizika. Posebno se poduzimaju mjere za sprečavanje i smanjivanje utjecaja sigurnosnih incidenata te za obavješćivanje dionika o neželjenim učincima bilo kakvih incidenata te vrste.

2. Kvalificirani i nekvalificirani pružatelji usluga povjerenja obavješćuju, bez odgađanja, ali u svakom slučaju u roku od 24 sata od saznanja za iste, nadzorno tijelo i, prema potrebi, druga odgovarajuća tijela, kao što je nadležno nacionalno tijelo za sigurnost informacija ili tijelo za zaštitu podataka, o svakoj povredi sigurnosti ili gubitku cjelovitosti koji imaju značajan utjecaj na pruženu uslugu povjerenja ili u njoj sadržane osobne podatke.

Ako je izgledno da bi povreda sigurnosti ili gubitak cjelovitosti mogli nepovoljno utjecati na fizičku ili pravnu osobu kojoj su pružene usluge povjerenja, pružatelj usluga povjerenja o povredi ili gubitku cjelovitosti bez odgađanja obavješćuje i tu fizičku ili pravnu osobu.

Prema potrebi, posebno ako se povreda sigurnosti ili gubitak cjelovitosti odnosi na dvije države članice ili više njih, prijavljeno nadzorno tijelo obavješćuje nadzorna tijela u drugim državama članicama na koje se to odnosi i ENISA-u.

Prijavljeno nadzorno tijelo obavješćuje javnost ili zahtijeva od pružatelja usluga povjerenja da to učini ako utvrdi da je otkrivanje povrede sigurnosti ili gubitka cjelovitosti u javnom interesu.

3. Nadzorno tijelo jednom godišnje dostavlja ENISA-i sažetak obavijesti o povredi sigurnosti i gubitku cjelovitosti koje je primilo od pružatelja usluga povjerenja.

4. Komisija može provedbenim aktima:

- (a) podrobnije odrediti mjere iz stavka 1.; i
- (b) odrediti oblike i postupke, uključujući rokove, primjenjive za potrebe stavka 2.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

ODJELJAK 3.

Kvalificirane usluge povjerenja

Članak 20.

Nadzor kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja

1. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti obavlja reviziju pružatelja kvalificiranih usluga povjerenja o njihovu trošku i najmanje svaka 24 mjeseca. Svrha revizija sastoji se u potvrđivanju da kvalificirani pružatelji usluga povjerenja i kvalificirane usluge povjerenja koje oni pružaju ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi. Kvalificirani pružatelji usluga povjerenja nadzornom tijelu podnose izvješće o ocjenjivanju sukladnosti u roku od tri radna dana od njegova primitka.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., nadzorno tijelo može u bilo kojem trenutku obaviti reviziju ili zahtijevati od tijela za ocjenjivanje sukladnosti da obavi ocjenjivanje sukladnosti pružatelja kvalificiranih usluga povjerenja, o trošku tih pružatelja usluga povjerenja, kako bi potvrdilo da pružatelji usluga povjerenja i kvalificirane usluge povjerenja koje oni pružaju ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi. U slučaju kada se čini da je došlo do povrede pravila o zaštiti osobnih podataka, nadzorno tijelo obavješćuje tijela za zaštitu podataka o rezultatima svojih revizija.

3. U slučaju kada nadzorno tijelo zahtijeva od pružatelja kvalificiranih usluga povjerenja da otkloni bilo kakvo nepoštovanje zahtjeva prema ovoj Uredbi i kada pružatelj usluge ne postupi u skladu s tim zahtjevom, te ako je to primjenjivo i u roku koji odredi nadzorno tijelo, nadzorno tijelo može, posebno uzimajući u obzir opseg, trajanje i posljedice tog nepoštovanja, ukinuti kvalificirani status tog pružatelja usluge ili obuhvaćene usluge koju on pruža te može za potrebe ažuriranja pouzdanih popisa iz članka 22. stavka 1. obavijestiti tijelo iz članka 22. stavka 3. Nadzorno tijelo obavješćuje kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja o ukidanju njegova kvalificiranog statusa ili kvalificiranog statusa dotične usluge.

4. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve sljedećih normi:

- (a) akreditacije tijela za ocjenu sukladnosti i za izvješće o ocjenjivanju sukladnosti iz stavka 1.;
- (b) pravila revizije prema kojima će tijela za ocjenjivanje sukladnosti provoditi ocjenjivanje sukladnosti kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja kako je navedeno u stavku 1.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

*Članak 21.***Početak pružanja kvalificirane usluge povjerenja**

1. Ako pružatelji usluga povjerenja bez kvalificiranog statusa namjeravaju započeti s pružanjem kvalificiranih usluga povjerenja, oni nadzornom tijelu podnose prijavu o svojoj namjeri zajedno s izvješćem o ocjenjivanju sukladnosti koje je izdalo tijelo za ocjenjivanje sukladnosti.

2. Nadzorno tijelo provjerava je li pružatelj usluga povjerenja sukladan odnosno jesu li usluge povjerenja koje on pruža sukladne sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i posebno sa zahtjevima za kvalificirane pružatelje usluga povjerenja i za kvalificirane usluge povjerenja koje oni pružaju.

Ako nadzorno tijelo zaključi da su pružatelj usluga povjerenja i usluge povjerenja koje on pruža sukladni zahtjevima iz prvog podstavka, nadzorno tijelo odobrava kvalificirani status pružatelju usluga povjerenja i uslugama povjerenja koje on pruža te obavješćuje tijelo iz članka 22. stavka 3. u svrhu ažuriranja pouzdanih popisa iz članka 22. stavka 1., najkasnije tri mjeseca nakon prijave u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

Ako provjera nije dovršena u roku od tri mjeseca od obavješćivanja, nadzorno tijelo o tome obavješćuje pružatelja usluga povjerenja, navodeći razloge za kašnjenje i rok do kojeg provjera mora biti dovršena.

3. Pružatelji kvalificiranih usluga povjerenja mogu početi pružati kvalificiranu uslugu povjerenja nakon što kvalificirani status bude naznačen na pouzdanim popisima iz članka 22. stavka 1.

4. Komisija može provedbenim aktima utvrditi oblike i postupke za potrebe stavaka 1. i 2. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

*Članak 22.***Pouzdana popisi**

1. Svaka država članica izrađuje, vodi i objavljuje pouzdane popise, uključujući informacije o kvalificiranim pružateljima usluga povjerenja za koje je ta država članica odgovorna, zajedno s informacijama o kvalificiranim uslugama povjerenja koje oni pružaju.

2. Države članice u obliku prikladnom za automatiziranu obradu i na siguran način izrađuju, vode i objavljuju elektronički potpisane ili pečaćene pouzdane popise iz stavka 1.

3. Države članice bez odgađanja obavješćuju Komisiju o informacijama o tijelu odgovornom za izradu, vođenje i objavljivanje nacionalnih pouzdanih popisa i detaljima o tome gdje se takvi popisi objavljuju, certifikatima korištenima za potpisivanje ili pečaćenje pouzdanih popisa i svim njihovim izmjenama.

4. Komisija stavlja na raspolaganje javnosti informacije iz stavka 3. na siguran način, u elektronički potpisanom ili pečaćenom formatu prikladnom za automatiziranu obradu.

5. Komisija putem provedbenih akata do 18. rujna 2015. navodi informacije iz stavka 1. i utvrđuje tehničke specifikacije i formate za pouzdane popise primjenjive za potrebe stavaka od 1. do 4. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

*Članak 23.***EU znak pouzdanosti za kvalificirane usluge povjerenja**

1. Nakon što kvalificirani status iz članka 21. stavka 2. drugog podstavka bude naznačen na popisu pružatelja usluga povjerenja iz članka 22. stavka 1., pružatelji kvalificiranih usluga povjerenja mogu se koristiti EU znakom pouzdanosti kako bi na jednostavan, prepoznatljiv i jasan način naznačili kvalificirane usluge povjerenja koje pružaju.
2. Pri korištenju EU znakom pouzdanosti za kvalificirane usluge povjerenja iz stavka 1. kvalificirani pružatelji usluga povjerenja osiguravaju da na njihovim mrežnim stranicama bude dostupna poveznica na odgovarajući popis pružatelja usluga povjerenja.
3. Komisija do 1. srpnja 2015. provedbenim aktima propisuje specifikacije u odnosu na oblik te posebno izgled, sastav, veličinu i dizajn EU znaka pouzdanosti za kvalificirane usluge povjerenja. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

*Članak 24.***Zahtjevi u vezi s kvalificiranim pružateljima usluga povjerenja**

1. Pri izdavanju kvalificiranog certifikata za uslugu povjerenja kvalificirani pružatelj usluga povjerenja provjerava, na odgovarajući način i u skladu s nacionalnim pravom, identitet i, ako je to primjenjivo, posebna obilježja fizičke ili pravne osobe kojoj se izdaje kvalificirani certifikat.

Informacije iz prvog podstavka provjerava kvalificirani pružatelj usluga povjerenja bilo izravno ili oslanjajući se na treću osobu u skladu s nacionalnim pravom:

- (a) fizičkom prisutnošću fizičke osobe ili ovlaštenog predstavnika pravne osobe; ili
- (b) na daljinu, pomoću sredstava elektroničke identifikacije, za koja je prije izdavanja kvalificiranog certifikata osigurana fizička prisutnost fizičke osobe ili ovlaštenog predstavnika pravne osobe i koja ispunjavaju zahtjeve određene u članku 8. u pogledu sigurnosnih razina „značajna” ili „visoka”; ili
- (c) pomoću certifikata kvalificiranog elektroničkog potpisa ili kvalificiranog elektroničkog pečata izdanog u skladu s točkom (a) ili (b); ili
- (d) pomoću drugih metoda identifikacije priznatih na nacionalnoj razini koja po pitanju pouzdanosti pružaju sigurnost jednaku fizičkoj prisutnosti. Jednaku sigurnost potvrđuje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti.

2. Kvalificirani pružatelj usluga povjerenja:

- (a) obavješćuje nadzorno tijelo o svim promjenama u vezi s pružanjem svojih kvalificiranih usluga povjerenja te o namjeri prestanka obavljanja te djelatnosti;
- (b) zapošljava osoblje i, ako je to primjenjivo, podizvođače koji posjeduju potrebno stručno znanje, pouzdanost, iskustvo i kvalifikacije i koji su prošli odgovarajuće osposobljavanje u vezi sa sigurnošću i propisima o zaštiti osobnih podataka te primjenjuju upravne i upravljačke postupke u skladu s europskim ili međunarodnim normama;
- (c) u pogledu rizika od odgovornosti za štetu u skladu s člankom 13., raspolaže dostatnim financijskim sredstvima i/ili je sklopio odgovarajuće osiguranje od odgovornosti, u skladu s nacionalnim pravom;

- (d) prije stupanja u ugovorni odnos, obavješćuje, na jasan i sveobuhvatan način, svaku osobu koja želi koristiti kvalificiranu uslugu povjerenja o točnim uvjetima korištenja tom uslugom, uključujući bilo kakva ograničenja korištenja;
- (e) koristi vjerodostojne sustave i proizvode koji su zaštićeni od preinaka te osiguravaju tehničku sigurnost i pouzdanost postupaka koje ti sustavi i proizvodi podržavaju;
- (f) koristi vjerodostojne sustave za pohranu podataka koji su mu dostavljeni, u obliku koji se može provjeriti, kako bi:
 - i. ti podaci bili javno dostupni za dohvat samo uz pristanak osobe na koju se ti podaci odnose;
 - ii. samo ovlaštene osobe mogle obavljati nove unose u pohranjene podatke i mijenjati ih;
 - iii. se mogla provjeriti autentičnost podataka;
- (g) poduzima odgovarajuće mjere protiv krivotvorenja i krađe podataka;
- (h) bilježi i čini dostupnima tijekom odgovarajućeg razdoblja, uključujući razdoblje nakon prestanka obavljanja djelatnosti kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja, sve bitne informacije u vezi s podacima koje izdaje i prima kvalificirani pružatelj usluga povjerenja, a posebno za potrebe predlaganja dokaza u sudskim postupcima i u svrhu osiguravanja kontinuiteta usluge. Takvo se bilježenje može obavljati elektronički;
- (i) ima ažuriran plan prekida pružanja usluge radi osiguravanja njezina kontinuiteta u skladu s odredbama koje je potvrdilo nadzorno tijelo prema članku 17. stavku 4. točki (i);
- (j) osigurava zakonitu obradu osobnih podataka u skladu s Direktivom 95/46/EZ;
- (k) ako je riječ o kvalificiranim pružateljima usluga povjerenja koji izdaju kvalificirane certifikate, uspostavlja i ažurira bazu podataka certifikata.

3. Ako kvalificirani pružatelj usluga povjerenja koji izdaje kvalificirane certifikate odluči opozvati certifikat, on registrira opoziv certifikata u svojoj bazi podataka certifikata i pravodobno objavljuje status opoziva certifikata, a u svakom slučaju unutar 24 sata nakon primitka zahtjeva. Opoziv stupa na snagu odmah nakon njegove objave.

4. Imajući u vidu stavak 3., kvalificirani pružatelji usluga povjerenja koji izdaju kvalificirane certifikate pružaju bilo kojoj pouzdanoj strani informacije o statusu valjanosti ili opoziva kvalificiranih certifikata koje su izdali. Te informacije moraju biti dostupne barem za pojedinačne certifikate, u svakom trenutku i nakon isteka razdoblja valjanosti certifikata, na automatiziran način koji je pouzdan, besplatan i učinkovit.

5. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za vjerodostojne sustave i proizvode koji ispunjavaju zahtjeve u skladu sa stavkom 2. točkama (e) i (f) ovog članka. Ako vjerodostojni sustavi i proizvodi udovoljavaju tim normama, smatra se da su ispunjeni zahtjevi iz ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

ODJELJAK 4.

Elektronički potpisi

Članak 25.

Pravni učinci elektroničkih potpisa

1. Elektroničkom potpisu se kao dokazu u sudskim postupcima ne smiju uskratiti pravni učinak i dopuštenost samo zbog toga što je on u elektroničkom obliku ili zbog toga što ne ispunjava sve zahtjeve za kvalificirani elektronički potpis.
2. Kvalificirani elektronički potpis ima jednak pravni učinak kao vlastoručni potpis.
3. Kvalificirani elektronički potpis koji se temelji na kvalificiranom certifikatu izdanom u jednoj državi članici priznaje se kao kvalificirani elektronički potpis u svim ostalim državama članicama.

Članak 26.

Zahtjevi za napredne elektroničke potpise

Napredan elektronički potpis mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- (a) na nedvojbjen način je povezan s potpisnikom;
- (b) omogućava identificiranje potpisnika;
- (c) izrađen je korištenjem podacima za izradu elektroničkog potpisa koje potpisnik može, uz visoku razinu pouzdanja, koristiti pod svojom isključivom kontrolom; i
- (d) povezan je s njime potpisanim podacima na način da se može otkriti bilo koja naknadna izmjena podataka.

Članak 27.

Elektronički potpisi u javnim uslugama

1. Ako država članica zahtijeva napredan elektronički potpis za korištenje *online* uslugom koju nudi tijelo javnog sektora ili uslugom koja se nudi u ime tijela javnog sektora, ta država članica priznaje napredne elektroničke potpise, napredne elektroničke potpise koji se temelje na kvalificiranom certifikatu za elektroničke potpise i kvalificirane elektroničke potpise barem u formatima ili korištenjem metodama koji su određeni u provedbenim aktima iz stavka 5.
2. Ako država članica zahtijeva napredan elektronički potpis koji se temelji na kvalificiranom certifikatu za korištenje *online* uslugom koju nudi tijelo javnog sektora ili uslugom koja se nudi u ime tijela javnog sektora, ta država članica priznaje napredne elektroničke potpise koji se temelje na kvalificiranom certifikatu i kvalificirane elektroničke potpise barem u formatima ili korištenjem metodama koji su određeni u provedbenim aktima iz stavka 5.
3. Za prekogranično korištenje *online* uslugom koju nudi tijelo javnog sektora države članice ne zahtijevaju elektronički potpis više sigurnosne razine od kvalificiranog elektroničkog potpisa.
4. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za napredne elektroničke potpise. Ako napredni elektronički potpis udovoljava tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima za napredne elektroničke potpise iz stavaka 1. i 2. ovog članka te članka 26. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

5. Komisija, uzimajući u obzir postojeću praksu, norme i pravne akte Unije, putem provedbenih akata do 18. rujna 2015. utvrđuje referentne formate naprednih elektroničkih potpisa ili referentne metode ako se koriste alternativni formati. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 28.

Kvalificirani certifikati za elektroničke potpise

1. Kvalificirani certifikati za elektroničke potpise moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u Prilogu I.
2. Kvalificirani certifikati za elektroničke potpise ne smiju podlijegati obveznim zahtjevima koji prelaze zahtjeve utvrđene u Prilogu I.
3. Kvalificirani certifikati za elektroničke potpise mogu uključivati dodatna posebna obilježja koja nisu obvezna. Ta obilježja ne utječu na interoperabilnost i priznavanje kvalificiranih elektroničkih potpisa.
4. Ako je kvalificirani certifikat za elektroničke potpise opozvan nakon početne aktivacije, on gubi valjanost od trenutka opoziva i njegov se status ni u kojem slučaju ne može vratiti u prijašnje stanje.
5. Države članice mogu utvrditi nacionalna pravila o privremenoj suspenziji kvalificiranih certifikata za elektronički potpis podložno sljedećim uvjetima:
 - (a) ako je kvalificirani certifikat za elektronički potpis privremeno suspendiran, taj certifikat gubi valjanost tijekom razdoblja suspenzije;
 - (b) razdoblje suspenzije jasno se naznačuje u bazi podataka certifikata, a status suspenzije je tijekom razdoblja suspenzije vidljiv iz usluge u okviru koje se pružaju informacije o statusu certifikata.
6. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za kvalificirane certifikate za elektronički potpis. Ako kvalificirani certifikat za elektronički potpis udovoljava tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu I. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 29.

Zahtjevi za kvalificirana sredstva za izradu elektroničkih potpisa

1. Kvalificirana sredstva za izradu elektroničkih potpisa moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u Prilogu II.
2. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za kvalificirana sredstva za izradu elektroničkih potpisa. Ako kvalificirano sredstvo za izradu elektroničkog potpisa udovoljava tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu II. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 30.

Certificiranje kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkih potpisa

1. Sukladnost kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkih potpisa sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu II. potvrđuju odgovarajuća javna ili privatna tijela koja određuju države članice.

2. Države članice obavješćuju Komisiju o nazivima i adresama javnih ili privatnih tijela iz stavka 1. Komisija stavlja te informacije na raspolaganje državama članicama.

3. Certificiranje iz stavka 1. temelji se na jednom od sljedećeg:

- (a) postupku sigurnosne evaluacije u skladu s jednom od normi za ocjenu sigurnosti proizvoda informacijske tehnologije uvrštenih na popis koji se utvrđuje u skladu s drugim podstavkom; ili
- (b) postupku različitom od postupka iz prethodne točke, pod uvjetom da on koristi usporedive sigurnosne razine te pod uvjetom da javno ili privatno tijelo iz stavka 1. obavijesti Komisiju o tom postupku. Taj se postupak može koristiti samo u slučaju nepostojanja normi navedenih u točki (a) ili kada je postupak sigurnosne evaluacije iz točke (a) u tijeku.

Komisija provedbenim aktima utvrđuje popis normi za ocjenu sigurnosti proizvoda informacijske tehnologije iz točke (a). Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 47., u vezi s utvrđivanjem posebnih kriterija koje moraju ispuniti tijela iz stavka 1. ovog članka koja su određena.

Članak 31.

Objavljivanje popisa certificiranih kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkog potpisa

1. Države članice obavješćuju Komisiju, bez odgađanja, a najkasnije u roku od mjeseca dana nakon dovršetka certificiranja, o informacijama o sredstvima za izradu kvalificiranog elektroničkog potpisa koja su certificirala tijela iz članka 30. stavka 1. Također obavješćuju Komisiju, bez odgađanja, a najkasnije u roku od mjeseca dana nakon poništenja certificiranja, o informacijama o sredstvima za izradu elektroničkog potpisa koja više nisu certificirana.

2. Na temelju primljenih informacija Komisija izrađuje, objavljuje i vodi popis certificiranih kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkog potpisa.

3. Komisija može provedbenim aktima utvrditi formate i postupke primjenjive za potrebe stavka 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 32.

Zahtjevi za validaciju kvalificiranih elektroničkih potpisa

1. Postupkom validacije kvalificiranog elektroničkog potpisa potvrđuje se valjanost kvalificiranog elektroničkog potpisa pod sljedećim uvjetima:

(a) certifikat koji podržava potpis je u trenutku potpisivanja bio kvalificirani certifikat za elektronički potpis koji je u skladu Prilogom I.;

(b) kvalificirani certifikat izdao je kvalificirani pružatelj usluga povjerenja i bio je valjan u trenutku potpisivanja;

(c) podaci za validaciju potpisa odgovaraju podacima koji se pružaju pouzdajućoj strani;

- (d) jedinstveni skup podataka koji predstavlja potpisnika u certifikatu ispravno je dostavljen pouzdajućoj strani;
- (e) korištenje pseudonimom, ako je pseudonim bio korišten u trenutku potpisivanja, jasno je naznačeno pouzdajućoj strani;
- (f) elektronički potpis izrađen je sredstvom za izradu kvalificiranog elektroničkog potpisa;
- (g) nije ugrožena cjelovitost potpisanih podataka;
- (h) zahtjevi predviđeni u članku 26. bili su ispunjeni u trenutku potpisivanja.

2. Sustav koji se upotrebljava za potvrđivanje kvalificiranog elektroničkog potpisa osigurava pouzdajućoj strani točan rezultat postupka validacije i omogućuje joj otkrivanje svih poteškoća bitnih za sigurnost.

3. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za validaciju kvalificiranih elektroničkih potpisa. Ako validacija kvalificiranih elektroničkih potpisa udovoljava tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u stavku 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 33.

Kvalificirana usluga validacije kvalificiranih elektroničkih potpisa

1. Kvalificiranu uslugu validacije kvalificiranih elektroničkih potpisa može pružati samo kvalificirani pružatelj usluga povjerenja koji:

- (a) pruža validaciju u skladu s člankom 32. stavkom 1.; i
- (b) omogućuje pouzdajućim stranama primanje rezultata postupka validacije na automatizirani način koji je pouzdan, učinkovit i nosi napredan elektronički potpis ili napredan elektronički pečat kvalificiranog pružatelja usluge validacije.

2. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za kvalificiranu uslugu validacije iz stavka 1. Ako usluga validacije kvalificiranih elektroničkih potpisa udovoljava tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u stavku 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 34.

Kvalificirana usluga čuvanja kvalificiranih elektroničkih potpisa

1. Kvalificiranu uslugu čuvanja kvalificiranih elektroničkih potpisa može pružati samo kvalificirani pružatelj usluga povjerenja koji koristi postupke i tehnologije koje mogu produljiti pouzdanost kvalificiranog elektroničkog potpisa na razdoblje koje je dulje od razdoblja tehnološke valjanosti.

2. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za kvalificiranu uslugu čuvanja kvalificiranih elektroničkih potpisa. Ako dogovori za kvalificiranu uslugu čuvanja kvalificiranih elektroničkih potpisa udovoljavaju tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u stavku 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

ODJELJAK 5.

Elektronički pečati

Članak 35.

Pravni učinci elektroničkih pečata

1. Elektroničkom pečatu se kao dokazu u sudskim postupcima ne smiju uskratiti pravni učinak i dopuštenost samo zbog toga što je on u elektroničkom obliku ili zbog toga što ne ispunjava sve zahtjeve za kvalificirani elektronički pečat.
2. Za kvalificirani elektronički pečat predmnijeva se cjelovitost podataka i točnost izvora podataka s kojima je kvalificirani elektronički pečat povezan.
3. Kvalificirani elektronički pečat koji se temelji na kvalificiranom certifikatu izdanom u jednoj državi članici priznaje se kao kvalificirani elektronički pečat u svim ostalim državama članicama.

Članak 36.

Zahtjevi za napredan elektronički pečat

Napredan elektronički pečat mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- (a) na nedvojben način je povezan s autorom pečata;
- (b) omogućava identificiranje autora pečata;
- (c) izrađen je korištenjem podacima za izradu elektroničkog pečata koje autor pečata može, uz visoku razinu pouzdanja i pod svojom kontrolom, koristiti za izradu elektroničkog pečata; i
- (d) povezan je s podacima na koje se odnosi na takav način da se može otkriti bilo koja naknadna izmjena podataka.

Članak 37.

Elektronički pečati u javnim uslugama

1. Ako država članica zahtijeva napredan elektronički pečat za korištenje *online* uslugom koju nudi tijelo javnog sektora ili usluge koja se nudi u ime tijela javnog sektora, ta država članica priznaje napredne elektroničke pečate, napredne elektroničke pečate koji se temelje na kvalificiranom certifikatu za elektroničke pečate i kvalificirane elektroničke pečate barem u formatima ili korištenjem metodama koji su određeni u provedbenim aktima iz stavka 5.
2. Ako država članica zahtijeva napredan elektronički pečat koji se temelji na kvalificiranom certifikatu za korištenje *online* uslugom koju nudi tijelo javnog sektora ili usluge koja se nudi u ime tijela javnog sektora, ta država članica priznaje napredne elektroničke pečate koji se temelje na kvalificiranom certifikatu i kvalificiranom elektroničkom potpisu barem u formatima ili korištenjem metodama koji su određeni u provedbenim aktima iz stavka 5.
3. Za prekogranično korištenje *online* uslugom koju nudi tijelo javnog sektora države članice ne zahtijevaju elektronički pečat više sigurnosne razine od kvalificiranog elektroničkog pečata.
4. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za napredne elektroničke pečate. Ako napredni elektronički pečat udovoljava tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima za napredne elektroničke pečate iz stavaka 1. i 2. ovog članka i članka 36. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

5. Komisija, uzimajući u obzir postojeću praksu, norme i pravne akte Unije, do 18. rujna 2015. provedbenim aktima utvrđuje referentne formate naprednih elektroničkih pečata ili referentne metode ako se koriste alternativni formati. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 38.

Kvalificirani certifikati za elektroničke pečate

1. Kvalificirani certifikati za elektroničke pečate moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u Prilogu III.
2. Kvalificirani certifikati za elektroničke pečate ne smiju podlijevati obveznim zahtjevima koji prelaze zahtjeve utvrđene u Prilogu III.
3. Kvalificirani certifikati za elektroničke pečate mogu uključivati dodatna posebna obilježja koja nisu obvezna. Ta obilježja ne utječu na interoperabilnost i priznavanje kvalificiranih elektroničkih pečata.
4. Ako je kvalificirani certifikat za elektronički pečat opozvan nakon početne aktivacije, on gubi valjanost od trenutka opoziva i njegov se status ni u kojem slučaju ne može vratiti u prijašnje stanje.
5. Države članice mogu utvrditi nacionalna pravila o privremenoj suspenziji kvalificiranih certifikata za elektroničke pečate podložno sljedećim uvjetima:
 - (a) ako je kvalificirani certifikat za elektronički pečat privremeno suspendiran, taj certifikat gubi valjanost tijekom razdoblja suspenzije;
 - (b) razdoblje suspenzije jasno se naznačuje u bazi podataka certifikata, a status suspenzije je tijekom razdoblja suspenzije vidljiv iz usluge u okviru koje pružaju informacije o statusu certifikata.
6. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za kvalificirane certifikate za elektroničke pečate. Ako kvalificirani certifikat za elektronički pečat udovoljava tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu III. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

Članak 39.

Kvalificirana sredstva za izradu elektroničkog pečata

1. Članak 29. primjenjuje se *mutatis mutandis* na zahtjeve za kvalificirana sredstva za izradu elektroničkog pečata.
2. Članak 30. primjenjuje se *mutatis mutandis* na certificiranje kvalificiranih sredstva za izradu elektroničkog pečata.
3. Članak 31. primjenjuje se *mutatis mutandis* na objavu popisa certificiranih kvalificiranih sredstava za izradu elektroničkih pečata.

Članak 40.

Validacija i čuvanje kvalificiranih elektroničkih pečata

Članci 32., 33. i 34. primjenjuju se *mutatis mutandis* na validaciju i čuvanje kvalificiranih elektroničkih pečata.

ODJELJAK 6.

Elektronički vremenski žigovi

Članak 41.

Pravni učinak elektroničkih vremenskih žigova

1. Elektroničkom vremenskom žigu se kao dokazu u sudskim postupcima ne smiju uskratiti pravni učinak i dopuštenost samo zbog toga što je on u elektroničkom obliku ili zbog toga što ne ispunjava sve zahtjeve kvalificiranog elektroničkog vremenskog žiga.
2. Za kvalificirani elektronički vremenski žig predmnijeva se točnost datuma i vremena koje pokazuje te cjelovitost podataka s kojima su datum i vrijeme povezani.
3. Kvalificirani elektronički vremenski žig izdan u jednoj državi članici priznaje se kao kvalificirani elektronički vremenski žig u svim državama članicama.

Članak 42.

Zahtjevi za kvalificirane elektroničke vremenske žigove

1. Kvalificirani elektronički vremenski žig mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - (a) povezuje datum i vrijeme s podacima na način kojim se u razumnoj mjeri isključuje mogućnost nezapažene promjene podataka;
 - (b) temelji se na izvoru točnog vremena povezanom s koordiniranim svjetskim vremenom; i
 - (c) potpisan je pomoću naprednog elektroničkog potpisa ili pečaćen pomoću naprednog elektroničkog pečata kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja ili jednakovrijednom metodom.
2. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za povezivanje datuma i vremena s podacima i za izvore točnog vremena. Ako povezivanje datuma i vremena s podacima i izvor točnog vremena udovoljavaju tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u stavku 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

ODJELJAK 7.

Usluge elektroničke preporučene dostave

Članak 43.

Pravni učinak usluge elektroničke preporučene dostave

1. Podacima poslanima i primljenima uporabom usluge elektroničke preporučene dostave ne smije se kao dokazima u sudskim postupcima uskratiti pravni učinak i dopuštenost samo zbog toga što su oni u elektroničkom obliku ili zbog toga što ne ispunjavaju sve zahtjeve kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave.
2. Za podatke poslane i primljene uporabom kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave predmnijeva se cjelovitost podataka, slanje tih podataka od strane identificiranog pošiljatelja, njihov primitak od strane identificiranog primatelja te točnost datuma i vremena slanja i primitka podataka kako su naznačeni kvalificiranom uslugom elektroničke preporučene dostave.

Članak 44.**Zahtjevi za kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave**

1. Kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- (a) pruža ih jedan kvalificirani pružatelj usluga povjerenja ili više njih;
- (b) uz visoku razinu pouzdanja osiguravaju identifikaciju pošiljatelja;
- (c) osiguravaju identifikaciju primatelja prije dostave podataka;
- (d) slanje i primanje podataka osigurano je naprednim elektroničkim potpisom ili naprednim elektroničkim pečatom kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja na način kojim se isključuje mogućnost nezapažene promjene podataka;
- (e) pošiljatelju i primatelju podataka jasno se naznačuje svaka promjena podataka potrebna radi slanja ili primanja podataka;
- (f) datum i vrijeme slanja, primanja i eventualne promjene podataka naznačuju se kvalificiranim elektroničkim vremen-skim žigom.

U slučaju prijenosa podataka između dvaju kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja ili više njih, zahtjevi iz točaka od (a) do (f) primjenjuju se na sve kvalificirane pružatelje usluga povjerenja.

2. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za postupke slanja i primanja podataka. Ako postupak slanja i primanja podataka udovoljava tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u stavku 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

ODJELJAK 8.**Autentikacija mrežnih stranica****Članak 45.****Zahtjevi za kvalificirane certifikate za autentikaciju mrežnih stranica**

1. Kvalificirani certifikati za autentikaciju mrežnih stranica moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u Prilogu IV.

2. Komisija može provedbenim aktima utvrditi referentne brojeve normi za kvalificirane certifikate za autentikaciju mrežnih stranica. Ako kvalificirani certifikat za autentikaciju mrežnih stranica udovoljava tim normama, smatra se da je postignuta sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu IV. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2.

POGLAVLJE IV.**ELEKTRONIČKI DOKUMENTI****Članak 46.****Pravni učinci elektroničkih dokumenata**

Elektroničkom dokumentu se kao dokazu u sudskim postupcima ne smiju uskratiti pravni učinak i dopuštenost samo zbog toga što je on u elektroničkom obliku.

POGLAVLJE V.

DELEGIRANJA OVLASTI I PROVEDBENE ODREDBE*Članak 47.***Izvršavanje ovlasti**

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 30. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od 17. rujna 2014.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 30. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum naveden u spomenutoj odluci. Opoziv ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 30. stavka 4. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

*Članak 48.***Postupak odbora**

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE*Članak 49.***Preispitivanje**

Komisija preispituje primjenu ove Uredbe i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije do 1. srpnja 2020. Komisija posebno provodi evaluaciju potrebe za izmjenom područja primjene ove Uredbe ili njezinih određenih odredaba, uključujući članak 6., članak 7. točku (f) te članke 34., 43., 44. i 45., uzimajući u obzir iskustvo stečeno primjenom ove Uredbe, kao i tehnološki, tržišni i pravni razvoj.

Izvješće iz prvog stavka je, prema potrebi, popraćeno zakonodavnim prijedlozima.

Osim toga, svake četiri godine nakon izvješća iz prvog stavka, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o napretku prema ostvarivanju ciljeva ove Uredbe.

Članak 50.**Stavljanje izvan snage**

1. Direktiva 1999/93/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 1. srpnja 2016.
2. Upućivanja na Direktivu stavljenju izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu.

Članak 51.**Prijelazne mjere**

1. Sredstva za sigurnu izradu potpisa čija je sukladnost utvrđena u skladu s člankom 3. stavkom 4. Direktive 1999/93/EZ smatraju se kvalificiranim sredstvima za izradu elektroničkih potpisa prema ovoj Uredbi.
2. Kvalificirani certifikati izdani fizičkim osobama prema Direktivi 1999/93/EZ smatraju se kvalificiranim certifikatima za elektroničke potpise prema ovoj Uredbi do njihova isteka.
3. Pružatelj usluga certificiranja koji izdaje kvalificirane certifikate u skladu s Direktivom 1999/93/EZ podnosi izvješće o ocjenjivanju sukladnosti nadzornom tijelu što je prije moguće, no najkasnije do 1. srpnja 2017. Do podnošenja takvog izvješća o ocjenjivanju sukladnosti i dovršetka ocjenjivanja od strane nadzornog tijela taj se pružatelj usluga certificiranja smatra kvalificiranim pružateljem usluga povjerenja prema ovoj Uredbi.
4. Ako pružatelj usluga certificiranja koji izdaje kvalificirane certifikate prema Direktivi 1999/93/EZ nadzornom tijelu ne podnese izvješće o ocjenjivanju sukladnosti u roku iz stavka 3., taj se pružatelj usluga certificiranja ne smatra kvalificiranim pružateljem usluga povjerenja prema ovoj Uredbi od 2. srpnja 2017.

Članak 52.**Stupanje na snagu**

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana nakon dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ova se Uredba primjenjuje od 1. srpnja 2016. izuzevši sljedeće:
 - (a) članak 8. stavak 3., članak 9. stavak 5., članak 12. stavci od 2. do 9., članak 17. stavak 8., članak 19. stavak 4., članak 20. stavak 4., članak 21. stavak 4., članak 22. stavak 5., članak 23. stavak 3., članak 24. stavak 5., članak 27. stavci 4. i 5., članak 28. stavak 6., članak 29. stavak 2., članak 30. stavci 3. i 4., članak 31. stavak 3., članak 32. stavak 3., članak 33. stavak 2., članak 34. stavak 2., članak 37. stavci 4. i 5., članak 38. stavak 6., članak 42. stavak 2., članak 44. stavak 2., članak 45. stavak 2., članak 47. i članak 48. primjenjuju se od 17. rujna 2014.;
 - (b) članak 7., članak 8. stavci 1. i 2., članci 9., 10., 11. i članak 12. stavak 1. primjenjuju se od dana primjene provedbenih akata iz članka 8. stavka 3. i članka 12. stavka 8.;
 - (c) članak 6. primjenjuje se nakon tri godine od dana primjene provedbenih akata iz članka 8. stavka 3. i članka 12. stavka 8.
3. Ako je prijavljeni sustav elektroničke identifikacije uvršten na popis koji je objavila Komisija na temelju članka 9. prije datuma iz stavka 2. točke (c) ovog članka, priznavanje sredstava elektroničke identifikacije u okviru tog sustava na temelju članka 6. odvija se najkasnije 12 mjeseci nakon objave tog sustava, ali ne prije datuma iz stavka 2. točke (c) ovog članka.

4. Neovisno o stavku 2. točki (c) ovog članka, država članica može odlučiti da sredstva elektroničke identifikacije u okviru sustava elektroničke identifikacije koji je prijavila druga država članica na temelju člankom 9. stavka 1. budu priznata u prvoj državi članici od dana primjene provedbenih akata iz članka 8. stavka 3. i članka 12. stavka 8. Dotične države članice o tome obavještavaju Komisiju. Komisija objavljuje te informacije.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

Za Parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

S. GOZI

PRILOG I.

ZAHTJEVI ZA KVALIFICIRANE CERTIFIKATE ZA ELEKTRONIČKE POTPISE

Kvalificirani certifikati za elektroničke potpise sadržavaju:

- (a) naznaku, barem u obliku prikladnom za automatiziranu obradu, da je certifikat izdan kao kvalificirani certifikat za elektroničke potpise;
- (b) skup podataka koji nedvojbeno predstavlja kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja koji izdaje kvalificirane certifikate uključujući barem državu članicu u kojoj pružatelj ima poslovni nastan i
 - za pravnu osobu: naziv i, kada je to primjenjivo, registracijski broj kako je navedeno u službenoj evidenciji,
 - za fizičku osobu: ime osobe;
- (c) barem ime potpisnika, ili pseudonim; ako se koristi pseudonimom, on se mora jasno naznačiti;
- (d) podatke za validaciju elektroničkog potpisa koji odgovaraju podacima za izradu elektroničkog potpisa;
- (e) podatke o početku i završetku roka valjanosti certifikata;
- (f) identifikacijsku oznaku certifikata koja mora biti jedinstvena za kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja;
- (g) napredan elektronički potpis ili napredan elektronički pečat kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja koji izdaje certifikat;
- (h) lokaciju na kojoj je besplatno dostupan certifikat koji podržava napredan elektronički potpis ili napredan elektronički pečat iz točke (g);
- (i) lokaciju usluga koje se mogu koristiti za ispitivanje statusa valjanosti kvalificiranog certifikata;
- (j) ako su podaci za izradu elektroničkog potpisa koji su povezani s podacima za validaciju elektroničkog potpisa smješteni u kvalificiranom sredstvu za izradu elektroničkog potpisa, odgovarajuću naznaku navedenog, barem u obliku prikladnom za automatiziranu obradu.

PRILOG II.

ZAHTJEVI ZA KVALIFICIRANA SREDSTVA ZA IZRADU ELEKTRONIČKIH POTPISA

1. Kvalificirana sredstva za izradu elektroničkih potpisa moraju pomoću odgovarajućih tehničkih i postupovnih sredstava osigurati barem da:
 - (a) je u razumnoj mjeri osigurana povjerljivost podataka za izradu elektroničkog potpisa koji se upotrebljavaju za izradu elektroničkog potpisa;
 - (b) se podaci za izradu elektroničkog potpisa koji se upotrebljavaju za izradu elektroničkog potpisa praktički mogu pojaviti samo jedanput;
 - (c) se podaci za izradu elektroničkog potpisa koji se upotrebljavaju za izradu elektroničkog potpisa ne mogu, uz razuman stupanj pouzdanja, iz njega izvesti, te da je elektronički potpis pouzdano zaštićen od krivotvorenja korištenjem trenutno dostupnom tehnologijom;
 - (d) da zakoniti potpisnik može pouzdano zaštititi podatke za izradu elektroničkog potpisa koji se koriste za izradu elektroničkog potpisa od korištenja od strane drugih osoba.
 2. Kvalificirana sredstva za izradu elektroničkih potpisa ne smiju mijenjati podatke koji se potpisuju niti priječe prikazivanje takvih podataka potpisniku prije potpisivanja.
 3. Generiranje ili upravljanje podacima za izradu elektroničkog potpisa u ime potpisnika može obavljati isključivo kvalificirani pružatelj usluga povjerenja.
 4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. točku (d), kvalificirani pružatelji usluga povjerenja koji upravljaju podacima za izradu elektroničkog potpisa u ime potpisnika smiju duplicirati podatke za izradu elektroničkog potpisa isključivo u svrhu izrade sigurnosnih kopija pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći zahtjevi:
 - (a) sigurnost dupliciranih skupova podataka mora biti na razini jednakoj razini sigurnosti izvornih skupova podataka;
 - (b) broj dupliciranih skupova podataka ne prelazi broj neophodan za osiguravanje kontinuiteta usluge.
-

PRILOG III.

ZAHTEJEVI ZA KVALIFICIRANE CERTIFIKATE ZA ELEKTRONIČKE PEČATE

Kvalificirani certifikati za elektroničke pečate sadržavaju:

- (a) naznaku, barem u obliku prikladnom za automatiziranu obradu, da je certifikat izdan kao kvalificirani certifikat za elektroničke pečate;
- (b) skup podataka koji nedvojbeno predstavljaju kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja koji izdaje kvalificirane certifikate, uključujući barem državu članicu u kojoj pružatelj ima poslovni nastan i
 - za pravnu osobu: naziv i, kada je to primjenjivo, registracijski broj kako je navedeno u službenoj evidenciji,
 - za fizičku osobu: ime osobe;
- (c) barem naziv autora pečata i, kada je to primjenjivo, registracijski broj kako je navedeno u službenoj evidenciji;
- (d) podatke za validaciju elektroničkog pečata koji odgovaraju podacima za izradu elektroničkog pečata;
- (e) podatke o početku i kraju roka valjanosti certifikata;
- (f) identifikacijsku oznaku certifikata koja mora biti jedinstvena za tog kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja;
- (g) napredan elektronički potpis ili napredan elektronički pečat kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja koji izdaje certifikat;
- (h) lokaciju na kojoj je besplatno dostupan certifikat koji podržava napredan elektronički potpis ili napredan elektronički pečat iz točke (g);
- (i) lokaciju usluga koje se mogu koristiti za ispitivanje statusa valjanosti kvalificiranog certifikata;
- (j) kada su podaci za izradu elektroničkog pečata koji su povezani s podacima za validaciju elektroničkog pečata smješteni u kvalificiranom sredstvu za izradu elektroničkog pečata, odgovarajuću naznaku navedenog, barem u obliku prikladnom za automatiziranu obradu.

PRILOG IV.

ZAHTEVI ZA KVALIFICIRANE CERTIFIKATE ZA AUTENTIKACIJU MREŽNIH STRANICA

Kvalificirani certifikati za autentikaciju mrežnih stranica sadrže:

- (a) naznaku, barem u obliku prikladnom za automatiziranu obradu, da je certifikat izdan kao kvalificirani certifikat za autentikaciju mrežnih stranica;
 - (b) skup podataka koji nedvojbeno predstavljaju kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja koji izdaje kvalificirane certifikate, uključujući barem državu članicu u kojoj pružatelj ima poslovni nastan i
 - za pravnu osobu: naziv i, kada je to primjenjivo, registracijski broj kako je navedeno u službenoj evidenciji,
 - za fizičku osobu: ime osobe;
 - (c) za fizičke osobe: barem ime osobe kojoj je izdan certifikat ili pseudonim. Ako se koristi pseudonim, on se mora jasno naznačiti;

za pravne osobe: barem naziv pravne osobe kojoj je izdan certifikat i, kada je to primjenjivo, registracijski broj kako je navedeno u službenoj evidenciji;
 - (d) elementi adrese, uključujući barem grad i državu, fizičke ili pravne osobe kojoj je izdan certifikat i, kada je to primjenjivo, kako je navedeno u službenoj evidenciji;
 - (e) naziv(i) domene(-a) kojom(-ima) upravlja fizička ili pravna osoba kojoj je izdan certifikat;
 - (f) podatke o početku i kraju roka valjanosti certifikata;
 - (g) identifikacijsku oznaku certifikata koja mora biti jedinstvena za kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja;
 - (h) napredan elektronički potpis ili napredan elektronički pečat kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja koji izdaje certifikat;
 - (i) lokaciju na kojoj je besplatno dostupan certifikat koji podržava napredan elektronički potpis ili napredan elektronički pečat iz točke (h);
 - (j) lokaciju usluga statusa valjanosti certifikata koje se mogu koristiti za ispitivanje statusa valjanosti kvalificiranog certifikata.
-

UREDBA (EU) br. 911/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 23. srpnja 2014.****o višegodišnjem financiranju djelovanja Europske agencije za pomorsku sigurnost u području odziva na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 1406/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ osnovana je Europska agencija za pomorsku sigurnost („Agencija”) sa svrhom osiguravanja visoke, jedinstvene i učinkovite razine pomorske sigurnosti i sprečavanja onečišćenja s brodova.
- (2) Uredbom (EZ) br. 724/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, kojom je izmijenjena Uredba (EZ) br. 1406/2002, Agenciji su dodijeljene zadaće u području sprečavanja i odziva na onečišćenje s brodova, slijedom nesreća u vodama Unije, posebno naftnih tankera „Erika” i „Prestige”.
- (3) Uredbom (EU) br. 100/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, kojom se mijenja Uredba (EZ) br. 1406/2002, Agenciji su dodijeljene zadaće u okviru odziva na onečišćenje mora s naftnih i plinskih postrojenja te su njome proširene usluge Agencije na države koje podnose zahtjev za pristupanje Uniji i partnerske zemlje Europskog susjedstva.
- (4) Uredbom (EZ) br. 2038/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ uspostavljeno je višegodišnje financiranje aktivnosti Agencije u području odziva na onečišćenje s brodova, koje je isteklo 31. prosinca 2013.

⁽¹⁾ SL C 327, 12.11.2013., str. 108.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. travnja 2014. (još nije objavljeno u Služenom listu) i odluka Vijeća od 23. srpnja 2014.

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 1406/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o osnivanju Europske agencije za pomorsku sigurnost (SL L 208, 5.8.2002., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 724/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1406/2002 o osnivanju Europske agencije za pomorsku sigurnost (SL L 129, 29.4.2004., str. 1.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 100/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1406/2002 o osnivanju Europske agencije za pomorsku sigurnost (SL L 39, 9.2.2013., str. 30.).

⁽⁶⁾ Uredbom (EZ) br. 2038/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o višegodišnjem financiranju aktivnosti Europske agencije za pomorsku sigurnost na području odziva na onečišćenje s brodova (SL L 394, 30.12.2006., str. 1.).

- (5) Zbog potencijalno pogubnog ekološkog učinka i iznimno visokih gospodarskih troškova nesreća koje uzrokuju onečišćenje te mogućeg socio-ekonomskog učinka takvih nesreća na druge sektore poput turizma i ribarstva, Agencija bi trebala raspolagati dovoljnim sredstvima kako bi mogla provoditi dodijeljene zadaće vezane za odziv na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja. Te su zadaće važne u sprečavanju nastanka daljnje štete financijske i nefinancijske prirode.
- (6) Za potrebe provođenja zadaća sprečavanja i odzivanja na onečišćenje s brodova, Upravni odbor Agencije 22. listopada 2004. donio je Akcijski plan za pripravnost i odziv na onečišćenje uljem, kojim se utvrđuju aktivnosti Agencije u vezi s odzivom na onečišćenje uljem i koji ima za cilj optimalno korištenje financijskih sredstava koja su dostupna Agenciji. Dana 12. lipnja 2007. Upravni odbor donio je Akcijski plan za pripravnost i odziv na onečišćenje opasnim i štetnim tvarima. U skladu s člankom 15. Uredbe (EZ) br. 1406/2002, oba akcijska plana jednom se godišnje ažuriraju u okviru godišnjeg programa rada Agencije.
- (7) Trebalo bi posvetiti pozornost postojećim sporazumima o slučajnom onečišćenju kojima se olakšava uzajamno pomaganje i suradnja među državama članicama u tom području, kao i relevantnim međunarodnim konvencijama i sporazumima za zaštitu europskih pomorskih područja od nesreća koje uzrokuju onečišćenje, koji od strana zahtijevaju poduzimanje svih odgovarajućih mjera za pripremu i intervenciju kod nesreća koje uzrokuju onečišćenje uljem.
- (8) Djelovanje Agencije u području odziva na onečišćenje, kao što je utvrđeno u njezinim akcijskim planovima, odnosi se na aktivnosti u područjima obavješćivanja, suradnje i usklađivanja, uključujući u pogledu onečišćenja mora uzrokovanog opasnim i štetnim tvarima. To djelovanje prije svega se odnosi na pružanje operativne pomoći pogođenim državama članicama ili trećim zemljama koje s Unijom dijele regionalno podmorje („pogođene države”) davanjem na zahtjev dodatnih plovila za borbu protiv onečišćenja uljem s brodova, kao i onečišćenja mora koje uzrokuju naftna i plinska postrojenja. Agencija bi posebnu pozornost trebala obratiti na ona područja koja su utvrđena kao najosjetljivija, ne dovodeći u pitanje bilo koje drugo potrebno područje.
- (9) Aktivnosti Agencije u području odziva na onečišćenje mora trebale bi biti u skladu s postojećim sporazumima o suradnji kojima se predviđa uzajamna pomoć u slučaju iznenadnog onečišćenja mora. Unija je pristupila različitim regionalnim organizacijama te se priprema pristupiti drugim regionalnim organizacijama.
- (10) Djelovanje Agencije trebalo bi koordinirati s aktivnostima na temelju bilateralnih i regionalnih sporazuma kojih je Unija ugovorna strana. U slučaju iznenadnog onečišćenja mora, Agencija bi trebala pomoći pogođenim državama pod čijom se nadležnošću provode operacije čišćenja.
- (11) Agencija bi trebala imati aktivnu ulogu u održavanju i daljnjem razvoju Europskog sustava za satelitsko praćenje naftnih mrlja (CleanSeaNet) za nadzor, rano uočavanje onečišćenja i identifikaciju brodova ili naftnih i plinskih postrojenja odgovornih za onečišćenje, npr. u slučaju ispuštanja ulja s brodova i operativnih ispusta te slučajnih izlivanja s platformi na moru. Ta bi služba trebala omogućiti bolju dostupnost podataka te poboljšati učinkovitost i pravodobnost odziva na onečišćenje.
- (12) Dodatna sredstva koje Agencija treba osigurati pogođenim državama trebalo bi staviti na raspolaganje putem Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, koji je uspostavljen Odlukom br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Odluka br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (SL L 347, 20.12.2013., str. 924.).

- (13) Države članice trebale bi učiniti dostupnima informacije o javnim i privatnim mehanizmima odziva na onečišćenje i povezanim sposobnostima za odziv u različitim regijama Unije putem Zajedničkog komunikacijskog i informacijskog sustava za hitne situacije (CECIS), osnovanog Odlukom Vijeća 2007/779/EZ, Euratom ⁽¹⁾, kada on bude dostupan za tu svrhu.
- (14) Kako bi operativna pomoć Agencije postala učinkovitija u pogledu proširivanja njezina mandata za odziv na onečišćenje u odnosu na treće zemlje koje s Unijom dijele regionalni morski bazen, Agencija bi trebala učiniti svaki napor kako bi te treće zemlje potaknula na udruživanje informacija i suradnju u vođenju, od strane Agencije, popisa mehanizama odziva na onečišćenje i povezanih sposobnosti odziva.
- (15) Radi povećanja učinkovitosti aktivnosti Agencije u pogledu odziva na onečišćenje, države članice trebale bi s Agencijom razmjenjivati znanstvena istraživanja koja su možda provele na temu učinaka kemikalija korištenih kao raspršivači, a koja bi mogla biti važna za te aktivnosti.
- (16) Kako bi se osigurala temeljita provedba akcijskih planova Agencije, Agencija bi trebala imati održiv i troškovno učinkovit sustav za financiranje, osobito pružanje operativne pomoći pogođenim državama.
- (17) Stoga bi trebalo pružiti financijsku sigurnost financiranju zadaća koje su dodijeljene Agenciji u području odziva na onečišćenje te s tim povezanih aktivnosti na temelju višegodišnje obveze. Opseg te višegodišnje obveze trebao bi odražavati širenje djelokruga Agencije u vezi s odzivom na onečišćenje te također potrebu Agencije za povećanjem učinkovitosti pri korištenju financijskih sredstava koja su joj dodijeljena, u kontekstu proračunskih ograničenja. Godišnje iznose doprinosa Unije trebali bi utvrditi Europski parlament i Vijeće u skladu s godišnjim proračunskim postupkom. Od osobite je važnosti da Komisija provede srednjoročnu procjenu sposobnosti Agencije da ispunjava svoje obveze u području odziva na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja na djelotvoran i troškovno učinkovit način.
- (18) Iznosi za koje se treba preuzeti obveza financiranja odziva na onečišćenje trebali bi u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom utvrđenim u Uredbi Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 ⁽²⁾ („višegodišnji financijski okvir”) pokrivati razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. Stoga bi za isto razdoblje trebalo osigurati financijsku omotnicu.
- (19) Podršku Agencije državama koje podnose zahtjev za pristupanje Uniji i partnerskim zemljama Europskog susjedstva trebalo bi financirati putem postojećih programa Unije za te države i zemlje te ona stoga ne bi trebala biti dio višegodišnjeg financiranja Agencije.
- (20) Radi optimizacije raspodjele obveza i uvažavanja svih promjena u vezi s aktivnostima odziva na onečišćenje s brodova, potrebno je osigurati stalno praćenje posebnih potreba za djelovanjem kako bi se omogućila prilagodba godišnjih financijskih obveza.
- (21) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1406/2002 Agencija bi u svojem godišnjem izvješću trebala izvijestiti o financijskom izvršenju višegodišnjeg financiranja Agencije.
- (22) Primjereno je osigurati kontinuitet financijske podrške pružene u okviru djelovanja Agencije u području odziva na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja, te uskladiti razdoblje primjene ove Uredbe s razdobljem primjene Uredbe (EU, Euratom) br. 1311/2013. Ova bi se Uredba stoga trebala primjenjivati od 1. siječnja 2014.,

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 2007/779/EZ, Euratom od 8. studenog 2007. o osnivanju Mehanizma Zajednice za civilnu zaštitu (SL L 314, 1.12.2007., str. 9.).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. (SL L 347, 20.12.2013., str. 884.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuju detaljne mjere za financijski doprinos Unije proračunu Europske agencije za pomorsku sigurnost („Agencija”) za provedbu zadaća koje su joj dodijeljene u području odziva na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja, na temelju članka 1. i 2. Uredbe (EZ) br. 1406/2002.

2. Aktivnosti Agencije u području odziva na onečišćenje ne oslobađaju obalne države od njihove odgovornosti da uspostave odgovarajuće mehanizme odziva na onečišćenje.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „ulje” znači nafta u svakom obliku, uključujući sirovo ulje, loživo ulje, uljni talog, uljni otpad i rafinirane proizvode, kako je utvrđeno Međunarodnom konvencijom o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenje uljem, 1990., Međunarodne pomorske organizacije (IMO);
- (b) „opasne i štetne tvari” znači sve tvari osim ulja koje, ako dođu u dodir s morskim okolišem, mogu predstavljati opasnost za ljudsko zdravlje, mogu naštetiti živim resursima i životu u moru, naštetiti vrijednosti okoliša ili ometati ostale legitimne načine korištenja mora, kako je utvrđeno Protokolom o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenja opasnim i štetnim tvarima, 2000., IMO-a;
- (c) „postrojenje za naftu i plin” znači stacionarno fiksno ili pokretno postrojenje ili skupina postrojenja međusobno trajno spojenih mostovima ili drugim konstrukcijama, koja se koriste za aktivnosti na moru vezane za naftu i plin ili su s tim aktivnostima povezana; „postrojenje za naftu i plin” uključuje pokretne odobalne jedinice za bušenje samo ako su postavljene na moru radi bušenja, proizvodnje ili ostalih aktivnosti na moru vezanih za naftu ili plin, kao i infrastrukturu i objekte koji se koriste za dopremanje nafte i plina na obalu i obalne terminale.

Članak 3.

Područje primjene

Financijski doprinos Unije iz članka 1. dodjeljuje se Agenciji s ciljem financiranja djelovanja u području odziva na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja kao što je navedeno u detaljnom planu utvrđenom u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (k) Uredbe (EZ) br. 1406/2002, osobito aktivnosti koje se odnose na:

- (a) operativnu pomoć i podršku dodatnim sredstvima, primjerice brodovima za borbu protiv onečišćenja u pripravnosti, satelitskim snimkama i opremom, aktivnostima odziva na onečišćenje, na zahtjev pogođenih država, u skladu s člankom 2. stavkom 3. točkom (d) i člankom 2. stavkom 5. Uredbe (EZ) br. 1406/2002 u slučaju slučajnog ili namjernog onečišćenja mora s brodova ili naftnih i plinskih postrojenja;
- (b) suradnju i koordinaciju te pružanje tehničke i znanstvene pomoći državama članicama i Komisiji u okviru relevantnih aktivnosti Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, IMO-a i mjerodavnih regionalnih organizacija;

- (c) informacije, osobito prikupljanje, analizu i širenje najboljih praksi, stručnog znanja, tehnika i inovacija u području odziva na onečišćenje s brodova te naftnih i plinskih postrojenja.

Članak 4.

Financiranje Unije

1. Unutar granica višegodišnjeg financijskog okvira, Agenciji se dodjeljuju sredstva potrebna za ispunjenje njezinih obveza u području odziva na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja na djelotvoran i troškovno učinkovit način.
2. Financijska omotnica za provedbu zadaća iz članka 3. za razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. iznosi, izraženo u sadašnjim cijenama, 160 500 000 EUR.
3. Godišnja odobrena sredstva utvrđuju Europski parlament i Vijeće u granicama višegodišnjeg financijskog okvira. S time u vezi jamči se potrebno financiranje operativne pomoći državama članicama na temelju članka 3. točke (a).

Članak 5.

Praćenje postojećih sposobnosti

1. Radi definiranja zahtjeva i radi poboljšanja učinkovitosti pružanja operativne pomoći od strane Agencije, primjerice u obliku plovila za borbu protiv onečišćenja koja upotpunjuju kapacitete država članica, Agencija vodi popis javnih te, prema potrebi, privatnih mehanizama odziva na onečišćenje i povezanih sposobnosti odziva u različitim regijama Unije.
2. Agencija vodi taj popis na temelju informacija koje pružaju države članice. Pri vođenju tog popisa Agenciji je cilj dobiti informacije o mehanizmima odziva na onečišćenje i povezanim sposobnostima odziva u trećim zemljama koje s Unijom dijele regionalni morski bazen.
3. Upravni odbor Agencije uzima u obzir taj popis i ostale odgovarajuće informacije koje su relevantne za ciljeve odziva na onečišćenje utvrđene člankom 1. Uredbe (EZ) br. 1406/2002, kao one sadržane u procjenama rizika i znanstvenim istraživanjima o učincima kemikalija korištenih kao raspršivači, prije donošenja odluka o aktivnostima odziva Agencije na onečišćenje u okviru godišnjih programa rada Agencije. U tom smislu Agencija posvećuje posebnu pozornost onim područjima koja su utvrđena kao najosjetljivija, ne dovodeći u pitanje bilo koje drugo potrebno područje.

Članak 6.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Komisija i Agencija osiguravaju da se pri provođenju djelovanja financiranih na temelju ove Uredbe štite financijski interesi Unije primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih radnji, provođenjem djelotvornih provjera, inspekcija te, ako su utvrđene nepravilnosti, osiguranjem povrata svih nepropisno plaćenih iznosa i izricanjem učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija u skladu s uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 ⁽¹⁾ i (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽²⁾ te Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenog 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁽³⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

2. Za djelovanja Unije koja se financiraju na temelju ove Uredbe pojam nepravilnosti iz članka 1. stavka 2. Uredbe (EZ, Euratom) br. 2988/95 znači svako kršenje odredbe prava Unije ili svaku povredu ugovorne obveze koja proizlazi iz učinjene ili propuštene radnje gospodarskog subjekta, koja ima ili bi mogla imati učinak da zbog neopravdane stavke rashoda dovede u pitanje opći proračun Unije ili proračune kojima ona upravlja.

3. Komisija i Agencija, svaka u okviru svojih nadležnosti, osiguravaju postizanje najbolje vrijednosti za novac pri financiranju djelovanja Unije na temelju ove Uredbe.

Članak 7.

Srednjoročna procjena

1. Najkasnije 31. prosinca 2017. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću na temelju informacija dobivenih od Agencije podnosi izvješće o provedbi ove Uredbe. U tom izvješću, sastavljenom ne dovodeći u pitanje ulogu Upravnog odbora Agencije, iznose se rezultati korištenja doprinosa Unije iz članka 4. u pogledu obveza i rashoda za razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2016.

2. Komisija u tom izvješću podnosi procjenu sposobnosti Agencije u ispunjavanju njezinih zadaća na djelotvoran i troškovno učinkovit način. Za razdoblje od 2018. do 2020., na temelju procjene i uzevši u obzir potrebu Agencije da provodi zadaće koje su joj dodijeljene, Komisija prema potrebi predlaže odgovarajuću prilagodbu višegodišnje financijske omotnice koja je Agenciji dodijeljena radi provedbe zadaća iz članka 3., za najviše 8 %. Moguća prilagodba ostaje unutar granica višegodišnjeg financijskog okvira i njome se ne dovode u pitanje godišnji postupci donošenja proračuna ili nadolazeća revizija višegodišnjeg financijskog okvira.

3. U tom se izvješću jasno navode, ako postoje, informacije o socio-ekonomskim, ekološkim i financijskim posljedicama pripravnosti Agencije na odziv na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja.

4. Nadalje, na temelju tog izvješća Komisija može, prema potrebi, predložiti izmjene ove Uredbe, osobito kako bi uzela u obzir znanstveni napredak u području borbe protiv onečišćenja mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja, uključujući u vezi s onečišćenjem izazvanim opasnim i štetnim tvarima, kao i relevantne promjene instrumenata kojima se osnivaju regionalne organizacije čije su aktivnosti u okviru aktivnosti Agencije u vezi s odzivom na onečišćenje, a kojima je Unija pristupila.

Članak 8.

Stupanje na snagu i datum početka primjene

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
S. GOZI

UREDBA (EU) br. 912/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 23. srpnja 2014.****o uspostavi okvira za upravljanje financijskom odgovornošću povezanom sa sudovima za rješavanje sporova između ulagatelja i države osnovanima međunarodnim sporazumima kojih je Europska unija stranka**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) Stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora, inozemna izravna ulaganja uključena su na popis pitanja koja spadaju u područje zajedničke trgovinske politike. U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (e) Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”), Unija ima isključivu nadležnost u vezi sa zajedničkom trgovinskom politikom te može biti stranka međunarodnih sporazuma kojima su obuhvaćene odredbe o inozemnim izravnim ulaganjima.
- (2) Sporazumi kojima se predviđa zaštita ulaganja mogu uključivati mehanizam rješavanja sporova između ulagatelja i države koji ulagatelju iz treće zemlje omogućuje podnošenje tužbe protiv države u kojoj je ostvario ulaganje. Rješavanje sporova između ulagatelja i države može za ishod imati dodjelu novčane naknade. Nadalje, u svakom takvom slučaju neizbježno će nastati znatni troškovi upravljanja arbitražom, kao i troškovi povezani s obranom u predmetu.
- (3) Međunarodna odgovornost za tretman koji podliježe rješavanju sporova uređena je na temelju podjele nadležnosti između Unije i država članica. U skladu s time Unija je u načelu dužna osigurati obranu u slučaju bilo kakvih zahtjeva kojima se ističe navodna povreda pravila uključenih u sporazum koja su u isključivoj nadležnosti Unije, neovisno o tome pruža li tretman o kojem je riječ sama Unija ili država članica.
- (4) Sporazumi Unije trebali bi inozemnim ulagateljima pružati jednako visoku, no ne i višu, razinu zaštite od one koju pravo Unije i opća načela koja su zajednička pravima država članica pružaju ulagateljima iz Unije. Sporazumi Unije trebali bi osigurati zaštitu i poštovanje zakonodavnih ovlasti Unije i njezinog prava na reguliranje.
- (5) Kada Unija, kao subjekt s pravnom osobnošću, ima međunarodnu odgovornost za tretman koji se pruža, od nje se prema međunarodnom pravu očekuje da plati bilo kakav iznos utvrđen u za nju nepovoljnom pravorijeku i snosi troškove bilo kakvog spora. Međutim, nepovoljan pravorijek može proizaći kako iz tretmana koji pruža sama Unija tako i iz tretmana koji pruža država članica. Stoga bi bilo nepravilno da se iznosi utvrđeni pravorijekom i troškovi arbitraže isplaćuju iz proračuna Unije ako je tretman pružala država članica, osim ako je predmetni tretman propisan pravom Unije. Zbog toga je prema pravu Unije potrebno, a na temelju kriterija uspostavljenih ovom Uredbom, raspodijeliti financijsku odgovornost između same Unije i države članice odgovorne za tretman koji se pruža.

⁽¹⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 16. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 23. srpnja 2014.

- (6) U svojoj rezoluciji od 6. travnja 2011. o budućoj europskoj politici u području međunarodnih ulaganja, Europski parlament je izričito pozvao na stvaranje mehanizma predviđenog u ovoj Uredbi. Nadalje, Vijeće je u svojim zaključcima od 25. listopada 2010. o sveobuhvatnoj politici u području međunarodnih ulaganja od Komisije zatražilo da prouči to pitanje.
- (7) Financijsku odgovornost trebalo bi dodijeliti subjektu odgovornom za tretman za koji je utvrđeno da nije usklađen s odgovarajućim odredbama sporazuma. Stoga bi sama Unija trebala snositi financijsku odgovornost kada predmetni tretman pruža institucija, tijelo, ured ili agencija Unije. Predmetna država članica trebala bi snositi financijsku odgovornost kada predmetni tretman pruža ta država članica. Međutim, kada država članica postupa na način propisan pravom Unije, primjerice pri prenošenju direktive koju je donijela Unija, financijsku bi odgovornost trebala snositi sama Unija, u mjeri u kojoj je predmetni tretman propisan pravom Unije. Tom bi se Uredbom također trebala predvidjeti mogućnost da se pojedinačni slučajevi mogu odnositi i na tretman koji pruža država članica i na tretman koji je propisan pravom Unije te obuhvatiti sva djelovanja koja poduzimaju države članice i Unija. U takvim slučajevima, države članice i Unija trebale bi snositi financijsku odgovornost za određeni tretman koji pružaju bilo države članice bilo Unija.
- (8) Unija bi uvijek trebala nastupati kao tuženik ako se spor odnosi isključivo na tretman koji pružaju institucije, tijela, uredi ili agencije Unije tako da Unija snosi moguću financijsku odgovornost koja proizlazi iz spora u skladu s gore navedenim kriterijima.
- (9) U slučaju kada bi država članica snosila moguću financijsku odgovornost koja proizlazi iz spora, pravično je i primjereno da ta država članica nastupi kao tuženik kako bi obranila tretman koji je ona pružila ulagatelju. Aranžmani utvrđeni u ovoj Uredbi imaju za cilj osigurati da proračun Unije i nefinancijska sredstva Unije ne budu, čak ni privremeno, opterećeni ni troškovima postupka ni bilo kakvim iznosom utvrđenim pravorijekom donesenim protiv predmetne države članice.
- (10) Države članice mogu bez obzira na to odabrati da Unija nastupa kao tuženik u takvoj vrsti sporova, primjerice zbog razloga tehničke stručnosti. Države članice bi stoga trebale moći odbiti nastupati kao tuženik ne dovodeći u pitanje svoju financijsku odgovornost.
- (11) Kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita interesa Unije, ključno je da, u iznimnim okolnostima, sama Unija nastupa kao tuženik u sporovima koji se odnose na tretman koji pruža država članica. Te su okolnosti ograničene na slučajeve kada se spor također odnosi na tretman koji pruža Unija, kada se čini da je tretman koji pruža država članica propisan pravom Unije i kada se sličan tretman osporava u povezanom zahtjevu protiv Unije u okviru Svjetske trgovinske organizacije (WTO), kada je uspostavljeno vijeće i kada se zahtjev odnosi na isto specifično pravno pitanje te kada je potrebno osigurati dosljednu argumentaciju u predmetu u okviru WTO-a.
- (12) Kada Unija nastupa kao tuženik u predmetima koji se tiču mjera države članice, Komisija bi trebala voditi njezinu obranu na način kojim se štite financijski interesi predmetne države članice.
- (13) Odluke o tome trebaju li Unija ili država članica nastupati kao tuženik trebalo bi donositi unutar okvira utvrđenog u ovoj Uredbi. Primjereno je da Komisija odmah obavijesti Europski parlament i Vijeće o načinu na koji se primjenjuje taj okvir.

- (14) Ovom bi Uredbom trebalo predvidjeti neke praktične aranžmane za provedbu arbitražnog postupka u sporovima koji se odnose na tretman koji pruža država članica. Ti bi aranžmani za cilj trebali imati najbolje moguće vođenje spora uz istodobno osiguravanje usklađenosti s obvezom lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) te obrane i zaštite interesa predmetne države članice.
- (15) Kada Unija nastupa kao tuženik, takvi aranžmani trebali bi osigurati vrlo blisku suradnju, uključujući žurno obavještanje o bilo kakvim važnim postupovnim koracima, dostavu relevantnih dokumenata, česte konzultacije i sudjelovanje u delegaciji u okviru postupka.
- (16) Kada država članica nastupa kao tuženik, primjereno je da ona, u skladu s obvezom lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. UEU-a, izvješćuje Komisiju o razvoju događanja u tom predmetu te posebno da osigura pravodobno obavješćivanje o bilo kakvim važnim postupovnim koracima, dostavu relevantnih dokumenata, česte konzultacije i sudjelovanje u delegaciji u okviru postupka. Također je primjereno Komisiji osigurati odgovarajuću mogućnost da utvrdi bilo koje pravno pitanje ili bilo koji drugi element od interesa za Uniju, a koji proizlazi iz spora.
- (17) Ne dovodeći u pitanje ishod arbitražnog postupka, država članica trebala bi moći u bilo kojem trenutku prihvatiti financijsku odgovornost u slučaju da bude potrebno isplatiti naknadu. U tom slučaju država članica i Komisija trebali bi moći sklopiti aranžmane za periodično plaćanje troškova i plaćanje bilo kakve naknade. Takvo prihvatanje se ne smatra priznanjem države članice da je zahtjev koji je predmet spora osnovan. Komisija bi u takvom slučaju trebala moći donijeti odluku kojom se od države članice zahtijeva da se pripremi za podmirivanje takvih troškova. U slučaju da odluka suda o troškovima bude u korist Unije kada je riječ o troškovima, Komisija bi trebala osigurati da se bilo kakvi unaprijed plaćeni troškovi odmah nadoknade predmetnoj državi članici.
- (18) U pojedinim slučajevima može biti primjereno postići nagodbu kako bi se izbjegla skupa i nepotrebna arbitraža. Potrebno je utvrditi postupak za postizanje takvih nagodbi. Takav bi postupak trebao omogućiti Komisiji da, postupajući u skladu s postupkom ispitivanja, nagodbom riješi predmet koji uključuje financijsku odgovornost Unije ako je to u interesu Unije. Ako se predmet također odnosi na tretman koji pruža država članica, primjereno je da Unija može riješiti spor nagodbom samo ako nagodba ne bi imala nikakvih financijskih ili proračunskih posljedica za predmetnu državu članicu. U takvim je slučajevima primjereno da Komisija i predmetna država članica blisko surađuju i savjetuju se. Država članica trebala bi imati slobodu riješiti predmet nagodbom u bilo kojem trenutku pod uvjetom da prihvati punu financijsku odgovornost i da svaka takva nagodba bude u skladu s pravom Unije.
- (19) Kada je pravorijek donesen protiv Unije, Unija bi iznos utvrđen pravorijekom trebala platiti bez odgode. Komisija bi trebala poduzeti mjere za plaćanje takvih iznosa osim u slučaju kada je država članica već prihvatila financijsku odgovornost.
- (20) Komisija bi se trebala blisko savjetovati s predmetnom državom članicom radi postizanja sporazuma o raspodjeli financijske odgovornosti. Ako Komisija utvrdi da je država članica odgovorna, a država članica se s time ne složila, Komisija bi trebala platiti iznos utvrđen pravorijekom, ali bi također trebala državi članici uputiti odluku kojom od nje zahtijeva uplatu predmetnih iznosa u proračun Unije uvećanih za odgovarajuće kamate. Kamate koje treba platiti trebale bi biti one koje su utvrđene na temelju članka 78. stavka 4. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾. Članak 263. UFEU-a primjenjuje se u slučajevima kada država članica smatra da odluka ne ispunjava kriterije utvrđene ovom Uredbom.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

- (21) Proračunom Unije trebalo bi se osigurati pokrivanje rashoda koji proizlaze iz sporazuma kojima su obuhvaćene odredbe o inozemnim izravnim ulaganjima kojih je Unija stranka i kojima se predviđa rješavanje sporova između ulagatelja i države. Ako države članice imaju financijsku odgovornost na temelju ove Uredbe, Unija bi trebala biti u mogućnosti ili najprije akumulirati doprinose predmetne države članice prije izvršenja odgovarajućih rashoda ili najprije izvršiti odgovarajuće rashode te potom primiti povrat od predmetne države članice. Uporaba obaju ovih mehanizama postupanja s proračunom trebala bi biti moguća ovisno o tome što je ostvarivo, a posebno s obzirom na rokove. Doprinosi ili povrat novca koje plaća predmetna država članica trebalo bi za oba ova mehanizma smatrati unutarnjim namjenskim prihodima proračuna Unije. Sredstva koja proizlaze iz ovih unutarnjih namjenskih prihoda trebala bi pokrivati ne samo odgovarajuće rashode, već bi trebala biti prihvatljiva za popunjavanje drugih dijelova proračuna Unije iz kojih su osigurana početna sredstva za izvršenje odgovarajućih rashoda na temelju drugog mehanizma.
- (22) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji.
- (23) Provedbene ovlasti koje se odnose na članak 9. stavke 2. i 3., članak 13. stavak 1., članak 14. stavak 8., članak 15. stavak 3. i članak 16. stavak 3. trebalo bi izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (24) Za donošenje odluka o nastupanju Unije kao tuženika u skladu s člankom 9. stavkom 2. trebalo bi koristiti savjetodavni postupak s obzirom na to da je potrebno da Unija preuzme obranu u takvim predmetima, ali to bi ipak trebalo podlijegati nadzoru država članica. Za donošenje odluka o rješavanju sporova nagodbom u skladu s člankom 15. stavkom 3. trebalo bi koristiti savjetodavni postupak s obzirom na to da će te odluke u krajnjem slučaju imati samo privremen utjecaj na proračun Unije jer će se od predmetne države članice zahtijevati da preuzme svu financijsku odgovornost koja proizlazi iz spora i zbog detaljnih kriterija za prihvatljivost takvih nagodbi utvrđenih u Uredbi,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Područje primjene

1. Ne dovodeći u pitanje podjelu nadležnosti utvrđenu UFEU-om, ova se Uredba primjenjuje na rješavanje sporova između ulagatelja i države koje se provodi na temelju sporazuma kojeg je Unija stranka ili kojeg su Unija i njezine države članice stranke, a koje pokreće tužitelj iz treće zemlje. Donošenje i primjena ove Uredbe posebice ne utječu na razgraničenje nadležnosti utvrđeno Ugovorima, uključujući u vezi s tretmanom koji pružaju države članice ili Unija, a koje tužitelj osporava u okviru rješavanja spora između ulagatelja i države koje se provodi na temelju sporazuma.

2. U informativne svrhe Komisija u *Službenom listu Europske unije* objavljuje i ažurira popis sporazuma koji spadaju u područje primjene ove Uredbe.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „sporazum” znači svaki međunarodni sporazum kojim su obuhvaćene odredbe o inozemnim izravnim ulaganjima kojeg je Unija stranka ili kojeg su Unija i njezine države članice stranke i kojim se predviđa rješavanje sporova između ulagatelja i države;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (b) „troškovi koji proizlaze iz arbitraže” znači pristojbe i troškovi arbitražnog suda i arbitražne institucije te troškovi zastupanja i troškovi koje arbitražni sud dodijeli tužitelju, kao što su troškovi prevođenja, troškovi pravne i ekonomske analize i drugi odgovarajući troškovi povezani s arbitražnim postupkom;
- (c) „spor” znači zahtjev koji je tužitelj podnio protiv Unije ili države članice na temelju sporazuma i o kojem pravorijek donosi arbitražni sud;
- (d) „rješavanje sporova između ulagatelja i države” znači mehanizam koji je predviđen sporazumom i putem kojeg tužitelj može podnijeti zahtjev protiv Unije ili države članice;
- (e) „država članica” znači jedna ili više država članica Europske unije;
- (f) „predmetna država članica” znači država članica koja pruža tretman koji navodno nije u skladu sa sporazumom;
- (g) „financijska odgovornost” znači obveza plaćanja novčanog iznosa koji je dodijelio arbitražni sud ili koji je dogovor kao dio nagodbe te uključuje troškove koji proizlaze iz arbitraže;
- (h) „nagodba” znači bilo kakav dogovor između Unije i/ili države članice, s jedne strane, i tužitelja, s druge strane, prema kojem se tužitelj u zamjenu za isplatu novčanog iznosa ili u zamjenu za djelovanje koje nije isplata novčanog iznosa suglasio da će odustati od svojih zahtjeva, uključujući slučaj kada je nagodba sadržana u pravorijeku arbitražnog suda;
- (i) „arbitražni sud” znači bilo koja osoba ili bilo koje tijelo koje je na temelju sporazuma imenovana odnosno određeno za donošenje pravorijeka o sporu između ulagatelja i države;
- (j) „tužitelj” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja na temelju sporazuma može podnijeti zahtjev za rješavanje spora između ulagatelja i države ili bilo koja fizička ili pravna osoba na koju su zakonito preneseni zahtjevi tužitelja prema sporazumu;
- (k) „pravo Unije” znači UFEU i UEU, kao i bilo koji pravni akti Unije iz članka 288. drugog, trećeg i četvrtog stavka UFEU-a i bilo koji međunarodni ugovor kojeg je Unija stranka ili kojeg su Unija i njezine države članice stranke; isključivo za potrebe ove Uredbe „pravo Unije” ne znači odredbe o zaštiti ulaganja iz sporazuma;
- (l) „propisano pravom Unije” znači tretman pri kojem je predmetna država članica mogla izbjeći navodno kršenje sporazuma isključivo nepoštovanjem obveze iz prava Unije, primjerice ako država članica nema diskrecijskih ovlasti ili ne raspolaže marginom prosudbe u pogledu rezultata koje treba ostvariti.

POGLAVLJE II.

RASPODJELA FINACIJSKE ODGOVORNOSTI

Članak 3.

Kriteriji raspodjele

1. Financijska odgovornost koja proizlazi iz spora u okviru određenog sporazuma raspodjeljuje se prema sljedećim kriterijima:

- (a) Unija snosi financijsku odgovornost koja proizlazi iz tretmana koji pružaju institucije, tijela, uredi ili agencije Unije;

- (b) predmetna država članica snosi financijsku odgovornost koja proizlazi iz tretmana koji pruža ta država članica;
- (c) iznimno od točke (b), Unija snosi financijsku odgovornost koja proizlazi iz tretmana koji pruža država članica kada je takav tretman propisan pravom Unije.

Neovisno o točki (c) prvog podstavka, kada se od predmetne države članice na temelju prava Unije zahtijeva djelovanje radi ispravljanja neusklađenosti ranijeg akta s pravom Unije, ta država članica snosi financijsku odgovornost osim ako je takav raniji akt bio propisan pravom Unije.

2. Kada je to predviđeno ovom Uredbom, Komisija donosi odluku o utvrđivanju financijske odgovornosti predmetne države članice u skladu s kriterijima utvrđenima u stavku 1. O takvoj odluci obavješćuju se Europski parlament i Vijeće.

3. Neovisno o stavku 1. ovog članka predmetna država članica snosi financijsku odgovornost ako:

(a) je prihvatila moguću financijsku odgovornost u skladu s člankom 12.; ili

(b) sklopi nagodbu u skladu s člankom 15.

4. Neovisno o stavku 1. ovog članka, Unija snosi financijsku odgovornost kada Unija nastupa kao tuženik u skladu s člankom 4.

POGLAVLJE III.

TIJEK SPOROVA

ODJELJAK 1.

Tijek sporova koji se odnose na tretman koji pruža Unija

Članak 4.

Tretman koji pruža Unija

1. Unija nastupa kao tuženik kada se spor odnosi na tretman koji pružaju institucije, tijela, uredi ili agencije Unije.
2. Kada Komisija od tužitelja zaprimi zahtjev za konzultacije ili obavijest kojom tužitelj priopćava svoju namjeru pokretanja arbitražnog postupka u skladu sa sporazumom, ona o tome odmah obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

ODJELJAK 2.

Tijek sporova koji se odnose na tretman koji pruža država članica

Članak 5.

Tretman koji pruža država članica

Odredbe ovog odjeljka primjenjuju se na sporove koji se, u cijelosti ili djelomično, odnose na tretman koji pruža država članica.

*Članak 6.***Suradnja i savjetovanja između Komisije i predmetne države članice**

1. U skladu s načelom lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. UEU-a, Komisija i predmetna država članica poduzimaju sve potrebne korake kako bi obranile i zaštitile interese Unije i predmetne države članice.
2. Komisija i predmetna država članica savjetuju se o upravljanju sporovima na temelju ove Uredbe, imajući na umu bilo kakve rokove utvrđene u ovoj Uredbi i predmetnom sporazumu te razmjenjuju informacije kada je to bitno za provedbu sporova.

*Članak 7.***Zahtjev za konzultacije**

1. Kada Komisija od tužitelja zaprimi zahtjev za konzultacije u skladu sa sporazumom, ona o tome odmah obavještuje predmetnu državu članicu. Kada je država članica obaviještena o zahtjevu za konzultacije ili je zaprimila zahtjev za konzultacije, ona o tome odmah obavještuje Komisiju.
2. Predstavnici predmetne države članice i Komisije dio su delegacije Unije na konzultacijama.
3. Predmetna država članica i Komisija odmah dostavljaju jedna drugoj informacije koje su relevantne za slučaj.
4. Komisija obavještuje Europski parlament i Vijeće o svakom takvom zahtjevu za konzultacije.

*Članak 8.***Obavijest o namjeri pokretanja arbitražnog postupka**

1. Kada Komisija zaprimi obavijest kojom tužitelj priopćava svoju namjeru pokretanja arbitražnog postupka u skladu sa sporazumom, ona o tome odmah obavještuje predmetnu državu članicu. Kada tužitelj priopći svoju namjeru pokretanja arbitražnog postupka protiv Unije ili države članice, Komisija u roku od 15 radnih dana od dana primitka obavijesti obavještuje Europski parlament i Vijeće o imenu ili nazivu tužitelja, odredbama sporazuma koje su navodno prekršene, uključenom gospodarskom sektoru, tretmanu kojim se navodno krši sporazum i iznosu naknade štete koji se potražuje.
2. Kada država članica zaprimi obavijest kojom tužitelj priopćava svoju namjeru pokretanja arbitražnog postupka, ona o tome odmah obavještuje Komisiju.
3. Komisija obavještuje Europski parlament i Vijeće o svakoj takvoj obavijesti o namjeri pokretanja arbitražnog postupka.

*Članak 9.***Status tuženika**

1. Predmetna država članica nastupa kao tuženik osim ako nastupi neka od sljedećih situacija:
 - (a) Komisija je slijedom savjetovanja u skladu s člankom 6. u roku od 45 dana od primitka obavijesti ili službene obavijesti iz članka 8., donijela odluku u skladu sa stavkom 2. ili stavkom 3. ovog članka; ili
 - (b) država članica je slijedom savjetovanja u skladu s člankom 6., u roku od 45 dana od primitka obavijesti ili službene obavijesti iz članka 8., Komisiji u pisanom obliku potvrdila da ne namjerava nastupiti kao tuženik.

Ako dođe do bilo koje od situacija iz točaka (a) ili (b), Unija nastupa kao tuženik.

2. Komisija može, na temelju cjelovite i uravnotežene analize činjenica te pravne argumentacije koje su stavljene na raspolaganje državama članicama u skladu s postupkom iz članka 22. stavka 2., odlučiti putem provedbenih akata da Unija treba nastupiti kao tuženik ako dođe do jedne ili više sljedećih okolnosti:

(a) Unija bi u skladu s kriterijima utvrđenima u članku 3. snosila svu ili barem dio moguće financijske odgovornosti koja proizlazi iz spora; ili

(b) spor se također odnosi na tretman koji pružaju institucije, tijela, uredi ili agencije Unije.

3. Komisija može, na temelju cjelovite i uravnotežene analize činjenica te pravne argumentacije koje su stavljane na raspolaganje državama članicama u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 3., odlučiti putem provedbenih akata da Unija treba nastupiti kao tuženik kada se sličan tretman osporava u povezanom zahtjevu protiv Unije u okviru WTO-a, kada je uspostavljeno vijeće i kada se zahtjev odnosi na isto specifično pravno pitanje te kada je potrebno osigurati dosljednu argumentaciju u slučaju u okviru WTO-a.

4. Kada djeluje na temelju ovog članka, Komisija osigurava da se obranom Unije štite financijski interesi predmetne države članice.

5. Čim zaprime obavijest ili službenu obavijest iz članka 8., Komisija i predmetna država članica započinju sa savjetovanjima u skladu s člankom 6. o upravljanju predmetom u skladu s ovim člankom. Komisija i predmetna država članica osiguravaju poštovanje bilo kakvih rokova utvrđenih u sporazumu.

6. Kada Unija nastupa kao tuženik, u skladu sa stavcima 2. i 5., Komisija se savjetuje s predmetnom državom članicom o svakom podnesku ili primjedbi prije njihove finalizacije i podnošenja. Predstavnici predmetne države članice, na zahtjev države članice i na njezin trošak, dio su delegacije Unije za bilo koju raspravu te Komisija na odgovarajući način vodi računa o interesu države članice.

7. Komisija odmah obavješćuje Europski parlament i Vijeće o bilo kakvom sporu na koji se primjenjuje ovaj članak i o načinu njegove primjene.

Članak 10.

Uloga države članice u arbitražnom postupku

1. Kada država članica nastupa kao tuženik, država članica u svim fazama spora, uključujući mogući poništaj, žalbu ili preispitivanje, u skladu s člankom 6.:

(a) Komisiji pravodobno dostavlja relevantne dokumente koji se odnose na postupak;

(b) Komisiju pravodobno obavješćuje o svim važnim postupovnim koracima i na zahtjev započinje savjetovanja s Komisijom s ciljem odgovarajućeg uzimanja u obzir bilo kakvog pravnog pitanja ili bilog kakvog drugog elementa od interesa za Uniju koji je iznesen u okviru spora i koji je Komisija istaknula u neobvezujućoj pisanoj analizi dostavljenoj predmetnoj državi članici; te

(c) predstavnicima Komisije dozvoljava, na zahtjev i trošak Komisije, da budu dio delegacije koja predstavlja državu članicu.

2. Komisija dostavlja državi članici relevantne dokumente koji se odnose na postupak kako bi osigurala najdjelotvorniju moguću obranu.
3. Čim pravorijek bude donesen, država članica obavješćuje Komisiju. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

Članak 11.

Uloga Unije u arbitražnom postupku

1. U skladu s člankom 6., tijekom arbitražnog postupka u kojem Unija nastupa kao tuženik u svim sporovima u kojima bi država članica bila odgovorna za snošenje cjelokupne moguće financijske odgovornosti ili njezinog dijela primjenjuju se sljedeće odredbe:
 - (a) Komisija poduzima sve potrebne mjere kako bi obranila i zaštitila interese predmetne države članice;
 - (b) predmetna država članica Komisiji pruža svu potrebnu pomoć;
 - (c) kako bi osigurala najdjelotvorniju moguću obranu, Komisija predmetnoj državi članici dostavlja relevantne dokumente koji se odnose na postupak, državu članicu obavješćuje o svim važnim postupovnim koracima i započinje savjetovanje s državom članicom kad god predmetna država članica od nje to zatraži;
 - (d) Komisija i predmetna država članica pripremaju obranu blisko surađujući jedna s drugom; i
 - (e) delegacija Unije u postupku sastoji se od Komisije i predstavnika predmetne države članice, osim ako predmetna država članica obavijesti Komisiju da ne namjerava biti dio delegacije Unije u postupku.
2. Komisija redovito obavješćuje Europski parlament i Vijeće o razvoju događaja u arbitražnom postupku iz stavka 1.

Članak 12.

Prihvaćanje moguće financijske odgovornosti od strane države članice kada je Unija tuženik

Kada Unija nastupa kao tuženik u svim sporovima u kojima bi država članica bila odgovorna za snošenje cjelokupne moguće financijske odgovornosti ili njezinog dijela, predmetna država članica može u svakom trenutku prihvatiti bilo kakvu moguću financijsku odgovornost koja proizlazi iz arbitraže. U tu svrhu predmetna država članica i Komisija mogu sklopiti aranžmane koji se između ostalog odnose na:

- (a) mehanizme za periodično plaćanje troškova koji proizlaze iz arbitraže;
- (b) mehanizme za plaćanje bilo kakvih iznosa utvrđenih pravorijekom donesenim protiv Unije.

POGLAVLJE IV.

NAGODBA U SPOROVIMA U KOJIMA JE UNIJA TUŽENIK

Članak 13.

Rješavanje nagodbom sporova koji se odnose na tretman koji pruža Unija

1. Ako Komisija smatra da bi rješavanje spora koji se odnosi na tretman koji pruža isključivo Unija bilo u interesu Unije, ona može donijeti provedbeni akt radi odobravanja nagodbe. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 3.

2. Ako bi nagodba osim plaćanja novčanog iznosa mogla obuhvaćati druga djelovanja, primjenjuju se odgovarajući postupci za takva djelovanja.

Članak 14.

Rješavanje nagodbom sporova koji se odnose na tretman koji u cijelosti ili djelomično pruža država članica – u slučaju kada se Unija želi nagoditi

1. Kada je Unija tuženik u sporu koji se odnosi na tretman koji u cijelosti ili djelomično pruža država članica, a Komisija smatra da bi rješavanje spora nagodbom bilo u financijskom interesu Unije, Komisija se najprije savjetuje s predmetnom državom članicom, u skladu s člankom 6. Država članica također može pokrenuti takva savjetovanja s Komisijom.

2. Ako se Komisija i predmetna država članica dogovore riješiti spor nagodbom, predmetna država članica nastoji s Komisijom ostvariti aranžman kojim se određuju elementi potrebni za dogovaranje i provedbu nagodbe.

3. Kada je Unija tuženik u sporu u kojem bi država članica mogla imati financijsku odgovornost, a u kojem ne postoji financijska odgovornost Unije, samo predmetna država članica može riješiti spor nagodbom, u skladu s člankom 15.

4. Kada je Unija tuženik, u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (b), Komisija može, slijedom savjetovanja u skladu s člankom 6. stavkom 1., odlučiti riješiti spor nagodbom ako je nagodba u financijskom interesu Unije. U tom slučaju Komisija pruža cjelovitu i uravnoteženu analizu činjenica te pravnu argumentaciju koje prikazuju financijske interese Unije.

5. Kada je Unija tuženik u sporu u skladu s člankom 9. stavkom 2. u kojem postoji samo financijska odgovornost Unije i u kojem ne postoji nikakva financijska odgovornost države članice, Komisija može odlučiti riješiti spor nagodbom.

6. Kada je Unija tuženik u sporu u skladu s člankom 9. stavkom 2. u kojem postoji financijska odgovornost Unije i države članice, Komisija ne može riješiti spor nagodbom bez suglasnosti predmetne države članice. Predmetna država članica može podnijeti cjelovitu analizu utjecaja predložene nagodbe na njezine financijske interese. Kada država članica ne pristane na rješavanje spora nagodbom, Komisija se bez obzira na to može odlučiti na nagodbu uz uvjet da takva nagodba nema nikakve financijske ili proračunske posljedice za predmetnu državu članicu na temelju cjelovite i uravnotežene analize činjenica te pravne argumentacije, vodeći računa o analizi države članice i prikazujući financijske interese Unije i predmetne države članice. U tom se slučaju ne primjenjuje članak 19.

7. Uvjeti nagodbe iz stavaka 4., 5. i 6. ne smiju obuhvaćati druga djelovanja predmetne države članice, osim plaćanja novčanog iznosa.

8. Svaka nagodba u okviru ovog članka podliježe odobravanju putem provedbenih akata. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 3.

Članak 15.

Rješavanje nagodbom sporova koji se odnose na tretman koji pruža isključivo država članica – u slučaju kada se država članica želi nagoditi

1. Kada je Unija tuženik u sporu koji se odnosi isključivo na tretman koji pruža država članica, predmetna država članica može predložiti rješavanje spora nagodbom ako:

(a) predmetna država članica prihvaća bilo kakvu moguću financijsku odgovornost koja proizlazi iz nagodbe;

(b) se bilo kakav dogovor o nagodbi može provesti samo protiv predmetne države članice; i

(c) su uvjeti nagodbe u skladu s pravom Unije.

2. Komisija i predmetna država članica započinju savjetovanja kako bi procijenile namjeru države članice da riješi spor nagodbom.

3. Predmetna država članica obavješćuje Komisiju o nacrtu dogovora o nagodbi. Smatra se da je Komisija prihvatila nacrt dogovora o nagodbi osim ako ona, u roku od 90 dana od obavijesti o nacrtu nagodbe koju je dostavila država članica, putem provedbenog akta donesenog u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 22. stavka 2., ne odluči drukčije zbog toga što nacrt nagodbe ne ispunjava sve uvjete navedene u stavku 1. ovog članka. Nakon prihvaćanja nacrta nagodbe, Komisija poduzima sve potrebne korake kako bi dogovor o nagodbi proizvodio učinke.

Članak 16.

Rješavanje nagodbom sporova koji se odnose na tretman koji djelomično pruža država članica – u slučaju kada se država članica želi nagoditi

1. Kada je Unija tuženik u sporu koji se odnosi na tretman koji djelomično pruža država članica, a država članica smatra da bi rješavanje spora nagodbom bilo u njezinom financijskom interesu, ona se najprije savjetuje s Komisijom u skladu s člankom 6.

2. Ako se Komisija i predmetna država članica dogovore riješiti spor nagodbom, predmetna država članica nastoji s Komisijom ostvariti aranžman kojim se određuju elementi potrebni za dogovaranje i provedbu nagodbe.

3. Ako Komisija ne pristane riješiti spor nagodbom, ona može donijeti odluku o odbijanju nagodbe, na temelju cjelovite i uravnotežene analize činjenica te pravne argumentacije koje su dostavljene državi članici, putem provedbenog akta. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 3.

POGLAVLJE V.

PLAĆANJE IZNOSA UTVRĐENIH KONAČNIM PRAVORIJEKIMA ILI NAGODBAMA

Članak 17.

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje kada Unija nastupa kao tuženik u sporu.

Članak 18.

Postupak plaćanja iznosa utvrđenih pravorijecima ili nagodbama

1. Tužitelj u čiju je korist donesen konačni pravorijek na temelju sporazuma može Komisiji podnijeti zahtjev za plaćanje iznosa utvrđenog tim pravorijekom. Komisija isplaćuje svaki takav iznos, osim ako je predmetna država članica prihvatila financijsku odgovornost u skladu s člankom 12. u kojem slučaju iznos isplaćuje država članica.

2. Kada nagodba sklopljena u skladu s člankom 13. ili 14. nije zabilježena u pravorijeku, tužitelj može Komisiji podnijeti zahtjev za plaćanje iznosa utvrđenog nagodbom. Komisija svaki takav iznos utvrđen nagodbom isplaćuje u relevantnim rokovima koji su utvrđeni u sporazumu o nagodbi.

Članak 19.**Postupak u slučaju kada ne postoji sporazum o financijskoj odgovornosti**

1. Kada Unija nastupa kao tuženik u skladu s člankom 9., a Komisija na temelju kriterija utvrđenih u članku 3. stavku 1. smatra da predmetna država članica treba, djelomično ili u cijelosti, platiti iznos utvrđen pravorijekom ili nagodbom ili troškove koji proizlaze iz arbitraže o kojoj je riječ, primjenjuje se postupak naveden u stavcima od 2. do 5. ovog članka.
2. Komisija i predmetna država članica odmah započinju sa savjetovanjima kako bi postigle sporazum o financijskoj odgovornosti predmetne države članice i Unije, ovisno o slučaju.
3. U roku od tri mjeseca od primitka od strane Komisije zahtjeva za plaćanje iznosa utvrđenih pravorijekom ili nagodbom ili troškova koji proizlaze iz arbitraže, Komisija donosi odluku upućenu predmetnoj državi članici kojom utvrđuje iznos koji ta država članica treba platiti. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o takvoj odluci i njezinoj financijskoj argumentaciji.
4. Osim ako predmetna država članica u roku od dva mjeseca od stupanja na snagu odluke iz stavka 3. ne izjavi prigovor na iznos koji je utvrdila Komisija, predmetna država članica, u roku od šest mjeseci nakon odluke Komisije, proračunu Unije nadoknađuje iznose utvrđene pravorijekom ili nagodbom ili troškove koji proizlaze iz arbitraže. Predmetna država članica odgovara za plaćanje bilo kakve dospjele kamate obračunate po stopi koja se primjenjuje na druga novčana sredstva koja se duguju proračunu Unije.
5. Ako predmetna država članica izjavi prigovor i ako Komisija odbije navedeni prigovor, Komisija donosi odluku u roku od šest mjeseci od primitka prigovora države članice kojom zahtijeva od predmetne države članice povrat iznosa koji je isplatila Komisija, uvećanih za kamate obračunate po stopi koja se primjenjuje na druga novčana sredstva koja se duguju proračunu Unije.
6. Odluke Komisije u skladu sa stavcima 3. i 5. objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 20.**Predumljivanje troškova koji proizlaze iz arbitraže**

1. Komisija može donijeti odluku kojom od predmetne države članice zahtijeva da u proračun Unije predumji financijske doprinose za predvidive ili nastale troškove koji proizlaze iz arbitraže. Takva odluka o financijskim doprinosima mora biti razmjerna i uzimati u obzir kriterije navedene u članku 3.
2. Ako je arbitražni sud troškove koji proizlaze iz arbitraže dodijelio Uniji, a predmetna je država članica izvršila periodično plaćanje troškova koji proizlaze iz arbitraže, Komisija osigurava njihov prijenos na državu članicu koja ih je predumjila, uvećane za kamate obračunate po stopi koja se primjenjuje na druga novčana sredstva koja se duguju proračunu Unije.

Članak 21.**Plaćanje države članice**

Povrat novca ili uplata u proračun Unije koje država članica izvršava za plaćanje iznosa utvrđenih pravorijekom, iznosa utvrđenih nagodbom ili troškova koji proizlaze iz arbitraže, uključujući one iz članka 20. stavka 1. ove Uredbe, smatra se unutarnjim namjenskim prihodom u smislu članka 21. stavka 4. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. On se može upotrijebiti za pokrivanje rashoda koji proizlaze iz sporazuma sklopljenih na temelju članka 218. UFEU-a kojima se predviđa rješavanje sporova između ulagatelja i države ili za dopunu dodijeljenih sredstava kojima su prvotno plaćeni iznosi utvrđeni pravorijekom, iznosi utvrđeni nagodbom ili troškovi arbitraže.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za investicijske sporazume koji je osnovan Uredbom (EU) br. 1219/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 23.

Izvješće i preispitivanje

1. Komisija redovito podnosi detaljno izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o funkcioniranju ove Uredbe. To izvješće sadrži sve relevantne informacije, uključujući popis zahtjeva podnesenih protiv Unije ili država članica, povezanih postupaka i pravorijeka te financijski utjecaj na proračun Unije. Prvo se izvješće podnosi do 18. rujna 2019. Sljedeća se izvješća nakon toga podnose svake tri godine.
2. Komisija godišnje Europskom parlamentu i Vijeću podnosi popis zahtjeva za konzultacije koje su podnijeli tužitelji, podnesenih zahtjeva i arbitražnih pravorijeka.
3. Komisija također može zajedno s izvješćem navedenim u stavku 1. i na temelju saznanja Komisije podnijeti prijedlog izmjene ove Uredbe Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 24.

Sporovi u okviru sporazuma sklopljenih prije stupanja na snagu ove Uredbe

U odnosu na sporove u okviru sporazuma koji su obuhvaćeni člankom 1. i koji su sklopljeni prije 17. rujna 2014., ova se Uredba primjenjuje samo na sporove u kojima je zahtjev za pokretanje arbitraže podnesen nakon 17. rujna 2014., a predmetni tretman je pružen nakon 17. rujna 2014.

Članak 25.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

S. GOZI

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1219/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o uspostavi prijelaznih aranžmana za bilateralne sporazume o ulaganjima između država članica i trećih zemalja (SL L 351, 20.12.2012., str. 40.).

Zajednička izjava Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije

Donošenje i primjena ove Uredbe ne dovode u pitanje podjelu nadležnosti utvrđenu Ugovorima i ne smiju se tumačiti kao izvršavanje podijeljene nadležnosti od strane Unije u područjima u kojima se nadležnost Unije nije izvršavala.

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2014/89/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 23. srpnja 2014.

o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 43. stavak 2., članak 100. stavak 2., članak 192. stavak 1. i članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Zbog velike i sve intenzivnije potražnje za morskim prostorom za različite potrebe, na primjer za pogone za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, istraživanje i iskorištavanje nafte i plina, pomorske i ribarske aktivnosti, očuvanje ekosustava i biološke raznolikosti, vađenje sirovina, turizam, objekte za akvakulturu te podvodnu kulturnu baštinu, kao i zbog višestrukih pritisaka na obalne resurse potreban je integrirani pristup planiranju i upravljanju.
- (2) Takav pristup upravljanju oceanima i gospodarenju morem razvijen je u okviru integrirane pomorske politike Europske unije („IPP”), uključujući, kao okolišni temelj, Direktivu 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. Cilj IPP-a je potpora održivom razvoju mora i oceana te razvoj usklađenog, koherentnog i transparentnog odlučivanja u vezi sa sektorskim politikama Unije koje utječu na oceane, mora, otoke, obalne i najudaljenije regije te pomorske sektore, uključujući i strategijama za morske bazene ili makroregionalnim strategijama, istodobno ostvarujući dobro stanje okoliša kako je navedeno u Direktivi 2008/56/EZ.
- (3) U IPP-u se prostorno planiranje morskog područja smatra međusektorskim instrumentom politike koji javnim tijelima i dionicima omogućuje usklađen, integriran i prekogranični pristup. Primjena pristupa zasnovanog na ekosustavima pridonijet će promicanju održivog razvoja i rasta pomorskih i priobalnih gospodarstava te održivom korištenju morskih i obalnih resursa.

⁽¹⁾ SL C 341, 21.11.2013., str. 67.

⁽²⁾ SL C 356, 5.12.2013., str. 124.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 23. srpnja 2014.

⁽⁴⁾ Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji) (SL L 164, 25.6.2008., str. 19.).

- (4) Prostornim planiranjem morskog područja podupire se i olakšava provedba strategije Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv rast („strategija Europa 2020”), koju je Europsko vijeće podržalo u svojim zaključcima od 17. lipnja 2010. i kojom se želi postići visoka stopa zaposlenosti, produktivnosti i socijalne kohezije, što podrazumijeva i promicanje konkurentnijeg, resursno učinkovitog i ekološki orijentiranoga gospodarstva. Obalni i pomorski sektori imaju velik potencijal za održiv rast i ključni su za provedbu strategije Europa 2020.
- (5) U svojoj Komunikaciji pod nazivom „Plavi rast: mogućnosti za održivi rast u morskom i pomorskom sektoru” Komisija je navela niz postojećih inicijativa Unije čiji je cilj provedba strategije Europa 2020., kao i niz aktivnosti na koje bi se inicijative za plavi rast mogle usredotočiti u budućnosti i koje bi se moglo na odgovarajući način poduprijeti većim povjerenjem i sigurnošću za investitore, koje omogućuje prostorno planiranje morskog područja.
- (6) Uredbom (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ podupire se i olakšava provedba prostornog planiranja morskog područja i integrirano upravljanje obalnim područjem. Europski strukturni i investicijski fondovi, uključujući Europski fond za pomorstvo i ribarstvo ⁽²⁾, omogućit će pružanje potpore provedbi ove Direktive u razdoblju od 2014. do 2020.
- (7) U preambuli Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982. („UNCLOS”) navedeno je da su pitanja morskog prostora međusobno usko povezana i da ih treba razmatrati kao cjelinu. Planiranje morskog prostora logički je nastavak i strukturiranje obveza i korištenja prava dodijeljenih UNCLOS-om te praktično sredstvo koje državama članicama pomaže u ispunjavanju obveza.
- (8) Kako bi se promicalo održivo usporedno postojanje različitih načina korištenja i prema potrebi primjerena raspodjela morskog prostora za odgovarajuće korištenje, trebalo bi uspostaviti okvir koji obuhvaća barem uspostavu i provedbu prostornog planiranja morskog područja od strane država članica, čiji su rezultat planovi.
- (9) Prostorno planiranje morskog područja pridonosit će učinkovitom upravljanju pomorskim aktivnostima i održivom korištenju morskih i obalnih resursa stvaranjem okvira za dosljedno, transparentno, održivo i na dokazima utemeljeno odlučivanje. Kako bi se ostvarili ciljevi ove Direktive, njome bi se trebale utvrditi obveze uspostave procesa planiranja morskog područja, čiji će rezultat biti jedan prostorni plan morskog područja ili više njih; u tom bi se procesu planiranja trebale uzeti u obzir interakcije kopna i mora te bi se trebala promicati suradnja među državama članicama. Ne dovodeći u pitanje postojeću pravnu stečevinu Unije u područjima energetike, prometa, ribarstva i okoliša, ovom se Direktivom ne bi trebale nametati nikakve nove obveze, posebno u pogledu konkretnog odabira načina na koji će države članice voditi sektorske politike u tim područjima, nego bi njezin cilj više trebao biti doprinos tim politikama kroz proces planiranja.
- (10) Kako bi se osigurala dosljednost i pravna jasnoća, zemljopisno područje primjene prostornog planiranja morskog područja trebalo bi definirati u skladu s postojećim zakonodavnim instrumentima Unije i međunarodnim pomorskim pravom, posebno UNCLOS-om. Nadležnosti država članica u pogledu morskih granica i jurisdikcije ne mijenjaju se ovom Direktivom.
- (11) Iako je primjereno da Unija utvrđuje okvir za prostorno planiranje morskog područja, države članice i dalje su unutar svojih morskih voda odgovorne i nadležne za osmišljavanje i utvrđivanje formata i sadržaja takvih planova, uključujući institucionalne aranžmane i prema potrebi raspodjelu morskog prostora za razne aktivnosti i načine korištenja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2011. o uspostavi Programa za potporu daljnjem razvoju integrirane pomorske politike (SL L 321, 5.12.2011., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 149, 20.5.2014., str. 1.).

- (12) Kako bi se poštovala proporcionalnost i supsidijarnost i što više smanjilo dodatno administrativno opterećenje, prenošenje i provedba ove Direktive trebali bi se u najvećoj mogućoj mjeri temeljiti na postojećim nacionalnim, regionalnim i lokalnim propisima i mehanizmima, uključujući one utvrđene u Preporuci 2002/413/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili Odluci Vijeća 2010/631/EU ⁽²⁾.
- (13) U morskim vodama ekosustavi i morski resursi izloženi su značajnim pritiscima. Ljudske djelatnosti, ali i učinci klimatskih promjena, elementarne nepogode i dinamika obale kao što su erozija i akrecija, mogu imati ozbiljan utjecaj na gospodarski rast i razvoj priobalja te na morske ekosustave i dovesti do pogoršanja stanja okoliša, gubitka biološke raznolikosti i degradacije usluga ekosustava. Pri donošenju prostornih planovaorskog područja odgovarajuću pozornost trebalo bi posvetiti tim raznim pritiscima. Osim toga, ako se zdravi morski ekosustavi i mnoštvo s njima povezanih usluga integriraju u odluke o planiranju, mogu se ostvariti značajne koristi u pogledu proizvodnje hrane, rekreacije i turizma, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima, kontrole dinamike obale te sprečavanja katastrofa.
- (14) Radi promicanja održivog rasta pomorskih gospodarstava, održivog razvoja morskih područja i održivog korištenja morskih resursa u prostornom planiranjuorskog područja trebalo bi primjenjivati pristup utemeljen na ekosustavima iz članka 1. stavka 3. Direktive 2008/56/EZ kako bi se nastojalo osigurati da se ukupni pritisak svih djelatnosti zadrži na razinama koje su u skladu s postizanjem dobrog stanja okoliša i da se ne ugrozi sposobnost odgovora morskih ekosustava na promjene koje uzrokuje čovjek, istodobno pridonoseći tome da sadašnje i buduće generacije koriste morska dobra i usluge na održiv način. Uz to, pristup utemeljen na ekosustavima trebalo bi primjenjivati na način koji je prilagođen konkretnim ekosustavima i drugim posebnostima različitih morskih područja te koji uzima u obzir rad koji je u tijeku na regionalnim konvencijama o moru, oslanjajući se na postojeće znanje i iskustvo. Tim će se pristupom također omogućiti prilagodljivo upravljanje kojim se s porastom iskustva i znanja osigurava poboljšanje i daljnji razvoj, uzimajući u obzir dostupnost podataka i informacija na razini morskih bazena s ciljem provedbe tog pristupa. Države članice trebale bi uzeti u obzir načelo opreznosti i načelo preventivnog djelovanja, kako je utvrđeno člankom 191. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- (15) Prostorno planiranjeorskog područja pridonijet će, između ostalog, ostvarivanju ciljeva Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, Uredbe Vijeća (EZ) br. 2371/2002 ⁽⁴⁾, Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, Direktive Vijeća 92/43/EEZ ⁽⁶⁾, Odluke br. 884/2004/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾, Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾, Direktive 2008/56/EZ, imajući u vidu Komunikaciju Komisije od 3. svibnja 2011. pod nazivom „Naše životno osiguranje, naš prirodni kapital: strategija EU-a za biološku raznolikost do 2020.“, Komunikaciju Komisije od 20. rujna 2011. pod nazivom „Plan za resursno učinkovitu Europu“, Komunikaciju Komisije od 16. travnja 2013. pod nazivom „Strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama“ i Komunikaciju Komisije od 21. siječnja 2009. pod nazivom „Strateški ciljevi i preporuke za politiku pomorskog prometa EU-a do 2018“. te prema potrebi ostvarivanju ciljeva regionalne politike Unije, uključujući strategije za morske bazene i makroregionalne strategije.

⁽¹⁾ Preporuka 2002/413/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2002. o provedbi integriranog upravljanja obalnim područjem u Europi (SL L 148, 6.6.2002., str. 24.).

⁽²⁾ Odluka Vijeća 2010/631/EU od 13. rujna 2010. o sklapanju, u ime Europske unije, Protokola o integriranom upravljanju obalnim područjima Sredozemlja uz Konvenciju o zaštitiorskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja (SL L 279, 23.10.2010., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ (SL L 140, 5.6.2009., str. 16.).

⁽⁴⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 2371/2002 od 20. prosinca 2002. o očuvanju i održivom iskorištavanju ribolovnih resursa u okviru Zajedničke ribarstvene politike (SL L 358, 31.12.2002., str. 59.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

⁽⁶⁾ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

⁽⁷⁾ Odluka br. 884/2004/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o izmjeni Odluke br. 1692/96/EZ o smjernicama Zajednice za razvoj transeuropske prometne mreže (SL L 167, 30.4.2004., str. 1.).

⁽⁸⁾ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

- (16) Pomorske i obalne aktivnosti često su usko povezane. Radi promicanja održivog korištenja morskog prostora pri prostornom planiranju morskog područja trebalo bi uzeti u obzir interakcije kopna i mora. Zbog toga prostorno planiranje morskog područja može imati vrlo korisnu ulogu u utvrđivanju smjernica koje se odnose na održivo i integrirano upravljanje ljudskim djelatnostima na moru, očuvanje životnog okružja, osjetljivost obalnih ekosustava, eroziju te socijalne i gospodarske čimbenike. Cilj prostornog planiranja morskog područja trebao bi biti integriranje morske dimenzije nekih načina korištenja obale ili aktivnosti na njoj i njihovih učinaka te bi se njime konačno trebala omogućiti integrirana i strateška vizija.
- (17) Ovom okvirnom Direktivom ne zadire se u nadležnost država članica za prostorno planiranje na kopnu, uključujući sve sustave kopnenog prostornog planiranja koji se primjenjuju u planiranju načina korištenja kopnenih i obalnih područja. Ako države članice primjenjuju kopneno prostorno planiranje na obalne vode ili njihove dijelove, ova Direktiva ne bi se trebala primjenjivati na te vode.
- (18) Prostorno planiranje morskog područja trebalo bi obuhvaćati cijeli ciklus identifikacije problema i mogućnosti, prikupljanja informacija, planiranja, donošenja odluka, provedbe, izmjene ili ažuriranja i praćenja provedbe te bi u okviru tog planiranja trebalo posvetiti dužnu pozornost interakciji kopna i mora i najboljem raspoloživom znanju. Na najbolji mogući način trebalo bi iskoristiti mehanizme iz postojećeg ili budućeg zakonodavstva, uključujući Odluku Komisije 2010/477/EU ⁽¹⁾ i inicijativu Komisije pod nazivom Znanje o moru 2020.
- (19) Glavna svrha prostornog planiranja morskog područja jest promicanje održivog razvoja i određivanje iskoristivosti morskog prostora za različite načine korištenja mora te upravljanje korištenjem prostora i konfliktima u morskim područjima. Cilj prostornog planiranja morskog područja također je identificiranje i poticanje korištenja u više-struke svrhe u skladu s relevantnim nacionalnim politikama i zakonodavstvom. Kako bi se to postiglo, države članice trebaju osigurati barem da rezultat jednog procesa planiranja ili više njih bude sveobuhvatno planiranje u okviru kojeg će se utvrditi različiti načini korištenja morskog prostora i vodeći računa o dugoročnim promjenama izazvanima klimatskim promjenama.
- (20) Države članice trebale bi se savjetovati i svoje planove usklađivati s relevantnim državama članicama te surađivati s vlastima treće zemlje u kojoj se nalazi dotična morska regija, u skladu s pravima i obvezama tih država članica i dotičnih trećih zemalja prema pravu Unije i međunarodnom pravu. Učinkovita prekogranična suradnja među državama članicama i sa susjednim trećim zemljama zahtijeva da se u svakoj državi članici odrede nadležna tijela. Stoga države članice trebaju odrediti nadležno tijelo ili tijela odgovorna za provedbu ove Direktive. S obzirom na razlike među raznim morskim regijama ili podregijama i obalnim područjima, nije primjereno u ovoj Direktivi detaljno propisati oblik koji bi ti mehanizmi suradnje trebali imati.
- (21) Upravljanje morskim područjima složeno je i obuhvaća različite razine vlasti te razne gospodarske subjekte i druge dionike. Kako bi se učinkovito promicao održivi razvoj, ključno je savjetovanje s dionicima, vlastima i javnosti u odgovarajućoj fazi pripreme prostornih planova morskog područja iz ove Direktive, u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije. Dobar primjer za odredbe o javnom savjetovanju može se naći u članku 2. stavku 2. Direktive 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2010/477/EU od 1. rujna 2010. o kriterijima i metodološkim standardima za dobro stanje morskog okoliša (SL L 232, 2.9.2010., str. 14.).

⁽²⁾ Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš i o izmjeni direktiva Vijeća 85/337/EEZ i 96/61/EZ s obzirom na sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu (SL L 156, 25.6.2003., str. 17.).

- (22) Zahvaljujući prostornim planovima morskog područja države članice mogu smanjiti administrativno opterećenje i troškove svojeg djelovanja u svrhu provedbe ostalog relevantnog zakonodavstva Unije. Rokovi za prostorne planove morskog područja stoga bi, kad je to moguće, trebali biti usklađeni s rokovima iz drugog relevantnog zakonodavstva, posebno: Direktive 2009/28/EZ, kojom se zahtijeva da udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj konačnoj potrošnji energije do 2020. bude barem 20 % i u kojoj se koordinacija postupaka odobravanja, certificiranja i planiranja, uključujući prostorno planiranje, prepoznaje kao važan doprinos ostvarivanju ciljeva Unije u području proizvodnje energije iz obnovljivih izvora; Direktive 2008/56/EZ i dijela A točke 6. Priloga Odluci 2010/477/EU, kojima se od država članica zahtijeva da poduzmu potrebne mjere za postizanje ili održavanje dobrog stanja okoliša u morskom okolišu do 2020. i u kojima se prostorno planiranje morskog područja navodi kao sredstvo za potporu pristupu upravljanju ljudskim djelatnostima utemeljenom na ekosustavima kako bi se postiglo dobro stanje okoliša; Odluke br. 884/2004/EZ kojom se zahtijeva uspostava transeuropske prometne mreže do 2020. integriranjem europskih mreža kopnene, morske i zračne prometne infrastrukture.
- (23) Direktivom 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ uspostavlja se procjena utjecaja na okoliš kao važan instrument za uključivanje pitanja okoliša u izradu i usvajanje planova i programa. Ako bi prostorni planovi morskog područja mogli imati značajne učinke na okoliš, podliježu Direktivi 2001/42/EZ. Kada prostorni planovi morskog područja obuhvaćaju lokalitete iz mreže Natura 2000., takva procjena utjecaja na okoliš može se kombinirati sa zahtjevima iz članka 6. Direktive 92/43/EEZ kako bi se izbjeglo udvostručivanje.
- (24) Kako bi se osiguralo da se prostorni planovi morskog područja temelje na pouzdanim podacima i kako bi se izbjeglo dodatno administrativno opterećenje, od ključne je važnosti da se države članice koriste najdostupnijim podacima i informacijama poticanjem odgovarajućih dionika na razmjenu informacija te upotrebom postojećih instrumenata i alata za prikupljanje podataka, kao što su oni razvijeni u kontekstu inicijative Znanje o moru 2020. i Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (25) Države članice trebale bi Komisiji dostavljati kopije svojih prostornih planova morskog područja i sve ažurirane podatke kako bi joj omogućili praćenja provedbe ove Direktive. Komisija će informacije koje joj dostave države članice i postojeće informacije dostupne na temelju zakonodavstva Unije upotrijebiti za obavješćivanje Europskog parlamenta i Vijeća o napretku u provedbi ove Direktive.
- (26) Pravovremeno prenošenje ove Direktive od ključne je važnosti jer je Unija donijela niz inicijativa za politike koje treba provesti do 2020. te koje se ovom Direktivom nastoje podržati i dopuniti.
- (27) Ako bi neka država članica koja nema izlaz na more morala prenijeti i provoditi ovu Direktivu, to bi za nju predstavljalo nerazmjernu i nepotrebnu obvezu. Zbog toga bi te države članice trebalo izuzeti iz obveze prenošenja i provedbe ove Direktive,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Direktivom uspostavlja okvir za prostorno planiranje morskog područja u svrhu promicanja održivog rasta pomorskih gospodarstava, održivog razvoja morskih područja i održivog korištenja morskih resursa.

⁽¹⁾ Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30.).

⁽²⁾ Direktiva 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) (SL L 108, 25.4.2007., str. 1.).

2. U okviru integrirane pomorske politike Unije, taj okvir državama članicama omogućuje uspostavu i provedbu prostornog planiranja morskog područja radi davanja doprinosa ciljevima utvrđenima u članku 5., uzimajući u obzir interakciju kopna i mora te pojačanu prekograničnu suradnju u skladu s odgovarajućim odredbama UNCLOS-a.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova Direktiva primjenjuje se na morske vode država članica ne dovodeći u pitanje ostalo zakonodavstvo Unije. Ona se ne primjenjuje na obalne vode ili njihove dijelove koji su obuhvaćeni prostornim planiranjem na kopnu određene države članice, pod uvjetom da o tome postoje informacije u okviru njezinih prostornih planova morskog područja.
2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na aktivnosti čija je jedina svrha obrana ili nacionalna sigurnost.
3. Ova Direktiva ne zadire u nadležnost država članica da u okviru svojih morskih voda izrađuju svoje prostorne planove morskog područja i određuju njihov opseg i područje primjene. Ona se ne primjenjuje na prostorno planiranje na kopnu.
4. Ova Direktiva ne utječe na suverena prava i jurisdikciju država članica nad morskim vodama, koji proizlaze iz relevantnog međunarodnog prava, a posebno iz UNCLOS-a. Primjena ove Direktive posebno ne utječe na određivanje morskih granica koje obavljaju države članice u skladu s relevantnim odredbama UNCLOS-a.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „integrirana pomorska politika” (IPP) znači politika Unije čiji je cilj jačanje koordiniranog i usklađenog donošenja odluka kako bi se, usklađenim pomorskim politikama i odgovarajućom međunarodnom suradnjom, u najvećoj mogućoj mjeri poboljšali održivi razvoj, gospodarski rast i socijalna kohezija država članica, a posebno obalnih, otočnih i najudaljenijih regija Unije, te pomorski sektori;
- (2) „prostorno planiranje morskog područja” znači proces u kojem nadležna tijela relevantne države članice analiziraju i organiziraju ljudske aktivnosti u morskim područjima radi ostvarivanja ekoloških, gospodarskih i socijalnih ciljeva;
- (3) „morska regija” znači morska regija iz članka 4. Direktive 2008/56/EZ;
- (4) „morske vode” znači vode, morsko dno i podtlo kako su definirani u članku 3. točki 1. podtočki (a) Direktive 2008/56/EZ te obalne vode kako su definirane u članku 2. točki 7. Direktive 2000/60/EZ i njihovo morsko dno i podtlo.

POGLAVLJE II.

PROSTORNO PLANIRANJE MORSKOG PODRUČJA

Članak 4.

Uspostava i provedba prostornog planiranja morskog područja

1. Svaka država članica uspostavlja i provodi prostorno planiranje morskog područja.
2. Države članice pritom uzimaju u obzir interakciju kopna i mora.

3. Plan ili planovi koji su rezultat tog procesa razvijaju se i izrađuju u skladu s institucionalnim razinama i razinama upravljanja koje određuju države članice. Ova Direktiva ne zadire u nadležnost država članica da izrade taj plan ili te planove te da odrede njihov format i sadržaj.
4. Prostornim planiranjem morskog područja nastoji se dati doprinos ciljevima navedenima u članku 5. i ispuniti zahtjeve utvrđene u člancima 6. i 8.
5. Države članice pri uspostavi prostornog planiranja morskog područja odgovarajuću pozornost posvećuju posebno stima morskih regija, relevantnim postojećim i budućim aktivnostima te načinima korištenja i njihovim utjecajima na okoliš, kao i prirodnim resursima, također uzimajući u obzir interakciju kopna i mora.
6. Države članice mogu uključiti postojeće nacionalne politike, propise ili mehanizme koji su uspostavljeni ili se uspostavljaju prije stupanja na snagu ove Direktive, ili ih koristiti kao polazište, pod uvjetom da su u skladu sa zahtjevima iz ove Direktive.

Članak 5.

Ciljevi prostornog planiranja morskog područja

1. Pri uspostavi i provedbi prostornog planiranja morskog područja države članice uzimaju u obzir gospodarske, socijalne i okolišne aspekte radi pružanja potpore održivom razvoju i rastu pomorskog sektora, primjenjujući pristup utemeljen na ekosustavima, te radi promicanja zajedničkog postojanja relevantnih aktivnosti i načina korištenja.
2. Prostornim planovima morskog područja države članice nastoje dati doprinos održivom razvoju energetskega sektora na moru, pomorskog prijevoza i sektora ribarstva i akvakulture te očuvanju, zaštiti i poboljšanju stanja okoliša, uključujući otpornost na učinke klimatskih promjena. Osim toga, države članice mogu imati i druge ciljeve kao što su promicanje održivog turizma i održivo vađenje sirovina.
3. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje nadležnost država članica da određuju kako će se različiti ciljevi odražavati i vrednovati u okviru njihova prostornog plana morskog područja ili više njih.

Članak 6.

Minimalni zahtjevi za prostorno planiranje morskog područja

1. Države članice uspostavljaju postupovne korake kako bi pridonijele ciljevima navedenima u članku 5., uzimajući u obzir relevantne aktivnosti i načine korištenja u morskim vodama.
2. Pritom države članice:
 - (a) uzimaju u obzir interakciju kopna i mora;
 - (b) uzimaju u obzir okolišne, gospodarske i socijalne aspekte te sigurnosne aspekte;
 - (c) nastoje promicati usklađenost prostornog planiranja morskog područja i plana ili planova koji su njegov rezultat s drugim procesima kao što su integrirano upravljanje obalnim područjem ili istovrsne službene ili neslužbene prakse;
 - (d) osiguravaju sudjelovanje dionika u skladu s člankom 9.;
 - (e) organiziraju korištenje najboljih dostupnih podataka u skladu s člankom 10.;
 - (f) osiguravaju prekograničnu suradnju država članica u skladu s člankom 11.;
 - (g) promiču suradnju s trećim zemljama u skladu s člankom 12.

3. Države članice preispituju prostorne planove morskog područja prema vlastitoj odluci, a najmanje svakih 10 godina.

Članak 7.

Interakcija kopna i mora

1. Kako bi se uzela u obzir interakcija kopna i mora u skladu s člankom 4. stavkom 2., ako ona nije dio procesa prostornog planiranja morskog područja, države članice mogu se koristiti drugim službenim i neslužbenim procesima kao što je integrirano upravljanje obalnim područjem. Rezultat tih procesa države članice navode u svojim prostornim planovima morskog područja.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 3., države članice nastoje prostornim planiranjem morskog područja promicati usklađenost izrađenog prostornog plana morskog područja ili više njih s drugim relevantnim procesima.

Članak 8.

Izrada prostornih planova morskog područja

1. Pri uspostavi i provedbi prostornog planiranja morskog područja države članice izrađuju prostorne planove morskog područja kojima se utvrđuje prostorna i vremenska raspodjela relevantnih postojećih i budućih aktivnosti i načina korištenja u njihovim morskim vodama kako bi pridonijele ciljevima utvrđenima u članku 5.
2. Pritom i u skladu s člankom 2. stavkom 3. države članice uzimaju u obzir relevantnu interakciju aktivnosti i načina korištenja. Ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica, moguće aktivnosti, načini korištenja i interesi mogu obuhvaćati:
 - područja akvakulture;
 - ribolovna područja;
 - objekte i infrastrukturu za istraživanje, iskorištavanje i vađenje nafte, plina i drugih energetske resursa, ruda i agregata te za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;
 - pomorske prometne putove i prometne tokove;
 - područja vojnih vježbi;
 - lokalitete za očuvanje prirode i vrsta te zaštićena područja;
 - područja vađenja sirovina;
 - znanstveno istraživanje;
 - podmorske kabele i naftovode;
 - turizam;
 - podvodnu kulturnu baštinu.

Članak 9.

Sudjelovanje javnosti

1. Države članice uspostavljaju načine sudjelovanja javnosti obavješćivanjem svih zainteresiranih strana i savjetovanjem s relevantnim dionicima i nadležnim tijelima te zainteresiranom javnošću u ranoj fazi razvoja prostornih planova morskog područja, u skladu s relevantnim odredbama utvrđenima u zakonodavstvu Unije.

2. Države članice također osiguravaju da relevantni dionici i nadležna tijela te zainteresirana javnost imaju pristup planovima nakon njihova dovršenja.

Članak 10.

Upotreba i razmjena podataka

1. Države članice organiziraju upotrebu najboljih dostupnih podataka i odlučuju o načinu organiziranja razmjene informacija potrebnih za prostorne planove morskog područja.

2. Podaci iz stavka 1. mogu, između ostalog, obuhvaćati:

(a) okolišne, socijalne i gospodarske podatke prikupljene u skladu sa zakonodavstvom Unije, koji se odnose na aktivnosti iz članka 8.;

(b) morske fizičke podatke o morskim vodama.

3. Pri provedbi stavka 1. države članice koriste se relevantnim instrumentima i alatima, uključujući one koji su već dostupni u okviru IPP-a i drugih relevantnih politika Unije, kao što su oni navedeni u Direktivi 2007/2/EZ.

Članak 11.

Suradnja među državama članicama

1. U okviru procesa planiranja i upravljanja, države članice koje dijele morske vode surađuju kako bi osigurale usklađenost i koordiniranost prostornih planova morskog područja širom dotične morske regije. U toj se suradnji posebno uzimaju u obzir transnacionalna pitanja.

2. Suradnja iz stavka 1. provodi se na sljedeći način:

(a) postojećim strukturama regionalne institucionalne suradnje, kao što su regionalne konvencije o moru; i/ili

(b) mrežama ili strukturama nadležnih tijela država članica; i/ili

(c) svim drugim metodama koje ispunjavaju zahtjeve iz stavka 1., na primjer u kontekstu strategija za morske bazene.

Članak 12.

Suradnja s trećim zemljama

Države članice nastoje, kad je to moguće, surađivati s trećim zemljama u svojim djelovanjima koja se odnose na prostorno planiranje morskog područja u relevantnim morskim regijama, u skladu s međunarodnim pravom i konvencijama, na primjer koristeći se postojećim međunarodnim forumima ili regionalnom institucionalnom suradnjom.

POGLAVLJE III.

PROVEDBA

Članak 13.

Nadležna tijela

1. Svaka država članica određuje jedno tijelo ili više njih koji su nadležni za provedbu ove Direktive.

2. Svaka država članica Komisiji dostavlja popis tih nadležnih tijela i informacije navedene u Prilogu ovoj Direktivi.

3. Svaka država članica obavješćuje Komisiju o bilo kakvoj promjeni informacija dostavljenih u skladu sa stavkom 1. u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu navedene promjene.

Članak 14.

Praćenje i izvješćivanje

1. Države članice dostavljaju Komisiji i svim drugim dotičnim državama članicama kopije prostornih planova morskog područja, uključujući relevantne postojeće dokumente s obrazloženjima o provedbi ove Direktive, i sve naknadne promjene u roku od tri mjeseca od njihova objavljivanja.
2. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije godinu dana od isteka roka za donošenje prostornih planova morskog područja, a poslije toga svake četiri godine, dostavlja izvješće u kojem u glavnim crtama predstavlja napredak u provedbi ove Direktive.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 18. rujna 2016. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te mjere, te mjere sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se prilikom njihove službene objave uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Tijelo ili tijela iz članka 13. stavka 1. određuju se do 18. rujna 2016.
3. Prostorni planovi morskog područja iz članka 4. donose se što je prije moguće, a najkasnije 31. ožujka 2021.
4. Obveza prenošenja i provedbe ove Direktive ne odnosi se na države članice koje nemaju izlaz na more.

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 17.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
S. GOZI

PRILOG

NADLEŽNA TIJELA

- (1) Naziv i adresa nadležnog tijela ili nadležnih tijela – službeni naziv i adresa utvrđenog nadležnog tijela ili utvrđenih nadležnih tijela.
 - (2) Pravni status nadležnog tijela ili nadležnih tijela – kratak opis pravnog statusa nadležnog tijela ili nadležnih tijela.
 - (3) Odgovornosti – kratak opis pravnih i administrativnih odgovornosti nadležnog tijela ili nadležnih tijela i njegove/njihove uloge u odnosu na predmetne morske vode.
 - (4) Članstvo – kada nadležno tijelo ili nadležna tijela djeluje/djeluju kao koordinacijsko tijelo za druga nadležna tijela, potreban je popis tih drugih tijela zajedno sa sažetkom uspostavljenih organizacijskih veza radi osiguravanja koordinacije.
 - (5) Regionalna koordinacija – potreban je sažetak uspostavljenih mehanizama radi osiguravanja koordinacije među državama članicama kada su njihove vode obuhvaćene ovom Direktivom i kada pripadaju istoj morskoj regiji ili podregiji.
-

DIREKTIVA 2014/90/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 23. srpnja 2014.
o pomorskoj opremi i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/98/EZ
(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Globalna dimenzija pomorskog prometa zahtijeva da Unija primijeni i podupre međunarodni regulatorni okvir za pomorsku sigurnost. Konvencije međunarodne pomorske sigurnosti zahtijevaju od država zastave da osiguraju da oprema koja se nalazi na brodovima ispunjava određene sigurnosne zahtjeve koji se odnose na projektiranje, izvedbu i učinkovitost te da izdaju odgovarajuće potvrde. U tu svrhu Međunarodna pomorska organizacija (IMO) te međunarodna i europska tijela za normizaciju razvili su detaljne izvedbene norme i ispitne norme za određene tipove pomorske opreme.
- (2) Međunarodni instrumenti ostavljaju znatno diskrecijsko pravo upravama zastave. U nedostatku usklađenosti, to dovodi do različitih razina sigurnosti za proizvode za koje su nadležna nacionalna tijela potvrdila usklađenost s tim konvencijama i normama; to utječe na nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta jer države članice teško prihvaćaju ugradnju opreme potvrđene u drugoj državi članici na brodove koji plove pod njihovim zastavama bez dodatne provjere.
- (3) Usklađivanje koje provodi Unija rješenje je tih problema. Direktivom Vijeća 96/98/EZ ⁽³⁾ utvrđena su zajednička pravila kako bi se uklonile razlike u provedbi međunarodnih normi s pomoću jasno određenog niza zahtjeva i jedinstvenih postupaka izdavanja potvrda.
- (4) Postoje različiti drugi instrumenti prava Unije kojima se utvrđuju zahtjevi i uvjeti kako bi se, među ostalim, osiguralo slobodno kretanje robe na unutarnjem tržištu ili su namijenjeni očuvanju okoliša, za određene proizvode koji su po prirodi slični opremi koja se ugrađuje na brodove, ali ne ispunjavaju međunarodne norme koje se mogu

⁽¹⁾ SL C 161, 6.6.2013., str. 93.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 23. srpnja 2014.

⁽³⁾ Direktiva Vijeća 96/98/EZ od 20. prosinca 1996. o pomorskoj opremi (SL L 46, 17.2.1997., str. 25.).

znatno razlikovati od unutarnjeg zakonodavstva Unije i stalno se razvijaju. Zato države članice ne mogu certificirati te proizvode u skladu s relevantnim međunarodnim konvencijama o pomorskoj sigurnosti. Stoga bi oprema koja se ugrađuje na brodove EU-a u skladu s međunarodnim sigurnosnim normama trebala biti uređena samo ovom Direktivom, koja bi se u svakom slučaju trebala smatrati kao *lex specialis*; nadalje, trebalo bi utvrditi posebne oznake kojima se označuje da je oprema s tom oznakom u skladu sa zahtjevima utvrđenim u relevantnim međunarodnim konvencijama i instrumentima koji su stupili na snagu.

- (5) Međunarodni instrumenti, osim što se njima utvrđuju detaljne izvedbene norme i ispitne norme za pomorsku opremu, katkad omogućuju mjere koje odstupaju od propisanih zahtjeva, ali koje u određenim uvjetima ispunjavaju svrhu tih zahtjeva. Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru (SOLAS) iz 1974. omogućuje alternativno projektiranje i izvedbu koje bi svaka pojedina država članica mogla primijeniti na vlastitu odgovornost.
- (6) Iskustvo u provedbi Direktive 96/98/EZ pokazalo je da je potrebno poduzeti dodatne mjere kako bi se poboljšali mehanizmi primjene i provedbe te Direktive i pojednostavilo regulatorno okruženje te istodobno jamčila usklađena primjena i provedba zahtjeva IMO-a diljem Unije.
- (7) Stoga bi trebalo utvrditi zahtjeve za pomorsku opremu kako bi se zadovoljile sigurnosne norme utvrđene primjenjivim međunarodnim instrumentima, uključujući odgovarajuće ispitne norme, kako bi se osiguralo neometano kruženje opreme koja ispunjava te zahtjeve na unutarnjem tržištu i njezina ugradnja na brodove koji plove pod zastavom bilo koje države članice.
- (8) Kako bi se omogućilo pravedno tržišno natjecanje u razvoju pomorske opreme, trebalo bi uložiti maksimalni napor u promicanje uporabe otvorenih normi kako bi one bile dostupne besplatno ili uz nominalnu naknadu te na raspolaganju svima za kopiranje, distribuciju i besplatnu uporabu ili uporabu uz nominalnu naknadu.
- (9) Odlukom br. 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ utvrđuju se zajednička načela i referentne odredbe namijenjene primjeni u sektorskom zakonodavstvu kako bi se zajamčio dosljedan temelj za preispitivanje ili preinaku navedenoga zakonodavstva. Ta Odluka tvori opći okvir horizontalne prirode za buduće zakonodavstvo kojim bi se uskladili uvjeti stavljanja proizvoda na tržište i referentni tekst za postojeće zakonodavstvo. Taj opći okvir donosi odgovarajuća rješenja problema utvrđenih provedbom Direktive 96/98/EZ. Stoga je potrebno uključiti definicije i odredbe o upućivanju iz Odluke br. 768/2008/EZ u ovu Direktivu uz prilagodbe koje zahtijevaju posebna obilježja sektora pomorske opreme.
- (10) Kako bi se tijelima za nadzor tržišta pružila dodatna, posebna sredstva za olakšavanje njihovih zadaća, elektronička oznaka mogla bi u dogledno vrijeme dopuniti ili zamijeniti znak kormilariskog kola.
- (11) Trebalo bi utvrditi odgovornosti gospodarskih subjekata na način koji je razmjernan i nediskriminirajući prema gospodarskim subjektima s poslovnim nastanom u Uniji, uzimajući u obzir činjenicu da se znatan udjel pomorske opreme koja je obuhvaćena područjem primjene ove Direktive možda nikada neće uvesti ili distribuirati na području država članica.

⁽¹⁾ Odluka br. 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o zajedničkom okviru za stavljanje na tržište proizvoda i o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 93/465/EEZ (SL L 218, 13.8.2008., str. 82.).

- (12) S obzirom da se pomorska oprema u cijelom svijetu ugrađuje na brodove tijekom njihove izgradnje ili popravka, nadzor tržišta postaje posebno težak i granične ga kontrole ne mogu učinkovito podupirati. Stoga bi trebalo jasno odrediti odgovarajuće obveze država članica i gospodarskih subjekata u Uniji. Države članice trebale bi osigurati da se na brodove koji plove pod njihovom zastavom ugrađuje samo sukladna oprema te da tu obvezu ispunjava uprava države zastave izdavanjem, odobravanjem ili obnavljanjem potvrda za takve brodove na temelju međunarodnih konvencija kao i nacionalnim mjerama nadzora tržišta uspostavljenim u skladu s okvirom za nadzor tržišta Unije utvrđenim u poglavlju III. Uredbe (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Države članice bi u izvršavanju tih obveza trebale imati potporu informacijskih sustava koje je Komisija uvela za ocjenjivanje, prijavljivanje i nadzor tijela ovlaštenih za obavljanje zadaća ocjene sukladnosti, razmjenu informacija koje se odnose na odobrenu pomorsku opremu, povučene ili odbijene zahtjeve te nesukladnost opreme.
- (13) U prvom slučaju stavljanje znaka kormilarskog kola na pomorsku opremu koju obavlja proizvođač ili, ako je potrebno, uvoznik, trebalo bi predstavljati jamstvo u skladu s njihovim obvezama na temelju ove Direktive koje potvrđuje da je oprema sukladna i da se može staviti na tržište radi ugrađivanja na brod EU-a. Zatim, za siguran nastavak i primjenjivost znaka kormilarskog kola nakon što je stavljen te za učinkovito razrješenje dužnosti nacionalnih tijela za nadzor tržišta potrebne su određene odredbe. Proizvođač ili, prema potrebi, uvoznik ili distributer trebali bi biti dužni nadležnim tijelima dostaviti potpune i istinite informacije koje se odnose na opremu na koju je stavljen znak kormilarskog kola kako bi osigurali da je pomorska oprema i dalje sigurna. Proizvođač bi trebao biti dužan surađivati s tijelima za nadzor tržišta u vezi s normama na temelju kojih je proizveo ili potvrdio opremu te bi također trebao provesti dubinsku analizu u odnosu na pomorsku opremu koju stavlja na tržište. U tom smislu, proizvođač koji se nalazi izvan Unije trebao bi imenovati ovlaštenog predstavnika kako bi osigurao suradnju s nadležnim nacionalnim tijelima.
- (14) Sukladnost s međunarodnim ispitnim normama može se najbolje dokazati pomoću postupaka ocjenjivanja sukladnosti poput onih utvrđenih u Odluci br. 768/2008/EZ. Međutim proizvođačima bi trebalo staviti na raspolaganje samo one postupke ocjenjivanja sukladnosti koji ispunjavaju zahtjeve međunarodnih instrumenata.
- (15) Kako bi se osigurao pravedan i učinkovit postupak pri ispitivanju sumnje o nesukladnosti, države članice trebalo bi potaknuti na poduzimanje svih mjera koje doprinose iscrpnoj i objektivnoj procjeni rizika; ako je Komisija zadovoljna što je taj zahtjev ispunjen, ne bi trebala biti dužna ponoviti tu procjenu prilikom pregleda mjera ograničavanja koje su donijele države članice u odnosu na nesukladnu opremu.
- (16) Pri obavljanju svojih istražnih dužnosti u odnosu na prijavljena tijela Komisija bi trebala obavješćivati države članice i surađivati s njima što je više moguće uzimajući u obzir neovisnu ulogu.
- (17) Kada nadzorna tijela države članice smatraju da bi pomorska oprema obuhvaćena ovom Direktivom mogla predstavljati rizik za pomorsku sigurnost, okoliš ili zdravlje, trebala bi provesti procjene ili testiranja dotične opreme. U slučajevima kad je rizik otkriven, država članica trebala bi pozvati predmetni gospodarski subjekt da poduzme odgovarajuće korektivne radnje, ili da dotičnu opremu povuče ili opozove.
- (18) Uporaba pomorske opreme koja ne nosi znak kormilarskog kola trebala bi biti dopuštena u izvanrednim okolnostima, posebno kada nije moguća ugradnja opreme sa znakom kormilarskog kola na brod u luci ili u pogonu izvan Unije, odnosno kada oprema sa znakom kormilarskog kola nije dostupna na tržištu.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

- (19) Potrebno je osigurati da postizanje ciljeva ove Direktive nije ugroženo nedostatkom međunarodnih normi ili većim nedostacima ili nepravilnostima u postojećim normama, uključujući ispitne norme, za određenu stavku pomorske opreme obuhvaćene područjem primjene ove Direktive. Također je potrebno odrediti određene stavke pomorske opreme koje bi mogle imati koristi od elektroničkog označivanja. Štoviše, potrebno je ažurirati element ove Direktive koji nije ključan, odnosno upućivanja na norme kako je navedeno u Prilogu III., kada nove norme postanu dostupne. Stoga bi ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije trebalo dodijeliti Komisiji u odnosu na donošenje, pod određenim uvjetima i na privremeno razdoblje, usklađenih tehničkih specifikacija i ispitnih normi te kako bi se izmijenila navedena upućivanja. Od osobite je važnosti da Komisija u okviru svojeg pripremnog rada održava odgovarajuća savjetovanja, uključujući savjetovanja uz sudjelovanje stručnjaka. Pri pripremi i sastavljanju delegiranih akata, Komisija bi trebala istodobno osigurati pravodobnu i primjerenu dostavu relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.
- (20) Kako bi se ispunili ciljevi ove Direktive, međunarodne bi instrumente trebalo na jedinstveni način provesti na unutarnjem tržištu. Stoga je za svaku stavku pomorske opreme, za koju se u skladu s međunarodnim konvencijama zahtijeva odobrenje države zastave, potrebno na jasan i pravodoban način utvrditi zahtjeve koji se odnose na projektiranje, izvedbu i učinkovitost kao i povezane ispitne norme koje su utvrđene međunarodnim instrumentima za tu opremu te donijeti zajedničke kriterije i postupke, uključujući vremenske okvire, za provedbu tih zahtjeva i normi koju obavljaju prijavljena tijela, tijela države članice te gospodarski subjekti, uključujući sve subjekte odgovorne za ugradnju opreme na brod EU-a. Također je potrebno osigurati da ciljevi ove Direktive nisu ugroženi zbog nedostataka u važećim tehničkim specifikacijama i ispitnim normama ili u slučajevima neuspjeha Međunarodne pomorske organizacije da utvrdi odgovarajuće norme za pomorsku opremu obuhvaćenu ovom Direktivom.
- (21) Ažurirane verzije međunarodnih instrumenata, uz iznimku ispitnih normi, trebale bi se automatski primjenjivati. Kako bi se ublažio rizik povezan s činjenicom da uvođenje novih ispitnih normi u zakonodavstvo Unije uzrokuje nerazmjerne poteškoće floti i gospodarskim subjektima Unije, sa stajališta jasnoće i pravne sigurnosti, stupanje na snagu takvih novih ispitnih normi ne bi trebalo biti automatsko, već bi ga izričito trebala utvrditi Komisija.
- (22) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Direktive, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾.
- (23) Kako bi se omogućila usklađena, brza i jednostavna provedba ove Direktive, provedbeni akti doneseni na temelju ove Direktive trebali bi biti u obliku uredbi Komisije.
- (24) U skladu s utvrđenom praksom, odbor naveden u ovoj Direktivi može imati korisnu ulogu u ispitivanju pitanja povezanih s primjenom ove Direktive, a koja su postavili njegov predsjednik ili predstavnik države članice u skladu s njegovim poslovnikom.
- (25) Kada se ispituju pitanja povezana s ovom Direktivom, koja se ne odnose na njezinu provedbu ili povrede, npr. u skupini stručnjaka Komisije, Europski parlament bi u skladu s postojećom praksom trebao dobiti potpune informacije i dokumentaciju te, prema potrebi, poziv da prisustvuje sastancima.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (26) Komisiji u djelotvornoj provedbi relevantnih obvezujućih pravnih akata Unije i u obavljanju zadaća koje su joj povjerene pomaže Europska agencija za pomorsku sigurnost u skladu s Uredbom (EZ) br. 1406/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (27) Nadležna tijela i svi gospodarski subjekti trebali bi poduzeti sve moguće napore kako bi se olakšala pisana komunikacija u skladu s međunarodnom praksom, s ciljem financiranja zajedničkih sredstava komunikacije.
- (28) Budući da države članice ne mogu dostatno ostvariti ciljeve ove Direktive, to jest poboljšati sigurnost na moru i spriječiti onečišćenje mora jedinstvenom primjenom odgovarajućih međunarodnih instrumenata koji se odnose na opremu koja se ugrađuje na brodove te osigurati slobodno kretanje te opreme unutar Unije, nego ih se zbog opsega djelovanja može na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je utvrđeno u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (29) Mjere koje treba donijeti predstavljaju znatnu izmjenu odredaba Direktive 96/98/EZ i stoga bi, radi jasnoće, tu Direktivu trebalo staviti izvan snage i zamijeniti ovom Direktivom,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Cilj

Cilj je ove Direktive poboljšati sigurnost na moru i spriječiti onečišćenje mora jedinstvenom primjenom odgovarajućih međunarodnih instrumenata koji se odnose na opremu koja se ugrađuje na brodove EU-a te osigurati slobodno kretanje te opreme unutar Unije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „pomorska oprema” znači oprema koja je obuhvaćena područjem primjene ove Direktive u skladu s člankom 3.;
2. „brod EU-a” znači brod koji plovi pod zastavom države članice i koji je obuhvaćen područjem primjene međunarodnih konvencija;
3. „međunarodne konvencije” znači sljedeće konvencije, uključujući njihove protokole i kodekse obvezne primjene, usvojene u okviru Međunarodne pomorske organizacije (IMO), koje su stupile na snagu i kojima se utvrđuju posebni zahtjevi za odobrenje opreme koja se ugrađuje na brodove, a izdaje ih država zastava:

— Konvencija o međunarodnim pravilima o izbjegavanju sudara na moru (Colreg) iz 1972.,

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1406/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o osnivanju Europske agencije za pomorsku sigurnost (SL L 208, 5.8.2002., str. 1.).

- Međunarodna konvencija o sprečavanju onečišćenja mora s brodova (Marpol) iz 1973.,
 - Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru (Solas) iz 1974.;
4. „ispitne norme” znači ispitne norme za pomorsku opremu koje su utvrdili:
- Međunarodna pomorska organizacija (IMO),
 - Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO),
 - Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC),
 - Europski odbor za normizaciju (CEN),
 - Europski odbor za elektrotehničku normizaciju (Cenelec),
 - Međunarodna telekomunikacijska unija (ITU),
 - Europski institut za telekomunikacijske norme (ETSI),
 - Komisija, u skladu s člankom 8. i člankom 27. stavkom 6. ove Direktive,
 - regulatorna tijela priznata sporazumima o uzajamnom priznavanju čija je potpisnica Unija;
5. „međunarodni instrumenti” znači međunarodne konvencije, uključujući rezolucije i okružnice IMO-a kojima se daje učinak tim konvencijama, u njihovim ažuriranim verzijama, te ispitne norme;
6. „znak kormilarskog kola” znači simbol naveden u članku 9. i utvrđen u Prilogu I. ili, prema potrebi, elektronička oznaka iz članka 11.;
7. „prijavljeno tijelo” znači organizacija koju je odredila nadležna nacionalna uprava države članice u skladu s člankom 17.;
8. „dostupnost na tržištu” znači svaka nabava pomorske opreme na tržištu Unije tijekom gospodarske aktivnosti, uz plaćanje ili bez plaćanja;
9. „stavljanje na tržište” znači prvo stavljanje na raspolaganje pomorske opreme na tržištu Unije;
10. „proizvođač” znači svaka fizička ili pravna osoba koja proizvodi pomorsku opremu ili za koju se pomorska oprema projektira ili proizvodi te koja tu opremu stavlja na tržište pod svojim imenom ili zaštitnim znakom;
11. „ovlašteni predstavnik” znači svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koju je proizvođač pisanim putem ovlastio da u njegovo ime obavlja određene zadaće;

12. „uvoznik” znači svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koja pomorsku opremu iz treće zemlje stavlja na tržište Unije;
13. „distributer” znači svaka fizička ili pravna osoba u opskrbnom lancu, koja nije proizvođač ili uvoznik, i koja pomorsku opremu stavlja na raspolaganje na tržištu;
14. „gospodarski subjekti” znači proizvođač, ovlašteni predstavnik, uvoznik i distributer;
15. „akreditacija” znači akreditacija kako je definirana u članku 2. točki 10. Uredbe (EZ) br. 765/2008;
16. „nacionalno akreditacijsko tijelo” znači nacionalno akreditacijsko tijelo kako je definirano u članku 2. točki 11. Uredbe (EZ) br. 765/2008;
17. „ocjena sukladnosti” znači postupak koji provode prijavljena tijela u skladu s člankom 15., i kojim se utvrđuje ispunjava li pomorska oprema zahtjeve iz ove Direktive;
18. „tijelo za ocjenu sukladnosti” znači tijelo koje obavlja aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti uključujući umjeravanje, ispitivanje, potvrđivanje i pregled;
19. „opoziv proizvoda” znači svaka mjera usmjerena na opoziv pomorske opreme koja je već ugrađena na brodove EU-a ili kupljena s ciljem ugradnje na brodove EU-a;
20. „povlačenje” znači svaka mjera usmjerena na sprečavanje da pomorska oprema u opskrbnom lancu bude dostupna na tržištu;
21. „izjava EU-a o sukladnosti” znači izjava koju izdaje proizvođač u skladu s člankom 16.;
22. „proizvod” znači stavka pomorske opreme.

Članak 3.

Područje primjene

1. Ova Direktiva primjenjuje se na opremu koja je ugrađena ili se treba ugraditi na brod EU-a i za koju je potrebno odobrenje uprave države zastave u skladu s međunarodnim instrumentima, bez obzira na to nalazi li se brod u Uniji u vrijeme opremanja.
2. Neovisno o činjenici da oprema navedena u stavku 1. obuhvaćena ovom Direktivom može biti obuhvaćena instrumentima prava Unije, ta pomorska oprema za svrhu utvrđenu člankom 1. podliježe samo ovoj Direktivi.

Članak 4.

Zahtjevi za pomorsku opremu

1. Pomorska oprema koja se ugrađuje na brod EU-a na datum ili nakon datuma navedenog u članku 39. stavku 1. drugom podstavku ispunjava zahtjeve projektiranja, izvedbe i učinkovitosti međunarodnih instrumenata koji se primjenjuju u trenutku kad je ta oprema ugrađena na brod.

2. Sukladnost pomorske opreme sa zahtjevima navedenima u stavku 1. dokazuje se isključivo u skladu s ispitnim normama te pomoću postupaka ocjenjivanja sukladnosti iz članka 15.
3. Međunarodni instrumenti primjenjuju se ne dovodeći u pitanje postupak provjere sukladnosti iz članka 5. Uredbe (EZ) br. 2099/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
4. Zahtjevi i norme iz stavaka 1. i 2. provode se na ujednačen način u skladu s člankom 35. stavkom 2.

Članak 5.

Primjena

1. Kada države članice izdaju, odobravaju ili obnavljaju potvrde za brodove koji plove pod njihovim zastavama koje zahtijevaju međunarodne konvencije, one osiguravaju da pomorska oprema na tim brodovima ispunjava zahtjeve iz ove Direktive.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pomorska oprema na brodovima koji plove pod njihovim zastavama ispunjava zahtjeve utvrđene međunarodnim instrumentima koji se primjenjuju na opremu koja je već ugrađena na brod. Provedbene ovlasti dodjeljuju se Komisiji kako bi se osigurala jedinstvena primjena tih mjera u skladu s člankom 35. stavkom 3.

Članak 6.

Funkcioniranje unutarnjeg tržišta

Države članice ne zabranjuju stavljanje na tržište ili ugradnju na brod EU-a pomorske opreme koja je sukladna ovoj Direktivi i ne odbijaju izdati potvrde koje se odnose na brodove koji plove pod njihovim zastavama ili obnoviti navedene potvrde.

Članak 7.

Prijenos broda pod zastavu države članice

1. U slučaju broda koji nije iz EU-a i koji se treba prenijeti pod zastavu države članice taj brod tijekom prijenosa podliježe inspekciji države članice koja ga prima kako bi se provjerilo odgovara li stvarno stanje njegove pomorske opreme njezinoj potvrdi sigurnosti te ispunjava li zahtjeve iz ove Direktive i nosi li znak kormilarskog kola ili je po mišljenju te uprave države članice jednakovrijedna pomorskoj opremi koja je odobrena u skladu s ovom Direktivom od 18. rujna 2016.
2. U slučajevima kada nije moguće utvrditi datum ugradnje pomorske opreme, države članice mogu odrediti zadovoljavajuće istovrijedne zahtjeve, uzimajući u obzir relevantne međunarodne instrumente.
3. Ako oprema ne nosi znak kormilarskog kola ili je uprava ne smatra istovrijednom, ona se zamjenjuje.
4. Za pomorsku opremu koja se u skladu s ovim člankom smatra istovrijednom, država članica izdaje potvrdu koja se uvijek čuva uz opremu. Tom se potvrdom državi članici zastave dopušta držanje opreme na brodu i nameću sva ograničenja ili utvrđuju odredbe u vezi s uporabom te opreme.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 2099/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenoga 2002. o osnivanju Odbora za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova (COSS), (SL L 324, 29.11.2002., str. 1.).

Članak 8.

Norme za pomorsku opremu

1. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, Unija prati razvoj odgovarajućih međunarodnih normi, uključujući detaljne tehničke specifikacije i ispitne norme, koji provode Međunarodna pomorska organizacija i tijela za normizaciju za pomorsku opremu čija se uporaba ili ugradnja na brodove smatra potrebnom radi poboljšanja pomorske sigurnosti i sprečavanja onečišćenja mora. Komisija redovito nadzire taj razvoj.

2. U nedostatku međunarodne norme za određenu stavku pomorske opreme, u izvanrednim okolnostima u kojima je propisno opravdano prikladnom analizom i kako bi se uklonila ozbiljna i neprihvatljiva prijetnja pomorskoj sigurnosti, zdravlju ili okolišu te uzimajući u obzir rad koji je u tijeku na razini IMO-a, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 37. u vezi s usklađenim tehničkim specifikacijama i ispitnim normama za pojedinačnu stavku pomorske opreme.

Iznimno je važno da Komisija održava savjetovanja sa stručnjacima, uključujući stručnjake država članica, tijekom pripreme takvih delegiranih akata.

Te se tehničke specifikacije i ispitne norme primjenjuju samo privremeno dok IMO ne donese normu za taj određenu stavku pomorske opreme.

3. U izvanrednim okolnostima u kojima je propisno opravdano prikladnom analizom i ako je potrebno ukloniti utvrđenu neprihvatljivu prijetnju pomorskoj sigurnosti, zdravlju ili okolišu uzrokovanu ozbiljnim nedostatkom ili nepravilnošću u nekoj postojećoj normi za određenu stavku pomorske opreme koji je navela Komisija na temelju članka 35. stavka 2. ili stavka 3. i uzimajući u obzir bilo koje djelovanje na razini IMO-a, Komisija je ovlaštena donijeti, putem delegiranih akata u skladu s člankom 37., usklađene tehničke specifikacije i ispitne norme za pojedinačnu stavku pomorske opreme do one mjere koliko je potrebno da bi se ispravili veći nedostaci ili nepravilnosti.

Iznimno je važno da Komisija održava savjetovanja sa stručnjacima, uključujući stručnjake država članica, tijekom pripreme takvih delegiranih akata.

Te se tehničke specifikacije i ispitne norme primjenjuju samo privremeno sve dok IMO ne preispita normu primjenjivu na tu određenu stavku pomorske opreme.

4. Tehničke specifikacije i norme donesene u skladu sa stavcima 2. i 3. Komisija mora besplatno staviti na raspolaganje.

POGLAVLJE 2.

ZNAK KORMILARSKOG KOLA

Članak 9.

Znak kormilarskog kola

1. Na pomorsku opremu, za koju se u skladu s odgovarajućim postupcima ocjene sukladnosti dokaže da ispunjava zahtjeve utvrđene ovom Direktivom, stavlja se znak kormilarskog kola.

⁽¹⁾ Direktiva 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa (SL L 204, 21.7.1998., str. 37.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ te direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

2. Znak kormilarskog kola ne stavlja se ni na jedan drugi proizvod.
3. Oblik znaka kormilarskog kola koji se upotrebljava utvrđen je u Prilogu I.
4. Uporaba znaka kormilarskog kola podliježe općim načelima utvrđenima člankom 30. stavkom 1. i stavcima 3. do 6. Uredbe (EZ) br. 765/2008 gdje se svako upućivanje na oznaku CE smatra upućivanjem na znak kormilarskog kola.

Članak 10.

Pravila i uvjeti za stavljanje znaka kormilarskog kola

1. Znak kormilarskog kola stavlja se vidljivo, čitljivo i neizbrisivo na proizvod ili u njegovu tablicu s podacima te, ako je potrebno, ugrađuje u njegov softver. Ako to zbog prirode proizvoda nije moguće ili nije opravdano, znak se stavlja na pakiranje i u popratne dokumente.
2. Znak kormilarskog kola stavlja se na kraju faze proizvodnje.
3. Znak kormilarskog kola popraćen je identifikacijskim brojem prijavljenog tijela ako je to tijelo uključeno u fazu kontrole proizvodnje te godinom u kojoj je znak stavljen.
4. Identifikacijski broj prijavljenog tijela stavlja samo prijavljeno tijelo ili, uz njegove upute, proizvođač odnosno proizvođačev ovlašteni predstavnik.

Članak 11.

Elektronička oznaka

1. Kako bi se omogućio nadzor tržišta i spriječio krivotvorenje određenih stavki pomorske opreme iz stavka 3., proizvođači mogu koristiti prikladan i pouzdan oblik elektroničke oznake umjesto znaka kormilarskog kola ili kao dodatak znaku kormilarskog kola. U takvom slučaju, članci 9. i 10. primjenjuju se, prema potrebi, *mutatis mutandis*.
2. Komisija izvršava analizu troškova i koristi u vezi s uporabom elektroničkih oznaka kao dodatak uz znak kormilarskog kola ili kao njegovu zamjenu.
3. Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s člankom 37. kako bi utvrdila određene stavke pomorske opreme koji mogu imati koristi od elektroničke oznake. Osobito je važno da Komisija održi savjetovanja sa stručnjacima, uključujući stručnjake država članica, tijekom pripreme takvih delegiranih akata.
4. Provedbene ovlasti dodjeljuju se Komisiji kako bi se utvrdili, u obliku uredbi Komisije te u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2., odgovarajući tehnički kriteriji u vezi s projektiranjem, učinkovitošću, pričvršćivanjem i uporabom elektroničkih oznaka.
5. Za opremu određenu u skladu sa stavkom 3. znak kormilarskog kola može se, unutar tri godine nakon datuma donošenja odgovarajućih tehničkih kriterija iz stavka 4., nadopuniti odgovarajućim i pouzdanim oblikom elektroničke oznake.
6. Za opremu određenu u skladu sa stavkom 3. znak kormilarskog kola može se, pet godina nakon datuma donošenja odgovarajućih tehničkih kriterija iz stavka 4., zamijeniti odgovarajućim i pouzdanim oblikom elektroničke oznake.

POGLAVLJE 3.

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA*Članak 12.***Obveze proizvođača**

1. Stavljanjem znaka kormilarskog kola proizvođači su dužni zajamčiti da je pomorska oprema na koju je stavljen znak projektirana i proizvedena u skladu s tehničkim specifikacijama i normama koje se provode u skladu s člankom 35. stavkom 2. te preuzimaju obveze utvrđene u ovom članku stavcima 2. do 9.
2. Proizvođači sastavljaju potrebnu tehničku dokumentaciju i provode primjenjive postupke ocjenjivanja sukladnosti.
3. Ako se postupkom ocjenjivanja sukladnosti dokaže da je pomorska oprema u skladu s važećim zahtjevima, proizvođači u skladu s člankom 16. sastavljaju izjavu EU-a o sukladnosti i stavljaju znak kormilarskog kola u skladu s člancima 9. i 10.
4. Proizvođači čuvaju tehničku dokumentaciju i izjavu EU-a o sukladnosti iz članka 16. najmanje 10 godina nakon stavljanja znaka kormilarskog kola i ni u kojem slučaju kraće od očekivanog razdoblja trajanja dotične pomorske opreme.
5. Proizvođači osiguravaju postupke za očuvanje sukladnosti proizvodne serije. U obzir se uzimaju promjene u projektiranju ili obilježjima pomorske opreme kao i promjene u zahtjevima međunarodnih instrumenata iz članka 4. na temelju kojih je objavljena sukladnost pomorske opreme. Kada je to potrebno u skladu s Prilogom II., proizvođači provode novu ocjenu sukladnosti.
6. Proizvođači osiguravaju da njihov proizvod nosi broj tipa, šarže ili serije ili bilo koji drugi element koji omogućuje njegovu identifikaciju ili, ako to ne dopušta veličina ili priroda proizvoda, da su traženi podatci navedeni na pakiranju odnosno u popratnom dokumentu ili prema potrebi na oba mjesta.
7. Proizvođači navode svoje ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani žig i adresu na kojoj su dostupni za informacije o proizvodu ili, ako to nije moguće, te podatke navode na njegovu pakiranju ili u popratnom dokumentu ili prema potrebi na oba mjesta. Adresa mora sadržavati jedinstveno mjesto na kojem je moguće stupiti u kontakt s proizvođačem.
8. Proizvođači osiguravaju da su uz proizvod priložene upute i sve potrebne informacije za sigurnu ugradnju na brod i sigurnu uporabu proizvoda, uključujući ograničenja uporabe, ako postoje, koje korisnici razumiju bez poteškoća, zajedno sa svom drugom dokumentacijom koja se zahtijeva u skladu s međunarodnim instrumentima ili ispitnim normama.
9. Proizvođači koji smatraju ili imaju razloga vjerovati da proizvod na koji su stavili znak kormilarskog kola nije u skladu s primjenjivim zahtjevima u vezi s projektiranjem, izvedbom i učinkovitošću te ispitnim normama provedenim u skladu s člankom 35. stavcima 2. i 3., odmah poduzimaju potrebne korektivne mjere kako bi prema potrebi navedeni proizvod uskladili, povukli s tržišta ili opozvali. Osim toga, ako proizvod predstavlja rizik, proizvođači odmah obavješćuju nadležna nacionalna tijela država članica te im daju detaljne informacije, posebno o nesukladnosti i poduzetim korektivnim mjerama.

10. Na temelju obrazloženog zahtjeva nadležnog tijela, proizvođači tom tijelu odmah dostavljaju sve informacije i dokumentaciju potrebnu za dokazivanje sukladnosti proizvoda na jeziku koji to tijelo razumije bez poteškoća ili koji smatra prihvatljivim, odobravaju mu pristup svojim prostorijama radi nadzora tržišta u skladu s člankom 19. Uredbe (EZ) 765/2008 i dostavljaju uzorke ili pružaju pristup uzorcima u skladu s člankom 25. stavkom 4. ove Direktive. Suraduju s navedenim tijelom na njegov zahtjev u svakoj poduzetoj radnji kako bi se uklonili rizici koje predstavljaju proizvodi koje su stavili na tržište.

Članak 13.

Ovlašteni predstavnici

1. Izdavanjem pisanog ovlaštenja proizvođač koji se ne nalazi na državnom području najmanje jedne države članice imenuje ovlaštenog predstavnika za Uniju i u tom ovlaštenju navodi ime i adresu za kontakt tog ovlaštenog predstavnika.
2. Ispunjenje obveza utvrđenih člankom 12. stavkom 1. i sastavljanje tehničke dokumentacije nisu obveza ovlaštenog predstavnika.
3. Ovlašteni predstavnik obavlja zadaće određene u ovlaštenju koje je dobio od proizvođača. Tim se ovlaštenjem omogućuje ovlaštenom predstavniku najmanje da:
 - (a) nacionalnim tijelima za nadzor stavlja na raspolaganje izjavu EU-a o sukladnosti i tehničku dokumentaciju tijekom razdoblja od najmanje 10 godina nakon stavljanja znaka kormilarskog kola, a ni u kojem slučaju kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme;
 - (b) na temelju opravdanog zahtjeva nadležnog tijela, tom tijelu dostavi sve informacije i dokumentaciju potrebnu za dokazivanje sukladnosti proizvoda;
 - (c) suraduje s nadležnim tijelima na njihov zahtjev u svakoj poduzetoj radnji kako bi se uklonili rizici koje predstavljaju proizvodi obuhvaćeni njegovim ovlaštenjem.

Članak 14.

Ostali gospodarski subjekti

1. Uvoznici navode svoje ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani žig i adresu na kojoj su dostupni za informacije o proizvodu ili, ako to nije moguće, te podatke navode na njegovu pakiranju odnosno u popratnom dokumentu ili prema potrebi na oba mjesta.
2. Uvoznici i distributeri na temelju opravdanog zahtjeva nadležnog tijela tom tijelu dostavljaju sve podatke i dokumentaciju potrebnu za dokazivanje sukladnosti proizvoda na jeziku koji to tijelo razumije bez poteškoća ili koji smatra prihvatljivim. Suraduju s navedenim tijelom na njegov zahtjev u svakoj poduzetoj radnji kako bi se uklonili rizici koje predstavljaju proizvodi koje su stavili na tržište.
3. Uvoznik ili distributer smatra se proizvođačem za potrebe ove Direktive i podliježe obvezama proizvođača iz članka 12. kada stavlja pomorsku opremu na tržište ili je ugrađuje na brod EU-a pod svojim imenom ili žigom odnosno ako mijenja pomorsku opremu koja je već stavljena na tržište na način koji može utjecati na sukladnost s važećim zahtjevima.

4. U razdoblju od najmanje 10 godina nakon stavljanja znaka kormilarskog kola i ni u kojem slučaju kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme, gospodarski subjekti tijelima za nadzor tržišta na zahtjev priopćuju podatke za:

(a) svaki gospodarski subjekt koji ih je opskrbio proizvodom;

(b) svaki gospodarski subjekt koji su oni opskrbili proizvodom.

POGLAVLJE 4.

OCJENA SUKLADNOSTI I OBAVJEŠĆIVANJE TIJELA ZA OCJENU SUKLADNOSTI

Članak 15.

Postupci ocjene sukladnosti

1. Postupak ocjene sukladnosti utvrđen je u Prilogu II.

2. Države članice osiguravaju da je proizvođač ili proizvođačev ovlašteni predstavnik proveo ocjenu sukladnosti putem prijavljenog tijela za pojedinačnu stavku pomorske opreme na jedan od načina utvrđenih provedbenim aktima koje je Komisija donijela u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2., pri čemu može birati između sljedećih postupaka:

(a) ako se upotrebljava EZ tipno ispitivanje (modul B), prije stavljanja na tržište sva pomorska oprema podliježe:

— osiguranju kvalitete proizvodnje (modul D), ili

— osiguranju kvalitete proizvoda (modul E), ili

— provjeri proizvoda (modul F);

(b) ako se kompleti pomorske opreme proizvode pojedinačno ili u malim količinama, a ne serijski ili u velikim količinama, postupak ocjenjivanja sukladnosti može biti EZ pojedinačna provjera (modul G).

3. Komisija pomoću informacijskog sustava uspostavljenog u tu svrhu vodi ažurirani popis odobrene pomorske opreme i povučenih ili odbijenih zahtjeva te stavlja taj popis na raspolaganje zainteresiranim stranama.

Članak 16.

Izjava EU-a o sukladnosti

1. U izjavi EU-a o sukladnosti navodi se da je dokazano ispunjenje zahtjeva utvrđenih u skladu s člankom 4.

2. Izjava EU-a o sukladnosti slijedi strukturu uzorka iz Priloga III. Odluci br. 768/2008/EZ. Ona mora sadržavati elemente utvrđene u relevantnim modulima iz Priloga II. toj Direktivi i ažurirati se.

3. Sastavljanjem izjave EU-a o sukladnosti proizvođač preuzima odgovornost i obveze iz članka 12. stavka 1.

4. Kad se pomorska oprema ugrađuje na brod EU-a, na brodu se nalazi primjerak izjave EU-a o sukladnosti te opreme i ondje se čuva sve dok se ta oprema ne ukloni s broda. Proizvođač izjavu o sukladnosti prevodi na jezik ili jezike koje zahtijeva država članica zastave, uključujući barem jezik koji se često upotrebljava u sektoru pomorskog prometa.
5. Primjerak izjave EU-a o sukladnosti dostavlja se prijavljenom tijelu ili tijelima koja su provela odgovarajuće postupke ocjenjivanja sukladnosti.

Članak 17.

Prijavljivanje tijela za ocjenu sukladnosti

1. Države članice pomoću informacijskog sustava koji je u tu svrhu uspostavila Komisija obavješćuju Komisiju i druge države članice o tijelima ovlaštenima za provedbu ocjene sukladnosti na temelju ove Direktive.
2. Prijavljena tijela ispunjavaju zahtjeve navedene u Prilogu III.

Članak 18.

Tijela koja izvršavaju prijavu

1. Države članice određuju tijelo koje izvršava prijavu, a koje je odgovorno za utvrđivanje i provedbu svih postupaka potrebnih za ocjenjivanje i prijavljivanje tijela za ocjenu sukladnosti te za nadzor prijavljenih tijela, uključujući sukladnost s člankom 20.
2. Prijavljena se tijela nadziru najmanje svake dvije godine. Komisija može odlučiti sudjelovati kao promatrač u izvršavanju nadzora.
3. Države članice mogu odlučiti da ocjenu i nadzor navedene u stavku 1. mora provoditi nacionalno akreditacijsko tijelo.
4. Ako tijelo koje izvršava prijavu imenuje ili na drugi način povjeri ocjenu, prijavljivanje ili nadzor iz stavka 1. tijelu koje ne predstavlja državno tijelo, navedeno tijelo predstavlja pravno tijelo te mora biti sukladno *mutatis mutandis* sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu V. Osim toga, ono se mora osigurati od odgovornosti koje proizlaze iz njegovih aktivnosti.
5. Tijelo koje izvršava prijavu preuzima potpunu odgovornost za zadaće koje obavlja tijelo navedeno u stavku 4.
6. Tijelo koje izvršava prijavu ispunjava zahtjeve navedene u Prilogu V.

Članak 19.

Obveza obavješćivanja tijela koja izvršavaju prijavu

1. Države članice obavješćuju Komisiju o svojim postupcima za ocjenjivanje i prijavljivanje tijela za ocjenu sukladnosti te za nadzor tih tijela kao i o svim promjenama s time u vezi.
2. Komisija pomoću informacijskog sustava koji je uspostavila u tu svrhu javno objavljuje te informacije.

*Članak 20.***Društva kćeri prijavljenih tijela i njihovo podugovaranje**

1. Ako prijavljeno tijelo podugovori posebne zadaće u vezi s ocjenom sukladnosti ili zatraži pomoć od društva kćeri, osigurava da podizvoditelj ili društvo kći ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu III. te o tome obavješćuje tijelo koje izvršava prijavu.
2. Prijavljena tijela preuzimaju potpunu odgovornost za zadaće koje izvrše podizvoditelji ili društva kćeri bez obzira gdje imaju poslovni nastan.
3. Aktivnosti može podugovoriti ili obaviti društvo kći isključivo uz suglasnost klijenta.
4. Prijavljena tijela stavljaju na raspolaganje tijelu koje izvršava prijavu relevantne dokumente povezane s ocjenom osposobljenosti podizvoditelja ili društva kćeri kao i posla koji takav podizvoditelj ili društvo kći obave na temelju ove Direktive.

*Članak 21.***Izmjene u prijavama**

1. Ako tijelo koje izvršava prijavu utvrdi ili je obaviješteno da prijavljeno tijelo više ne ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu III. ili da nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze iz ove Direktive, tijelo koje izvršava prijavu ograničava, suspendira ili povlači prijavu, ovisno o ozbiljnosti neispunjavanja zahtjeva ili neispunjavanja navedenih obveza. O tome odmah obavješćuje Komisiju i druge države članice putem informacijskog sustava koji je u tu svrhu uspostavila Komisija.
2. U slučaju ograničenja, suspenzije ili povlačenja prijave, odnosno u slučaju kada prijavljeno tijelo prestane sa svojom aktivnošću, država članica koja podnosi prijavu poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da je drugo prijavljeno tijelo obradilo predmete toga tijela, odnosno da su predmeti stavljeni na raspolaganje odgovornim tijelima koja izvršavaju prijavu i tijelima za nadzor tržišta na njihov zahtjev.

*Članak 22.***Preispitivanja nadležnosti prijavljenih tijela**

1. Komisija istražuje sve slučajeve u kojima, na temelju informacija koje su joj na raspolaganju ili na koje je bila upozorena, sumnja u nadležnost prijavljenog tijela ili u stalno ispunjavanje zahtjeva i odgovornosti prijavljenog tijela kojima podliježe.
2. Država članica koja podnosi prijavu dostavlja Komisiji, na zahtjev, sve informacije povezane s osnovom za prijavu ili održavanjem nadležnosti dotičnog tijela.
3. Komisija osigurava da se sa svim informacijama osjetljive prirode prikupljenim tijekom istraživanja postupa kao s povjerljivim.
4. Ako Komisija utvrdi da prijavljeno tijelo ne ispunjava ili je prestalo ispunjavati zahtjeve za svoju prijavu, o tome bez odgode obavješćuje državu članicu koja je podnijela prijavu te od nje zahtijeva da bez odgode poduzme potrebne korektivne mjere, uključujući prema potrebi povlačenje prijave.

*Članak 23.***Operativne obveze prijavljenih tijela**

1. Prijavljena tijela provode ili nalažu provođenje ocjene sukladnosti u skladu s postupcima iz članka 15.

2. Ako prijavljeno tijelo utvrdi da proizvođač nije ispunio obveze iz članka 12., od proizvođača zahtijeva da bez odgode poduzme odgovarajuće korektivne mjere i ne izdaje potvrdu o sukladnosti.

3. Ako tijekom praćenja sukladnosti, a nakon izdavanja potvrde o sukladnosti, prijavljeno tijelo utvrdi da proizvod više nije sukladan, od proizvođača zahtijeva da bez odgode poduzme odgovarajuće korektivne mjere te prema potrebi suspendira ili povuče potvrdu. Ako korektivne mjere nisu poduzete ili nemaju potreban učinak, prijavljeno tijelo prema potrebi ograničava, suspendira ili povlači potvrdu.

Članak 24.

Obveza prijavljenih tijela na pružanje informacija

1. Prijavljena tijela obavješćuju tijela koja izvršavaju prijavu o sljedećem:

(a) svakom odbijanju, ograničenju, suspenziji ili povlačenju potvrde o sukladnosti;

(b) svim okolnostima koje utječu na opseg prijave i uvjete prijave;

(c) svakom zahtjevu za obavješćivanje koji zaprime od tijela za nadzor tržišta u vezi s aktivnostima ocjenjivanja sukladnosti;

(d) na zahtjev, o aktivnostima ocjenjivanja sukladnosti izvršenima u okviru njihove prijave te o svim drugim izvršenim aktivnostima uključujući prekogranične aktivnosti i podugovaranje.

2. Prijavljena tijela na zahtjev dostavljaju Komisiji i državama članicama relevantne informacije o pitanjima koja se odnose na negativne i pozitivne rezultate ocjene sukladnosti. Prijavljena tijela drugim prijavljenim tijelima, koja provode aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti kojima se obuhvaćaju isti proizvodi, dostavljaju informacije koje se odnose na negativne i, na zahtjev, pozitivne rezultate ocjene sukladnosti.

POGLAVLJE 5.

NADZOR TRŽIŠTA UNIJE, KONTROLA PROIZVODA, ZAŠTITNE ODREDBE

Članak 25.

Okvir za nadzor tržišta EU-a

1. Što se tiče pomorske opreme, države članice obavljaju nadzor tržišta u skladu s okvirom za nadzor tržišta EU-a utvrđenim u poglavlju III. Uredbe (EZ) br. 765/2008, koji podliježe ovom članku stavcima 2. i 3.

2. Nacionalne infrastrukture i programi za nadzor tržišta uzimaju u obzir posebna obilježja sektora pomorske opreme uključujući različite postupke koji se provode kao dio procjene sukladnosti, a posebno odgovornosti koje međunarodne konvencije dodjeljuju upravi države zastave.

3. Nadzor tržišta može obuhvaćati provjere dokumenata kao i provjere pomorske opreme koja nosi znak kormilar-skog kola neovisno o tome je li ona ugrađena na brodove ili nije. Provjere pomorske opreme koja je već ugrađena na brod ograničene su na ispitivanja koja se mogu provesti na toj opremi na brodu dok je ona u potpunosti funkcionalna.

4. Ako tijela za nadzor tržišta države članice, kako je određeno u Uredbi (EZ) br. 765/2008, namjeravaju provesti provjeru uzoraka, kada je to razumno i izvedivo, od proizvođača mogu zahtijevati da pribavi potrebne uzorke ili da na vlastiti trošak pruži pristup uzorcima na licu mjesta.

Članak 26.

Postupak za rukovanje pomorskom opremom koja predstavlja rizik na nacionalnoj razini

1. Ako tijela za nadzor tržišta države članice imaju dovoljno razloga vjerovati da pomorska oprema obuhvaćena ovom Direktivom predstavlja rizik za pomorsku sigurnost, zdravlje ili okoliš, procjenjuju tu pomorsku opremu obuhvaćajući sve zahtjeve utvrđene ovom Direktivom. Relevantni gospodarski subjekti prema potrebi surađuju s tijelima za nadzor tržišta.

Ako tijekom navedene procjene tijela za nadzor tržišta otkriju da pomorska oprema ne ispunjava zahtjeve utvrđene ovom Direktivom, od relevantnog gospodarskog subjekta bez odgode zahtijevaju da poduzme sve prikladne korektivne mjere kako bi pomorsku opremu uskladio s navedenim zahtjevima, da povuče pomorsku opremu s tržišta ili je opozove unutar takvog razumnog vremenskog razdoblja, proporcionalnog prirodni rizika, na način na koji to mogu propisati.

Tijela za nadzor tržišta u skladu s tim obavješćuju relevantno prijavljeno tijelo.

Članak 21. Uredbe (EZ) br. 765/2008 primjenjuje se na mjere navedene u ovom stavku drugom podstavku.

2. Ako tijela za nadzor tržišta smatraju da nesukladnost nije ograničena na njihovo državno područje ili na brodove koji plove pod njihovom zastavom, obavješćuju Komisiju i ostale države članice putem informacijskog sustava koji je u svrhu nadzora tržišta uvela Komisija o rezultatima procjene provedene na temelju stavka 1. te o mjerama koje zahtijevaju od gospodarskoga subjekta.

3. Gospodarski subjekt osigurava da su poduzete sve odgovarajuće korektivne mjere povezane sa svim proizvodima stavljenima na raspolaganje na tržištu diljem Unije ili, ovisno o slučaju, ugrađenima ili dostavljenima za ugradnju na brodove EU-a.

4. Ako relevantni gospodarski subjekt ne poduzme prikladne korektivne mjere unutar razdoblja koje su odredila tijela za nadzor tržišta u skladu sa stavkom 1. drugim podstavkom ili na drugi način ne ispuni svoje obveze na temelju ove Direktive, tijela za nadzor tržišta poduzimaju sve prikladne privremene mjere kako bi zabranila ili ograničila dostupnost pomorske opreme na svojim nacionalnim tržištima ili ugradnju na brodove koji plove pod njihovom zastavom, odnosno povukla proizvod s tržišta ili ga opozvala.

Tijela za nadzor tržišta o tim mjerama bez odgode obavješćuju Komisiju i druge države članice.

5. Informacije o mjerama koje su poduzela tijela za nadzor tržišta iz stavka 4. obuhvaćaju sve dostupne detalje, a posebno podatke potrebne za utvrđivanje nesukladne pomorske opreme, podrijetla proizvoda, prirode navodne nesukladnosti i uključenog rizika, prirode i trajanja poduzetih nacionalnih mjera te argumenata koje je izrazio dotični gospodarski subjekt. Tijela za nadzor tržišta posebno naznačuju je li nesukladnost posljedica:

- (a) nemogućnosti pomorske opreme da ispuni važeće zahtjeve projektiranja, izvedbe i učinkovitosti utvrđene na temelju članka 4.;

(b) nesukladnosti s ispitnim normama iz članka 4. tijekom postupka ocjenjivanja sukladnosti;

(c) nedostataka tih ispitnih normi.

6. Države članice, osim država članica koje pokreću postupak, bez odgađanja obavješćuju Komisiju i druge države članice o svim usvojenim mjerama te o svim dodatnim informacijama koje su im na raspolaganju, a koje se odnose na nesukladnost dotične pomorske opreme te, u slučaju neslaganja s priopćenim nacionalnim mjerama, o svojim prigovorima.

7. Ako u roku od četiri mjeseca od zaprimanja informacija o mjerama koje su poduzela tijela za nadzor tržišta iz stavka 4. država članica ili Komisija ne ulože prigovor na privremene mjere koje je poduzela država članica, navedene se mjere smatraju opravdanim.

8. Države članice osiguravaju da se prikladne restriktivne mjere povezane s dotičnom pomorskom opremom, kao što je povlačenje proizvoda s tržišta, poduzmu bez odgode.

Članak 27.

Zaštitni postupak EU-a

1. Ako su nakon završenog postupka utvrđenog u članku 26. stavcima 3. i 4. uloženi prigovori protiv mjera koje je poduzela država članica ili ako Komisija smatra da je nacionalna mjera suprotna zakonodavstvu Unije, Komisija bez odgode započinje savjetovanje s državama članicama i relevantnim gospodarskim subjektom ili subjektima te procjenjuje relevantnu nacionalnu mjeru. Na temelju rezultata te procjene Komisija odlučuje je li relevantna nacionalna mjera opravdana ili nije.

2. Za potrebe stavka 1., kada je Komisija zadovoljna činjenicom da je postupak primijenjen u donošenju nacionalne mjere prikladan za iscrpnu i objektivnu procjenu rizika te da je nacionalna mjera sukladna s člankom 21. Uredbe (EZ) br. 765/2008, može se ograničiti na ispitivanje prikladnosti i razmjernosti relevantne nacionalne mjere u odnosu na navedeni rizik.

3. Komisija svoju odluku upućuje svim državama članicama i odmah je dostavlja njima i relevantnom gospodarskom subjektu ili subjektima.

4. Ako se relevantna nacionalna mjera smatra opravdanom, sve države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da je nesukladna pomorska oprema povučena s njihova tržišta te, prema potrebi, opozvana. One u skladu s tim obavješćuju Komisiju.

5. Ako se relevantna nacionalna mjera smatra neopravdanom, dotična je država članica povlači.

6. Ako se nesukladnost pomorske opreme pripisuje nedostacima u ispitnim normama iz članka 4., Komisija putem provedbenih akata u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2. može potvrditi, promijeniti ili opozvati nacionalnu zaštitnu mjeru radi ostvarivanja cilja ove Direktive.

Komisija je ovlaštena i za donošenje privremenih usklađenih zahtjeva i ispitnih normi za taj određenu stavku pomorske opreme putem delegiranih akata u skladu s postupkom iz članka 37. Sukladno tome primjenjuju se kriteriji iz članka 8. stavka 3. Te zahtjeve i ispitne norme Komisija mora besplatno staviti na raspolaganje.

7. Ako je ispitna norma europska norma, Komisija obavješćuje relevantno europsko tijelo ili tijela za normizaciju i navedeni predmet dostavlja odboru uspostavljenom na temelju članka 5. Direktive 98/34/EZ. Odbor se savjetuje s relevantnim europskim tijelom ili tijelima za normizaciju te bez odgode dostavlja svoje mišljenje.

Članak 28.

Sukladni proizvodi koji predstavljaju rizik za pomorsku sigurnost, zdravlje ili okoliš

1. Ako država članica nakon provedene procjene u skladu s člankom 26. stavkom 1. ustanovi da pomorska oprema koja je sukladna s ovom Direktivom ipak predstavlja rizik za pomorsku sigurnost, zdravlje ili okoliš, država članica od dotičnog gospodarskog subjekta zahtijeva da poduzme sve odgovarajuće mjere kako bi osigurao da ta pomorska oprema nakon stavljanja na tržište više ne predstavlja rizik, da je povuče s tržišta ili opozove unutar takvog razumnog roka, o čemu odlučuje s obzirom na vrstu rizika.

2. Gospodarski subjekt osigurava da su poduzete sve prikladne korektivne mjere povezane sa svim proizvodima koje je stavio na tržište diljem Unije ili ugrađenima na brodove EU-a.

3. Država članica odmah obavješćuje Komisiju i ostale države članice. Pružene informacije obuhvaćaju sve dostupne detalje, a posebno podatke potrebne za utvrđivanje dotične pomorske opreme, podrijetla pomorske opreme i njezina opskrbnog lanca, prirodu uključenog rizika te prirodu i trajanje poduzetih nacionalnih mjera.

4. Komisija bez odgode započinje savjetovanje s državama članicama i relevantnim gospodarskim subjektom ili subjektima te procjenjuje poduzete nacionalne mjere. Na temelju rezultata navedene procjene Komisija odlučuje jesu li mjere opravdane ili ne te prema potrebi predlaže odgovarajuće mjere. Članak 27. stavak 2. u tu se svrhu primjenjuje *mutatis mutandis*.

5. Komisija svoju odluku upućuje svim državama članicama i odmah je priopćuje njima i relevantnom gospodarskom subjektu ili subjektima.

Članak 29.

Formalna nesukladnost

1. Ne dovodeći u pitanje članak 26., država članica od gospodarskog subjekta zahtijeva da tu nesukladnost ukloni ako nastupi jedan od sljedećih slučajeva:

(a) znak kormilarskog kola stavljen je suprotno članku 9. ili članku 10.;

(b) znak kormilarskog kola nije stavljen;

(c) izjava EU-a o sukladnosti nije sastavljena;

(d) izjava EU-a o sukladnosti nije ispravno sastavljena;

(e) tehnička dokumentacija nije dostupna ili nije potpuna;

(f) izjava EU-a o sukladnosti nije poslana brodu.

2. Ako nesukladnost navedena u stavku 1. potraje, ta država članica poduzima sve prikladne mjere kako bi ograničila ili zabranila stavljanje pomorske opreme na tržište ili kako bi osigurala njezin opoziv ili povlačenje s tržišta.

*Članak 30.***Izuzeća koja se temelje na tehničkim inovacijama**

1. U izvanrednim okolnostima tehničkih inovacija uprava države zastave može dopustiti da se pomorska oprema koja nije u skladu s postupkom ocjenjivanja sukladnosti ugradi na brod EU-a ako je provjerom, ili na neki drugi način koji zadovoljava upravu države zastave, utvrđeno da je takva oprema sukladna s ciljevima ove Direktive.
2. Postupci provjere ne smiju ni na koji način biti diskriminirajući u odnosu na pomorsku opremu proizvedenu u državi članici zastave i pomorsku opremu proizvedenu u drugim državama.
3. Pomorskoj opremi na koju se odnosi ovaj članak država članica zastave daje potvrdu koja se u svakom trenutku nalazi s opremom i kojom država članica zastave daje odobrenje za ugradnju opreme na brod te se uvode bilo kakva ograničenja ili utvrđuju bilo koje odredbe koje se odnose na uporabu opreme.
4. Ako država članica dopusti da se pomorska oprema na koju se odnosi ovaj članak ugradi na brod EU-a, ta država članica odmah priopćuje Komisiji i ostalim državama članicama pojedino o tome, zajedno s izvješćima o svim relevantnim provjerama, ocjenama i postupcima ocjenjivanja sukladnosti.
5. Unutar 12 mjeseci od primitka priopćenja navedenog u stavku 4. Komisija može zahtijevati od države članice da povuče odobrenje izdano za određeni vremenski rok ako smatra da nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni stavkom 1. U tu svrhu Komisija donosi provedbene akte. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.
6. Ako se brod na kojem se nalazi pomorska oprema iz stavka 1. prenosi u drugu državu članicu, država članica zastave koja ga prima može poduzeti potrebne mjere koje mogu uključivati ispitivanja i praktične demonstracije kako bi se osiguralo da je takva oprema barem toliko učinkovita koliko i oprema koja je u skladu s postupcima ocjenjivanja sukladnosti.

*Članak 31.***Izuzeća za ispitivanje ili procjenu**

Uprava države zastave može dopustiti da se pomorska oprema koja nije u skladu s postupcima ocjenjivanja sukladnosti, ili koja nije obuhvaćena člankom 30., ugradi na brod EU-a radi ispitivanja ili procjene, ali samo ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

- (a) pomorskoj opremi država članica zastave daje potvrdu koja se u svakom trenutku nalazi uz opremu i kojom ta država članica daje odobrenje za ugradnju opreme na brod EU-a te se uvode sva potrebna ograničenja ili utvrđuju drugi odgovarajući zahtjevi koji se odnose na uporabu dotične opreme;
- (b) odobrenje mora biti ograničeno na razdoblje koje država članica zastave smatra potrebnim za obavljanje ispitivanja, koje bi trebalo biti što je moguće kraće;
- (c) ne smije se pouzdati u pomorsku opremu umjesto opreme koja ispunjava zahtjeve ove Direktive i ona ne smije nadomjestiti takvu opremu, koja mora ostati na brodu EU-a u funkciji i spremna za trenutačnu uporabu.

Članak 32.

Izuzeća u izvanrednim okolnostima

1. U izvanrednim okolnostima, koje se moraju propisno opravdati upravi države zastave, kada je potrebno zamijeniti pomorsku opremu u luci izvan Unije, a kada radi razumnog vremena, kašnjenja i troška nije izvediva ugradnja opreme koja nosi znak kormilarskog kola, na brod se može ugraditi druga pomorska oprema u skladu sa stavcima 2. do 4.
2. Pomorska oprema ugrađena na brod popraćena je dokumentacijom koju je izdala država članica IMO-a koja je potpisnica relevantnih konvencija, a kojom se potvrđuje sukladnost s relevantnim zahtjevima IMO-a.
3. Uprava države zastave odmah se obavješćuje o prirodi i svojstvima takve druge pomorske opreme.
4. Čim se pojavi ta mogućnost, uprava države zastave osigurava da pomorska oprema iz stavka 1., zajedno sa svojom dokumentacijom ispitivanja, ispunjava relevantne zahtjeve međunarodnih instrumenata i ove Direktive.
5. Kada je dokazano da određena pomorska oprema sa znakom kormilarskog kola nije dostupna na tržištu, država članica zastave može odobriti ugradnju druge pomorske opreme na brod podložno stavcima 6. do 8.
6. Odobrena pomorska oprema mora u najvećoj mogućoj mjeri biti sukladna sa zahtjevima i ispitnim normama navedenima u članku 4.
7. Pomorska oprema ugrađena na brod popraćena je privremenom potvrdom o odobrenju koju je izdala država članica zastave ili druga država članica, a u kojoj se navodi sljedeće:
 - (a) oprema sa znakom kormilarskog kola koja se treba zamijeniti odobrenom opremom;
 - (b) točne okolnosti pod kojima je izdana potvrda i osobito nedostupnost opreme sa znakom kormilarskog kola na tržištu;
 - (c) precizni zahtjevi za projektiranje, izvedbu i učinkovitost prema kojima je država članica koja je izdala potvrdu o odobrenju, odobrila opremu;
 - (d) ispitne norme, ako postoje, koje se primjenjuju u odgovarajućim postupcima odobrenja.
8. Država članica koja izdaje privremenu potvrdu o odobrenju odmah o tome obavješćuje Komisiju. Ako Komisija smatra da nisu ispunjeni uvjeti iz stavaka 6. i 7., mogla bi zahtijevati od države članice da povuče tu potvrdu ili poduzme odgovarajuće mjere donošenjem provedbenih akta. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.

POGLAVLJE 6.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 33.

Razmjena iskustava

Komisija osigurava organiziranje razmjene iskustava između nacionalnih tijela država članica odgovornih za politiku prijavljivanja, osobito u pogledu nadzora tržišta.

*Članak 34.***Koordinacija prijavljenih tijela**

1. Komisija osigurava utvrđivanje prikladnu koordinaciju i suradnju između prijavljenih tijela te njihovo pravilno upravljanje u obliku sektorske skupine prijavljenih tijela.
2. Države članice osiguravaju da tijela koja su prijavile sudjeluju u radu navedene sektorske skupine, izravno ili preko imenovanih predstavnika.

*Članak 35.***Provedbene mjere**

1. Države članice obavješćuju Komisiju o nazivima i kontaktnim podacima tijela koja su nadležna za provedbu ove Direktive putem informativnog sustava koji je u tu svrhu stavila na raspolaganje Komisija. Komisija sastavlja, redovito ažurira i javno objavljuje popis tih tijela.
2. Za svaku stavku pomorske opreme za koji je potrebno odobrenje uprave države zastave u skladu s međunarodnim konvencijama Komisija putem provedbenih akata određuje odgovarajuće zahtjeve za projektiranje, izvedbu i učinkovitost te ispitne norme navedene u međunarodnim instrumentima. Prilikom donošenja tih akata Komisija izričito određuje datume od kojih se ti zahtjevi i ispitne norme moraju primjenjivati, uključujući datume stavljanja na tržište i ugradnje na brod u skladu s međunarodnim instrumentima i uzimajući u obzir vremenske rokove za brodogradnju. Komisija može također odrediti zajedničke kriterije i detaljne postupke za njihovu primjenu.
3. Komisija putem provedbenih akata određuje odgovarajuće zahtjeve za projektiranje, izvedbu i učinkovitost koji su tek uvedeni u međunarodne instrumente i koji se primjenjuju na opremu koja je već ugrađena na brod kako bi se osiguralo da je oprema ugrađena na brodove EU-a u skladu s međunarodnim instrumentima.
4. Komisija uspostavlja i održava bazu podataka koja sadržava najmanje sljedeće informacije:
 - (a) popis i bitne detalje iz potvrda o sukladnosti izdanih na temelju ove Direktive, koje stavljaju na raspolaganje prijavljena tijela;
 - (b) popis i bitne detalje iz izjava o sukladnosti izdanih na temelju ove Direktive, koje stavljaju na raspolaganje proizvođači;
 - (c) ažurirani popis primjenjivih međunarodnih instrumenata te zahtjeva i ispitnih normi primjenjivih na temelju članka 4. stavka 4.;
 - (d) popis i cjelovit tekst kriterija i postupaka iz stavka 2.;
 - (e) zahtjeve i uvjete za elektroničko označivanje iz članka 11., kada je primjenjivo;
 - (f) druge korisne informacije koje bi olakšale državama članicama, prijavljenim tijelima i gospodarskim subjektima ispravnu provedbu ove Direktive.

Ta baza podataka mora biti dostupna državama članicama. Mora biti dostupna i javnosti samo u informativne svrhe.

5. Provedbeni akti navedeni u ovom članku donose se u obliku uredbi Komisije u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.

Članak 36.

Izmjene

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 37. kako bi se ažurirala upućivanja na norme, kako je navedeno u Prilogu III., kada nove norme postanu dostupne.

Članak 37.

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 8., 11., 27. i 36. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 17. rujna 2014. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja petogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti automatski se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije isteka svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 8., 11., 27. i 36. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članaka 8., 11., 27. i 36. stupa na snagu, samo ako Europski parlament i Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka toga roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 38.

Odbor

1. Komisiji pomaže Odbor za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova (COSS) osnovan Uredbom (EZ) br. 2099/2002. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. Kada odbor ne dostavi mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 39.

Prenošenje

1. Države članice donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 18. rujna 2016. One o tekstu tih odredbi odmah obavješćuju Komisiju.

One primjenjuju te odredbe od 18. rujna 2016.

Kada države članice donose ove odredbe, one sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se prilikom njihove službene objave uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koji donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 40.

Stavljanje izvan snage

1. Direktiva 96/98/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 18. rujna 2016.
2. Zahtjevi i ispitne norme za pomorsku opremu primjenjivi od 18. rujna 2016. sukladno s odredbama nacionalnog prava koje su države članice donijele radi usklađivanja s Direktivom 96/98/EZ nastavljaju se primjenjivati do stupanja na snagu provedbenih akata iz članka 35. stavka 2.
3. Upućivanja na direktivu koja je stavljena izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Direktivu.

Članak 41.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 42.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

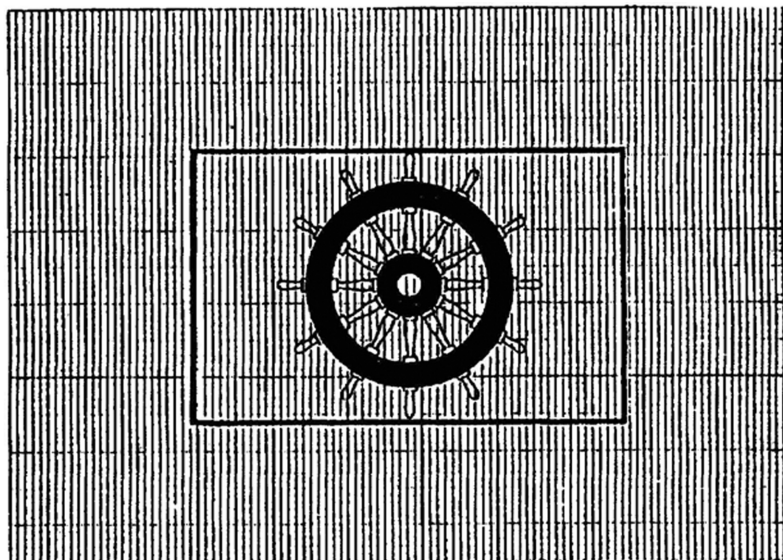
Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
S. GOZI

PRILOG I.

ZNAK KORMILARSKOG KOLA

Oznaka sukladnosti mora imati sljedeći oblik:

Ako se znak kormilarskog kola smanjuje ili povećava, moraju se poštovati omjeri dani u stupnjevanom prikazu.

Različiti dijelovi znaka kormilarskog kola moraju u osnovi imati jednaku vertikalnu dimenziju koja ne smije biti manja od 5 mm.

Kod manjih se uređaja može odstupiti od te minimalne dimenzije.

—

PRILOG II.

POSTUPCI OCJENJIVANJA SUKLADNOSTI

I. MODUL B: EZ TIPNO ISPITIVANJE

1. EZ tipno ispitivanje dio je postupka ocjenjivanja sukladnosti tijekom kojeg prijavljeno tijelo pregledava tehničko projektiranje pomorske opreme te provjerava i potvrđuje da tehničko projektiranje pomorske opreme ispunjava relevantne zahtjeve.
2. EZ tipno ispitivanje može se izvršiti na jedan od sljedećih načina:
 - ispitivanjem uzorka cjelokupnoga proizvoda koji je reprezentativni uzorak predviđene proizvodnje (ispitivanje proizvoda),
 - ocjenjivanjem dostatnosti tehničkog projekta pomorske opreme pregledom tehničke dokumentacije i popratnih dokaza navedenih u točki 3. i pregledom uzoraka jednog ili više kritičnih dijelova proizvoda (kombinacija ispitivanja proizvoda i ispitivanja projekta), reprezentativnog uzorka predviđene proizvodnje.
3. Proizvođač podnosi zahtjev za EZ tipno ispitivanje proizvoda pri jednome od prijavljenih tijela prema vlastitom izboru.

Zahtjev mora sadržavati:

- ime i adresu proizvođača i, ako je zahtjev podnio ovlašten predstavnik, njegovo ime i adresu,
- pisanu izjavu da isti zahtjev nije podnesen ni jednom drugom prijavljenom tijelu,
- tehničku dokumentaciju. Tehnička dokumentacija omogućuje ocjenu sukladnosti pomorske opreme s primjenjivim uvjetima međunarodnih instrumenata navedenih u članku 4. te sadržava dostatne analize i procjene jednog ili više rizika. Tehničkom se dokumentacijom pobliže označuju primjenjivi uvjeti te obuhvaća projektiranje, proizvodnju i funkcioniranje pomorske opreme, u mjeri u kojoj je to relevantno za ocjenu. Tehnička dokumentacija sadržava, gdje je primjenjivo, minimalno jedan od sljedećih elemenata:
 - (a) opći opis pomorske opreme;
 - (b) idejni projekt i radioničke nacрте te shematski prikaz sastavnih dijelova, podsklopova, strujnih krugova itd.;
 - (c) opise i objašnjenja potrebna za razumijevanje navedenih nacрта i shematskih prikaza te funkcioniranje pomorske opreme;
 - (d) popis zahtjeva i ispitnih normi koji su primjenjivi na dotičnu pomorsku opremu u skladu s ovom Direktivom, zajedno s opisom rješenja usvojenih za ispunjavanje tih zahtjeva;
 - (e) rezultate izvršenih projektnih izračuna, ispitivanja itd.; i
 - (f) izvješća o ispitivanju;
- uzorke koji predstavljaju predviđenu proizvodnju. Prijavljeno tijelo može prema potrebi zatražiti daljnje uzorke kako bi provelo ispitni program,

- popratne dokaze o prikladnosti rješenja tehničkog projekta. U popratnim dokazima moraju se obvezno navesti svi upotrijebljeni dokumenti. Popratni dokazi uključuju prema potrebi rezultate ispitivanja izvršenih u prikladnom laboratoriju proizvođača ili u nekom drugom ispitnom laboratoriju, ime proizvođača i pod njegovom odgovornošću.

4. Prijavljeno tijelo mora:

Za pomorsku opremu:

4.1. pregledati tehničku dokumentaciju i popratne dokaze kako bi ocijenilo prikladnost tehničkog projekta pomorske opreme;

Za jedan ili više uzoraka:

4.2. potvrditi da su jedan ili više uzoraka proizvedeni u skladu s tehničkom dokumentacijom te utvrditi elemente koji su projektirani u skladu s primjenjivim odredbama relevantnih zahtjeva i ispitnih normi, kao i elemente koji su projektirani bez primjene relevantnih odredaba tih normi;

4.3. izvršiti prikladna ispitivanja i testove u skladu s ovom Direktivom ili narediti njihovo izvršenje;

4.4. dogovoriti s proizvođačem lokaciju na kojoj će se izvršiti ispitivanja i testovi.

5. Prijavljeno tijelo sastavlja izvješće o procjeni u kojem su zabilježene poduzete aktivnosti u skladu s točkom 4. te njihovi rezultati. Ne dovodeći u pitanje svoje obveze u pogledu tijela koja izvršavaju prijavu, prijavljeno tijelo objavljuje sadržaj tog izvješća, u cijelosti ili djelomično, isključivo uz suglasnost proizvođača.

6. U slučaju kada tip ispunjava zahtjeve posebnih međunarodnih instrumenata koji se primjenjuju na dotičnu pomorsku opremu, prijavljeno tijelo izdaje proizvođaču potvrdu o EZ tipnom ispitivanju. Potvrda sadržava ime i adresu proizvođača, zaključke ispitivanja, uvjete njegove valjanosti (ako postoje) i podatke potrebne za identifikaciju odobrenog tipa. Potvrda može sadržavati jedan ili više priloga.

Potvrda i njezini prilozi moraju sadržavati sve relevantne informacije kako bi se omogućila ocjena sukladnosti proizvedenih proizvoda s ispitanim tipom te kako bi se omogućila kontrola tijekom uporabe.

Kada tip ne ispunjava primjenjive zahtjeve međunarodnih instrumenata, prijavljeno tijelo mora odbiti izdati potvrdu o EZ tipnom ispitivanju te sukladno tome obavijestiti podnositelja zahtjeva, uz detaljno objašnjenje razloga svojeg odbijanja.

7. Ako odobreni tip više nije sukladan s primjenjivim zahtjevima, prijavljeno tijelo utvrđuje postoji li potreba za daljnjim ispitivanjem ili novim postupkom ocjenjivanja sukladnosti.

Proizvođač obavješćuje prijavljeno tijelo koje posjeduje tehničku dokumentaciju, koja se odnosi na potvrdu o EZ tipnom ispitivanju, o svim preinakama odobrenog tipa koje mogu utjecati na sukladnost pomorske opreme sa zahtjevima relevantnih međunarodnih instrumenata ili uvjetima valjanosti te potvrde. Te promjene zahtijevaju dodatno odobrenje u obliku dodatka izvornoj potvrdi o EZ tipnom ispitivanju.

8. Svako je prijavljeno tijelo obavješćuje svoje tijelo koje izvršava prijavu o potvrdi o EZ tipnom ispitivanju i/ili o svim njezinim dodacima koje je izdalo ili povuklo te također, povremeno ili na zahtjev, stavlja na raspolaganje svojem tijelu koje izvršava prijavu popis svih potvrda i/ili njezinih dodataka koji su odbijeni, suspendirani ili na neki drugi način ograničeni.

Svako je prijavljeno tijelo obavješćuje druga prijavljena tijela o potvrdi o EZ tipnom ispitivanju u i/ili svim njezinim dodacima koje je odbilo, povuklo, suspendiralo ili na neki drugi način ograničilo i, na zahtjev, u vezi s potvrđama i/ili njezinim dodacima koje je to tijelo izdalo.

Komisija, države članice i druga prijavljena tijela mogu, na zahtjev, dobiti presliku potvrda o EZ tipnom ispitivanju i/ili svih njegovih dodataka. Na zahtjev, Komisija i države članice mogu dobiti presliku tehničke dokumentacije i rezultata ispitivanja koje je izvršilo prijavljeno tijelo. Prijavljeno tijelo mora čuvati primjerak potvrde o EZ ispitivanju tipa, njezinih priloga i dodataka, kao i tehničku evidenciju u kojoj je sadržana dokumentacija koju je podnio proizvođač, sve do isteka valjanosti potvrda.

9. Proizvođač je primjerak potvrde o EZ tipnom ispitivanju, njezinih priloga i dodataka zajedno s tehničkom dokumentacijom stavlja na raspolaganje nacionalnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme.
10. Ovlašteni predstavnik proizvođača smije podnijeti zahtjev naveden u točki 3. te ispuniti sve obveze utvrđene u točkama 7. i 9., pod uvjetom da su iste navedene u punomoći.

II. MODUL D: SUKLADNOST S TIPOM NA TEMELJU OSIGURANJA KVALITETE PROCESA PROIZVODNJE

1. Sukladnost s tipom na temelju osiguranja kvalitete procesa proizvodnje predstavlja dio postupka ocjenjivanja sukladnosti prilikom kojeg proizvođač ispunjava obveze propisane u točkama 2. i 5., te kojim osigurava i potvrđuje na vlastitu odgovornost da je dotična pomorska oprema u skladu s tipom opisanim u potvrdi o EZ tipnom ispitivanju te da ispunjava zahtjeve međunarodnih instrumenata koji se primjenjuju na nju.

2. Proizvodnja

Proizvođač je upravlja odobrenim sustavom kvalitete, provjerom konačnog proizvoda i ispitivanjem dotičnih proizvoda, kako je navedeno u točki 3., te podliježe nadzoru, kako je opisano u točki 4.

3. Sustav kvalitete

- 3.1. Proizvođač podnosi zahtjev za ocjenu svojeg sustava kvalitete za dotičnu pomorsku opremu kod prijavljenog tijela prema vlastitu izboru.

Zahtjev mora sadržavati:

— ime i adresu proizvođača i, ako je zahtjev podnio ovlašteni predstavnik, njegovo ime i adresu,

— pisanu izjavu da isti zahtjev nije podnesen ni kod jednog drugog prijavljenog tijela,

— sve relevantne informacije o predviđenoj kategoriji pomorske opreme,

— dokumentaciju o sustavu kvalitete,

— tehničku dokumentaciju o odobrenom tipu i primjerak potvrde o EZ tipnom ispitivanju.

- 3.2. Sustavom kvalitete osigurava se da su proizvodi u skladu s tipom opisanim u potvrdi o EZ tipnom ispitivanju te da su u skladu sa zahtjevima međunarodnih instrumenata koji se na njih primjenjuju.

Sve elemente, zahtjeve i odredbe koje usvoji proizvođač potrebno je dokumentirati na sustavan i pregledan način, u pisanom obliku, i to politike, postupke i upute. Dokumentacijom o sustavu kvalitete mora biti dopušteno dosljedno tumačenje programa kvalitete, planova, priručnika i zapisa.

Također posebno sadržava odgovarajući opis:

- ciljeva kvalitete i organizacijske strukture, odgovornosti i ovlaštenja upravljačke strukture u vezi s kvalitetom proizvoda,
- odgovarajućih tehnika proizvodnje, nadzora kvalitete i osiguranja kvalitete, kao i planiranih procesa i sustavnih aktivnosti,
- ispitivanja i testova koje je potrebno provesti prije, tijekom i nakon proizvodnje te učestalost njihova provođenja,
- evidencije kvalitete, kao što su izvješća o pregledu i podatci o ispitivanjima, podatci o umjeravanju, izvješća o stručnoj osposobljenosti dotičnog osoblja itd., i
- načina praćenja postizanja zahtijevane kvalitete proizvoda i učinkovitog funkcioniranja sustava kvalitete.

3.3. Prijavljeno tijelo ocjenjuje sustav kvalitete kako bi utvrdilo ispunjava li uvjete navedene u točki 3.2.

Osim iskustva sa sustavima upravljanja kvalitetom revizorski tim mora imati barem jednog člana koji ima iskustva u procjeni u odgovarajućem području i tehnologiji proizvodnje pomorske opreme te znanje o primjenjivim zahtjevima međunarodnih instrumenata. Revizija uključuje posjet prostorijama proizvođača radi procjene. Revizorski tim pregledava tehničku dokumentaciju navedenu u točki 3.1. petoj alineji kako bi provjerio sposobnost proizvođača da prepozna odgovarajuće zahtjeve međunarodnih instrumenata te da izvrši potrebna ispitivanja radi osiguranja sukladnosti proizvoda s tim zahtjevima.

Odluka se dostavlja proizvođaču. Obavijest mora sadržavati zaključke revizije i obrazloženu odluku o ocjeni.

- 3.4. Proizvođač se mora obvezati da će ispuniti obveze koje proizlaze iz sustava kvalitete, kako je odobren, te da će ga održavati odgovarajućim i učinkovitim.
- 3.5. Proizvođač mora obavijestiti prijavljeno tijelo koje je odobrilo sustav kvalitete o svim planiranim izmjenama u sustavu kvalitete.

Prijavljeno tijelo procjenjuje predložene izmjene i odlučuje o tome ispunjava li izmijenjeni sustav kvalitete i dalje uvjete navedene u točki 3.2. ili ga je potrebno ponovno procijeniti.

Ono obavješćuje proizvođača o svojoj odluci. Obavijest mora sadržavati zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku o ocjeni.

4. Nadzor pod odgovornošću prijavljenoga tijela

- 4.1. Svrha je nadzora zajamčiti da proizvođač propisno ispunjava obveze koje proizlaze iz odobrenog sustava kvalitete.

- 4.2. Proizvođač je u svrhu ocjene dopušta prijavljenom tijelu pristup prostorima u kojima se obavlja proizvodnja, pregled, ispitivanje i odlaganje, te mu pruža sve potrebne informacije, a posebno:

- dokumentaciju o sustavu kvalitete,
- evidenciju kvalitete, kao što su izvješća o pregledu i podatci o ispitivanjima, podatci o umjeravanju, izvješća o stručnoj osposobljenosti dotičnog osoblja itd.

- 4.3. Prijavljeno tijelo provodi povremene revizije kako bi se uvjerilo da proizvođač održava i primjenjuje sustav kvalitete te proizvođaču dostavlja izvješće o reviziji.

- 4.4. Osim toga, prijavljeno tijelo može nenajavljeno posjetiti proizvođača osim kada se u skladu s nacionalnim pravom ili zbog obrane odnosno sigurnosti određena ograničenja primjenjuju na takve posjete. Tijekom takvih posjeta prijavljeno tijelo može prema potrebi provesti ispitivanja proizvoda ili organizirati njihovo provođenje kako bi provjerilo da sustav kvalitete ispravno funkcionira. Prijavljeno tijelo proizvođaču dostavlja izvješće o posjetu i, ako su ispitivanja provedena, izvješće o njima.

5. Oznaka sukladnosti i izjava o sukladnosti

- 5.1. Proizvođač stavlja znak kormilarskog kola iz članka 9. i, pod odgovornošću prijavljenog tijela navedenoga u točki 3.1., identifikacijski broj tog tijela na svaki zasebni proizvod koji je u skladu s tipom opisanim u potvrdi o EZ tipnom ispitivanju te koji ispunjava primjenjive zahtjeve međunarodnih instrumenata.

- 5.2. Proizvođač je sastavlja pisanu izjavu o sukladnosti za svaki model proizvoda te je stavlja na raspolaganje nacionalnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme. Izjava o sukladnosti služi za identifikaciju modela pomorske opreme za koji je sastavljena.

Primjerak izjave o sukladnosti mora biti dostupan relevantnim tijelima na njihov zahtjev.

6. Proizvođač stavlja na raspolaganje nadležnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme:

- dokumentaciju navedenu u točki 3.1.,
- izmjenu navedenu u točki 3.5., kako je odobreno,
- odluke i izvješća prijavljenog tijela navedena u točkama 3.5., 4.3. i 4.4.

7. Svako prijavljeno tijelo obavješćuje svoje tijelo koje izvršava prijavu o odobrenjima sustava kvalitete koji su izdani ili povučeni te povremeno ili na zahtjev stavlja na raspolaganje svojem tijelu koje izvršava prijavu popis odobrenja sustava kvalitete koja su odbijena, suspendirana ili na neki drukčiji način ograničena.

Svako prijavljeno tijelo obavješćuje druga prijavljena tijela o odobrenjima sustava kvalitete koja je odbilo, suspendiralo, povuklo ili na neki drugi način ograničilo i, na zahtjev, o odobrenjima sustava kvalitete koje je izdalo.

8. Ovlašteni predstavnik

Ovlašteni predstavnik može ispuniti obveze proizvođača utvrđene u točkama 3.1., 3.5., 5. i 6. u njegovo ime te pod njegovom odgovornošću, pod uvjetom da su iste navedene u punomoći.

III. MODUL E: SUKLADNOST S TIPOM NA TEMELJU OSIGURANJA KVALITETE PROIZVODA

1. Sukladnost s tipom na temelju osiguranja kvalitete proizvoda predstavlja dio postupka ocjenjivanja sukladnosti prilikom kojeg proizvođač ispunjava obveze utvrđene točkama 2. i 5. te kojim osigurava i potvrđuje na vlastitu odgovornost da je dotična pomorska oprema u skladu s tipom opisanim u potvrdi o EZ tipnom ispitivanju te da ispunjava zahtjeve međunarodnih instrumenata koji se primjenjuju na nju.

2. Proizvodnja

Proizvođač upravlja odobrenim sustavom kvalitete za potrebe pregleda konačnog proizvoda i ispitivanja dotičnih proizvoda, kako je navedeno u točki 3., te podliježe nadzoru, kako je određeno u točki 4.

3. Sustav kvalitete

3.1. Proizvođač podnosi zahtjev za ocjenu svojeg sustava kvalitete za dotičnu pomorsku opremu kod prijavljenog tijela po vlastitu izboru.

Zahtjev mora sadržavati:

— ime i adresu proizvođača i, ako je zahtjev podnio ovlašteni predstavnik, njegovo ime i adresu,

— pisanu izjavu da isti zahtjev nije podnesen ni pri jednome drugom prijavljenom tijelu,

— sve relevantne informacije o predviđenoj kategoriji pomorske opreme,

— dokumentaciju o sustavu kvalitete, i

— tehničku dokumentaciju o odobrenom tipu i presliku potvrde o EZ tipnom ispitivanju.

3.2. Sustavom kvalitete jamči se sukladnost proizvoda s tipom opisanim u potvrdi o EZ ispitivanju tipa te sa zahtjevima primjenjivih međunarodnih instrumenata.

Sve elemente, zahtjeve i odredbe koje usvoji proizvođač potrebno je dokumentirati na sustavan i pregledan način, u pisanom obliku, i to politiku poduzeća, postupke i upute. Dokumentacija o sustavu kvalitete dopušta dosljedno tumačenje programa kvalitete, planova, priručnika i zapisa.

Ona osobito mora sadržavati odgovarajući opis:

— ciljeva kvalitete i organizacijske strukture, odgovornosti i ovlaštenja upravljačke strukture u vezi s kvalitetom proizvoda,

— ispitivanja i testova koje je potrebno provesti nakon proizvodnje,

— evidencije kvalitete, kao što su izvješća o pregledu i podatci o ispitivanjima, podatci o umjeravanju, izvješća o stručnoj osposobljenosti dotičnog osoblja itd.,

— načina nadzora učinkovitog funkcioniranja sustava kvalitete.

3.3. Prijavljeno tijelo ocjenjuje sustav kvalitete kako bi utvrdilo ispunjava li uvjete navedene u točki 3.2.

Osim iskustva sa sustavima upravljanja kvalitetom revizorski tim mora imati barem jednog člana koji ima iskustva u procjeni u odgovarajućem području i tehnologiji proizvodnje pomorske opreme te znanje o primjenjivim zahtjevima međunarodnih instrumenata. Revizija uključuje posjet prostorijama proizvođača radi procjene. Revizorski tim pregledava tehničku dokumentaciju navedenu u točki 3.1. petoj alineji kako bi provjerio sposobnost proizvođača da prepozna odgovarajuće zahtjeve međunarodnih instrumenata te da izvrši potrebna ispitivanja radi osiguranja sukladnosti proizvoda s tim zahtjevima.

Odluka se dostavlja proizvođaču. Obavijest mora sadržavati zaključke revizije i obrazloženu odluku o ocjeni.

3.4. Proizvođač se obvezuje da će ispuniti obveze koje proizlaze iz sustava kvalitete, kako je odobren, te da će ga održavati odgovarajućim i učinkovitim.

3.5. Proizvođač obavješćuje prijavljeno tijelo koje je odobrilo sustav kvalitete o svim planiranim izmjenama u sustavu kvalitete.

Prijavljeno tijelo procjenjuje predložene izmjene i odlučuje o tome ispunjava li izmijenjeni sustav kvalitete i dalje uvjete navedene u točki 3.2. ili ga je potrebno ponovno procijeniti.

Ono obavješćuje proizvođača o svojoj odluci. Obavijest mora sadržavati zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku o ocjeni.

4. Nadzor pod odgovornošću prijavljenoga tijela

4.1. Svrha je nadzora osigurati da proizvođač propisno ispunjava obveze koje proizlaze iz odobrenog sustava kvalitete.

4.2. Proizvođač, u svrhu ocjene, dopušta prijavljenom tijelu pristup prostorima u kojima se obavlja proizvodnja, pregled, ispitivanje i odlaganje, te mu pruža sve potrebne informacije, a posebno:

— dokumentaciju o sustavu kvalitete,

— evidenciju kvalitete, kao što su izvješća o pregledu i podatci o ispitivanjima, podatci o umjeravanju, izvješća o stručnoj osposobljenosti dotičnog osoblja itd.

4.3. Prijavljeno tijelo provodi povremene revizije kako bi se uvjerilo da proizvođač održava i primjenjuje sustav kvalitete te proizvođaču dostavlja izvješće o reviziji.

4.4. Osim toga, prijavljeno tijelo može nenajavljeno posjetiti proizvođača osim kada se u skladu s nacionalnim pravom ili zbog obrane odnosno sigurnosti određena ograničenja primjenjuju na takve posjete. Tijekom takvih posjeta prijavljeno tijelo može prema potrebi provesti ispitivanja proizvoda ili organizirati njihovo provođenje kako bi provjerilo da sustav kvalitete ispravno funkcionira. Prijavljeno tijelo proizvođaču dostavlja izvješće o posjetu i, ako su ispitivanja provedena, izvješće o njima.

5. Oznaka sukladnosti i izjava o sukladnosti

5.1. Proizvođač stavlja znak kormilarskog kola utvrđen u članku 9. i, pod odgovornošću prijavljenog tijela navedenog u točki 3.1., identifikacijski broj tog tijela na svaki zasebni proizvod koji je u skladu s tipom opisanim u potvrdi o EZ tipnom ispitivanju te koji ispunjava primjenjive zahtjeve međunarodnih instrumenata.

- 5.2. Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o sukladnosti za svaki model proizvoda te je stavlja na raspolaganje nacionalnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme. Izjava o sukladnosti služi za identifikaciju modela pomorske opreme za koji je sastavljena.

Primjerak izjave o sukladnosti mora biti dostupna relevantnim tijelima na njihov zahtjev.

6. Proizvođač stavlja na raspolaganje nadležnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme:

— dokumentaciju navedenu u točki 3.1.,

— izmjenu navedenu u točki 3.5., kako je odobreno,

— odluke i izvješća prijavljenog tijela navedena u točkama 3.5., 4.3. i 4.4.

7. Svako prijavljeno tijelo obavješćuje svoje tijelo koje izvršava prijavu o odobrenjima sustava kvalitete koja su izdana ili povučena te povremeno ili na zahtjev stavlja na raspolaganje svojem tijelu koje izvršava prijavu popis odobrenja sustava kvalitete koja su odbijena, suspendirana ili na neki drukčiji način ograničena.

Svako je prijavljeno tijelo obavješćuje druga prijavljena tijela o odobrenjima sustava kvalitete koja je odbilo, suspendiralo ili povuklo i, na zahtjev, o odobrenjima sustava kvalitete koja je izdalo.

8. Ovlašteni predstavnik

Ovlašteni predstavnik može ispuniti obveze proizvođača utvrđene u točkama 3.1., 3.5., 5. i 6. u njegovo ime te pod njegovom odgovornošću, pod uvjetom da su iste naznačene u punomoći.

IV. MODUL F: SUKLADNOST S TIPOM NA TEMELJU PROVJERE PROIZVODA

1. Sukladnost s tipom na temelju provjere proizvoda predstavlja dio postupka ocjenjivanja sukladnosti prilikom kojeg proizvođač ispunjava obveze utvrđene točkama 2., 5.1. i 6. te kojim osigurava i potvrđuje na vlastitu odgovornost da su dotični proizvodi, koji podliježu odredbama točke 3., u skladu s tipom opisanim upotvrdi o EZ tipnom ispitivanju te da ispunjavaju zahtjeve primjenjivih međunarodnih instrumenata.

2. Proizvodnja

Proizvođač poduzima sve potrebne mjere kako bi se procesom proizvodnje i njegovim nadzorom osigurala sukladnost izrađenih proizvoda s odobrenim tipom opisanim u potvrdi o EZ tipnom ispitivanju kao i sa zahtjevima primjenjivih međunarodnih instrumenata.

3. Provjera

Prijavljeno tijelo koje odabere proizvođač provodi prikladna ispitivanja i testove kako bi provjerilo sukladnost proizvoda s odobrenim tipom opisanim u potvrdi o EZ tipnom ispitivanju te s prikladnim zahtjevima međunarodnih instrumenata.

Ispitivanja i testovi kojima se provjerava sukladnost proizvoda s prikladnim zahtjevima prema odluci proizvođača provode se ispitivanjem i testiranjem svakog proizvoda, kako je utvrđeno u točki 4., odnosno ispitivanjem ili testiranjem proizvoda na temelju statističkih podataka, kako je naznačeno u točki 5.

4. Provjera sukladnosti ispitivanjem i testiranjem svakog proizvoda

- 4.1. Svi se proizvodi zasebno ispituju i testiraju u skladu s ovom Direktivom kako bi se provjerila sukladnost s odobrenim tipom opisanim u potvrdio EZ tipnom ispitivanju te s prikladnim zahtjevima međunarodnih instrumenata.
- 4.2. Prijavljeno tijelo izdaje potvrdu o sukladnosti u vezi s provedenim ispitivanjima i testovima te na svaki odobreni proizvod stavlja svoj identifikacijski broj ili organizira njegovo stavljanje pod vlastitom odgovornošću.

Proizvođač je obavezan potvrde o sukladnosti učiniti dostupnima za pregled nacionalnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme.

5. Statistička provjera sukladnosti

- 5.1. Proizvođač poduzima sve potrebne mjere kako bi procesom proizvodnje i njegovim nadzorom osigurao homogenost svake proizvedene serije proizvoda te svoj proizvod stavlja na raspolaganje za potrebe provjere u obliku homogenih serija proizvoda.
- 5.2. Iz svake se serije proizvoda uzima nasumični uzorak. Svi proizvodi u uzorku zasebno se ispituju i testiraju u skladu s ovom Direktivom kako bi se osigurala njihova sukladnost s primjenjivim zahtjevima međunarodnih instrumenata te kako bi se utvrdilo je li serija proizvoda prihvaćena ili odbijena.
- 5.3. Ako je serija proizvoda prihvaćena, svi proizvodi iz te serije smatraju se odobrenima, osim proizvoda iz uzorka za koje je otkriveno da ne zadovoljavaju testove.

Prijavljeno tijelo izdaje potvrdu o sukladnosti u vezi s provedenim ispitivanjima i testovima te na svaki odobreni proizvod stavlja identifikacijski broj ili organizira njegovo stavljanje pod vlastitom odgovornošću.

Proizvođač je obavezan potvrde o sukladnosti učiniti dostupnima za pregled nacionalnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme.

- 5.4. Ako je serija proizvoda odbijena, prijavljeno tijelo ili nadležno tijelo poduzima sve prikladne mjere kako bi spriječilo stavljanje navedene serije na tržište. U slučaju učestalog odbijanja serija proizvoda prijavljeno tijelo može suspendirati statističku provjeru i poduzeti prikladne mjere.

6. Oznaka sukladnosti i izjava o sukladnosti

- 6.1 Proizvođač stavlja potrebnu oznaku sukladnosti iz članka 9. i, pod odgovornošću prijavljenog tijela navedenog u točki 3., identifikacijski broj tog tijela na svaki zasebni proizvod koji je u skladu s odobrenim tipom opisanim u potvrdi o EZ tipnom ispitivanju te koji ispunjava primjenjive zahtjeve međunarodnih instrumenata.
- 6.2 Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o sukladnosti za svaki model proizvoda te je stavlja na raspolaganje nacionalnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme. Izjava o sukladnosti služi za identifikaciju modela pomorske opreme za koji je sastavljena.

Pirmjerak izjave o sukladnosti mora biti dostupan relevantnim tijelima na njihov zahtjev.

7. Ako je prijavljeno tijelo suglasno te ako navedeno pripada pod njegovu odgovornost, proizvođač također može staviti identifikacijski broj prijavljenog tijela na proizvode tijekom procesa proizvodnje.

8. Ovlašteni predstavnik

Ovlašteni predstavnik može ispuniti obveze proizvođača u njegovo ime te pod njegovom odgovornošću, pod uvjetom da su iste navedene u punomoći. Ovlašteni predstavnik ne smije ispuniti obveze proizvođača utvrđene u točkama 2. i 5.1.

V. MODUL G: SUKLADNOST NA TEMELJU POJEDINAČNE PROVJERE

1. Sukladnost na temelju pojedinačne provjere je postupak ocjenjivanja sukladnosti prilikom kojeg proizvođač ispunjava obveze utvrđene točkama 2., 3. i 5. te kojim osigurava i potvrđuje na vlastitu odgovornost da su dotični proizvodi, koji podliježu odredbama točke 4., u skladu sa zahtjevima primjenjivih međunarodnih instrumenata.

2. Tehnička dokumentacija

Proizvođač sastavlja tehničku dokumentaciju te je stavlja na raspolaganje prijavljenom tijelu navedenom u točki 4. Dokumentacija omogućuje ocjenu sukladnosti proizvoda s relevantnim zahtjevima te sadržava odgovarajuće analize i procjene jednog ili više rizika. Tehničkom se dokumentacijom pobliže označuju primjenjivi uvjeti te obuhvaća projektiranje, proizvodnju i funkcioniranje proizvoda, u mjeri u kojoj je to relevantno za ocjenu. Tehnička dokumentacija sadrži, kada god je to primjenjivo, najmanje sljedeće:

- opći opis proizvoda,
- idejni projekt i radioničke nacрте te shematski prikaz sastavnih dijelova, podsklopova, strujnih krugova itd.,
- opise i objašnjenja potrebna za razumijevanje navedenih nacрта, i shematskih prikaza te funkcioniranja proizvoda,
- popis zahtjeva i ispitnih normi koji su primjenjivi na dotičnu pomorsku opremu u skladu s Direktivom, zajedno s opisom rješenja usvojenih za zadovoljavanje navedenih zahtjeva,
- rezultate izvršenih projektnih izračuna, provedenih ispitivanja, i
- izvješća o ispitivanju.

Proizvođač je dužan tehničku dokumentaciju staviti na raspolaganje relevantnim nacionalnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme.

3. Proizvodnja

Proizvođač poduzima sve potrebne mjere kako bi se procesom proizvodnje i njegovim nadzorom osigurala sukladnost izrađenog proizvoda s primjenjivim zahtjevima međunarodnih instrumenata.

4. Provjera

Prijavljeno tijelo koje odabere proizvođač provodi prikladna ispitivanja i testove u skladu s ovom Direktivom kako bi provjerilo sukladnost proizvoda s primjenjivim zahtjevima međunarodnih instrumenata.

Prijavljeno tijelo izdaje potvrdu o sukladnosti u vezi s provedenim ispitivanjima i testovima te na odobreni proizvod stavlja svoj identifikacijski broj ili organizira njegovo stavljanje pod vlastitom odgovornošću.

Proizvođač je obavezan potvrde o sukladnosti učiniti dostupnima za pregled nacionalnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme.

5. Oznaka sukladnosti i izjava o sukladnosti

- 5.1. Proizvođač stavlja znak kormilarskog kola iz članka 9. i, pod odgovornošću prijavljenog tijela navedenog u točki 4., identifikacijski broj tog tijela na svaki proizvod koji zadovoljava primjenjive zahtjeve međunarodnih instrumenata.
- 5.2. Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o sukladnosti i stavlja je na raspolaganje nacionalnim tijelima na najmanje 10 godina nakon što je znak kormilarskog kola stavljen na zadnji proizvedeni proizvod i ni u kojem slučaju na razdoblje kraće od očekivanog vijeka trajanja dotične pomorske opreme. Izjava o sukladnosti služi za identifikaciju proizvoda za koji je sastavljena.

Primjerak izjave o sukladnosti mora biti dostupan relevantnim tijelima na njihov zahtjev.

6. Ovlašteni predstavnik

Ovlašteni predstavnik može ispuniti obveze proizvođača utvrđene u točkama 2. i 5. u njegovo ime te pod njegovom odgovornošću, pod uvjetom da su iste navedene u punomoći.

PRILOG III.

ZAHTEVI KOJE MORAJU ISPUNITI TIJELA ZA OCJENU SUKLADNOSTI DA BI POSTALA PRIJAVLJENA TIJELA

1. Za potrebe prijavljivanja, tijelo za ocjenu sukladnosti mora ispuniti zahtjeve propisane u točkama 2. do 11.
2. Tijelo za ocjenu sukladnosti osniva se na temelju nacionalnog prava te ima pravnu osobnost.
3. Tijelo za ocjenu sukladnosti treća je strana koja ne ovisi o organizaciji ili pomorskoj opremi koju ocjenjuje.
4. Tijelo koje je dio poslovnog udruženja ili profesionalnog saveza i koje je uključeno u projektiranje, proizvodnju, nabavu, sastavljanje, uporabu ili održavanje pomorske opreme koju ocjenjuje, može se, pod uvjetom da je dokazana njegova neovisnost i nepostojanje svakog oblika sukoba interesa, smatrati tijelom za ocjenu sukladnosti.
5. Tijelo za ocjenu sukladnosti, njegovo visoko rukovodstvo i osoblje odgovorno za provedbu zadaća ocjene sukladnosti ne smije biti projektant, proizvođač, dobavljač, ugrađivač, kupac, vlasnik, korisnik ili održavatelj pomorske opreme koju ocjenjuje, kao ni ovlašteni predstavnik bilo koje od tih strana. Navedeno ne isključuje uporabu ocijenjenih proizvoda, potrebnih za djelovanje tijela za ocjenu sukladnosti ili uporabu takvih proizvoda u osobne svrhe.
6. Tijelo za ocjenu sukladnosti, njegovo visoko rukovodstvo i osoblje odgovorno za provedbu zadaća ocjenjivanja sukladnosti ne smije biti izravno uključeno u projektiranje, proizvodnju ili izvedbu, marketing, ugradnju, uporabu ili održavanje te pomorske opreme niti predstavljati strane uključene u navedene aktivnosti. Oni ne smiju sudjelovati ni u jednoj aktivnosti koja bi mogla dovesti u pitanje neovisnost njihove prosudbe ili integriteta u vezi s aktivnostima ocjenjivanja sukladnosti za koje su prijavljeni. Navedeno se posebno odnosi na usluge savjetovanja.
7. Tijela za ocjenu sukladnosti osiguravaju da aktivnosti njihovih društava kćeri ili podizvoditelja ne utječu na povjerljivost, objektivnost niti nepristranost njihovih aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti.
8. Tijela za ocjenu sukladnosti i njihovo osoblje provode aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti na najvišem stupnju profesionalnog integriteta i neophodne tehničke osposobljenosti na posebnom području, bez pritisaka i pobuda, a posebno financijske prirode, koje bi mogle utjecati na njihovo prosuđivanje ili rezultate njihovih aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti, posebno u vezi s osobama odnosno skupinama osoba koje imaju interes za rezultate navedenih aktivnosti.
9. Tijelo za ocjenu sukladnosti sposobno je izvršavati sve zadaće ocjenjivanja sukladnosti koje su mu dodijeljene ovom Direktivom te u vezi s kojim je bilo prijavljeno, bez obzira na to jesu li navedene zadaće obavljene od samog tijela za ocjenu sukladnosti ili u njegovo ime i pod njegovom odgovornošću.
10. U svakom trenutku te za svaki zasebni postupak ocjenjivanja sukladnosti i svaki tip, kategoriju ili potkategoriju proizvoda u vezi s kojim je bilo prijavljeno, tijelo za ocjenu sukladnosti na raspolaganju ima:
 - (a) potrebno osoblje s tehničkim znanjem te dostatnim i prikladnim iskustvom za obavljanje zadaća ocjenjivanja sukladnosti;
 - (b) potrebne opise postupaka u skladu s kojima je izvršena ocjena sukladnosti, a kojima se osigurava transparentnost tih postupaka i mogućnost njihovih ponavljanja. Također ima odgovarajuću politiku i postupke, na temelju kojih razlikuje aktivnosti koje provodi kao prijavljeno tijelo od drugih aktivnosti;
 - (c) potrebne postupke za obavljanje aktivnosti kojima se vodi računa o veličini poduzeća, sektoru u kojem djeluje te o njegovoj strukturi, stupnju složenosti tehnologije dotične pomorske opreme te masovne ili serijske prirode procesa proizvodnje.

11. Tijelo za ocjenu sukladnosti ima sredstva potrebna za obavljanje tehničkih i administrativnih zadaća, povezanih s aktivnostima ocjenjivanja sukladnosti na prikladan način, te ima pristup svoj potrebnoj opremi i postrojenjima.
 12. Osoblje odgovorno za provođenje aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti posjeduje:
 - (a) temeljitu tehničku i stručnu osposobljenost, kojom su obuhvaćene sve aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti u vezi s kojima je tijelo za ocjenu sukladnosti prijavljeno;
 - (b) zadovoljavajuće znanje o zahtjevima ocjene koju provodi i dostatnu ovlast da provodi navedenu ocjenu;
 - (c) prikladno znanje i razumijevanje primjenjivih zahtjeva i ispitnih normi te relevantnih odredaba zakonodavstva Unije o usklađenju te njegovih provedbenih propisa;
 - (d) sposobnost potrebnu za sastavljanje potvrda, evidencija i izvješća kojima se dokazuje da je ocjena izvršena.
 13. Zajamčena je nepristranost tijela za ocjenu sukladnosti, njihova visokog rukovodstva i ocjenjivačkog osoblja.
 14. Naknada za rad visokog rukovodstva i ocjenjivačkog osoblja tijela za ocjenu sukladnosti ne ovisi o broju izvršenih ocjena i njihovim rezultatima.
 15. Tijela za ocjenu sukladnosti aktiviraju osiguranje od odgovornosti, osim ako odgovornost ne preuzme država u skladu s nacionalnim pravom ili u slučaju da je za ocjenu sukladnosti izravno odgovorna sama država članica.
 16. Osoblje tijela za ocjenu sukladnosti nadgleda profesionalnu tajnost podataka u vezi sa svim informacijama prikupljenima tijekom obavljanja svojih zadaća na temelju ove Direktive ili na temelju bilo koje odredbe nacionalnoga prava koja je na snazi, osim u vezi s nadležnim tijelima država članica u kojoj su navedene aktivnosti izvršene. Vlasnička su prava zaštićena.
 17. Tijela za ocjenu sukladnosti sudjeluju u relevantnim aktivnostima normizacije i aktivnostima koordinacijske skupine prijavljenog tijela, uspostavljene na temelju ove Direktive ili jamče da je njihovo ocjenjivačko osoblje o tome obaviješteno te kao opće načelo primjenjuju administrativne odluke i dokumente nastale kao rezultat rada te skupine.
 18. Tijela za ocjenu sukladnosti moraju ispuniti zahtjeve norme EN ISO/IEC 17065:2012.
 19. Tijela za ocjenu sukladnosti moraju osigurati da ispitni laboratoriji koji se koriste za ocjenu sukladnosti ispunjavaju zahtjeve norme EN ISO/IEC 17025:2005.
-

PRILOG IV.

POSTUPAK PRIJAVLJIVANJA

1. Zahtjev za prijavu
 - 1.1. Tijelo za ocjenu sukladnosti podnosi zahtjev za prijavu tijelu koje izvršava prijavu one države članice u kojoj navedeno tijelo ima poslovni nastan.
 - 1.2. Navedeni zahtjev sadržava opis aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti, modul ili module ocjene sukladnosti i pomorsku opremu za koje navedeno tijelo tvrdi da je nadležno, kao i akreditacijsku potvrdu, u slučaju kada ista postoji, a koju izdaje nacionalno akreditacijsko tijelo, kojom potvrđuje da tijelo za ocjenu sukladnosti zadovoljava zahtjeve utvrđene u Prilogu III.
 - 1.3. U slučaju kada tijelo za ocjenu sukladnosti ne može predložiti akreditacijsku potvrdu, ono tijelima koja izvršavaju prijavu dostavlja sve dokumentirane dokaze potrebne za provjeru, priznanje i redoviti nadzor njegove sukladnosti sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu III.
 2. Postupak prijavljivanja
 - 2.1. Tijela koja izvršavaju prijavu mogu prijaviti isključivo tijela za ocjenu sukladnosti koja ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Prilogu III.
 - 2.2. Ona obavješćuju Komisiju i ostale države članice koje koriste elektronički način obavješćivanja, koji je razvila i kojim upravlja Komisija.
 - 2.3. Obavijest obuhvaća potpune detalje o aktivnostima ocjenjivanja sukladnosti, modulima ocjene sukladnosti te pomorskoj opremi i relevantnim potvrdama nadležnosti.
 - 2.4. Kada se prijavljivanje ne temelji na akreditacijskoj potvrdi, kako je navedeno u stavku 1., tijelo koja izvršava prijavu Komisiji i drugim državama članicama predložuje dokumentirane dokaze, kojima se potvrđuje nadležnost tijela za ocjenu sukladnosti i postojeća rješenja, kako bi se osigurao redoviti nadzor navedenog tijela i nastavak ispunjavanja zahtjeva utvrđenih u Prilogu III.
 - 2.5. Dotično tijelo može obavljati aktivnosti prijavljenog tijela samo ako Komisija ili druge države članice nisu uložile prigovor unutar dva tjedna od prijavljivanja u slučaju kada se koristi akreditacijska potvrda ili unutar dva mjeseca od prijavljivanja u slučaju kada se ne koristi akreditacija.
 - 2.6. Samo se tijelo iz točke 2.5. smatra prijavljenim tijelom za potrebe ove Direktive.
 - 2.7. Komisija i ostale države članice obavješćuju se o svim naknadnim relevantnim izmjenama prijave.
 3. Identifikacijski brojevi i popisi prijavljenih tijela
 - 3.1. Komisija prijavljenom tijelu dodjeljuje identifikacijski broj.
 - 3.2. Ona dodjeljuje takav jedinstveni broj, čak ako je tijelo prijavljeno u skladu s nekoliko zakonodavnih akata Unije.
 - 3.3. Komisija objavljuje popis tijela prijavljenih na temelju ove Direktive uključujući identifikacijske brojeve koji su im dodijeljeni i aktivnosti za koje su prijavljena.
 - 3.4. Komisija osigurava ažuriranje navedenoga popisa.
-

PRILOG V.

ZAHTJEVI KOJE MORAJU ISPUNITI TIJELA KOJA IZVRŠAVAJU PRIJAVU

1. Tijelo koje izvršava prijavu uspostavljeno je tako da ne dolazi do sukoba interesa s tijelima za ocjenu sukladnosti.
 2. Tijelo koje izvršava prijavu organizirano je te djeluje tako da zaštiti objektivnost i nepristranost svojih aktivnosti.
 3. Tijelo koje izvršava prijavu organizirano je tako da sve odluke koje se odnose na prijavljivanje tijela za ocjenu sukladnosti poduzima nadležna osoba, koja se razlikuje od osobe koja provodi ocjenu.
 4. Tijelo koje izvršava prijavu ne smije nuditi ni pružati, na komercijalnoj ili natjecateljskoj osnovi, bilo kakve aktivnosti koje provodi tijelo za ocjenu sukladnosti ili usluge savjetovanja.
 5. Tijelo koje izvršava prijavu čuva povjerljivost informacija koje prikupi.
 6. Tijelo koje izvršava prijavu raspolaže dostatnim brojem nadležnog osoblja za pravilnu provedbu svojih zadaća.
-

DIREKTIVA 2014/91/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 23. srpnja 2014.****o izmjeni Direktive 2009/65/EZ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) u pogledu poslova depozitara, politika nagrađivanja i sankcija****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Trebalo bi izmijeniti Direktivu 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ kako bi se uzeo u obzir tržišni razvoj te dosad prikupljena iskustva sudionika na tržištu i nadzornih tijela, posebno kako bi se riješile razlike među nacionalnim odredbama u pogledu dužnosti i odgovornosti depozitara, politike nagrađivanja i sankcija.
- (2) Kako bi se riješio moguće štetan učinak slabo koncipiranih struktura nagrađivanja na razumno upravljanje rizicima i na nadzor nad ponašanjem pojedinaca povezanim s preuzimanjem rizika, trebala bi postojati izričita obveza za društva za upravljanje subjektima za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) da, za one kategorije osoblja čije poslovne djelatnosti imaju značajan utjecaj na profile rizičnosti UCITS-a kojima upravljaju, uspostave i održavaju politike i prakse nagrađivanja koje dosljedno odražavaju razumno i učinkovito upravljanje rizicima. Te bi kategorije osoblja trebale uključivati sve zaposlenike i druge članove osoblja na razini fonda ili podfonda koji donose odluke, upravljaju fondovima, osobe koje donose ozbiljne odluke o ulaganjima, osobe koje mogu utjecati na te zaposlenike ili članove osoblja, uključujući investicijske savjetnike i analitičare, više rukovodstvo i sve zaposlenike koji imaju ukupna primanja na temelju kojih se nalaze u istom razredu primanja kao i više rukovodstvo i donositelji odluka. Ta bi se pravila trebala odnositi i na društva za investicije koja nisu odabrala društvo za upravljanje koje ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2009/65/EZ. Te politike i prakse nagrađivanja trebale bi se na proporcionalan način primjenjivati na svaku treću osobu koja donosi odluke o ulaganju koje utječu na profil rizičnosti UCITS-a zbog funkcija koje su delegirane u skladu s člankom 13. Direktive 2009/65/EZ.
- (3) Pod uvjetom da društva za upravljanje UCITS-om i društva za investicije primjenjuju sva načela koja uređuju politike nagrađivanja, ona bi trebala moći primjenjivati te politike na različite načine s obzirom na njihovu veličinu, na veličinu UCITS-a kojim upravljaju, njihovu unutarnju organizaciju te vrstu, djelokrug i složenost njihovih djelatnosti.

⁽¹⁾ SL C 96, 4.4.2013., str. 18.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 23. srpnja 2014.

⁽³⁾ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

- (4) Dok neke radnje treba poduzimati upravljačko tijelo, trebalo bi osigurati da se, u slučajevima gdje prema nacionalnom pravu društvo za upravljanje ili društvo za investicije ima uspostavljena različita tijela s posebnim funkcijama koje su im dodijeljene, zahtjevi usmjereni na upravljačko tijelo ili na upravljačko tijelo u okviru svoje nadzorne funkcije primjenjuju i na ta tijela, ili samo na njih, poput glavne skupštine.
- (5) Prilikom primjene načela u pogledu razumnih politika i praksi nagrađivanja uspostavljenih ovom Direktivom, države članice trebale bi uzeti u obzir načela navedena u Preporuci Komisije 2009/384/EZ ⁽¹⁾, rad Odbora za financijsku stabilnost i obveze skupine G20 za smanjenje rizika u sektoru financijskih usluga.
- (6) Zajamčeno varijabilno nagrađivanje trebalo bi biti iznimka jer nije u skladu s razumnim upravljanjem rizicima ili načelom „plati za učinak” te bi trebalo biti ograničeno na prvu godinu zaposlenja.
- (7) Načela u pogledu razumnih politika nagrađivanja također bi se trebala primjenjivati na plaćanja UCITS-a društvima za upravljanje ili društvima za investicije.
- (8) Poziva se Komisiju da analizira koji su opći troškovi i izdaci za investicijske proizvode namijenjene malim ulagateljima u državama članicama i je li potrebno daljnje usklađivanje tih troškova i izdataka te da dostavi svoje nalaze Europskom parlamentu i Vijeću.
- (9) Kako bi se promicala konvergencija nadzora u procjeni politika i praksi nagrađivanja, europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) („ESMA”) osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ trebalo bi osigurati smjernice za razumne politike i prakse nagrađivanja u sektoru upravljanja imovinom. Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo) („EBA”) osnovano Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ trebalo bi pomoći ESMA-i u izradi takvih smjernica. Kako bi se spriječilo izbjegavanje odredaba o nagrađivanju, te bi smjernice također trebale omogućiti daljnje usmjeravanje u vezi s osobama na koje se politike i prakse nagrađivanja primjenjuju te u vezi s prilagodbom načela naknade na veličinu društva za upravljanje ili društva za investicije, veličinu UCITS-a kojim upravljaju, njihovu unutarnju organizaciju i vrstu, djelokrug i složenost njihovih djelatnosti. Smjernice ESMA-e u vezi s politikama i praksama nagrađivanja trebale bi, po potrebi, biti što je više moguće u skladu s onima za fondove koji su regulirani Direktivom 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾.
- (10) Odredbe o nagrađivanju ne bi smjele dovesti u pitanje cjelokupno ostvarivanje temeljnih prava zajamčenih Ugovorom o Europskoj uniji (UEU), Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima (Povelja), opća načela nacionalnog ugovornog i radnog prava, važećeg zakonodavstva koje se odnosi na prava i uključenost dioničara te opću odgovornost upravnih i nadzornih tijela dotičnih društava, kao i, prema potrebi, pravo socijalnih partnera da sklope i provode kolektivne ugovore u skladu s nacionalnim pravom i praksom.
- (11) Kako bi se osigurala potrebna razina usklađenosti važnih regulatornih zahtjeva u različitim državama članicama, trebalo bi donijeti dodatna pravila kojima se utvrđuju zadaće i dužnosti depozitara, određuju pravni subjekti koji mogu biti imenovani depozitarima i objašnjava odgovornost depozitara u slučajevima imovine UCITS-a koja je izgubljena na skrbništvu ili u slučaju kada depozitari nepravilno izvršavaju svoje nadzorne dužnosti. Takvo nepravilno izvršavanje dužnosti može rezultirati gubitkom imovine, ali i gubitkom vrijednosti imovine ako, primjerice, depozitar ne reagira na ulaganja koja nisu u skladu s pravilima fonda.

⁽¹⁾ Preporuka Komisije 2009/384/EZ od 30. travnja 2009. o politici naknada u sektoru financijskih usluga (SL L 120, 15.5.2009., str. 22.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

- (12) Potrebno je pojasniti da bi UCITS trebao imenovati jednog depozitara s općim nadzorom nad imovinom UCITS-a. Zahtjev za postojanjem jednog depozitara trebao bi osigurati da depozitar ima pregled nad cjelokupnom imovinom UCITS-a te da upravitelji fondova i ulagatelji imaju jedinstvenu referentnu točku u slučaju da se pojave problemi povezani s pohranom imovine ili provođenjem poslova nadzora. Pohrana imovine uključuje pohranu imovine na skrbništvo ili, kada je priroda imovine takva da se ne može pohraniti na skrbništvo, provjeru vlasništva nad tom imovinom, kao i vođenje evidencije za tu imovinu.
- (13) U izvršavanju svojih zadaća depozitar bi trebao postupati pošteno, pravedno, profesionalno, neovisno i u interesu UCITS-a te ulagatelja UCITS-a.
- (14) Da bi se osigurao ujednačeni pristup izvršavanju dužnosti depozitara u svim državama članicama neovisno o pravnom obliku UCITS-a, potrebno je uvesti ujednačen popis dužnosti nadzora koje su obvezujuće za depozitare u odnosu na UCITS u korporativnom obliku (društvo za investicije) i UCITS u ugovornom obliku.
- (15) Depozitar bi trebao biti odgovoran za primjereno praćenje novčanih tokova UCITS-a, a posebno za osiguranje da su novčana sredstva ulagatelja i gotovina koji pripadaju UCITS-u pravilno proknjiženi na računima otvorenima na ime UCITS-a, na ime društva za upravljanje koje djeluje u ime UCITS-a ili na ime depozitara koji djeluje u ime UCITS-a, u subjektu navedenom u članku 18. stavku 1. točki (a), (b) ili (c) Direktive Komisije 2006/73/EZ ⁽¹⁾. Stoga bi trebalo donijeti detaljne odredbe o praćenju novčanih tokova kako bi se osigurale učinkovite i ujednačene razine zaštite ulagatelja. Prilikom osiguranja da se novčana sredstva ulagatelja knjiže na gotovinskim računima, depozitar bi trebao voditi računa o načelima navedenima u članku 16. te Direktive.
- (16) Da bi se spriječili lažni prijenosi novca, nijedan gotovinski račun povezan s transakcijama UCITS-a ne bi se trebao otvoriti bez znanja depozitara.
- (17) Trebalo bi razlikovati svu imovinu pohranjenu na skrbništvo za UCITS od vlastite imovine depozitara te bi ona u svako doba trebala biti označena kao vlasništvo tog UCITS-a. Takav zahtjev trebao bi omogućiti dodatnu razinu zaštite ulagateljima u slučaju neispunjavanja obveze depozitara.
- (18) Uz postojeću dužnost pohranjivanja imovine u vlasništvu UCITS-a, trebalo bi razlikovati imovinu koja može biti pohranjena na skrbništvo od one koja to ne može biti, na koju se umjesto toga primjenjuju zahtjevi vođenja evidencije i provjere vlasništva. Skupinu imovine koja može biti pohranjena na skrbništvo trebalo bi jasno razlikovati jer bi se dužnost vraćanja izgubljene imovine trebala primjenjivati samo na tu posebnu kategoriju imovine.
- (19) Imovinu pohranjenu na skrbništvo depozitara ne bi smjeli ponovno koristiti za vlastiti račun ni depozitar ni treća osoba kojoj je delegiran posao skrbništva. Na ponovno korištenje imovine za račun UCITS-a trebali bi se primjenjivati određeni uvjeti.
- (20) Potrebno je utvrditi uvjete za delegiranje depozitarovih dužnosti pohrane trećoj osobi. Delegiranje i daljnje delegiranje trebali bi biti objektivno opravdani i podlijeagati strogim zahtjevima povezanim s prikladnošću treće osobe kojoj je povjeren delegirani posao, kao i povezanim s pažnjom dobrog stručnjaka, koje bi depozitar trebao primijeniti kako bi odabrao, imenovao i preispitao navedenu treću osobu. U svrhu postizanja jedinstvenih tržišnih uvjeta i jednako visoke razine zaštite ulagatelja, takvi bi uvjeti trebali biti usklađeni s onima koji vrijede u skladu s Direktivom 2011/61/EU. Trebalo bi donijeti odredbe kojima se osigurava da treće osobe kojima su delegirani poslovi pohrane imaju potrebna sredstva kako bi obavljale svoje dužnosti te da odvajaju imovinu UCITS-a.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2006/73/EZ od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na organizacijske zahtjeve i uvjete poslovanja investicijskih društava i izraze definirane za potrebe te Direktive (SL L 241, 2.9.2006., str. 26.).

- (21) Kada središnji depozitorij vrijednosnih papira (CSD), kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, ili CSD treće zemlje pruža usluge vođenja sustava za namiru vrijednosnih papira, kao i barem početnog evidentiranja vrijednosnih papira u sustav nematerijaliziranih vrijednosnih papira putem početnog knjiženja u korist računa ili otvaranja i vođenja računa vrijednosnih papira na najvišoj razini, kako je određeno u odjeljku A Priloga toj Uredbi, pružanje tih usluga od strane tog CSD-a u odnosu na vrijednosne papire UCITS-a koji su početno evidentirani u sustavu nematerijaliziranih vrijednosnih papira putem početnog knjiženja u korist računa od strane tog CSD-a ne bi se trebalo smatrati delegiranjem poslova skrbništva. Međutim, povjeravanje skrbništva nad vrijednosnim papirima UCITS-a bilo kojem CSD-u ili bilo kojem CSD-u treće zemlje trebalo bi se smatrati delegiranjem poslova skrbništva.
- (22) Trećoj osobi kojoj je delegirana pohrana imovine trebalo bi biti omogućeno da vodi zbirni račun kao zajednički odvojeni račun za više UCITS-a.
- (23) Kada je skrbništvo delegirano trećoj osobi, potrebno je i osigurati da treća osoba podliježe specifičnim zahtjevima za učinkovitu bonitetnu regulativu i nadzor. Nadalje, kako bi se osiguralo da treća osoba kojoj je skrbništvo delegirano posjeduje financijske instrumente, trebalo bi provoditi povremene vanjske revizije.
- (24) Da bi se osiguralo stalno visoke razine zaštite ulagatelja, trebalo bi donijeti odredbe o ponašanju i upravljanju sukobima interesa te bi se one trebale primjenjivati u svim situacijama, uključujući slučaj delegiranja dužnosti pohrane. Ta bi pravila posebno trebala osigurati jasno razdvajanje zadaća i poslova između depozitara, UCITS-a i društva za upravljanje ili društva za investicije.
- (25) Da bi se osigurala visoka razina zaštite ulagatelja i jamčila primjerena razina bonitetne regulative i stalnog nadzora, potrebno je utvrditi iscrpan popis subjekata koji mogu djelovati kao depozitari. Ti bi subjekti trebali biti ograničeni na nacionalne središnje banke, kreditne institucije i druge pravne subjekte koji su u skladu s pravom država članica ovlašteni obavljati depozitarne djelatnosti prema ovoj Direktivi, a koji podliježu bonitetnom nadzoru i zahtjevima adekvatnosti kapitala koji nisu niži od zahtjeva izračunanih ovisno o izabranom pristupu u skladu s člankom 315. ili 317. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, imaju regulatorni kapital koji nije niži od iznosa temeljnog kapitala iz članka 28. stavka 2. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ te imaju svoje registrirano sjedište ili podružnicu u matičnoj državi članici UCITS-a.
- (26) Potrebno je odrediti i pojasniti odgovornost depozitara UCITS-a u slučaju gubitka financijskog instrumenta pohranjenog na skrbništvo. U slučaju gubitka financijskog instrumenta pohranjenog na skrbništvo, depozitar bi trebao biti odgovoran za vraćanje financijskog instrumenta iste vrste ili odgovarajućeg iznosa UCITS-u. Ne bi trebalo predviđati nikakvo oslobođenje od odgovornosti u slučaju gubitka imovine, osim ako depozitar može dokazati da je taj gubitak rezultat vanjskog događaja izvan njegove razumne kontrole, čije bi posljedice bile neizbježne unatoč svim razumnim nastojanjima da se one izbjegnu. U tom kontekstu, depozitar se ne bi trebao moći osloniti na unutarnje situacije kao što je čin prijevare koji počinu zaposlenik kako bi se razriješio vlastite odgovornosti.
- (27) U slučaju kad depozitar delegira zadaće skrbništva, a financijski se instrumenti pohranjeni na skrbništvo kod treće osobe izgube, depozitar bi trebao snositi odgovornost. U slučaju gubitka instrumenta pohranjenog na skrbništvo, depozitar bi trebao vratiti financijski instrument iste vrste ili odgovarajućeg iznosa, čak i ako se gubitak dogodio trećoj osobi kojoj je delegirano skrbništvo. Depozitar bi se trebao osloboditi od te odgovornosti samo u slučaju kada može dokazati da je taj gubitak rezultat vanjskog događaja izvan njegove razumne kontrole, čije bi posljedice bile neizbježne unatoč svim razumnim nastojanjima da se one izbjegnu. U tom kontekstu, depozitar se ne bi trebao moći osloniti na unutarnje situacije kao što je čin prijevare koji počinu zaposlenik kako bi se razriješio vlastite odgovornosti. U slučaju kad se gubitak imovine dogodi depozitaru ili trećoj osobi kojoj je delegirano skrbništvo, ne bi smjelo biti moguće ni regulatorno ni ugovorno oslobođenje od odgovornosti.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 (vidjeti stranicu 1 ovoga Službenog lista).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

- (28) Svaki ulagatelj u UCITS trebao bi se moći pozvati na tražbine povezane s odgovornošću njegova depozitara, izravno ili neizravno, preko društva za upravljanje ili društva za investicije. Pravna zaštita protiv depozitara ne bi trebala ovisiti o pravnom obliku UCITS-a (korporativni ili ugovorni oblik) niti o pravnoj prirodi odnosa između depozitara, društva za upravljanje i imatelja udjela. Pravo imatelja udjela na pozivanje na odgovornost depozitara ne bi trebalo dovesti do dvostruke pravne zaštite niti do nejednakog postupanja s imateljima udjela.
- (29) Ne dovodeći u pitanje ovu Direktivu, depozitara se ne bi smjelo spriječiti u izradi aranžmana za pokrivanje štete i gubitaka UCITS-u ili imateljima udjela UCITS-a. Posebno takvi aranžmani ne bi smjeli predstavljati oslobađanje odgovornosti depozitara, rezultirati prenošenjem ili bilo kakvom promjenom odgovornosti depozitara niti bi smjeli narušavati prava ulagatelja, uključujući prava na pravni lijek.
- (30) Komisija je 12. srpnja 2010. predložila izmjene Direktive 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ s ciljem pružanja visoke razine zaštite za ulagatelje UCITS-a kada depozitar ne može ispuniti svoje obveze. Taj je prijedlog dopunjen objašnjenjem obveza i opsega odgovornosti depozitara i treće osobe kojoj su delegirani poslovi pohrane u ovoj Direktivi.
- (31) Komisiju se poziva da analizira u kojim bi slučajevima neuspjeh depozitara UCITS-a ili treće osobe kojoj su delegirani poslovi pohrane mogao dovesti do gubitaka imatelja udjela UCITS-a čiji se povrat ne može ostvariti u okviru ove Direktive, da dalje analizira kakve bi mjere mogle biti adekvatne da se osigura visoka razina zaštite ulagatelja, bez obzira na lanac posredovanja između ulagatelja i prenosivih vrijednosnih papira na koje je utjecao neuspjeh, te da dostavi svoje nalaze Europskom parlamentu i Vijeću.
- (32) Potrebno je osigurati da se na depozitare primjenjuju jednaki zahtjevi neovisno o pravnom obliku UCITS-a. Dosljednost zahtjeva trebala bi potaknuti pravnu sigurnost, povećati zaštitu ulagatelja i doprinijeti stvaranju jedinstvenih tržišnih uvjeta. Komisija nije primila nikakvu obavijest o tome da je društvo za investicije iskoristilo odstupanje od opće obveze povjeravanja imovine depozitaru. Stoga bi zahtjeve utvrđene u Direktivi 2009/65/EZ o depozitaru društva za investicije trebalo smatrati suvišnim.
- (33) Iako se ovom Direktivom utvrđuju minimalne ovlasti koje bi nadležna tijela trebala imati, te ovlasti trebaju se izvršavati u okviru cjelokupnog sustava nacionalnog prava koje jamči poštovanje temeljnih prava, uključujući pravo na privatnost. Za izvršavanje tih ovlasti zbog kojih može doći do ozbiljnog ometanja prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, doma i komunikacija, države članice trebale bi uspostaviti prikladne i učinkovite zaštitne mjere protiv svih vrsta zlouporabe, uključujući, prema potrebi, prethodno odobrenje pravosudnih tijela dotične države članice. Države članice trebale bi omogućiti nadležnim tijelima provođenje takvih nametljivih ovlasti u mjeri u kojoj je to nužno za pravilnu istragu ozbiljnih slučajeva kada nema jednakih sredstava za učinkovito dobivanje istog ishoda.
- (34) Postojeće snimke telefonskih razgovora i evidencije o prometu podataka koje vode UCITS, društva za upravljanje, društva za investicije, depozitari ili bilo koji drugi subjekti regulirani ovom Direktivom, kao i postojeće telefonske evidencije i evidencije o prometu podataka od telekomunikacijskih operatera, čine ključan, a ponekad i jedini dokaz za otkrivanje i dokazivanje slučajeva kršenja nacionalnog prava kojim se prenosi ova Direktiva te za provjeru usklađenosti od strane UCITS-a, društava za upravljanje, društava za investicije, depozitara ili bilo kojih drugih subjekata reguliranih ovom Direktivom sa zahtjevima zaštite ulagatelja i drugim zahtjevima utvrđenima u ovoj Direktivi i provedbenim mjerama donesenima u skladu s njom. Stoga bi nadležna tijela trebala moći zahtijevati postojeće snimke telefonskih razgovora, elektroničkih komunikacija i evidencije o prometu podataka koje vode UCITS, društva za upravljanje, društva za investicije, depozitari ili bilo koji drugi subjekti regulirani ovom Direktivom.

⁽¹⁾ Direktiva 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. ožujka 1997. o sustavima naknada štete za investitore (SL L 84, 26.3.1997., str. 22.).

Pristup telefonskim evidencijama i podacima potreban je za otkrivanje i izricanje sankcija za kršenja zahtjeva iz ove Direktive ili njezinih provedbenih mjera. S ciljem uvođenja jednakih uvjeta u Uniji u odnosu na pristup evidencijama telefonskih razgovora i postojećim evidencijama o prometu podataka koje vodi telekomunikacijski operator ili postojećim snimkama telefonskih razgovora i evidencijama o prometu podataka koje vode UCITS, društva za upravljanje, društva za investicije, depozitari ili bilo koji drugi subjekti regulirani ovom Direktivom, nadležna bi tijela, u skladu s nacionalnim pravom, trebala moći zahtijevati postojeće telefonske evidencije i postojeće evidencije o prometu podataka koje vodi telekomunikacijski operator, u mjeri u kojoj je to dopušteno nacionalnim pravom, te postojeće evidencije telefonskih razgovora, kao i prometa podataka koje vode UCITS, društva za upravljanje, društva za investicije, depozitari ili bilo koji drugi subjekti regulirani ovom Direktivom, u onim slučajevima kada postoji razumna sumnja da bi takve evidencije povezane s predmetom inspekcije ili istrage mogle biti relevantne u dokazivanju kršenja zahtjeva utvrđenih u ovoj Direktivi ili njezinim provedbenim mjerama. Pristup telefonskim i evidencijama prometa podataka koje vodi telekomunikacijski operator ne bi trebao uključivati sadržaj glasovne komunikacije telefonom.

- (35) Dobar bonitetni okvir i okvir za vođenje poslova u financijskom sektoru trebao bi se oslanjati na snažne sustave nadziranja, istraživanja i sankcioniranja. U tu svrhu nadležna bi tijela trebala biti opremljena dovoljnim ovlastima djelovanja i trebala bi se moći oslanjati na jednake, snažne i odvraćajuće sustave sankcioniranja kršenja ove Direktive. Preispitivanje postojećih ovlasti za izricanje sankcija i njihove praktične primjene s ciljem promicanja usklađenosti sankcija u cijelom rasponu nadzornih aktivnosti izvršeno je u Komunikaciji Komisije od 8. prosinca 2010. o jačanju sustava sankcioniranja u sektoru financijskih usluga. Nadležna tijela trebala bi biti ovlaštena izricati novčane kazne koje su dovoljno visoke da bi bile učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne kako bi se njima poništile očekivane koristi od ponašanja kojim se krše zahtjevi ove Direktive.
- (36) Iako ništa ne sprečava države članice u donošenju pravila o upravnim i kaznenim sankcijama za ista kršenja, od država članica ne bi se trebalo zahtijevati donošenje pravila o upravnim sankcijama za kršenja ove Direktive ako ona podliježu nacionalnom kaznenom pravu. U skladu s nacionalnim pravom, države članice ne bi trebale imati obvezu izricanja i upravnih i kaznenih sankcija za isto kažnjivo djelo, ali bi to mogle učiniti ako to dozvoljava njihovo nacionalno pravo. Međutim, zadržavanje kaznenih umjesto upravnih sankcija za kršenja ove Direktive ne bi trebalo smanjiti niti na drugi način utjecati na sposobnost nadležnih tijela, za potrebe ove Direktive, za suradnju s nadležnim tijelima u drugim državama članicama ili za pravodoban pristup informacijama ili njihovu pravodobnu razmjenu s tim nadležnim tijelima, uključujući nakon svakog upućivanja relevantnih slučajeva kršenja nadležnim pravosudnim tijelima za kazneni progon. Države članice trebale bi moći odlučiti da neće utvrditi pravila za upravne sankcije u slučaju kršenja koja podliježu nacionalnom kaznenom pravu. Mogućnost za države članice da izriču kaznene sankcije umjesto upravnih sankcija ili uz upravne sankcije ne bi se smjela koristiti s ciljem zaobilaženja sustava sankcioniranja iz ove Direktive.
- (37) Kako bi se širom država članica osigurala dosljedna primjena, od država bi članica prilikom utvrđivanja vrste upravnih sankcija ili mjera i razine upravnih novčanih kazni trebalo zahtijevati osiguranje da njihova nadležna tijela uzmu u obzir sve važne okolnosti.
- (38) Sankcije bi, osim u određenim, jasno definiranim okolnostima, trebalo objaviti kako bi se pojačao odvraćajući učinak na cjelokupnu javnost i kako bi javnost bila obaviještena o kršenjima koja mogu biti štetna za zaštitu ulagatelja. Kako bi se osigurala usklađenost s načelom proporcionalnosti, u slučajevima kada bi objavljivanje uzrokovalo nerazmjernu štetu uključenim stranama, sankcije bi trebalo objaviti u anonimnom obliku.
- (39) Kako bi se ESMA-i omogućilo daljnje jačanje dosljednosti u rezultatima nadzora u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010, o svim objavljenim sankcijama trebala bi se istodobno obavijestiti ESMA, koja bi također trebala objaviti godišnje izvješće o svim izrečenim sankcijama.
- (40) Nadležnim bi tijelima trebalo dodijeliti potrebne istražne ovlasti te bi trebalo uspostaviti učinkovite mehanizme za poticanje izvješćivanja o potencijalnim ili stvarnim kršenjima. Informacije o potencijalnim i stvarnim kršenjima također bi trebale doprinosti učinkovitom izvršenju zadaća ESMA-e u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010.

Stoga bi komunikacijske kanale za izvješćivanje o tim potencijalnim i stvarnim kršenjima također trebala uspostaviti ESMA. Informacije o potencijalnim i stvarnim kršenjima koje su proslijeđene ESMA-i trebale bi se koristiti samo za izvršenje zadaća ESMA-e u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010.

- (41) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i pridržava se načela priznatih u Povelji sadržanih u UFEU-u.
- (42) Kako bi se osiguralo ispunjenje ciljeva ove Direktive, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a. Komisija bi posebno trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata kako bi odredila podatke koje je potrebno uključiti u standardni sporazum između depozitara i društva za upravljanje ili društva za investicije, uvjete za obavljanje poslova depozitara, uključujući vrste financijskih instrumenata koje bi trebalo uključiti u djelokrug poslova skrbništva depozitara, uvjete pod kojima depozitar može obavljati svoje dužnosti skrbništva nad financijskim instrumentima koji su evidentirani kod središnjeg depozitara i uvjete pod kojima bi depozitar trebao pohraniti financijske instrumente izdane u nominalnom obliku i evidentirane kod izdavatelja ili voditelja registra, odnosno dužnu pažnju depozitara, obveze odvajanja, uvjete i okolnosti u kojima bi se financijski instrumenti koji su pohranjeni na skrbništvo trebali smatrati izgubljenima i ono što bi trebalo podrazumijevati pod vanjskim događajima izvan razumne kontrole čije bi posljedice bile neizbježne unatoč svim razumnim nastojanjima da se one izbjegnu. Ti delegirani akti trebali bi predvidjeti razinu zaštite ulagatelja koja je barem jednaka razini predviđenoj delegiranim aktima donesenima na temelju Direktive 2011/61/EU. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (43) Kao dio svojeg cjelokupnog preispitivanja funkcioniranja Direktive 2009/65/EZ, Komisija će, uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, preispitati ograničenja izloženosti druge ugovorne strane koja se primjenjuju na transakcije izvedenicama, uzimajući u obzir potrebu za uspostavom odgovarajućih kategorizacija za takva ograničenja tako da se izvedenice sa sličnim karakteristikama rizičnosti tretira na isti način.
- (44) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom od 28. rujna 2011. država članica i Komisije o dokumentima s objašnjenjima ⁽²⁾, države članice obvezale su se u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama prenošenja priložiti jedan ili više dokumenata kojima objašnjavaju vezu između sastavnica direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac prenošenje takvih dokumenata smatra opravdanim.
- (45) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, to jest povećati povjerenje ulagatelja u UCITS povećanjem zahtjeva s obzirom na obveze i odgovornosti depozitara, politikama nagrađivanja društva za upravljanje i društava za investicije te uvođenjem zajedničkih standarda za sankcije koje se primjenjuju na glavna kršenja ove Direktive, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njihovog opsega i učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UFEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (46) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ te je on dao mišljenje 23. studenoga 2012. ⁽⁴⁾.
- (47) Direktivu 2009/65/EZ stoga bi trebalo izmijeniti na odgovarajući način,

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

⁽²⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽⁴⁾ SL C 100, 6.4.2013., str. 12.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Direktiva 2009/65/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) u članku 2. stavku 1. dodaju se sljedeće točke:

- „(s) ‚upravljačko tijelo‘ znači tijelo s konačnom ovlašću odlučivanja u društvu za upravljanje, društvu za investicije ili kod depozitara koje obuhvaća nadzorne i upravljačke poslove, ili samo upravljačke poslove ako su te dvije vrste poslova odvojene. Kada društvo za upravljanje, društvo za investicije ili depozitar u skladu s nacionalnim pravom ima različita tijela za posebne poslove, zahtjevi utvrđeni u ovoj Direktivi upućeni upravljačkom tijelu ili upravljačkom tijelu u njegovoj nadzornoj funkciji primjenjuju se i na one članove drugih tijela društva za upravljanje, društva za investicije ili depozitara kojima važeće nacionalno pravo povjerava tu odgovornost, ili samo na njih;
- (t) ‚financijski instrument‘ znači financijski instrument naveden u odjeljku C. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).;

(2) umeću se sljedeći članci:

„Članak 14.a

1. Države članice zahtijevaju od društava za upravljanje da uspostave i primjenjuju politike i prakse nagrađivanja koje dosljedno odražavaju i promiču razumno i učinkovito upravljanje rizicima te koje ne potiču preuzimanje rizika koje nije u skladu s profilima rizičnosti, pravilima ili osnivačkim aktima UCITS-a kojim upravljaju niti narušavaju poštovanje dužnosti društva za upravljanje da djeluje u najboljem interesu UCITS-a.

2. Politike i prakse nagrađivanja uključuju fiksne i varijabilne komponente plaća i diskrecijske mirovinske povlastice.

3. Politike i prakse nagrađivanja primjenjuju se na one kategorije osoblja, uključujući više rukovodstvo, preuzimatelje rizika, poslove kontrole i svakog zaposlenika koji prima ukupan iznos nagrađivanja u platnom razredu višeg rukovodstva i preuzimatelja rizika, čije poslovne djelatnosti imaju značajan utjecaj na profile rizičnosti društava za upravljanje ili UCITS-a kojim upravljaju.

4. U skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 ESMA izdaje smjernice upućene nadležnim tijelima ili sudionicima na financijskom tržištu o osobama navedenima u stavku 3. ovog članka i o primjeni načela navedenih u članku 14.b. Te smjernice vode računa o načelima koja se odnose na razumne politike nagrađivanja navedenima u Preporuci Komisije 2009/384/EZ (*), o veličini društva za upravljanje i veličini UCITS-a kojim upravljaju, njihovoj unutarnjoj organizaciji i vrsti, opsegu i složenosti njihovih djelatnosti. U postupku razvijanja tih smjernica ESMA blisko surađuje s europskim nadzornim tijelom (Europskim nadzornim tijelo za bankarstvo) („EBA“) uspostavljenim Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća (**), kako bi osigurala dosljednost sa zahtjevima razvijenima za druge sektore financijskih usluga, posebno kreditne institucije i investicijska društva.

Članak 14.b

1. Prilikom utvrđivanja i primjenjivanja politika nagrađivanja navedenih u članku 14.a, društva za upravljanje postupaju u skladu sa sljedećim načelima, na način i u mjeri koji su primjereni s obzirom na njihovu veličinu, unutarnju organizaciju te vrstu, djelokrug i složenost njihovih djelatnosti:

- (a) politika nagrađivanja dosljedno odražava i promiče razumno i učinkovito upravljanje rizicima i ne potiče preuzimanje rizika koje nije u skladu s profilima rizičnosti, pravilima ili osnivačkim aktima UCITS-a kojim društvo za upravljanje upravlja;
- (b) politika nagrađivanja u skladu je s poslovnom strategijom, ciljevima, vrijednostima i interesima društva za upravljanje i UCITS-a kojim upravlja i ulagateljâ u takav UCITS te uključuje mjere za izbjegavanje sukoba interesa;
- (c) politiku nagrađivanja donosi upravljačko tijelo društva za upravljanje u okviru svoje nadzorne funkcije te to tijelo donosi i najmanje jednom godišnje preispituje opća načela politike nagrađivanja i odgovorno je za njihovo provođenje te nadzire njihovo provođenje; zadaće navedene u ovoj točki izvršavaju samo članovi upravljačkog tijela koji nemaju nikakve izvršne funkcije u dotičnom društvu za upravljanje i koji su stručni u području upravljanja rizikom i nagrađivanja;
- (d) provođenje politike nagrađivanja najmanje jednom godišnje podliježe središnjoj i nezavisnoj unutarnjoj reviziji u pogledu usklađenosti s politikama i postupcima nagrađivanja koje je donijelo upravljačko tijelo u okviru svoje nadzorne funkcije;
- (e) osoblje zaposleno na poslovima kontrole nagrađuje se u skladu s ostvarenjem ciljeva koji su povezani s njihovim poslovima, neovisno o rezultatima poslovnih područja koja kontroliraju;
- (f) nagrađivanje visokopozicioniranih zaposlenika na poslovima upravljanja rizicima i praćenja usklađenosti neposredno nadzire odbor za nagrađivanje ako takav odbor postoji;
- (g) ako je nagrađivanje povezano s rezultatima, ukupan iznos nagrađivanja temelji se na kombinaciji ocjene rezultata pojedinca i dotične poslovne jedinice ili dotičnog UCITS-a i njihovih rizika te ukupnih rezultata društva za upravljanje prilikom ocjene rezultata pojedinca, uzimajući u obzir financijske i nefinancijske kriterije;
- (h) ocjena rezultata utvrđena je unutar višegodišnjeg okvira koji je primjeren razdoblju držanja preporučenog ulagateljima UCITS-a kojim upravlja društvo za upravljanje kako bi se osiguralo da se postupak ocjenjivanja temelji na dugoročnijim rezultatima UCITS-a i njegovim rizicima ulaganja i da je stvarno plaćanje komponenti nagrađivanja koje se temelje na rezultatima raspoređeno tijekom istog tog razdoblja;
- (i) zajamčeno varijabilno nagrađivanje iznimno je i pojavljuje se samo prilikom zapošljavanja novog osoblja te je ograničeno na prvu godinu zaposlenja;
- (j) fiksne i varijabilne komponente ukupnog nagrađivanja primjereno su uravnotežene, a fiksna komponenta predstavlja dovoljno visok udio cjelokupnog nagrađivanja da omogući primjenu potpuno fleksibilne politike o varijabilnim komponentama nagrađivanja, uključujući mogućnost neisplaćivanja varijabilne komponente nagrađivanja;

- (k) plaćanja koja se odnose na prijevremeni raskid ugovora odražavaju rezultate ostvarene tijekom vremena i koncipirana su na način da se ne nagrađuje neuspjeh;
- (l) mjerenje rezultata, koje se koristi za izračun varijabilnih komponenti nagrađivanja ili skupove varijabilnih komponenti nagrađivanja, uključuje cjelovit mehanizam prilagodbi kako bi se povezale sve relevantne vrste sadašnjih i budućih rizika;
- (m) podložno pravnoj strukturi UCITS-a i njegovim pravilima fonda ili osnivačkim aktima, znatan udio, a u svakom slučaju najmanje 50 % bilo koje varijabilne komponente nagrađivanja, sastoji se od udjela dotičnog UCITS-a, jednakovrijednih vlasničkih udjela ili instrumenata povezanih s dionicama ili jednakovrijednih nenovčanih instrumenata s jednako djelotvornim poticajima kao i bilo koji od instrumenata navedenih u ovoj točki, osim ako na upravljanje UCITS-om otpada manje od 50 % ukupnog portfelja kojim upravlja društvo za upravljanje, u kojem slučaju se ne primjenjuje minimalna vrijednost od 50 %.

Instrumenti navedeni u ovoj točki podliježu odgovarajućoj politici zadržavanja koja je namijenjena tome da uskladi poticaje s interesima društva za upravljanje i UCITS-a kojim upravlja i ulagatelja takva UCITS-a. Države članice ili njihova nadležna tijela mogu ograničiti vrste i oblike tih instrumenata ili, prema potrebi, zabraniti određene instrumente. Ova se točka primjenjuje na udio varijabilne komponente nagrađivanja odgođen u skladu s točkom (n) i udio varijabilne komponente nagrađivanja koji nije odgođen;

- (n) znatan udio, a u svakom slučaju najmanje 40 % varijabilne komponente nagrađivanja, odgađa se tijekom razdoblja koje je odgovarajuće s obzirom na razdoblje držanja preporučeno ulagateljima dotičnog UCITS-a, a točno je usklađen s vrstom rizika dotičnog UCITS-a.

Razdoblje navedeno u ovoj točki traje najmanje tri godine; nagrađivanje isplativo u okviru mehanizama odgađanja ne dodjeljuje se brže nego na proporcionalnoj osnovi; u slučaju komponente varijabilnog nagrađivanja u posebno visokom iznosu, odgađa se najmanje 60 % iznosa;

- (o) varijabilno nagrađivanje, uključujući odgođeni udio, isplaćuje se ili dodjeljuje samo ako je održivo s obzirom na financijsku situaciju cjelokupnog društva za upravljanje i opravdano u odnosu na rezultate poslovne jedinice, UCITS-a i dotičnog pojedinca.

Ukupno varijabilno nagrađivanje općenito se u znatnoj mjeri umanjuje kada su financijski rezultati društva za upravljanje ili dotičnog UCITS-a manji od očekivanih ili negativni, uzimajući u obzir trenutne naknade i smanjenja isplata prethodno zarađenih iznosa, uključujući i odredbe o malusu ili o povratu sredstava;

- (p) mirovinska politika u skladu je s poslovnom strategijom, ciljevima, vrijednostima i dugoročnim interesima društva za upravljanje i UCITS-a kojim upravlja.

Ako zaposlenik napusti društvo za upravljanje prije umirovljenja, društvo za upravljanje zadržava diskrecijske mirovinske povlastice tijekom razdoblja od pet godina u obliku instrumenata iz točke (m). U slučaju zaposlenika koji je stekao uvjete za mirovinu, diskrecijske mirovinske povlastice isplaćuju se u obliku instrumenata iz točke (m), podložno petogodišnjem razdoblju zadržavanja;

- (q) od osoblja se zahtijeva da se obveže da neće koristiti strategije osobne zaštite od rizika ili osiguranje povezano s nagrađivanjem i odgovornošću koji su usmjereni prema slabljenju učinaka usklađenosti s rizikom koji su ugrađeni u njihovim mehanizmima nagrađivanja;

- (r) varijabilno nagrađivanje ne isplaćuje se instrumentima ili metodama koje olakšavaju izbjegavanje zahtjeva utvrđenih u ovoj Direktivi.

2. U skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010, ESMA može zatražiti informacije od nadležnih tijela o politikama i praksama nagrađivanja navedenima u članku 14.a ove Direktive.

ESMA, u bliskoj suradnji s EBA-om, u svojim smjernicama o politikama nagrađivanja uključuje odredbe o tome kako se trebaju primjenjivati različita sektorska načela nagrađivanja, kao što su ona utvrđena Direktivom 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća (***) i Direktivom 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća (****), u slučajevima gdje zaposlenici ili ostale kategorije osoblja obavljaju usluge koje podliježu različitim sektorskim načelima nagrađivanja.

3. Načela navedena u stavku 1. primjenjuju se na bilo kakvu naknadu bilo koje vrste koju isplati društvo za upravljanje, na bilo koji iznos koji izravno isplati sam UCITS, uključujući naknade za uspješnost, i na sve prijenose udjela ili dionica UCITS-a koji idu u korist tih kategorija osoblja, uključujući više rukovodstvo, preuzimatelje rizika, poslove kontrole i svakog zaposlenika koji prima ukupan iznos nagrađivanja u platnom razredu višeg rukovodstva i preuzimatelja rizika, a čije poslovne djelatnosti imaju značajan utjecaj na njihov profil rizičnosti ili profil rizičnosti UCITS-a kojim upravljaju.

4. Društva za upravljanje koja su značajna zbog svoje veličine ili veličine UCITS-a kojim upravljaju, svoje unutarnje organizacije i vrste, djelokruga i složenosti djelatnosti, osnivaju odbor za nagrađivanje. Odbor za nagrađivanje osniva se na način koji mu omogućuje da iskaže kompetentno i neovisno mišljenje o politikama i praksama nagrađivanja te o poticajima uspostavljenima za upravljanje rizicima.

Odbor za nagrađivanje prema potrebi osnovan u skladu sa smjernicama ESMA-e iz članka 14.a stavka 4. odgovoran je za pripremu odluka povezanih s nagrađivanjem, uključujući one koje imaju utjecaj na rizike i upravljanje rizicima dotičnog društva za upravljanje ili UCITS-a, a koje bi trebalo donijeti upravljačko tijelo u okviru svoje nadzorne funkcije. Odborom za nagrađivanje predsjedava član upravljačkog tijela koji ne obnaša nikakvu izvršnu funkciju u dotičnom društvu za upravljanje. Članovi odbora za nagrađivanje članovi su upravljačkog tijela koji ne obnašaju nikakve izvršne funkcije u dotičnom društvu za upravljanje.

Ako nacionalno pravo predviđa zastupljenost zaposlenika u upravljačkom tijelu, odbor za nagrađivanje uključuje jednog ili više predstavnika zaposlenika. Pri sastavljanju svojih odluka odbor za nagrađivanje uzima u obzir dugoročne interese ulagatelja i ostalih dionika te javni interes.

(*) Preporuka Komisije 2009/384/EZ od 30. travnja 2009. o politici naknada u sektoru financijskih usluga (SL L 120, 15.5.2009., str. 22.).

(**) Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

(***) Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

(****) Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.);

- (3) u članku 20. stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) pisani ugovor s depozitarom naveden u članku 22. stavku 2.;“;

(4) članak 22. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 22.

1. Društvo za investicije i, za svaki od zajedničkih fondova kojim upravlja, društvo za upravljanje, osiguravaju imenovanje jednog depozitara u skladu s ovim poglavljem.

2. Imenovanje depozitara dokazuje se pisanim ugovorom.

Tim ugovorom uređuje se, između ostalog, protok informacija koje se smatraju potrebnima kako bi depozitar mogao obavljati svoje poslove za UCITS za koji je imenovan depozitarom, kako je to utvrđeno u ovoj Direktivi i drugim mjerodavnim zakonima i drugim propisima.

3. Depozitar:

(a) osigurava da se prodaja, izdavanje, povratna kupnja, isplata i poništavanje udjela UCITS-a provode u skladu s važećim nacionalnim pravom i pravilima ili osnivačkim aktima fonda;

(b) osigurava da se vrijednost udjela UCITS-a izračunava u skladu s važećim nacionalnim pravom i pravilima ili osnivačkim aktima fonda;

(c) izvršava upute društva za upravljanje ili društva za investicije, osim ako su one u suprotnosti s važećim nacionalnim pravom ili pravilima ili osnivačkim aktima fonda;

(d) osigurava da u transakcijama koje uključuju imovinu UCITS-a svaka naknada bude doznačena UCITS-u u uobičajenom roku;

(e) osigurava da se prihod UCITS-a upotrebljava u skladu s važećim nacionalnim pravom i pravilima ili osnivačkim aktima fonda.

4. Depozitar osigurava da se novčani tokovi UCITS-a prate na odgovarajući način, a posebno da su sva plaćanja ulagatelja ili u ime ulagatelja s osnove upisa udjela UCITS-a zaprimljena i da su sva novčana sredstva UCITS-a proknjižena na novčanim računima:

(a) koji su otvoreni na ime UCITS-a, društva za upravljanje koje djeluje u ime UCITS-a, ili depozitara koji djeluje u ime UCITS-a;

(b) koji su otvoreni kod subjekta iz članka 18. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) Direktive Komisije 2006/73/EZ (*); i

(c) koji se održavaju u skladu s načelima navedenima u članku 16. Direktive 2006/73/EZ.

Kada su novčani računi otvoreni na ime depozitara koji djeluje u ime UCITS-a, nikakva novčana sredstva subjekta iz prvog podstavka točke (b) i nikakva vlastita novčana sredstva depozitara ne smiju se knjižiti na tim računima.

5. Imovina UCITS-a povjerava se depozitaru na pohranu kako slijedi:

(a) za financijske instrumente koji se mogu pohraniti na skrbništvo, depozitar:

- i. pohranjuje na skrbništvo sve financijske instrumente koji se mogu evidentirati na računu financijskih instrumenata otvorenom u knjigama depozitara i sve financijske instrumente koji se fizički mogu isporučiti depozitaru;
- ii. osigurava da su svi financijski instrumenti koji se mogu evidentirati na računu financijskih instrumenata otvorenom u knjigama depozitara, evidentirani u knjigama depozitara na odvojenim računima u skladu s načelima navedenima u članku 16. Direktive 2006/73/EZ, koji su otvoreni u ime UCITS-a ili društva za upravljanje koje djeluje u ime UCITS-a, tako da se u svakom trenutku može jasno utvrditi da pripadaju UCITS-u u skladu s važećim zakonodavstvom;

(b) za drugu imovinu, depozitar:

- i. provjerava vlasništvo takve imovine UCITS-a ili društva za upravljanje koje djeluje u ime UCITS-a, procjenjujući imaju li UCITS ili društvo za upravljanje koje djeluje u ime UCITS-a vlasništvo na temelju informacija ili dokumenata koje dostavljaju UCITS ili društvo za upravljanje i, ako postoje, vanjskih dokaza;
- ii. vodi evidenciju o onoj imovini za koju je utvrđeno da UCITS ili društvo za upravljanje koje djeluje u ime UCITS-a imaju vlasništvo i ažurira je.

6. Depozitar društvu za upravljanje ili društvu za investicije redovito podnosi sveobuhvatan popis cjelokupne imovine UCITS-a.

7. Imovinu pohranjenu na skrbništvo depozitara ne koriste ponovno za vlastiti račun ni depozitar ni bilo koja treća osoba kojoj je delegiran posao skrbništva. Ponovno korištenje obuhvaća svaku transakciju imovine pohranjene na skrbništvo uključujući, ali ne ograničavajući se na, prenošenje, davanje u zalog, prodaju ili davanje zajmova.

Imovina pohranjena na skrbništvo depozitara može se ponovno koristiti samo ako:

- (a) ponovno korištenje imovine provodi se za račun UCITS-a;
- (b) depozitar izvršava upute društva za upravljanje u ime UCITS-a;
- (c) ponovno korištenje je na korist UCITS-a i u interesu imateljâ udjela; i
- (d) transakcija je osigurana visokokvalitetnim i likvidnim kolateralom koji je primio UCITS na temelju aranžmana o prijenosu prava vlasništva.

Tržišna vrijednost kolaterala u svakom trenutku dostiže barem tržišnu vrijednost ponovo korištene imovine uvećano za premiju.

8. Države članice osiguravaju da u slučaju insolventnosti depozitara i/ili bilo koje treće osobe koja se nalazi u Uniji, a kojoj je delegirano skrbništvo nad imovinom UCITS-a, imovina UCITS-a na skrbništvu ne bude dostupna za distribuciju između ili realizaciju u korist vjerovnika takvog depozitara i/ili takve treće osobe.

(*) Direktiva Komisije 2006/73/EZ od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na organizacijske zahtjeve i uvjete poslovanja investicijskih društava i izraze definirane za potrebe te Direktive (SL L 241, 2.9.2006., str. 26.);

(5) umeće se sljedeći članak:

„Članak 22.a

1. Depozitar ne delegira na treće strane poslove navedene u članku 22. stavcima 3. i 4.

2. Depozitar može delegirati na treće strane poslove navedene u članku 22. stavku 5. samo kada:

(a) zadaće nisu delegirane s namjerom izbjegavanja zahtjeva ove Direktive;

(b) depozitar može dokazati postojanje objektivnog razloga za delegiranje;

(c) depozitar je postupio s pažnjom dobrog stručnjaka prilikom odabira i imenovanja treće osobe kojoj namjerava delegirati dio svojih zadaća te nastavlja postupati s pažnjom dobrog stručnjaka prilikom povremenih preispitivanja i stalnog praćenja bilo koje treće osobe kojoj je delegirao dio svojih zadaća, kao i postupaka treće osobe u vezi s predmetima koji su joj delegirani.

3. Poslove iz članka 22. stavka 5. depozitar može delegirati trećoj osobi samo kada ta treća osoba u svakom trenutku za vrijeme obavljanja zadaća koje su joj delegirane:

(a) ima strukture i stručno znanje koji su odgovarajući i razmjerni vrsti i složenosti imovine UCITS-a ili društva za upravljanje koje djeluje u ime UCITS-a koja mu je povjerena;

(b) za poslove skrbništva iz članka 22. stavka 5. točke (a) podliježe:

i. učinkovitim bonitetnim propisima, uključujući minimalne kapitalne zahtjeve, i nadzoru u okviru dotične nadležnosti;

ii. povremenoj vanjskoj reviziji radi osiguranja da su ti financijski instrumenti u njezinu posjedu;

(c) ima odvojenu imovinu klijenata depozitara od vlastite imovine i imovine depozitara na takav način da u svakom trenutku može biti jasno utvrđeno da ona pripada klijentima pojedinog depozitara;

(d) poduzima sve potrebne korake kako bi osigurala da u slučaju insolventnosti treće osobe imovina UCITS-a koju treća osoba ima na skrbništvu nije dostupna za distribuciju između ili za realizaciju u korist vjerovnika treće osobe; i

(e) postupi u skladu s općim obvezama i zabranama utvrđenima u članku 22. stavcima 2., 5. i 7. te članku 25.

Neovisno o prvom podstavku točki (b) podtočki i., ako pravo treće zemlje zahtijeva da se određeni financijski instrumenti pohranjuju na skrbništvo kod lokalnog subjekta, a ne postoje lokalni subjekti koji ispunjavaju uvjete za delegiranje utvrđene u toj točki, depozitar može delegirati svoje poslove takvom lokalnom subjektu samo u mjeri u kojoj se to zahtijeva na temelju prava te treće zemlje, samo dok ne postoje lokalni subjekti koji ispunjavaju uvjete za delegiranje te samo kada:

- (a) ulagatelji relevantnog UCITS-a prije ulaganja uredno su obaviješteni o tome da se takvo delegiranje zahtijeva zbog pravnih ograničenja prava treće zemlje, o okolnostima koje opravdavaju delegiranje i o rizicima povezanim s takvim delegiranjem;
- (b) društvo za investicije ili društvo za upravljanje u ime UCITS-a uputilo je depozitara da delegira skrbništvo nad takvim financijskim instrumentima na takav lokalni subjekt.

Treća osoba može zatim dalje delegirati te poslove ako su ispunjeni jednaki uvjeti. U takvu slučaju članak 24. stavak 2 primjenjuje se *mutatis mutandis* na dotične strane.

4. Za potrebe ovog članka, usluge određene Direktivom 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*) koje pružaju sustavi za namiru vrijednosnih papira, kako su određeni za potrebe te direktive, ili slične usluge koje pružaju sustavi za namiru vrijednosnih papira trećih zemalja, ne smatraju se delegiranjem poslova skrbništva.

(*) Direktiva 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira (SL L 166, 11.6.1998., str. 45.).

(6) članak 23. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci od 2. do 4. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Depozitar je:

- (a) nacionalna središnja banka;
- (b) kreditna institucija koja je dobila odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU; ili
- (c) drugi pravni subjekt koji u skladu s pravom države članice ima odobrenje nadležnog tijela za obavljanje djelatnosti depozitara prema ovoj Direktivi, koji podliježe zahtjevima adekvatnosti kapitala koji nisu niži od zahtjeva izračunanih ovisno o odabranom pristupu u skladu s člankom 315. ili 317. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (*) te koji ima regulatorni kapital koji nije niži od iznosa temeljnog kapitala iz članka 28. stavka 2. Direktive 2013/36/EU.

Pravni subjekt naveden u prvom podstavku točki (c) podliježe bonitetnim propisima i stalnom nadzoru te zadovoljava sljedeće minimalne zahtjeve:

- (a) ima potrebnu infrastrukturu za pohranu na skrbništvo financijskih instrumenata koji se mogu uknjižiti na račun financijskih instrumenata otvoren u knjigama depozitara;
- (b) uspostavlja odgovarajuće politike i postupke dovoljne za osiguranje usklađenosti subjekta, uključujući njegove rukovoditelje i zaposlenike, s njegovim obvezama u okviru ove Direktive;

- (c) ima dobre administrativne i računovodstvene postupke, mehanizme unutarnje kontrole, djelotvorne postupke procjene rizika te djelotvorne mehanizme nadzora i zaštite sustava za obradu podataka;
- (d) održava i provodi djelotvorne organizacijske i upravne aranžmane s ciljem poduzimanja svih razumnih mjera usmjerenih na sprečavanje sukoba interesa;
- (e) osigurava vođenje evidencije za sve usluge, djelatnosti i transakcije koje obavlja, a koja je dovoljna da omogućiti nadležnom tijelu ispunjavanje zadaća nadzora i provođenje izvršnih mjera predviđenih ovom Direktivom;
- (f) poduzima razumne mjere za osiguranje kontinuiteta i pravilnosti u obavljanju svojih poslova depozitara upotrebom primjerenih i proporcionalnih sustava, sredstava i postupaka, uključujući i za obavljanje svojih djelatnosti depozitara;
- (g) svi članovi njegova upravljačkog tijela i više rukovodstvo u svako doba uživaju dovoljno dobar ugled te posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva;
- (h) njegovo upravljačko tijelo posjeduje adekvatno zajedničko znanje, vještine i iskustvo kako bi bilo u mogućnosti razumjeti djelatnosti depozitara, uključujući glavne rizike;
- (i) svaki član njegova upravljačkog tijela i višeg rukovodstva postupi s poštenjem i integritetom.

3. Države članice određuju koja od kategorija institucija iz stavka 2. prvog podstavka može biti depozitar.

4. Društva za investicije ili društva za upravljanje koja djeluju u ime UCITS-a kojim upravljaju, koja su prije 18. ožujka 2016. za depozitara imenovala instituciju koja ne udovoljava zahtjevima utvrđenima u stavku 2., imenuju depozitara koji udovoljava tim zahtjevima prije 18. ožujka 2018.

(*) Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).”;

(b) stavci 5. i 6. brišu se;

(7) članak 24. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 24.

1. Države članice osiguravaju da je depozitar odgovoran UCITS-u i imateljima udjela u UCITS-u za gubitak koji je prouzrokovao depozitar ili treća osoba kojoj je delegirano skrbništvo nad financijskim instrumentima koji su pohranjeni na skrbništvo u skladu s člankom 22. stavkom 5. točkom (a).

U slučaju takva gubitka financijskog instrumenta koji je pohranjen na skrbništvo, države članice osiguravaju da depozitar bez odgode vrati financijski instrument iste vrste ili odgovarajući iznos UCITS-u ili društvu za upravljanje koje djeluje u ime UCITS-a. Depozitar nije odgovoran ako može dokazati da je gubitak nastao kao rezultat vanjskog događaja izvan njegove razumne kontrole, čije bi posljedice bile neizbježne unatoč svim razumnim nastojanjima da se one izbjegnu.

Države članice također osiguravaju da je depozitar odgovoran UCITS-u i ulagateljima UCITS-a i za sve ostale gubitke koje oni pretrpe zbog depozitarova nemarnog ili namjernog propusta da pravilno izvrši svoje obveze u skladu s ovom Direktivom.

2. Delegiranje iz članka 22.a nema utjecaja na odgovornost depozitara navedenu u stavku 1.
3. Odgovornost depozitara navedena u stavku 1. ne isključuje se niti se ograničuje sporazumom.
4. Svaki sporazum koji je u suprotnosti sa stavkom 3. smatra se ništavim.
5. Imatelji udjela u UCITS-u mogu depozitara pozvati na odgovornost izravno ili neizravno preko društva za upravljanje ili društva za investicije pod uvjetom da to ne dovodi do dvostruke pravne zaštite ili do neravnopravnog postupanja s imateljima udjela.”;

(8) članak 25. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 25.

1. Niti jedno društvo ne smije djelovati i kao društvo za upravljanje i kao depozitar. Niti jedno društvo ne smije djelovati i kao društvo za investicije i kao depozitar.
2. Društvo za upravljanje i depozitar u obavljanju svojih funkcija djeluju pošteno, pravedno, profesionalno, neovisno i isključivo u interesu UCITS-a i ulagatelja UCITS-a. Društvo za investicije i depozitar u obavljanju svojih funkcija djeluju pošteno, pravedno, profesionalno, neovisno i isključivo u interesu ulagatelja UCITS-a.

Depozitar ne obavlja djelatnosti povezane s UCITS-om ili društvom za upravljanje u ime UCITS-a koje mogu prouzročiti sukobe interesa između UCITS-a, ulagatelja UCITS-a, društva za upravljanje i samog depozitara, osim ako je depozitar funkcionalno i hijerarhijski odvojio obavljanje svojih zadaća depozitara od svojih ostalih zadaća koje bi mogle prouzročiti sukobe, a mogući sukobi interesa primjereno se utvrđuju, njima se primjereno upravlja, prate se i otkrivaju ulagateljima UCITS-a.”;

(9) članak 26. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 26.

1. Zakonom ili pravilima zajedničkog fonda utvrđuju se uvjeti promjene društva za upravljanje i depozitara, kao i pravila za osiguravanje zaštite imatelja udjela u slučaju takve promjene.
2. Zakonom ili osnivačkim aktima društva za investicije utvrđuju se uvjeti promjene društva za upravljanje i depozitara, kao i pravila za osiguravanje zaštite imatelja udjela u slučaju takve promjene.”;

(10) umeću se sljedeći članci:

„Članak 26.a

Depozitar svojim nadležnim tijelima na zahtjev daje na raspolaganje sve informacije koje je dobio prilikom izvršavanja svojih dužnosti i koje bi mogle biti potrebne njegovim nadležnim tijelima ili nadležnim tijelima UCITS-a ili društva za upravljanje.

Ako su nadležna tijela UCITS-a ili društva za upravljanje različita od nadležnih tijela depozitara, nadležna tijela depozitara bez odgode dijele primljene informacije s nadležnim tijelima UCITS-a i društva za upravljanje.

Članak 26.b

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 112.a kojima se utvrđuje sljedeće:

- (a) podaci koje je potrebno uključiti u pisani ugovor iz članka 22. stavka 2.;
- (b) uvjeti za obavljanje poslova depozitara u skladu s člankom 22. stavcima 3., 4. i 5., uključujući:
 - i. vrste financijskih instrumenata koje je potrebno uključiti u djelokrug dužnosti skrbništva depozitara u skladu s člankom 22. stavkom 5. točkom (a);
 - ii. uvjete pod kojima depozitar može obavljati svoje dužnosti skrbništva nad financijskim instrumentima koji su evidentirani kod središnjeg depozitara;
 - iii. uvjete pod kojima depozitar treba pohraniti financijske instrumente izdane u nominalnom obliku i evidentirane kod izdavatelja ili voditelja registra, u skladu s člankom 22. stavkom 5. točkom (b);
- (c) obveze postupanja pažnjom dobrog stručnjaka depozitara u skladu s člankom 22.a stavkom 2. točkom (c);
- (d) obveza odvajanja u skladu s člankom 22.a stavkom 3. točkom (c);
- (e) aktivnosti koje treba poduzeti treća osoba u skladu s člankom 22.a stavkom 3. točkom (d);
- (f) uvjeti pod kojima i okolnosti u kojima se financijski instrumenti, koji su pohranjeni na skrbništvo, smatraju izgubljenima za potrebe članka 24.;
- (g) ono što se treba podrazumijevati pod vanjskim događajima izvan razumne kontrole, čije bi posljedice bile neizbježne unatoč svim razumnim nastojanjima da se one izbjegnu, u skladu s člankom 24. stavkom 1.;
- (h) uvjeti za ispunjavanje zahtjeva za neovisnost, navedenog u članku 25. stavku 2.”;

(11) u članku 30. prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Članci od 13. do 14.b primjenjuju se *mutatis mutandis* na društva za investicije koja nisu odabrala društvo za upravljanje koje ima odobrenje za rad u skladu s ovom Direktivom.”;

(12) odjeljak 3. poglavlja V. briše se;

(13) članak 69. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Prospekt uključuje:

- (a) pojedinosti ažurirane politike nagrađivanja, uključujući, no ne ograničavajući se na, opis načina izračunavanja nagrada i naknada, identitet osoba odgovornih za dodjelu nagrada i naknada, kao i sastav odbora za nagrađivanje, ako takav odbor postoji; ili
- (b) sažetak politike nagrađivanja i izjavu da su pojedinosti ažurirane politike nagrađivanja, uključujući, no ne ograničavajući se na, opis načina izračunavanja nagrada i naknada, identitet osoba odgovornih za dodjelu nagrada i naknada, kao i sastav odbora za nagrađivanje, ako takav odbor postoji, dostupne na internetskoj stranici – uključujući upućivanje na tu internetsku stranicu – te da će se primjerak u papirnatom obliku na zahtjev besplatno staviti na raspolaganje.”;

(b) u stavku 3. dodaje se sljedeći podstavak:

„Godišnje izvješće također uključuje:

- (a) ukupan iznos nagrađivanja u poslovnoj godini, podijeljen na fiksno i varijabilno nagrađivanje, koji su društvo za upravljanje i društvo za investicije isplatili svojem osoblju te broj korisnika i, ako je to relevantno, svaki iznos koji je izravno isplatio sam UCITS, uključujući svaku naknadu za uspješnost poslovanja;
- (b) zbirni iznos nagrađivanja raščlanjen prema kategorijama zaposlenika ili drugih članova osoblja, kako je navedeno u članku 14.a stavku 3.;
- (c) opis načina izračunavanja nagrada i naknada;
- (d) ishod preispitivanja iz članka 14.b stavka 1. točaka (c) i (d), uključujući sve nepravilnosti koje su se pojavile;
- (e) značajne promjene u usvojenoj politici nagrađivanja.”;

(14) članak 78. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 3. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) identifikacija UCITS-a i nadležnog tijela UCITS-a;”;

(b) u stavku 4. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ključne informacije za ulagatelje također sadrže izjavu da su pojedinosti ažurirane politike nagrađivanja, uključujući, no ne ograničavajući se na, opis načina izračunavanja nagrada i naknada, identitet osoba odgovornih za dodjelu nagrada i naknada, kao i sastav odbora za nagrađivanje, ako takav odbor postoji, dostupne na internetskoj stranici – uključujući upućivanje na tu internetsku stranicu – te da će se primjerak u papirnatom obliku na zahtjev besplatno staviti na raspolaganje.”;

(15) u članku 98. stavku 2. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) tražiti:

- i. u mjeri u kojoj je to dopušteno nacionalnim pravom, postojeće evidencije o prometu podataka koje vodi telekomunikacijski operater, ako postoji razumna sumnja u kršenje te ako takvi zapisi mogu biti značajni za istragu kršenja ove Direktive;
- ii. postojeće snimke telefonskih razgovora ili elektroničkih komunikacija ili druge evidencije o prometu podataka koje vode UCITS, društva za upravljanje, društva za investicije, depozitari ili bilo koji drugi subjekti regulirani ovom Direktivom;”;

(16) članak 99. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 99.

1. Ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti nadležnih tijela iz članka 98. i pravo država članica na predviđanje i izricanje kaznenih sankcija, države članice utvrđuju pravila o upravnim sankcijama i drugim upravnim mjerama koje se izriču za trgovačka društva i osobe s obzirom na kršenja nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva te poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale njihovu provedbu.

Kada države članice odluče da neće utvrditi pravila o upravnim sankcijama za kršenja koja podliježu nacionalnom kaznenom pravu, one dostavljaju Komisiji relevantne odredbe kaznenog prava.

Upravne sankcije i druge upravne mjere učinkovite su, proporcionalne i odvraćajuće.

Države članice do 18. ožujka 2016. priopćuju Komisiji i ESMA-i zakone i druge propise kojima se prenosi ovaj članak, uključujući sve relevantne odredbe kaznenog prava. Države članice obavješćuju Komisiju i ESMA-u bez nepotrebne odgode o svim njihovim naknadnim izmjenama.

2. Ako su se države članice, u skladu sa stavkom 1., odlučile za utvrđivanje kaznenih sankcija za kršenje odredaba iz tog stavka, one osiguravaju postojanje odgovarajućih mjera tako da nadležna tijela imaju sve potrebne ovlasti za povezivanje s pravosudnim tijelima u okviru njihove nadležnosti kako bi primila određene informacije u vezi s kaznenim istragama ili postupcima pokrenutima zbog mogućih kršenja ove Direktive te kako bi iste dostavila drugim nadležnim tijelima i ESMA-i s ciljem ispunjenja svoje obveze međusobne suradnje i suradnje s ESMA-om za potrebe ove Direktive.

Nadležna tijela također mogu surađivati s nadležnim tijelima drugih država članica u pogledu olakšavanja naplate novčanih kazni.

3. Kao dio svojeg cjelokupnog preispitivanja funkcioniranja ove Direktive, Komisija preispituje, najkasnije 18. rujna 2017., primjenu upravnih i kaznenih sankcija, a posebno potrebu za daljnjim usklađivanjem upravnih sankcija utvrđenih za kršenja zahtjeva utvrđenih u ovoj Direktivi.

4. Nadležno tijelo može odbiti djelovati na zahtjev za informacijama ili zahtjev za suradnju s istragom samo u sljedećim iznimnim okolnostima:

- (a) ako bi priopćivanje relevantnih informacija moglo negativno utjecati na sigurnost države članice kojoj je zahtjev upućen, posebno u borbi protiv terorizma i drugih teških kaznenih djela;

(b) ako bi udovoljavanje zahtjevu vjerojatno negativno utjecalo na njegovu vlastitu istragu, izvršne mjere, ili, ako je to primjenjivo, na kaznenu istragu;

(c) ako je već pokrenut sudski postupak u vezi s istim radnjama i protiv istih osoba pred tijelima države članice kojoj je zahtjev upućen; ili

(d) ako je tim osobama već izrečena pravomoćna presuda za ista djela u državi članici kojoj je zahtjev upućen.

5. Kada se obveze primjenjuju na UCITS, društva za upravljanje, društva za investicije ili depozitare, države članice osiguravaju da se u slučaju kršenja nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva upravne sankcije ili druge upravne mjere mogu primijeniti, u skladu s nacionalnim pravom, na članove upravljačkog tijela i na druge fizičke osobe koje su prema nacionalnom pravu odgovorne za kršenje.

6. U skladu s nacionalnim pravom, države članice osiguravaju da, u svim slučajevima iz stavka 1., upravne sankcije i druge upravne mjere koje je moguće primijeniti uključuju barem sljedeće:

(a) javnu izjavu u kojoj se utvrđuje odgovorna osoba i vrsta kršenja;

(b) nalog kojim se zahtijeva da odgovorna osoba prestane s takvim postupanjem i da odustane od ponavljanja takvog postupanja;

(c) u slučaju UCITS-a ili društva za upravljanje, suspenziju odobrenja za rad ili oduzimanje odobrenja za rad UCITS-a ili društva za upravljanje;

(d) privremenu zabranu ili, za ponovljena teška kršenja, trajnu zabranu protiv člana upravljačkog tijela društva za upravljanje ili društva za investicije ili protiv bilo koje druge fizičke osobe koja se smatra odgovornom, kojom se zabranjuje izvršavanje upravljačkih funkcija u tim ili u sličnim takvim društvima;

(e) u slučaju pravne osobe, najviše upravne novčane kazne u visini od najmanje 5 000 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u nacionalnoj valuti na 17. rujna 2014., ili 10 % ukupnog godišnjeg prometa pravne osobe prema posljednjim dostupnim računima koje je odobrilo upravljačko tijelo; ako je pravna osoba matično društvo ili društvo kći matičnog društva koje mora sastavljati konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*), relevantni ukupni godišnji promet jest ukupni godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s relevantnim pravom Unije u području računovodstva prema posljednjim dostupnim konsolidiranim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva;

(f) u slučaju fizičke osobe, najviše upravne novčane kazne u visini od najmanje 5 000 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u nacionalnoj valuti na 17. rujna 2014.;

(g) kao alternativu točkama (e) i (f), najviše upravne novčane kazne u visini od najmanje dvostrukog iznosa koristi ostvarene kršenjem, kada je tu korist moguće utvrditi, čak i ako ona prelazi najviše iznose iz točaka (e) i (f).

7. Države članice mogu ovlastiti nadležna tijela, prema nacionalnom pravu, za izricanje dodatnih vrsta sankcija pored onih navedenih u stavku 6. ili za izricanje novčanih kazni koje su više od iznosa iz stavka 6. točaka (e), (f) i (g).

(*) Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).”;

(17) umeću se sljedeći članci:

„Članak 99.a

Države članice osiguravaju da njihovi zakoni i drugi propisi kojima se ova Direktiva prenosi predviđaju sankcije, posebno kada:

- (a) se djelatnosti UCITS-a obavljaju, a da nije dobiveno odobrenje, kršeći time članak 5.;
- (b) se poslovanje društva za upravljanje obavlja, a da prethodno nije dobiveno odobrenje, kršeći time članak 6.;
- (c) se poslovanje društva za investicije obavlja, a da prethodno nije dobiveno odobrenje, kršeći time članak 27.;
- (d) se izravno ili neizravno stekne kvalificirani udjel u društvu za upravljanje ili kada se takav kvalificirani udjel u društvu za upravljanje dodatno poveća tako da bi time udio glasačkih prava ili kapitala u vlasništvu dosegnuo ili premašio 20 %, 30 % ili 50 %, ili tako da bi time društvo za upravljanje postalo njegovo društvo kći („namjeravano stjecanje”), a da se o tome pismeno ne obavijeste nadležna tijela društva za upravljanje u kojem stjecatelj želi steći ili povećati kvalificirani udio, kršeći time članak 11. stavak 1.;
- (e) se kvalificirani udjel u društvu za upravljanje izravno ili neizravno proda ili ako se smanji tako da bi time udio glasačkih prava ili kapitala u vlasništvu pao ispod 20 %, 30 % ili 50 %, ili tako da bi društvo za upravljanje prestalo biti društvo kći, a da se o tome pismeno ne obavijeste nadležna tijela, kršeći time članak 11. stavak 1.;
- (f) društvo za upravljanje dobije odobrenje na temelju lažnih izjava ili bilo kojim drugim neregularnim sredstvom, kršeći time članak 7. stavak 5. točku (b);
- (g) društvo za investicije dobije odobrenje lažnim izjavama ili bilo kojim drugim neregularnim sredstvom, kršeći time članak 29. stavak 4. točku (b);
- (h) društvo za upravljanje, nakon što sazna za bilo koje stjecanje ili prodaju udjela u svojem kapitalu koje dovodi do toga da udjeli premašuju jedan od pragova iz članka 11. stavku 1. Direktive 2014/65/EU ili dovodi do pada udjela ispod jednog od tih pragova, ne obavijesti nadležna tijela o tim stjecanjima ili prodajama, kršeći time članak 11. stavak 1. ove Direktive;
- (i) društvo za upravljanje ne obavijesti nadležno tijelo barem jednom godišnje o imenima dioničara i članova koji posjeduju kvalificirane udjele te o veličinama tih udjela, kršeći time članak 11. stavak 1.;

- (j) društvo za upravljanje ne poštuje postupke i dogovore određene u skladu s nacionalnim odredbama kojima se prenosi članak 12. stavak 1. točka (a);
- (k) društvo za upravljanje ne poštuje strukturne i organizacijske zahtjeve određene u skladu s nacionalnim odredbama kojima se prenosi članak 12. stavak 1. točka (b);
- (l) društvo za investicije ne poštuje postupke i dogovore određene u skladu s nacionalnim odredbama kojima se prenosi članak 31.;
- (m) društvo za upravljanje ili društvo za investicije ne poštuje zahtjeve povezane s delegiranjem svojih poslova trećim stranama određene u skladu s nacionalnim odredbama kojima se prenose članci 13. i 30.;
- (n) društvo za upravljanje ili društvo za investicije ne poštuje pravila ponašanja određena u skladu s nacionalnim odredbama kojima se prenose članci 14. i 30.;
- (o) depozitar ne izvršava svoje zadaće u skladu s nacionalnim odredbama kojima se prenosi članak 22. stavci od 3. do 7.;
- (p) društvo za investicije ili, za svaki od zajedničkih fondova kojima upravlja, društvo za upravljanje opetovano ne poštuje obveze koje se odnose na politike ulaganja UCITS-a utvrđene u nacionalnim odredbama kojima se prenosi poglavlje VII.;
- (q) društvo za upravljanje ili društvo za investicije ne koristi proces za upravljanje rizikom ili proces za točnu i neovisnu procjenu vrijednosti OTC izvedenica, kako je utvrđeno u nacionalnim odredbama kojima se prenosi članak 51. stavak 1.;
- (r) društvo za investicije ili, za svaki od zajedničkih fondova kojima upravlja, društvo za upravljanje opetovano ne poštuje obveze koje se odnose na informacije koje treba pružiti ulagateljima određene u skladu s nacionalnim odredbama kojima se prenose članci od 68. do 82.;
- (s) društvo za upravljanje ili društvo za investicije koje trguje udjelima UCITS-a kojim upravlja u državi članici koja nije matična država članica UCITS-a ne poštuje zahtjev za obavješćivanje utvrđen u članku 93. stavku 1.

Članak 99.b

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela na svojim službenim internetskim stranicama bez odgode objavljuju svaku odluku protiv koje nije moguće uložiti žalbu, a kojom se izriče upravna sankcija ili mjera za kršenja nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva, nakon što je osoba kojoj je sankcija ili mjera izrečena obaviještena o toj odluci. Objava sadržava barem informacije o vrsti i prirodi kršenja i identitetu odgovornih osoba. Ta obveza ne primjenjuje se odluke o izricanju mjera istražne naravi.

Međutim, ako nadležno tijelo smatra objavljivanje identiteta pravnih osoba ili osobnih podataka fizičkih osoba nerazmjernim, prema procjeni od slučaja do slučaja provedenoj o razmjernosti objavljivanja takvih podataka, ili ako bi objavljivanje ugrozilo stabilnost financijskih tržišta ili istragu u tijeku, države članice osiguravaju da nadležna tijela poduzmu jedno od sljedećeg:

- (a) odgode objavu odluke o izricanju sankcije ili mjere dok razlozi za neobjavljivanje ne prestanu postojati;

- (b) objave odluku o izricanju sankcije ili mjere na anonimnoj osnovi na način koji je u skladu s nacionalnim pravom ako se takvom anonimnom objavom osigurava djelotvorna zaštita dotičnih osobnih podataka; ili
- (c) ne objavljuju odluku o izricanju sankcije ili mjere ako smatraju da mogućnosti utvrđene u točkama (a) i (b) nisu dostatne kako bi se osiguralo sljedeće:
 - i. neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta;
 - ii. razmjernost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi.

U slučaju odluke o objavi sankcije ili mjere na anonimnoj osnovi, objava relevantnih podataka može se odgoditi za razumno razdoblje ako se predviđa da će razlozi za anonimnu objavu prestati postojati tijekom tog razdoblja.

2. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o svim izrečenim upravnim sankcijama koje nisu objavljene u skladu sa stavkom 1. drugim podstavkom točkom (c), uključujući svaku žalbu koja je s tim povezana te ishod takve žalbe. Države članice osiguravaju da nadležna tijela dobiju informacije i pravomoćnu presudu u vezi sa svakom izrečenom kaznenom sankcijom te je podnose ESMA-i. ESMA održava središnju bazu podataka o sankcijama o kojima je obaviještena isključivo za potrebe razmjene informacija između nadležnih tijela. Toj bazi podataka mogu pristupiti samo nadležna tijela i ona se ažurira na temelju informacija koje su pružila nadležna tijela.

3. U slučaju da je odluka o izricanju sankcije ili mjere predmet žalbe odgovarajućim pravosudnim ili drugim tijelima, nadležna tijela na svojim službenim internetskim stranicama odmah objavljuju i tu informaciju te sve naknadne informacije o ishodu te žalbe. Objavljuje se i svaka odluka kojom se ukida prethodna odluka o izricanju sankcije ili mjere.

4. Nadležna tijela osiguravaju da sadržaj objavljen u skladu s ovim člankom bude dostupan na njihovim službenim internetskim stranicama najmanje pet godina od trenutka objave. Osobni podaci sadržani u objavi pohranjuju se na službenim internetskim stranicama nadležnog tijela samo u trajanju koje je potrebno u skladu s važećim pravilima o zaštiti podataka.

Članak 99.c

1. Države članice osiguravaju da pri određivanju vrste upravnih sankcija ili mjera i razine upravnih novčanih kazni nadležna tijela osiguravaju da su one učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće te uzimaju u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući, prema potrebi:

- (a) težinu i trajanje kršenja;
- (b) stupanj odgovornosti osobe odgovorne za kršenje;
- (c) financijsku snagu osobe odgovorne za kršenje, kao što to primjerice pokazuje njezin ukupni promet ako se radi o pravnoj osobi ili godišnji prihod ako se radi o fizičkoj osobi;
- (d) značaj ostvarene dobiti ili izbjegnutih gubitaka osobe odgovorne za kršenje, štetu nastalu drugim osobama i, ovisno o slučaju, štetu za funkcioniranje tržišta ili širega gospodarstva, u mjeri u kojoj se mogu odrediti;

- (e) stupanj suradnje osobe odgovorne za kršenje s nadležnim tijelom;
- (f) prethodna kršenja koja je počinila osoba odgovorna za kršenje;
- (g) mjere koje je osoba odgovorna za kršenje poduzela nakon kršenja kako bi spriječila ponovljeno kršenje.

2. Pri izvršavanju ovlasti izricanja sankcija iz članka 99. nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da nadzorne i istražne ovlasti te upravne sankcije proizvedu učinke koji se žele postići ovom Direktivom. Nadležna tijela također usklađuju svoje djelovanje kako bi izbjegla moguće dvostruko obavljanje i preklapanje poslova u primjeni nadzornih i istražnih ovlasti te upravnih sankcija i mjera na prekogranične slučajeve u skladu s člankom 101.

Članak 99.d

1. Države članice uspostavljaju učinkovite i pouzdane mehanizme za poticanje prijavljivanja nadležnim tijelima mogućih ili stvarnih kršenja nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva, uključujući sigurne komunikacijske kanale za prijavljivanje takvih kršenja.

2. Mehanizmi navedeni u stavku 1. obuhvaćaju najmanje:

- (a) posebne postupke za primanje prijava o kršenjima te daljnje aktivnosti u vezi s tim prijavama;
- (b) primjerenu zaštitu zaposlenika društava za investicije, društava za upravljanje i depozitara koji prijavljuju kršenja počinjena unutar tih društava, barem od osвете, diskriminacije i drugih vrsta nepoštenog postupanja;
- (c) zaštitu osobnih podataka koji se tiču i osobe koja prijavljuje kršenja i fizičke osobe koja je navodno odgovorna za kršenje, u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*);
- (d) jasna pravila kojima se osigurava jamstvo povjerljivosti u svim slučajevima u odnosu na osobu koja prijavljuje kršenje, osim ako se otkrivanje zahtijeva prema nacionalnom pravu u kontekstu daljnje istrage ili naknadnog sudskog postupka.

3. ESMA osigurava jedan ili više sigurnih komunikacijskih kanala za prijavljivanje kršenja nacionalnih odredaba kojima se provodi ova Direktiva. ESMA osigurava da ti komunikacijski kanali budu usklađeni sa stavkom 2. točkama od (a) do (d).

4. Države članice osiguravaju da se prijavljivanje od strane zaposlenika društava za investicije, društava za upravljanje i depozitara iz stavaka 1. i 3. ne smatra kršenjem bilo kakvih ograničenja otkrivanja informacija koja su određena ugovorom ili bilo kojim zakonom ili drugim propisom te da tim prijavljivanjem osoba koja prijavljuje ne bude ni na koji način odgovorna što se tiče te prijave.

5. Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje, društva za investicije i depozitari uvedu primjerene postupke za svoje zaposlenike kako bi posebnim, neovisnim i samostalnim kanalom interno mogli prijaviti kršenja.

Članak 99.e

1. Nadležna tijela ESMA-i godišnje dostavljaju zbirne informacije o svim sankcijama i mjerama izrečenima u skladu s člankom 99. ESMA te informacije objavljuje u svojem godišnjem izvješću.

2. Kada nadležno tijelo otkrije javnosti upravne sankcije ili mjere, istodobno o tim upravnim sankcijama ili mjerama obavješćuje ESMA-u. Kada se objavljena sankcija ili mjera odnosi na društvo za upravljanje ili društvo za investicije, ESMA na popis društava za upravljanje objavljen na temelju članka 6. stavka 1. dodaje upućivanje na objavljenu sankciju ili mjeru.

3. ESMA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda za određivanje postupaka i obrazaca za podnošenje informacija, kako je navedeno u ovom članku.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih provedbenih tehničkih standarda do 18. rujna 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

(*) Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.);

(18) umeće se sljedeći članak:

„Članak 104.a

1. Države članice primjenjuju Direktivu 95/46/EZ na obradu osobnih podataka koja se provodi u državama članicama u skladu s ovom Direktivom.

2. Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća (*) primjenjuje se na obradu osobnih podataka koju provodi ESMA u skladu s ovom Direktivom.

(*) Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.);

(19) u članku 12. stavku 3., članku 14. stavku 2., članku 43. stavku 5., članku 51. stavku 4., članku 60. stavku 6., članku 61. stavku 3., članku 62. stavku 4., članku 64. stavku 4., članku 75. stavku 4., članku 78. stavku 7., članku 81. stavku 2., članku 95. stavku 1. i članku 111. riječi: „u skladu s člankom 112. stavcima 2., 3. i 4., i uz ispunjavanje uvjeta iz članaka 112.a i 112.b” zamjenjuju se riječima: „u skladu s člankom 112.a”;

(20) u članku 50.a riječi „u skladu s člankom 112.a i uz ispunjavanje uvjeta iz članaka 112.b i 112.c” zamjenjuju se riječima: „u skladu s člankom 112.a”;

(21) u članku 52. stavku 4. trećem podstavku riječi „članka 112. stavka 1.” zamjenjuju se riječima „članka 112.”;

(22) članak 112. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 112.

Komisiji pomaže Europski odbor za vrijednosne papire osnovan Odlukom Komisije 2001/528/EZ (*).

(*) Odluka Komisije 2001/528/EZ od 6. lipnja 2001. o osnivanju Europskog odbora za vrijednosne papire (SL L 191, 13.7.2001., str. 45.);

(23) članak 112.a zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 112.a

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 12., 14., 43., 60., 61., 62., 64., 75., 78., 81., 95. i 111. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od 4. siječnja 2011.

Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 26.b dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od 17. rujna 2014.

Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 50.a dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od 21. srpnja 2011.

Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 51. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od 20. lipnja 2013.

Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije šest mjeseci prije kraja razdoblja od četiri godine. Delegiranje ovlasti automatski se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 12., 14., 26.b, 43., 50.a, 51., 60., 61., 62., 64., 75., 78., 81., 95. i 111. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije*.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 12., 14., 26.b, 43., 50.a, 51., 60., 61., 62., 64., 75., 78., 81., 95. i 111. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

(24) članak 112.b briše se;

(25) u Prilogu I. Dodatku A. točka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Podaci o depozitaru:

2.1. Identitet depozitara UCITS-a i opis njegovih poslova i sukoba interesa koji se mogu pojaviti;

2.2. Opis svih poslova pohrane koje je delegirao depozitar, popis osoba kojima su ti poslovi delegirani i onih kojima su te osobe dalje delegirale poslove te svih sukoba interesa koji mogu nastati iz takvog delegiranja;

2.3. Izjava da će ažurirane informacije u vezi s točkama 2.1. i 2.2. na zahtjev biti dostupne ulagateljima.”.

Članak 2.

1. Države članice do 18. ožujka 2016. donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

One primjenjuju zakone i druge propise iz prvog podstavka od 18. ožujka 2016. Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se prilikom njihove službene objave uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
S. GOZI

DIREKTIVA 2014/92/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 23. srpnja 2014.****o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 26. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), unutarnje tržište treba obuhvaćati područje bez unutarnjih granica u kojem je osigurano slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala. Rascjepkanost unutarnjeg tržišta štetna je za konkurentnost, rast i stvaranje radnih mjesta unutar Unije. Uklanjanje izravnih i neizravnih prepreka ispravnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta ključno je za njegov dovršetak. Djelovanje Unije u vezi s unutarnjim tržištem u sektoru pružanja financijskih usluga stanovništvu već je znatno doprinijelo razvoju prekogranične aktivnosti pružatelja platnih usluga, poboljšanju izbora za potrošače te povećanju kvalitete i transparentnosti ponuda.
- (2) U tom pogledu u Direktivi 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ utvrđeni su osnovni zahtjevi transparentnosti za naknade koje naplaćuju pružatelji platnih usluga u vezi s uslugama ponuđenim u okviru računa za plaćanje. To je uvelike olakšalo aktivnost pružatelja platnih usluga, stvarajući jedinstvena pravila s obzirom na pružanje platnih usluga i informacija koje treba pružiti, smanjilo administrativno opterećenje i stvorilo uštede pružateljima platnih usluga.
- (3) Neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta i razvoj modernog, društveno uključivog gospodarstva sve više ovisi o univerzalnom pružanju platnih usluga. U tom pogledu, sve novo zakonodavstvo mora biti dio pametne gospodarske strategije za Uniju koja mora učinkovito uzeti u obzir potrebe osjetljivijih potrošača.

⁽¹⁾ SL C 51, 22.2.2014., str. 3.⁽²⁾ SL C 341, 21.11.2013., str. 40.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 23. srpnja 2014.⁽⁴⁾ Direktiva 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu i o izmjeni direktiva 97/7/EZ, 2002/65/EZ, 2005/60/EZ i 2006/48/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 97/5/EZ (SL L 319, 5.12.2007., str. 1.).

- (4) Međutim, kako je istaknuo Europski parlament u svojoj rezoluciji od 4. srpnja 2012. s preporukama Komisiji o pristupu osnovnim bankovnim uslugama mora se učiniti više za poboljšanje i razvoj unutarnjeg tržišta bankovnih usluga stanovništvu. Trenutačno nedostatak transparentnosti i usporedivosti naknada, kao i poteškoće prilikom prebacivanja računa za plaćanje još uvijek stvaraju prepreke razvitku potpuno ujedinenog tržišta, doprinoseći niskoj razini tržišnog natjecanja u sektoru bankovnih usluga stanovništvu. Ti se problemi moraju riješiti i moraju se postići visokokvalitetni standardi.
- (5) Postojeći uvjeti unutarnjeg tržišta mogli bi ograničiti slobodu pružatelja platnih usluga u uspostavi ili pružanju usluga unutar Unije zbog poteškoća u privlačenju potrošača pri ulasku na novo tržište. Ulazak na nova tržišta često podrazumijeva veliku investiciju. Takva je investicija isplativa samo ako pružatelj predvidi dostatne mogućnosti i odgovarajuću potražnju potrošača. Niska razina mobilnosti potrošača s obzirom na financijske usluge stanovništvu uvelike je rezultat nedostatka transparentnosti i usporedivosti u vezi s naknadama i ponuđenim uslugama, kao i poteškoća povezanih s prebacivanjem računâ za plaćanje. Ti čimbenici također guše potražnju. To se pogotovo odnosi na prekogranični kontekst.
- (6) Nadalje, zbog rascjepkanosti postojećih nacionalnih regulatornih okvira mogu nastati znatne prepreke ostvarenju unutarnjeg tržišta u području računâ za plaćanje. Postojeće odredbe u vezi s računima za plaćanje i posebno u vezi s usporedivošću naknada i prebacivanju računa za plaćanje različite su na nacionalnoj razini. Kad je riječ o prebacivanju, nedostatak jedinstvenih obvezujućih mjera na razini Unije doveo je do različitih praksi i mjera na nacionalnoj razini. Te su razlike još izraženije u području usporedivosti naknada u kojem na razini Unije ne postoje nikakve mjere, čak ni samoregulativne. Postanu li te razlike u budućnosti još značajnije, s obzirom na sklonost pružatelja platnih usluga da svoje prakse oblikuju prema nacionalnim tržištima, to bi povećalo trošak prekograničnih aktivnosti u odnosu na troškove s kojima su suočeni domaći pružatelji usluga, te bi učinilo tako razvoj poslovanja na prekograničnoj osnovi manje privlačnim. Prekograničnu aktivnost na unutarnjem tržištu otežavaju prepreke s kojima se susreću potrošači koji u inozemstvu otvaraju račun za plaćanje. Postojeći ograničavajući kriteriji prihvatljivosti mogu spriječiti građane Unije u slobodnom kretanju unutar Unije. Pružanje pristupa računu za plaćanje svim potrošačima omogućit će njihovo sudjelovanje na unutarnjem tržištu i dopustiti im da iskoriste prednosti unutarnjeg tržišta.
- (7) Nadalje, budući da neki potencijalni potrošači ne otvaraju račune za plaćanje jer su im oni uskraćeni ili jer im nisu ponuđeni primjereni proizvodi, potencijalna potražnja za uslugama računa za plaćanje u Uniji trenutačno nije potpuno iskorištena. Šire sudjelovanje potrošača na unutarnjem tržištu dodatno bi potaknulo pružatelje platnih usluga da uđu na nova tržišta. Isto tako, stvaranje uvjeta koji bi svim potrošačima omogućili pristup računu za plaćanje potrebno je sredstvo za poticanje sudjelovanja na unutarnjem tržištu te za omogućavanje iskorištavanja prednosti unutarnjeg tržišta.
- (8) Transparentnost i usporedivost naknada razmatralo se na razini Unije putem samoregulativne inicijative koju je pokrenula bankarska industrija. Međutim, o toj inicijativi nije postignut konačan sporazum. S obzirom na prebacivanje, zajednička načela koja je Europski odbor za bankarsku industriju utvrdio 2008. predstavljaju model mehanizma za prebacivanje među računima za plaćanje koje nude banke koje se nalaze u istoj državi članici. Međutim, s obzirom na njihovu neobvezujuću narav, ta se zajednička načela primjenjuju nedosljedno diljem Unije i bez učinkovitih rezultata. Nadalje, zajednička načela bave se prebacivanjem računa za plaćanje samo na nacionalnoj razini i ne obuhvaćaju prekogranična prebacivanja. Konačno, s obzirom na pristup osnovnom računu za plaćanje, Preporukom Komisije 2011/442/EU ⁽¹⁾ pozvalo se države članice da poduzmu potrebne mjere kako bi se osigurala njezina primjena najkasnije šest mjeseci nakon objave. Do danas se svega nekoliko država članica pridržava glavnih načela te Preporuke.

⁽¹⁾ Preporuka Komisije 2011/442/EU od 18. srpnja 2011. o pristupu računu za osnovno plaćanje (SL L 190, 21.7.2011., str. 87.).

- (9) Kako bi se dugoročno poduprla učinkovita i neometana financijska mobilnost, nužno je uspostaviti ujednačenu skupinu pravila radi rješavanja pitanja slabe mobilnosti potrošača, a posebno za poboljšanje usporedbe usluga računa za plaćanje i naknada, te potaknuti prebacivanje računa za plaćanje i izbjeći diskriminaciju na temelju boravišta prema korisnicima koji namjeravaju otvoriti i koristiti račun za plaćanje preko granice. Nadalje, ključno je donijeti prikladne mjere za poticanje sudjelovanja potrošača na tržištu računâ za plaćanje. Te će mjere potaknuti ulazak pružatelja platnih usluga na unutarnje tržište i osigurati ravnopravne uvjete, jačajući tako tržišno natjecanje i učinkovito raspoređivanje sredstava unutar tržišta Unije financijskih usluga stanovništvu u korist poduzeća i potrošača. Transparentne informacije o naknadama i mogućnostima prebacivanja u kombinaciji s pravom pristupa računu za plaćanje s osnovnim uslugama također će omogućiti građanima Unije lakše kretanje i kupnju unutar Unije, a time i korištenje prednosti potpuno funkcionalnog unutarnjeg tržišta u području financijskih usluga stanovništvu te će doprinijeti daljnjem razvoju unutarnjeg tržišta.
- (10) Također je nužno osigurati da ova Direktiva ne sprečava razvoj inovacija u području financijskih usluga stanovništvu. Svake godine nove tehnologije postaju dostupne koje mogu trenutačni model računa za plaćanje učiniti zastarjelim, poput usluga mobilnog bankarstva i platnih kartica s pohranjenim novčanim sredstvima.
- (11) Ova Direktiva ne bi trebala sprečavati države članice da zadrže ili usvoje strože odredbe s ciljem zaštite potrošača, pod uvjetom da su te odredbe u skladu s njihovim obvezama na temelju prava Unije i ove Direktive.
- (12) Odredbe ove Direktive koje se odnosi na usporedivost naknada i prebacivanje računa za plaćanje trebala bi se primjenjivati na sve pružatelje platnih usluga, kako je određeno Direktivom 2007/64/EZ. Odredbe ove Direktive koje se odnose na pristup računima za plaćanje s osnovnim uslugama trebale bi se odnositi samo na kreditne institucije. Sve odredbe ove Direktive trebale bi se primjenjivati na račune za plaćanje putem kojih potrošači mogu provoditi sljedeće transakcije: polaganje novčanih sredstava, podizanje gotova novca te izvršavanje i primanje platnih transakcija u korist i od trećih osoba, uključujući izvršavanje kreditnih transfera. Zbog toga bi računi s ograničenijim funkcijama trebali biti isključeni. Na primjer, računi poput štednih računa i računa kreditnih kartica na kojima se novčana sredstva najčešće uplaćuju isključivo u svrhu otplate duga s kreditnih kartica, tekući računi za otplatu hipotekarnog kredita ili računi elektroničkog novca u načelu bi trebali biti izuzeti iz područja primjene ove Direktive. Međutim, ako bi se ti računi koristili za svakodnevne platne transakcije i ako bi sadržali sve funkcije koje su navedene u tekstu iznad, oni će spadati u područje primjene ove Direktive. Računi u vlasništvu poduzeća, čak i malih ili mikropoduzeća, izuzev računa na vlastito ime, spadaju izvan područja primjene ove Direktive. Države članice trebale bi moći odlučiti proširiti primjenu ove Direktive na druge pružatelje platnih usluga te druge račune za plaćanje, na primjer one koji nude ograničenije platne funkcije.
- (13) Budući da je račun za plaćanje s osnovnim uslugama vrsta računa za plaćanje za potrebe ove Direktive, odredbe u pogledu transparentnosti i prebacivanju trebale bi se primjenjivati i na takve račune.
- (14) Definicije sadržane u ovoj Direktivi trebale bi biti u najvećoj mogućoj mjeri usklađene s onima iz drugih zakonodavnih akata Unije, a posebno s onima sadržanima u Direktivi 2007/64/EZ i iz Uredbe (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (15) Od ključne je važnosti da potrošači razumiju naknade kako bi mogli usporediti ponude različitih pružatelja platnih usluga i donositi informirane odluke o tome koji račun za plaćanje najbolje odgovara njihovim potrebama. Naknade se ne mogu uspoređivati kada se pružatelji platnih usluga koriste različitom terminologijom za iste usluge i pružaju informacije u različitim formatima. Standardizirana terminologija, uz ciljane informacije o naknadama predstavljene u usklađenom formatu koji obuhvaća najreprezentativnije usluge povezane s računom za plaćanje, može pomoći potrošačima u razumijevanju i usporedbi naknada.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 (SL L 94, 30.3.2012., str. 22.).

- (16) Potrošačima bi najviše koristile informacije koje su sažete, standardizirane i jednostavne za usporedbu među različitim pružateljima platnih usluga. Alati dostupni potrošačima za usporedbu ponuda računâ za plaćanje ne bi imali pozitivan učinak ako bi vrijeme uloženo u iščitavanje dugih popisa naknada za različite ponude pobijalo korist odabira ponude koja predstavlja najbolju vrijednost. Ti bi alati trebali biti raznovrsni i trebalo bi provesti testiranje od strane potrošača. U ovoj fazi, trebalo bi standardizirati samo terminologiju najreprezentativnijih pojmova i definicija u pogledu naknada unutar država članica kako bi se izbjegao rizik od previše informacija i olakšala brza provedba.
- (17) Terminologiju o naknadama trebale bi odrediti države članice, uzimajući u obzir posebnosti lokalnih tržišta. Da bi se mogle smatrati reprezentativnima, usluge bi trebale biti podložne naknadi najmanje jednog pružatelja platnih usluga u državi članici. Uz to, ako su usluge zajedničke većini država članica, terminologija koja se koristi pri definiranju takvih usluga trebala bi biti standardizirana na razini Unije, a time bi se omogućila učinkovitija usporedba ponuda računâ za plaćanje diljem Unije. S ciljem osiguravanja dostatne homogenosti nacionalnih popisa, Europsko nadzorno tijelo (Europsko tijelo za bankarstvo) („EBA”) osnovano Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ trebalo bi izdati smjernice koje bi pomogle državama članicama u određivanju usluga koje se najčešće koriste i koje dovode do najvećih troškova za potrošače na nacionalnoj razini. U tu svrhu države članice trebale bi do 18. prosinca 2014. naznačiti Komisiji i EBA-i odgovarajuća tijela kojima bi trebalo uputiti te smjernice.
- (18) Nakon što države članice utvrde privremeni popis najreprezentativnijih usluga koje podliježu naknadi na nacionalnoj razini, zajedno s pojmovima i definicijama, EBA bi ih trebala pregledati kako bi nacrtom regulatornih tehničkih standarda utvrdila usluge koje su zajedničke većini država članica te za njih predložila standardizirane pojmove i definicije na razini Unije i na svim službenim jezicima institucija Unije. EBA bi trebala osigurati, kako bi se uzele u obzir nacionalne posebnosti, da se za svaku uslugu upotrebljava samo po jedan pojam na bilo kojem od službenih jezika svake države članice koji je ujedno i službeni jezik institucija Unije. To znači da se različiti pojmovi mogu koristiti za istu uslugu u različitim državama članicama koje dijele isti službeni jezik institucija Unije, vodeći time računa o nacionalnim posebnostima. Države članice tada bi trebale integrirati sve primjenjive pojmove na razini Unije u svoje privremene popise te objaviti svoje konačne popise na temelju toga.
- (19) Kako bi potrošačima pomogli u jednostavnoj usporedbi naknada računâ za plaćanje na cijelom unutarnjem tržištu, pružatelji platnih usluga trebali bi potrošačima staviti na raspolaganje dokument s informacijama o naknadama koji navodi naknade za sve usluge koje se nalaze na popisu najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje na nacionalnoj razini. Informativni dokument o naknadama trebao bi po potrebi sadržavati standardizirane pojmove i definicije određene na razini Unije. Time bi se također doprinijelo utvrđivanju ravnopravnih uvjeta među pružateljima platnih usluga koji se natječu na tržištu računâ za plaćanje. Informativni dokument o naknadama ne bi trebao sadržavati nikakve druge naknade. Ako pružatelj platnih usluga ne nudi uslugu koja se pojavljuje na popisu najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje, ona bi to trebala naznačiti, na primjer, na način da označi uslugu kao „nedostupnu” ili „neprimjenjivu”. Države članice trebale bi biti u mogućnosti zahtijevati da se informativnim dokumentom o naknadama pruže ključni pokazatelji poput sveobuhvatnog pokazatelja troškova koji predstavlja sažeti prikaz ukupnog godišnjeg troška računa za plaćanje za potrošače. Kako bi se potrošačima pomoglo da razumiju naknade koje trebaju platiti za svoj račun za plaćanje, trebalo bi im staviti na raspolaganje pojmovnik s jasnim, razumljivim i nedvosmislenim objašnjenjima barem za naknade i usluge navedene u informativnom dokumentu o naknadama. Pojmovnik bi trebao služiti kao koristan alat kako bi se potaklo bolje razumijevanje značenja naknada, čime bi se doprinijelo jačanju položaja potrošača u odabiru među širokim izborom ponuda računa za plaćanje. Pružateljima platnih usluga također bi trebalo uvesti obvezu informiranja potrošača, besplatno i najmanje jednom godišnje, o svim naknadama naplaćenim na njihovom računu za plaćanje, uključujući, kad je primjenjivo, kamatnu stopu na prekoračenje i pasivnu kamatnu stopu.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

Time se ne dovode u pitanje odredbe o prekoračenjima određene u Direktivi 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Naknadne informacije trebalo bi navesti u posebnom dokumentu pod nazivom „izvješće o naknadama”. U njemu bi trebao biti naveden pregled svih zarađenih kamata i svih naknada nastalih u vezi s korištenjem računa za plaćanje kako bi potrošač mogao razumjeti na što se odnose izdaci za naknade te kako bi procijenio potrebu promjene uzoraka potrošnje ili prelaska drugom pružatelju usluga. Ta bi se prednost maksimizirala naknadnim informacijama o naknadi koje predstavljaju najrepresntativnije usluge istim redoslijedom kao i prethodne informacije o naknadi.

- (20) Kako bi se zadovoljile potrebe potrošača, potrebno je osigurati da su informacije o naknadama računa za plaćanje točne, jasne i usporedive. EBA bi stoga trebala, nakon savjetovanja s nacionalnim tijelima i nakon testiranja od strane potrošača, izraditi nacrt provedbenih tehničkih standarda u vezi sa standardnim formatom informativnog dokumenta o naknadama, kao i izvješća o naknadama te zajedničkih simbola kako bi se potrošačima osigurala njihova razumljivost i usporedivost. Svaki informativni dokument o naknadama i izvješće o naknadama u svim državama članicama trebali bi imati jednak format, redoslijed stavki i naslova, omogućujući potrošačima usporedbu tih dvaju dokumenata, maksimizirajući tako razumijevanje i korištenje informacija. Informativni dokument o naknadama i izvješća o naknadama trebali bi se moći jasno razlikovati od ostalih priopćenja. Nadalje, pri izradi tih formata dokumenata, EBA bi također trebala uzeti u obzir činjenicu da države članice mogu odabrati dostavu informativnog dokumenta o naknadama i izvješća o naknadama zajedno s informacijama koje su potrebne u skladu s drugim zakonodavnim aktima Unije ili nacionalnim zakonodavnim aktima o računima za plaćanje i povezanim uslugama.
- (21) Radi osiguravanja ujednačene uporabe primjenjive terminologije na razini Unije diljem Unije, države članice bi trebale pružateljima platnih usluga nametnuti obvezu uporabe primjenjive terminologije na razini Unije te ostale standardizirane nacionalne terminologije utvrđene u konačnom popisu pri komuniciranju s potrošačima, kao i u informativnom dokumentu o naknadama i izvješću o naknadama. Pružatelji platnih usluga trebali bi biti u mogućnosti koristiti robne marke (*brand names*) pri pružanju ugovornih, poslovnih i marketinških informacija potrošačima pod uvjetom da jasno odrede primjenjivi odgovarajući standardizirani pojam. Kad odluče koristiti robne marke (*brand names*) u informativnom dokumentu o naknadama ili u izvješću o naknadama, ona bi trebala biti navedena pored standardiziranih pojmova kao sekundarna oznaka, primjerice u zagradama ili u manjoj veličini slova.
- (22) Internetske stranice za usporedbu koje su neovisne učinkovito su sredstvo koje potrošačima omogućuje da na jednome mjestu procijene prednosti različitih ponuda računâ za plaćanje. Takve internetske stranice mogu osigurati pravu ravnotežu između potrebe za jasnim i sažetim informacijama i potrebe za informacijama koje su ujedno cjelovite i sveobuhvatne, omogućujući korisnicima dobivanje detaljnijih informacija kad je to u njihovom interesu. Ona bi trebala obuhvaćati najširi mogući raspon ponuda kako bi se dobio reprezentativni pregled, a istodobno obuhvatio znatan dio tržišta. Također mogu smanjiti trošak traženja informacija jer potrošači informacije neće trebati prikupljati neovisno od pružatelja platnih usluga. Ključno je da informacije na takvim internetskim stranicama budu vjerodostojne, nepristrane i transparentne te da potrošači budu obaviješteni o dostupnosti takvih internetskih stranica. U tom smislu države članice trebale bi obavještavati javnost o takvim internetskim stranicama.
- (23) Kako bi pribavili nepristrane informacije o naplaćenim naknadama i kamatnim stopama koje se primjenjuju u vezi s računima za plaćanje, potrošači bi trebali moći koristiti javno dostupne internetske stranice za usporedbu koje su operativno neovisne o pružateljima platnih usluga, što znači da se nijednom pružatelju platnih usluga ne bi trebalo davati povlašteni tretman u rezultatima pretraživanja. Stoga bi države članice trebale omogućiti da potrošači imaju slobodan pristup najmanje jednoj takvoj internetskoj stranici na svojem državnom području. Takvim internetskim stranicama za usporedbu mogu upravljati nadležna tijela, ili se njima može upravljati u ime nadležnih tijela, druga tijela javne vlasti i/ili privatni operateri. Funkciju usporedbe naknada povezanih s računima za plaćanje mogla bi također pružati postojeće internetske stranice na kojima se uspoređuje široki raspon financijskih ili nefinancijskih proizvoda. Takvim internetskim stranicama trebalo bi upravljati u skladu s određenim kriterijima kvalitete uključujući zahtjeve da pružaju pojedinosti o svojim vlasnicima, da pružaju ispravne i ažurirane informacije, da navode vrijeme zadnjeg ažuriranja, određuju jasne, objektivne kriterije na kojima će se usporedba temeljiti i uključuju širok

⁽¹⁾ Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133, 22.5.2008., str. 66.).

raspon ponuda računa za plaćanje koji obuhvaćaju značajan dio tržišta. Države članice trebale bi moći odrediti koliko često internetske stranice za usporedbu trebaju pregledavati i ažurirati informacije koje se pružaju potrošačima, ovisno o tome koliko često pružatelji platnih usluga općenito ažuriraju svoje informacije o naknadama. Također, države članice trebale bi odrediti što predstavlja široki raspon ponuda računa za plaćanje koji obuhvaćaju značajan dio tržišta, procjenjujući na primjer koliko pružatelja platnih usluga postoji te stoga bi li obična većina ili manje bila dostatna i/ili tržišni udjel i/ili njihov zemljopisni položaj. Internetska stranica za usporedbu trebala bi uspoređivati naknade koje se plaćaju za usluge navedene na popisu najrepreszentativnijih usluga povezanih s računima za plaćanje uz integriranje terminologije na razini Unije.

Primjereno je da bi države članice trebale biti u mogućnosti zahtijevati od takvih internetskih stranica da usporavaju druge informacije, na primjer informacije o odrednicama razine usluga koje pružaju pružatelji platnih usluga, poput broja i mjesta podružnica ili bankomata. Ako u državi članici postoji samo jedna internetska stranica, a ta internetska stranica više nije aktivna ili više ne zadovoljava kriterije kvalitete, država članica trebala bi osigurati da se potrošačima u razumnom roku pruži pristup drugoj internetskoj stranici za usporedbu na nacionalnoj razini.

- (24) Trenutačna praksa pružatelja platnih usluga jest nuditi račun za plaćanje u paketu s drugim proizvodima ili uslugama, pored usluga povezanih s računom za plaćanje, poput proizvoda osiguranja ili financijskog savjetovanja. Ta praksa pružateljima platnih usluga može poslužiti kao sredstvo kojim će proširiti svoju ponudu i međusobno se natjecati te ona, u konačnici, može biti korisna za potrošače. Međutim, Komisijino istraživanje iz 2009. godine o praksama povezivanja u financijskom sektoru, kao i relevantna savjetovanja te prigovori potrošača pokazali su da pružatelji platnih usluga mogu nuditi račune za plaćanje u paketu s proizvodima koje potrošači ne traže, a koji nisu ključni za račune za plaćanje, poput osiguranja domaćinstva. Nadalje, uočeno je da te prakse mogu smanjiti transparentnost i usporedivost cijena, potrošačima ograničiti mogućnosti kupovine i negativno utjecati na njihovu mobilnost. Stoga bi države članice trebale osigurati potrošačima da u slučaju da im pružatelj platnih usluga nudi račun za plaćanje u paketu dobiju informacije o tome je li moguće pribaviti račun za plaćanje odvojeno te, ako je to moguće, pružiti posebne informacije u vezi s primjenjivim troškovima i naknadama povezanim sa svakim od drugih proizvoda ili usluga uključenih u paket koji se mogu kupiti odvojeno.
- (25) Postupak prebacivanja računa za plaćanje trebalo bi uskladiti na razini Unije. Trenutačno su postojeće mjere na nacionalnoj razini izrazito raznolike te ne jamče odgovarajuću razinu zaštite potrošača u svim državama članicama. Uvođenje zakonodavnih mjera kojima se utvrđuju glavna načela koja pružatelji platnih usluga moraju poštovati pri pružanju takve usluge u svakoj državi članici unaprijedilo bi funkcioniranje unutarnjeg tržišta za potrošače i pružatelje platnih usluga. S jedne strane, time bi se zajamčili ravnopravni uvjeti za potrošače koji mogu biti zainteresirani za otvaranje računa za plaćanje u drugoj državi članici jer bi se osigurala jednaka razina zaštite. S druge strane, time bi se umanjile razlike između regulatornih mjera na snazi na nacionalnoj razini te bi se stoga smanjilo administrativno opterećenje za pružatelje platnih usluga koji svoje usluge namjeravaju nuditi na prekograničnoj osnovi. Shodno time, mjere o prebacivanju olakšale bi pružanje usluga povezanih s računima za plaćanje na unutarnjem tržištu.
- (26) Prebacivanje ne bi trebalo podrazumijevati prijenos ugovora od pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos pružatelju platnih usluga koji je primatelj.
- (27) Potrošači su skloni prebacivanju računa za plaćanje samo ako postupak ne uključuje preveliko administrativno i financijsko opterećenje. Stoga bi pružatelji platnih usluga trebali potrošačima ponuditi jasan, brz i siguran postupak prebacivanja računa za plaćanje, uključujući račune za plaćanje s osnovnim uslugama. Takav postupak trebao bi se jamčiti u slučaju da potrošači žele promijeniti pružatelja platnih usluga, ali također u slučaju da potrošači žele promijeniti račun za plaćanje unutar istog pružatelja platnih usluga. Na taj bi način potrošači mogli ostvariti korist od najprikladnijih ponuda na tržištu te svoj postojeći račun za plaćanje jednostavno zamijeniti drugim računom koji je možda prikladniji, neovisno o tome izvršava li se ta radnja unutar istog pružatelja platnih usluga ili između različitih pružatelja platnih usluga. Sve naknade koje naplaćuju pružatelji platnih usluga u vezi s uslugom prebacivanja trebale bi biti razumne i u skladu sa stvarnim troškom pružatelja platnih usluga.

- (28) Državama članicama trebalo bi biti dopušteno, u vezi s prebacivanjem u kojem su oba pružatelja platnih usluga nalaze na državnom području iste države članice, da uspostave ili zadrže mjere koje se razlikuju od onih u ovoj Direktivi ako je jasno da je to u korist potrošača.
- (29) Postupak prebacivanja za potrošača bi trebao biti što otvoreniji. U skladu s time, države članice trebale bi osigurati da pružatelj platnih usluga koji je primatelj bude odgovoran za pokretanje postupka i upravljanje njime u ime potrošača. Države članice pri uspostavi usluge prebacivanja trebale bi moći koristiti dodatna sredstva, poput tehničkog rješenja. Takva dodatna sredstva mogu prelaziti zahtjeve ove Direktive; na primjer, usluga prebacivanja može se pružiti u kraćem roku ili se od pružatelja platnih usluga može zahtijevati da na potrošačev zahtjev za određeno ograničeno razdoblje koje započinje od primanja ovlaštenja za prebacivanje osiguraju automatsko ili ručno preusmjeravanje kreditnih transfera primljenih na prijašnjem računu za plaćanje na novi račun za plaćanje. Takva dodatna sredstva mogu koristiti i pružatelji platnih usluga na dobrovoljnoj osnovi čak kad to od njih ne zahtijeva država članica.
- (30) Potrošačima bi trebalo omogućiti da od pružatelja platnih usluga koji je primatelj zatraže prebacivanje svih ili dijela dolaznih kreditnih transfera, trajnih naloga za kreditne transfere ili ovlaštenja za izravno terećenje, po mogućnosti tijekom jednog sastanka s pružateljem platnih usluga koji je primatelj. U tu svrhu potrošačima bi trebalo omogućiti potpisivanje jednog ovlaštenja kojim odobravaju svaki od gore navedenih zadataka. Države članice mogle bi zahtijevati da ovlaštenje potrošača bude u pisanom obliku, ali bi mogle i odlučiti prihvatiti druga jednakovrijedna sredstva po potrebi, na primjer u slučaju automatskog sustava za prebacivanje. Prije davanja ovlaštenja, potrošač bi trebao biti obaviješten o svim koracima postupka potrebnima za dovršenje prebacivanja. Na primjer, ovlaštenje bi moglo uključiti sve zadaće koje su dijelom usluge prebacivanja te bi moglo sadržavati mogućnost da potrošač odabere samo neke od tih zadaća.
- (31) Kako bi prebacivanje bilo uspješno, potrebna je suradnja pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos. Pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos trebao bi pružatelju platnih usluga koji je primatelj pružiti sve informacije potrebne za ponovnu uspostavu plaćanja na drugom računu za plaćanje. Međutim, takve informacije ne bi trebale prelaziti ono što je potrebno za obavljanje prebacivanja.
- (32) Kako bi se olakšalo prekogranično otvaranje računa, potrošaču bi trebalo omogućiti da od novog pružatelja platnih usluga zatraži da na novom računu za plaćanje uspostavi sve ili dio trajnih naloga za kreditne transfere, prihvati izravna terećenja od datuma koji odredi potrošač te da potrošaču dostavi informacije o novom računu za plaćanje, po mogućnosti tijekom jednog sastanka s novim pružateljem platnih usluga.
- (33) Potrošači ne bi trebali biti podložni financijskom gubitku, uključujući troškove i kamate prouzročene bilo kakvim pogreškama koje je počinio neki od pružatelja platnih usluga uključen u postupak prebacivanja. Potrošači osobito ne bi trebali snositi nikakav financijski gubitak koji proizlazi iz plaćanja dodatnih naknada, kamata ili drugih troškova, kao i nikakve novčane kazne, penale ili bilo koju drugu vrstu financijskog gubitka zbog kašnjenja u izvršavanju plaćanja.
- (34) Države članice trebale bi zajamčiti da potrošači koji planiraju otvoriti račun za plaćanje nisu diskriminirani na temelju svojeg državljanstva ili mjesta boravka. Iako je važno da kreditne institucije osiguraju da njihovi potrošači ne koriste financijski sustav u nezakonite svrhe poput prijevare, pranja novca ili financiranja terorizma, one ne bi trebale postavljati prepreke potrošačima koji se žele okoristiti prednostima unutarnjeg tržišta prekograničnim otvaranjem i korištenjem računa za plaćanje. Stoga se odredbe Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ne bi trebale koristiti kao razlog za odbijanje komercijalno manje atraktivnih potrošača.

⁽¹⁾ Direktiva 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (SL L 309, 25.11.2005., str. 15.).

- (35) Potrošači koji zakonito borave u Uniji ne bi trebali biti diskriminirani na temelju svojeg državljanstva ili mjesta boravka ili po bilo kojoj drugoj osnovi navedenoj u članku 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) kad podnose zahtjev za ili kad pristupaju računu za plaćanje unutar Unije. Osim toga, pristup računima za plaćanje s osnovnim uslugama trebale bi osigurati države članice bez obzira na financijske okolnosti potrošača, kao što je njihova zaposlenost, razina prihoda, kreditna povijest ili osobni bankrot.
- (36) Potrošači koji imaju zakonito boravište u Uniji i koji u određenoj državi članici nemaju račun za plaćanje, u toj bi državi članici trebali moći otvoriti račun za plaćanje s osnovnim uslugama i njime se koristiti. Koncept „zakonitog boravišta u Uniji” trebao bi obuhvaćati građane Unije i državljane trećih zemalja koji već koriste prava koja su im dodijeljena aktima Unije kao što je Uredba Vijeća (EEZ) br. 1408/71 ⁽¹⁾, Direktiva Vijeća 2003/109/EZ ⁽²⁾, Uredba Vijeća (EZ) br. 859/2003 ⁽³⁾ i Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. Taj koncept trebao bi također obuhvatiti osobe koje su zatražile azil na temelju Ženevske konvencije od 28. srpnja 1951. u vezi sa statusom izbjeglica, njezina Protokola od 31. siječnja 1967. i drugih relevantnih međunarodnih ugovora. Nadalje, države članice trebale bi moći proširiti koncept „zakonitog boravišta u Uniji” na druge državljane trećih zemalja koji se nalaze na njihovu državnom području.
- (37) Države članice trebale bi biti u mogućnosti, uz potpuno poštovanje temeljnih sloboda zajamčenih Ugovorima, zatražiti od potrošača koji žele otvoriti račun za plaćanje s osnovnim uslugama na njihovom državnom području da pokažu stvaran interes za tako nešto. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve usvojene u skladu s Direktivom 2005/60/EZ za sprečavanje pranja novca, ne bi trebalo zahtijevati fizičku prisutnost u prostorijama kreditnih institucija kako bi se pokazalo takav stvaran interes.
- (38) Države članice trebale bi osigurati da broj kreditnih institucija koje nude račune za plaćanje s osnovnim uslugama bude dovoljan za osiguravanje pokrivenosti svih potrošača, izbjegavanje svake diskriminacije prema njima i sprečavanje narušavanja tržišnog natjecanja. Pri određivanju dostatnog broja kreditnih institucija, čimbenici koje treba uzeti u obzir trebali bi uključiti opseg mreže kreditnih institucija, veličinu državnog područja države članice, raspodjelu potrošača na državnom području, tržišni udio kreditnih institucija i predstavlja li račun za plaćanje s osnovnim uslugama samo mali dio računa za plaćanje koje pruža kreditna institucija. U načelu, što je moguće više kreditnih institucija trebalo bi nuditi račune za plaćanje s osnovnim uslugama kako bi se zajamčilo da potrošači mogu otvoriti takve račune u prostorijama kreditne institucije koja se nalazi u blizini njihova mjesta boravka te da potrošači nisu ni na koji način diskriminirani u pristupu takvim računima te da ih mogu učinkovito koristiti. Države članice posebno bi trebale osigurati da nema vidljive diskriminacije koja se odražava, na primjer, u drukčijem izgledu kartice, drukčijem broju računa ili drukčijem broju kartice. Međutim, trebalo bi biti moguće da država članica predvidi da račune za plaćanje s osnovnim uslugama nudi manji broj kreditnih institucija, ali bi to trebalo biti opravdano na temelju toga da su, na primjer, te kreditne institucije tako široko rasprostranjene na državnom području te države članice da bi mogle služiti svim potrošačima bez da ih se prisiljava da putuju predaleko od svog doma kako bi došli do njih. Nadalje, potrošači koji pristupaju računu za plaćanje s osnovnim uslugama ne bi na nijedan način trebali biti stigmatizirani, a taj se cilj na bolji način može ostvariti ako je imenovan veći broj kreditnih institucija.
- (39) Države članice trebale bi moći uspostaviti mehanizme koji pomažu potrošačima bez stalne adrese, tražiteljima azila i potrošačima kojima nije izdana dozvola boravka, ali čije protjerivanje nije moguće iz pravnih ili činjeničnih razloga, da u potpunosti ostvare pogodnosti iz ove Direktive.

⁽¹⁾ Uredba (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe i njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL L 149, 5.7.1971., str. 2.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 2003/109/EZ od 25. studenoga 2003. o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravištem (SL L 16, 23.1.2004., str. 44.).

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 859/2003 od 14. svibnja 2003. o proširenju odredaba Uredbe (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe (EEZ) br. 574/72 na državljane trećih zemalja za koje ne vrijede spomenute odredbe isključivo na osnovi njihovog državljanstva (SL L 124, 20.5.2003., str. 1.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavlja izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

- (40) Ako kreditnim institucijama dopuste da na zahtjev potrošača omoguće ugovor o prekoračenju po računu za plaćanje s osnovnim uslugama, države članice trebale bi moći odrediti maksimalan iznos i maksimalno trajanje svakog takvog prekoračenja. Države članice također bi trebale osigurati da se o svim informacijama u vezi s povezanim naknadama potrošače izvjesti na transparentan način. Naposljetku, kreditne institucije trebale bi poštovati Direktivu 2008/48/EZ ako nude ugovore o prekoračenju po računu za plaćanje s osnovnim uslugama.
- (41) Radi prikladnog pružanja usluga korisnicima računa za plaćanje s osnovnim uslugama, države članice bi od kreditnih institucija trebale zahtijevati prikladnu obuku odgovarajućeg osoblja i da mogući sukobi interesa ne utječu negativno na te potrošače.
- (42) Države članice trebale bi moći dozvoliti kreditnim institucijama da odbiju uslugu otvaranja računa za plaćanje s osnovnim uslugama za potrošače koji u istoj državi članici već imaju aktivan i barem jednakovrijedan račun za plaćanje. U svrhu provjere ima li potrošač već otvoren račun za plaćanje, kreditne institucije trebale bi se moći osloniti na izjavu potrošača.
- (43) Države članice trebale bi osigurati da kreditne institucije obrađuju zahtjeve za račun za plaćanje s osnovnim uslugama u rokovima zadanim u ovoj Direktivi te da u slučaju odbijanja takvog zahtjeva kreditne institucije obavijeste potrošača o konkretnim razlozima odbijanja osim ako bi njihovo otkrivanje bilo protivno nacionalnoj sigurnosti, javnom poretku ili Direktivi 2005/60/EZ.
- (44) Potrošačima bi trebao biti zajamčen pristup nizu osnovnih platnih usluga. Usluge povezane s računima za plaćanje s osnovnim uslugama trebale bi uključivati mogućnost polaganja novčanih sredstava i podizanja gotova novca. Potrošači bi trebali moći obavljati osnovne platne transakcije poput primanja prihoda ili naknada, plaćanja računa ili poreza te kupovine robe i usluga, uključujući putem izravnog terećenja, kreditnim transferom i upotrebom platne kartice. Takve bi usluge trebale omogućivati internetsku kupnju robe i usluga te bi potrošačima trebale omogućiti izdavanje naloga za plaćanje putem internetskog bankarstva kreditne institucije, ako je to moguće. Međutim, račun za plaćanje s osnovnim uslugama ne bi trebao biti ograničen na internetsko korištenje jer bi to stvorilo prepreku za potrošače bez pristupa internetu. Države članice trebale bi osigurati da, za usluge koje se odnose na otvaranje, vođenje i zatvaranje računa za plaćanje, kao i polaganje novčanih sredstava i podizanje gotova novca i poduzimanje platnih transakcija platnim karticama, uz izuzeće kreditnih kartica, ne postoje ograničenja broja radnji koje će se omogućiti potrošaču prema određenim pravilima određivanja cijena utvrđenima ovom Direktivom. Za izvršenje kreditnih transfera i izravnih terećenja, kao i transakcija ostvarenih putem kreditne kartice vezane uz račun za plaćanje s osnovnim uslugama, države članice trebale bi moći odrediti minimalni broj radnji koje će se omogućiti potrošaču po određenim pravilima određivanja cijena utvrđenima ovom Direktivom, pod uvjetom da su usluge na koje se te radnje odnose za osobnu uporabu potrošača. U određivanju toga što se može smatrati osobnom uporabom, države članice trebale bi u obzir uzimati postojeće ponašanje potrošača i uobičajenu trgovačku praksu. Naknade koje se naplaćuju za radnje iznad minimalnog broja radnji nikada ne bi trebale biti više od onih koje se naplaćuju prema uobičajenoj politici određivanja cijena od strane kreditne institucije.
- (45) U postupku utvrđivanja usluga koje treba ponuditi u okviru računa za plaćanje s osnovnim uslugama te najmanjeg broja uključenih radnji trebalo bi uzeti u obzir nacionalne posebnosti. Posebno se određene usluge mogu smatrati ključnima kako bi se zajamčila potpuna upotreba računa za plaćanje u određenoj državi članici zbog njihove široke upotrebe na nacionalnoj razini. Na primjer, u nekim državama članicama potrošači još uvijek često koriste čekove, iako se taj način plaćanja vrlo rijetko koristi u drugim državama članicama. Ova bi Direktiva stoga trebala omogućiti državama članicama utvrđivanje dodatnih usluga koje se smatraju ključnima na nacionalnoj razini te koje bi se trebale pružati u okviru računa za plaćanje s osnovnim uslugama u dotičnoj državi članici. Države članice također bi trebale osigurati da su naknade koje naplaćuju kreditne institucije za takve dodatne usluge u vezi s računom za plaćanje s osnovnim uslugama razumne.

- (46) Kako bi se osigurala dostupnost računa za plaćanje s osnovnim uslugama najširem mogućem rasponu potrošača, trebalo bi ih nuditi besplatno ili uz razumnu naknadu. S ciljem poticanja osjetljivih skupina potrošača bez bankovnog računa na sudjelovanje na tržištu bankovnih usluga stanovništvu, države članice trebale bi moći predvidjeti da računi za plaćanje s osnovnim uslugama budu ponuđeni tim potrošačima po posebno povoljnim uvjetima, na primjer besplatno. Države članice trebale bi moći slobodno odrediti mehanizam za prepoznavanje onih potrošača koji mogu koristiti račune za plaćanje s osnovnim uslugama po povoljnijim uvjetima, pod uvjetom da mehanizam osigurava da osjetljiva skupina potrošača može pristupiti računu za plaćanje s osnovnim uslugama. U svakom slučaju, takav pristup ne bi trebao dovoditi u pitanje prava svih potrošača, uključujući one koji nisu osjetljivi, da pristupe računima za plaćanje s osnovnim uslugama barem uz razumnu naknadu. Nadalje, svi dodatni troškovi potrošača za nepridržavanje uvjeta utvrđenih u ugovoru trebali bi biti razumni. Države članice trebale bi utvrditi što čini razumnu naknadu u skladu s nacionalnim okolnostima.
- (47) Kreditne institucije trebale bi odbiti otvaranje ili bi trebale raskinuti ugovor za račun za plaćanje s osnovnim uslugama samo u posebnim okolnostima kao što je nepridržavanje propisa o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ili o sprječavanju i istraživanju kaznenih djela. Čak i u tim slučajevima odbijanje može biti opravdano samo ako se potrošač ne pridržava tog propisa, a ne zato što je postupak provjere pridržavanja propisa pretežak ili skup. Međutim, mogu postojati slučajevi kada potrošač zloupotrebljava svoje pravo na otvaranje i korištenje računa za plaćanje s osnovnim uslugama. Na primjer, država članica trebala bi moći dozvoliti kreditnim institucijama da poduzmu mjere protiv potrošača koji su počinili kazneno djelo poput ozbiljne prijevare protiv kreditne institucije, s ciljem izbjegavanja ponavljanja takvih kaznenih djela. Takve mjere na primjer mogu uključiti ograničavanje pristupa tom potrošaču računu za plaćanje s osnovnim uslugama za određeno vremensko razdoblje. Osim toga, mogu postojati slučajevi za koje prethodno odbijanje zahtjeva za račun za plaćanje može biti potrebno radi određivanja potrošača koji bi mogli koristiti račun za plaćanje po povoljnijim uvjetima. U tom slučaju, kreditna institucija trebala bi obavijestiti potrošača da može koristiti posebni mehanizam u slučaju odbijanja zahtjeva za račun za plaćanje za koji se plaća naknada u skladu s ovom Direktivom za dobivanje pristupa računu za plaćanje s osnovnim uslugama koji je besplatan. Oba ta dodatna slučaja trebala bi međutim biti ograničena, određena i utemeljena na točno određenim odredbama nacionalnog prava. Pri utvrđivanju dodatnih slučajeva u kojima kreditne institucije mogu odbiti ponuditi račune za plaćanje potrošačima, države članice trebale bi kao temelj moći u obzir uzeti, između ostalog, javnu sigurnost ili javni poredak.
- (48) Države članice i kreditne institucije trebale bi potrošačima pružiti jasne i razumljive informacije o pravu na otvaranje i korištenje računa za plaćanje s osnovnim uslugama. Države članice trebale bi osigurati da su mjere obavještanja pravilno usmjerene te posebice da obuhvaćaju potrošače bez bankovnog računa te osjetljivu skupinu potrošača i mobilne potrošače. Kreditne institucije trebale bi aktivno stavljati na raspolaganje potrošačima dostupne podatke i odgovarajuću pomoć vezano uz posebne značajke ponuđenih računa za plaćanje s osnovnim uslugama, s njima povezane naknade i uvjete korištenja te mjere koje bi potrošači trebali poduzeti za ostvarenje prava na otvaranje računa za plaćanje s osnovnim uslugama. Potrošače bi posebno trebalo obavijestiti o tome da kupovina dodatnih usluga nije obvezna za pristup računu za plaćanje s osnovnim uslugama.
- (49) Države članice trebale bi promicati mjere kojima se podržava edukacija najosjetljivije skupine potrošača, pružajući im savjete i pomoć u odgovornom upravljanju njihovim financijama. Također je potrebno pružiti informacije o savjetovanju koje organizacije potrošača i nacionalna tijela mogu pružiti potrošačima. Osim toga, države članice trebale bi poticati inicijative kreditnih institucija kojima se nastoji povezati pružanje usluga računa za plaćanje s osnovnim uslugama i nezavisne službe financijske edukacije.
- (50) Kako bi se potpomogla sposobnost pružatelja platnih usluga da pružaju svoje usluge na prekograničnoj osnovi za potrebe suradnje, razmjene informacija i rješavanja sporova među nadležnim tijelima, nadležna tijela odgovorna za provođenje ove Direktive trebala bi biti ona tijela koja djeluju u okrilju EBA-e, kako je određeno Uredbom (EU) br. 1093/2010 ili druga nacionalna tijela, pod uvjetom da surađuju s tijelima pod okriljem EBA-e u svrhu izvršenja svojih dužnosti u okviru ove Direktive.

- (51) Države članice trebale bi imenovati nadležna tijela ovlaštena za osiguravanje provedbe ove Direktive i osigurati da im se dodijele istražne i provedbene ovlasti te adekvatni resursi potrebni za obavljanje njihovih zadaća. Nadležna tijela mogla bi u vezi s određenim aspektima ove Direktive djelovati podnošenjem zahtjeva sudu nadležnom za donošenje pravne odluke, uključujući, prema potrebi, putem žalbe. To bi moglo omogućiti državama članicama, osobito ako su odredbe ove Direktive prenesene u građansko pravo, da primjenu ovih odredaba prepuste relevantnim tijelima i sudovima. Države članice trebale bi imati mogućnost imenovanja različitih nadležnih tijela za provođenje širokog raspona obveza utvrđenih u ovoj Direktivi. Primjerice, za pojedine odredbe države članice mogle bi imenovati nadležna tijela odgovorna za provedbu zaštite potrošača, dok bi za druge odredbe one mogle odlučiti imenovati tijelo za bonitetni nadzor. Mogućnost imenovanja različitih nadležnih tijela ne bi trebala utjecati na obveze kontinuiranog nadzora i suradnje među nadležnim tijelima, kako je određeno u ovoj Direktivi.
- (52) Potrošači bi trebali imati pristup učinkovitim i djelotvornim postupcima alternativnog rješavanja sporova koji proizlaze iz prava i obveza utvrđenih ovom Direktivom. Takav pristup već osigurava Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ s obzirom na relevantne ugovorne sporove. Međutim, potrošači bi također trebali imati pristup postupcima alternativnog rješavanja sporova u slučaju sporova koji su prethodili ugovoru, a koji se odnose na prava i obveze utvrđene ovom Direktivom, na primjer kad im je odbijen pristup računu za plaćanje s osnovnim uslugama. Stoga je ovom Direktivom predviđeno da bi potrošači trebali imati pristup postupcima alternativnog rješavanja sporova koji se odnose na prava i obveze utvrđene ovom Direktivom bez obzira radi li se o ugovornim sporovima ili sporovima koji su prethodili ugovoru. Takvi postupci alternativnog rješavanja sporova te subjekti koji ih nude trebali bi zadovoljavati kriterije kvalitete utvrđene Direktivom 2013/11/EU. Usklađenost s ovom Direktivom zahtijeva obradu osobnih podataka potrošača. Takva obrada podliježe Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Stoga bi ova Direktiva trebala biti usklađena s pravilima utvrđenima u Direktivi 95/46/EZ.
- (53) Jednom u dvije godine, a prvi put u roku od četiri godine od stupanja na snagu ove Direktive, države članice trebale bi pribaviti pouzdanu godišnju statistiku o funkcioniranju mjera uvedenih ovom Direktivom. One bi se trebale koristiti relevantnim izvorima informacija i te informacije prenijeti Komisiji. Komisija bi trebala pripremiti izvješće na temelju informacija primljenih od država članica prvi put nakon četiri godine od stupanja na snagu ove Direktive, a nakon toga jednom u dvije godine.
- (54) Ovu Direktivu trebalo bi preispitati pet godina nakon njezina stupanja na snagu kako bi se u obzir uzela kretanja na tržištu, poput pojave novih vrsta računa za plaćanje i platnih usluga, kao i kretanja u drugim područjima prava Unije te iskustva država članica. Izvješće temeljeno na preispitivanju bi trebalo uključivati popis postupaka radi kršenja koje je pokrenula Komisija u vezi s ovom Direktivom. Preispitivanje bi također bi trebalo uključiti procjenu prosječne razine naknada u državama članicama za račune za plaćanje koji ulaze u područje primjene ove Direktive, procjenu pitanja jesu li uvedene mjere poboljšale potrošačevo razumijevanje naknada za račune za plaćanje, usporedivost računa za plaćanje i lakoću prebacivanja računa za plaćanje te broj imateljâ računa koji su prebacili račune za plaćanje nakon prenošenja ove Direktive.

Preispitivanjem bi se također trebalo analizirati broj pružatelja usluga koji nude račun za plaćanje s osnovnim uslugama i broj takvih računa koje su otvorili potrošači koji su bili bez bankovnog računa, primjere najbolje prakse u državama članicama za smanjenje isključenosti potrošača iz pristupa platnim uslugama i prosječne godišnje naknade obračunate za račune za plaćanje s osnovnim uslugama. Njime bi se također trebali procijeniti troškovi i koristi provedbe prenosivosti računa za plaćanje na razini Unije, izvedivost okvira za osiguravanje automatiziranog preusmjeravanja plaćanja s jednog računa za plaćanje na drugi unutar iste države članice zajedno s automatiziranim obavijestima primateljima plaćanja ili platiteljima ako su njihovi transferi preusmjereni i proširenja usluga prebacivanja ako se pružatelj platnih usluga koji je primatelj te pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos nalaze u različitim državama članicama. Također bi trebalo uključiti procjenu učinkovitosti postojećih mjera i potrebu za

⁽¹⁾ Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 63.).

⁽²⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

dodatne mjere za povećanje financijske uključenosti i za pomoć osjetljivim članovima društva u odnosu na prezađuženost. Trebalo bi procijeniti i je li pružanje informacija koje trebaju davati pružatelji platnih usluga prilikom ponude paketa proizvoda dostatno ili su potrebne dodatne mjere. Također bi trebalo procijeniti potrebu za dodatnim mjerama u odnosu na internetske stranice za usporedbu i potrebu za ovlašćivanjem internetskih stranica za usporedbu. Komisija bi Europskom parlamentu i Vijeću trebala dostaviti to izvješće, prema potrebi popraćeno zakonodavnim prijedlozima.

- (55) Ovom Direktivom poštuju se temeljna prava i načela priznata u Povelji u skladu sa člankom 6. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU).
- (56) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, posebno olakšavanje transparentnosti i usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanjem računa za plaćanje i pristupom računima za plaćanje s osnovnim uslugama ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog potrebe za svladavanjem fragmentiranosti tržišta i osiguranja ravnopravnih uvjeta u Uniji oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (57) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom od 28. rujna 2011. država članica i Komisije o dokumentima s objašnjenjima ⁽¹⁾, države članice odlučile su u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama prenošenja priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između dijelova direktive te odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata prenošenja. U pogledu ove Direktive zakonodavac prijenos takvih dokumenata smatra opravdanim.
- (58) Izvršeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Direktivom utvrđuju pravila o transparentnosti i usporedivosti naknada koje se naplaćuju potrošačima na računima za plaćanje koje posjeduju unutar Unije, pravila o prebacivanju računa za plaćanje unutar države članice i pravilima za olakšavanje prekograničnog otvaranja računa za plaćanje za potrošače.
2. Ovom Direktivom također se utvrđuje okvir za pravila i uvjete prema kojima se od država članica zahtijeva da jamče pravo potrošačima na otvaranje računa za plaćanje s osnovnim uslugama u Uniji i korištenje tih računa.
3. Poglavlja II. i III. odnose se na pružatelje platnih usluga.
4. Poglavlje IV. odnosi se na kreditne institucije.

Države članice mogu odlučiti primjenjivati poglavlje IV. na pružatelje platnih usluga koji nisu kreditne institucije.

⁽¹⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

5. Države članice mogu odlučiti da ne primjenjuju cijelu ili dio ove Direktive na subjekte iz članka 2. stavka 5. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

6. Ova Direktiva primjenjuje se na račune za plaćanje putem kojih potrošači mogu barem:

(a) uplatiti novčana sredstva na račun za plaćanje;

(b) podići gotov novac s računa za plaćanje;

(c) izvršavati i primati platne transakcije, uključujući kreditne transfere, u korist treće strane ili od treće strane.

Države članice mogu odlučiti primjenjivati cijelu ili dio ove Direktive na račune za plaćanje pored onih iz prvog podstavka.

7. Otvaranje i korištenje računa za plaćanje s osnovnim uslugama, u skladu s ovom Direktivom, usklađeno je Direktivom 2005/60/EZ.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „potrošač” znači svaka fizička osoba koja djeluje u svrhe izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtne ili profesionalne djelatnosti;
2. „zakonito boravište u Uniji” znači kada fizička osoba ima pravo boraviti u državi članici temeljem prava Unije ili nacionalnog prava, uključujući potrošače koji nemaju stalnu adresu i tražitelje azila na temelju Ženevske konvencije od 28. srpnja 1951. o statusu izbjeglica, njezinog Protokola od 31. siječnja 1967. i ostalim relevantnim međunarodnim ugovorima;
3. „račun za plaćanje” znači račun na ime jednog ili više potrošača koji se koristi za izvršavanje platnih transakcija;
4. „platna usluga” znači platna usluga kako je definirana člankom 4. točkom 3. Direktive 2007/64/EZ;
5. „platna transakcija” znači čin polaganja, prijenosa ili podizanja novčanih sredstava koji inicira platitelj ili primatelj plaćanja bez obzira na osnovne obveze između platitelja i primatelja plaćanja;
6. „usluge povezane s računom za plaćanje” znači sve usluge koje se odnose na otvaranje, vođenje i zatvaranje računa za plaćanje, uključujući platne usluge i platne transakcije koje spadaju u područje primjene članka 3. točke (g) Direktive 2007/64/EZ te ugovore o prekoračenju i premašeno prekoračenje;
7. „pružatelj platnih usluga” znači pružatelj platnih usluga definiran člankom 4. točkom 9. Direktive 2007/64/EZ;

⁽¹⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

8. „kreditna institucija” znači kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
9. „platni instrument” znači platni instrument kako je definiran u članku 4. stavku 23. Direktive 2007/64/EZ;
10. „pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos” znači pružatelj platnih usluga od kojeg se prenose informacije potrebne za izvršenje prebacivanja;
11. „pružatelj platnih usluga koji je primatelj” znači pružatelj platnih usluga kojemu se prenose informacije potrebne za izvršenje prebacivanja;
12. „nalog za plaćanje” znači svaka uputa platitelja ili primatelja plaćanja njegovom pružatelju platnih usluga kojom se zahtijeva izvršenje platne transakcije;
13. „platitelj” znači fizička ili pravna osoba koja ima račun za plaćanje te odobrava nalog za plaćanje s tog računa, ili, ako nema račun za plaćanje, fizička ili pravna osoba koja uplaćuje platni nalog na račun za plaćanje primatelja plaćanja;
14. „primatelj plaćanja” znači fizička ili pravna osoba koja je predviđeni primatelj novčanih sredstava koja su predmet platne transakcije;
15. „naknade” znači sve troškove i kazne, ako postoje, koje potrošač plaća pružatelju platnih usluga za usluge povezane s računom za plaćanje ili u vezi s njima;
16. „pasivna kamatna stopa” znači svaka stopa po kojoj se plaćaju kamate potrošaču u pogledu novčanih sredstava koja se nalaze na računu za plaćanje;
17. „trajni nosač podataka” znači svaki instrument koji potrošaču omogućuje pohranu informacija naslovljenih na tog potrošača osobno tako da budu dostupni za buduću upotrebu u razdoblju koje odgovara svrsi informacija i koje omogućuje nepromijenjeno reproduciranje pohranjenih informacija;
18. „prebacivanje” ili „usluga prebacivanja” znači, na zahtjev potrošača, prijenos s jednog pružatelja platnih usluga na drugoga ili informacija o svim ili nekim trajnim naložima za kreditne transfere, ponavljajućim izravnim terećenjima i ponavljajućim dolaznim kreditnim transferima koji se izvršavaju na računu za plaćanje, ili svakog pozitivnog salda računa za plaćanje s jednog računa za plaćanje na drugi ili oboje, uz zatvaranje ili bez zatvaranja prijašnjeg računa za plaćanje;
19. „izravno terećenje” znači nacionalna ili prekogranična platna usluga za terećenje platiteljeva računa za plaćanje kada platnu transakciju pokreće primatelj plaćanja na osnovi suglasnosti platitelja;
20. „kreditni transfer” znači nacionalna ili prekogranična platna usluga doznačavanja na račun za plaćanje koji pripada primatelju plaćanja ili niz platnih transakcija na teret platiteljeva računa za plaćanje od strane pružatelja platnih usluga gdje je otvoren platiteljev račun za plaćanje, na temelju platiteljevih uputa;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

21. „trajni nalog” znači uputa koju je platitelj dao pružatelju platnih usluga gdje je otvoren platiteljev račun za plaćanje za izvršavanje kreditnih transfera u redovitim vremenskim razmacima ili na unaprijed utvrđene datume;
22. „novčana sredstva” znači novčanice i kovanice, knjižni novac te elektronički novac kako je definiran u članku 2. točki 2. Direktive 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
23. „okvirni ugovor” znači ugovor o obavljanju platnih usluga koji uređuje buduće izvršavanje pojedinačnih i uzastopnih platnih transakcija te koji može sadržavati obvezu i uvjete za otvaranje računa za plaćanje;
24. „radni dan” znači dan na koji posluje relevantni pružatelj platnih usluga kako bi se mogla izvršiti platna transakcija;
25. „ugovor o prekoračenju” znači izričiti kreditni ugovor kojim pružatelj platnih usluga potrošaču stavlja na raspolaganje novčana sredstva koja prelaze postojeći iznos na potrošačevu računu za plaćanje;
26. „premašeno prekoračenje” znači prešutno prihvaćeno prekoračenje kojim pružatelj platnih usluga potrošaču stavlja na raspolaganje novčana sredstva koja premašuju postojeći iznos na potrošačevu računu za plaćanje ili ugovoreno prekoračenje;
27. „nadležno tijelo” znači tijelo koje država članica imenuje kao nadležno u skladu s člankom 21.

POGLAVLJE II.

USPOREDIVOST NAKNADA POVEZANIH S RAČUNIMA ZA PLAĆANJE

Članak 3.

Popis najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje koje podliježu naknadi na nacionalnoj razini i standardizirana terminologija

1. Država članica uspostavlja privremeni popis od najmanje 10, ali ne više od 20 najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje koje podliježu naknadi koje nudi najmanje jedan pružatelj platnih usluga na nacionalnoj razini. Popis sadrži pojmove i definicije za svaku od navedenih usluga. U svakom se službenom jeziku države članice za svaku uslugu koristi samo jedan pojam.
2. Za potrebe stavka 1. države članice uzimaju u obzir usluge koje:
 - (a) najčešće koriste potrošači u vezi s računom za plaćanje;
 - (b) izlažu potrošače najvećem trošku, ukupnom kao i pojedinačnom trošku.

Kako bi osigurala pravilna primjena ovih kriterija određenih u prvom podstavku ovoga članka, EBA izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 do 18. ožujka 2015.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

3. Države članice obavješćuju Komisiju i EBA-u o privremenim popisima iz stavka 1. do 18. rujna 2015. Države članice na zahtjev pružaju Komisiji informacije kojima nadopunjuju podatke na temelju kojih su sastavile te popise imajući u vidu kriterije određene u stavku 2.

4. Na temelju privremenih popisa dostavljenih u skladu sa stavkom 3., EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda kojima određuje standardiziranu terminologiju Unije za te usluge koje su zajedničke barem većini država članica. Standardizirana terminologija Unije obuhvaća zajedničke pojmove i definicije za zajedničke usluge te je dostupna na službenim jezicima institucija Unije. Na svakom službenom jeziku države članice, za svaku se uslugu koristi samo jedan pojam.

EBA Komisiji dostavlja navedene nacрте provedbenih tehničkih standarda do 18. rujna 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupcima utvrđenima u člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

5. Države članice integriraju standardiziranu terminologiju Unije navedenu u stavku 4. na privremeni popis iz stavka 1. i objavljuju tako nastao konačan popis najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje bez odgađanja i najkasnije u roku od tri mjeseca nakon što je delegirani akt iz stavka 4. stupio na snagu.

6. Svake četiri godine, nakon objavljivanja konačnog popisa iz stavka 5., države članice procjenjuju i ako je potrebno ažuriraju popis najreprezentativnijih usluga uspostavljen na temelju stavaka 1. i 2. One izvješćuju Komisiju i EBA-u o ishodu svoje procjene i ako je primjenjivo, o ažuriranom popisu najreprezentativnijih usluga. EBA procjenjuje i ako je potrebno ažurira standardiziranu terminologiju Unije u skladu s postupkom navedenim u stavku 4. Nakon ažuriranja standardizirane terminologije Unije države članice ažuriraju svoje konačne popise kako se navodi u stavku 5. te osiguravaju da pružatelji platnih usluga koriste ažurirane pojmove i definicije.

Članak 4.

Informativni dokument o naknadama i pojmovnik

1. Ne dovodeći u pitanje članak 42. stavak 3. Direktive 2007/64/EZ te poglavlje II. Direktive 2008/48/EZ, države članice osiguravaju da pružatelji platnih usluga pravodobno, prije sklapanja ugovora o računu za plaćanje s potrošačem, dostave potrošaču informativni dokument o naknadama u tiskanom obliku ili na drugom trajnom nosaču podataka koji sadrži standardizirane pojmove na konačnom popisu najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje iz članka 3. stavka 5. ove Direktive te, ako pružatelj platnih usluga nudi te usluge, odgovarajuće naknade za svaku uslugu.

2. Informativni dokument o naknadama:

(a) mora biti kratak i samostalan dokument;

(b) mora biti prikazan i strukturiran na način da je jasan i jednostavan za čitanje te napisan slovima veličine koja omogućuju čitljivost;

(c) ne smije, u slučaju da je izvorna verzija bila u boji, biti u manjoj mjeri razumljiv kada je tiskan ili fotokopiran u crno-bijeloj verziji;

(d) mora biti sastavljen na službenom jeziku države članice u kojoj se nudi račun za plaćanje ili na nekom drugom jeziku ako su se tako dogovorili potrošač i pružatelj platnih usluga;

- (e) mora biti točan, ne smije biti obmanjujuć te mora biti izražen u valuti računa za plaćanje ili u drugoj valuti Unije ako su se tako dogovorili potrošač i pružatelj platnih usluga;
- (f) mora sadržavati naslov „Informativni dokument o naknadama” na vrhu prve stranice pored zajedničkog simbola kako bi se dokument razlikovao od druge dokumentacije; i
- (g) mora sadržavati izjavu da sadrži naknade za najreprezentativnije usluge povezane s računom za plaćanje te da su detaljne predugovorne i ugovorne informacije o svim uslugama navedene u drugim dokumentima.

Države članice mogu odrediti da se, za potrebe stavka 1., informativni dokument o naknadama dostavlja zajedno s informacijama potrebnim u skladu s drugim zakonodavnim aktima Unije ili nacionalnim zakonodavnim aktima o računima za plaćanje i povezanim uslugama pod uvjetom da su zadovoljeni svi zahtjevi iz prvog podstavka ovog stavka.

3. Ako se jedna ili više usluga nude kao dio paketa usluga povezanih s računom za plaćanje, u informativnom dokumentu o naknadama navodi se naknada za cijeli paket, usluge uključene u paket i njihova količina te dodatna naknada za bilo koju uslugu koja prelazi količinu obuhvaćenu naknadom za paket.

4. Države članice uvode obvezu za pružatelje platnih usluga da potrošačima stave na raspolaganje pojmovnik koji sadrži barem standardizirane pojmove određene u konačnom popisu iz članka 3. stavka 5. te povezane definicije.

Države članice osiguravaju da pojmovnik koji je predviđen u skladu s prvim podstavkom, uključujući druge definicije, ako postoje, bude sastavljen na jasnom, nedvosmislenom i razumljivom jeziku te da ne dovode u zabludu.

5. Pružatelji platnih usluga u bilo kojem trenutku potrošačima stavljaju na raspolaganje informativni dokument o naknadama i pojmovnik. Oni moraju biti lako dostupni i osobama koje nisu potrošači; u elektroničkom obliku na njihovim internetskim stranicama ako je moguće te u prostorijama pružatelja platnih usluga kojima potrošači imaju pristup. One se također, na zahtjev potrošača, besplatno dostavljaju u tiskanom obliku ili na drugom trajnom nosaču podataka.

6. EBA nakon savjetovanja s nacionalnim tijelima i nakon testiranja od strane potrošača izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda u vezi sa standardiziranim formatom informativnog dokumenta o naknadama te njegovim zajedničkim simbolom.

EBA dostavlja Komisiji navedene nacрте provedbenih tehničkih standarda do 18. rujna 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

7. Nakon ažuriranja standardizirane terminologije Unije, u skladu s člankom 3. stavkom 6., EBA prema potrebi revidira i ažurira standardizirani format informativnog dokumenta o naknadama i njegov zajednički simbol putem postupka određenog u stavku 6. ovog članka.

Članak 5.

Izvjешće o naknadama

1. Ne dovodeći u pitanje članke 47. i 48. Direktive 2007/64/EZ i članak 12. Direktive 2008/48/EZ, države članice dužne su osigurati da pružatelji platnih usluga potrošaču najmanje jednom godišnje besplatno stave na raspolaganje izvješće o svim nastalim naknadama, kao i, prema potrebi, informacije o kamatnim stopama iz ovog članka stavka 2. točaka (c) i (d) za usluge povezane s računom za plaćanje. Kad je primjenjivo, pružatelji usluga pravnog prometa koriste standardizirane pojmove određene u konačnom popisu iz članka 3. stavka 5. ove Direktive.

Komunikacijski kanal koji se koristi za dostavu izvješća dogovara se s potrošačem. Izvješće o naknadama dostavlja se na papiru najmanje na zahtjev potrošača.

2. Izvješće o naknadama sadrži barem sljedeće informacije:

- (a) jediničnu cijenu obračunatu za svaku uslugu i informacije o tome koliko je puta usluga korištena tijekom relevantnog razdoblja, a u slučaju da je više usluga obuhvaćeno paketom, naknada koja se obračunava za cijeli paket, informacije o tome koliko je puta naknada za paket obračunata u relevantnom razdoblju te dodatna naknada koja se obračunava za bilo koju uslugu koja prelazi količinu obuhvaćenu naknadom za paket;
- (b) ukupni iznos naknada nastalih tijekom relevantnog razdoblja za svaku uslugu, svaki pruženi paket usluga i usluge koje prelaze količinu obuhvaćenu naknadom za paket;
- (c) kamatnu stopu na prekoračenje koja se primjenjuje na račun za plaćanje te ukupni iznos obračunanih kamata povezanih s prekoračenjem u relevantnom razdoblju, kad je to primjenjivo;
- (d) pasivnu kamatnu stopu koja se primjenjuje na račun za plaćanje te ukupni iznos ostvarenih kamata u relevantnom razdoblju, kad je to primjenjivo;
- (e) ukupni iznos naknada naplaćenih za sve usluge pružene tijekom relevantnog razdoblja.

3. Izvješće o naknadama:

- (a) mora biti prikazano i strukturirano na način da je jasno i jednostavno za čitanje te napisano slovima veličine koja omogućuje čitanje;
- (b) mora biti točno, ne smije biti obmanjujuće te mora biti izraženo u valuti računa za plaćanje ili u drugoj valuti ako su se tako dogovorili potrošač i pružatelj platnih usluga;
- (c) mora sadržavati naslov „Izvješće o naknadama” na vrhu prve stranice izvješća pored zajedničkog simbola kako bi se dokument razlikovao od druge dokumentacije; i
- (d) mora biti sastavljeno na službenom jeziku države članice u kojoj se nudi račun za plaćanje ili na nekom drugom jeziku ako su se tako dogovorili potrošač i pružatelj platnih usluga.

Države članice mogu odrediti da se izvješće o naknadama dostavlja zajedno s informacijama potrebnim u skladu s drugim zakonodavnim aktima Unije ili nacionalnim propisima o računima za plaćanje i povezanim uslugama ako su zadovoljeni svi zahtjevi iz prvog podstavka.

4. Nakon savjetovanja s nacionalnim tijelima i nakon testiranja od strane potrošača, EBA izrađuje provedbene tehničke standarde u vezi sa standardiziranim formatom izvješća o naknadama te njegovim zajedničkim simbolom.

EBA je dužna dostaviti Komisiji te nacрте provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 18. rujna 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

5. Nakon ažuriranja standardizirane terminologije Unije, u skladu s člankom 3. stavkom 6., EBA prema potrebi revidira i ažurira standardizirani format izvješća o naknadama i njegov zajednički simbol slijedeći postupak određen u stavku 4. ovog članka.

Članak 6.

Informacije za potrošače

1. Države članice osiguravaju da pružatelji platnih usluga u svojim ugovornim, poslovnim i marketinškim informacijama namijenjenima potrošačima prema potrebi koriste standardizirane pojmove određene u konačnom popisu iz članka 3. stavka 5. Pružatelji platnih usluga mogu upotrebljavati robne marke (*brand names*) u informativnom dokumentu o naknadama i u izvješću o naknadama, pod uvjetom da su te marke (*brand names*) korištene dodatno uz standardizirane pojmove određene na konačnom popisu iz članka 3. stavka 5. kao sekundarna oznaka tih usluga.

2. Pružatelji platnih usluga mogu koristiti robne marke (*brand names*) za označavanje svojih usluga u svojim ugovornim, poslovnim i marketinškim informacijama namijenjenima potrošačima, pod uvjetom da su u njima jasno određeni, ako je primjenjivo, odgovarajući standardizirani pojmovi određeni u konačnom popisu iz članka 3. stavka 5.

Članak 7.

Internetske stranice za usporedbu

1. Države članice dužne su osigurati da potrošači imaju besplatan pristup najmanje jednoj internetskoj stranici na kojoj se uspoređuju naknade koje pružatelji platnih usluga naplaćuju barem za usluge navedene na konačnom popisu iz članka 3. stavka 5. na nacionalnoj razini.

Internetskim stranicama za usporedbu može upravljati privatni operater ili tijelo javne vlasti.

2. Države članice mogu zahtijevati da internetske stranice za usporedbu iz stavka 1. uključuju daljnje usporedne odrednice povezane s razinom usluge koju pruža pružatelj platnih usluga.

3. Internetske stranice za usporedbu uspostavljene u skladu sa stavkom 1.:

(a) operativno su neovisne kako bi se osiguralo da su svi pružatelji platnih usluga jednako zastupljeni u rezultatima pretraživanja;

(b) sadrže jasnu naznaku svojih vlasnika;

(c) određuju jasne i objektivne kriterije na kojima će se temeljiti usporedba;

(d) koriste jednostavan i nedvosmislen jezik i, ako je primjenjivo, standardizirane pojmove određene na konačnom popisu iz članka 3. stavka 5.;

(e) pružaju točne i ažurirane informacije i naznaku vremena zadnjeg ažuriranja;

(f) obuhvaćaju širok raspon ponuda računa za plaćanje koji obuhvaća znatan dio tržišta te, ako informacije koje su navedene ne predstavljaju cjelovit pregled tržišta, sadrže jasnu naznaku da se ne radi o cjelovitom pregledu prije prikaza rezultata; i

(g) sadrže učinkoviti postupak za prijavljivanje netočnih informacija o objavljenim naknadama.

4. Države članice dužne su osigurati da je na internetu stavljena na raspolaganje informacija o dostupnim internetskim stranicama usklađenim s ovim člankom.

*Članak 8.***Računi za plaćanje u paketu s drugim proizvodom ili uslugom**

Države članice dužne su osigurati da, ako se račun za plaćanje nudi kao dio paketa zajedno s drugim proizvodom ili uslugom koji nije povezan s računom za plaćanje, pružatelj platnih usluga obavijesti potrošača o tome je li moguće odvojeno pribaviti račun za plaćanje te, ako je to moguće, pruža zasebne informacije u vezi s troškovima i naknadama povezanim sa svakim od drugih proizvoda i usluga ponuđenih u tom paketu, a koji se mogu kupiti odvojeno.

POGLAVLJE III.

PREBACIVANJE*Članak 9.***Pružanje usluge prebacivanja računa**

Države članice dužne su osigurati da pružatelji platnih usluga pružaju uslugu prebacivanja, kako je opisano u članku 10., između računa za plaćanje u istoj valuti svakom potrošaču koji otvori ili ima račun za plaćanje kod pružatelja platnih usluga koji se nalazi na državnom području dotične države članice.

*Članak 10.***Usluga prebacivanja računa**

1. Države članice dužne su osigurati da pružatelj platnih usluga koji je primatelj započne uslugu prebacivanja računa na zahtjev potrošača. Usluga prebacivanja računa treba biti usklađena najmanje sa stavcima od 2. do 6.

Države članice mogu uspostaviti ili zadržati mjere kao alternativu onim koje su navedene u stavcima od 2. do 6. pod uvjetom da:

- (a) je to jasno u interesu potrošača;
- (b) ne postoji dodatno opterećenje za potrošača; te
- (c) je prebacivanje provedeno, maksimalno, u okviru istog cjelokupnog vremenskog roka kao što je onaj naveden u stavcima od 2. do 6.

2. Pružatelj platnih usluga koji je primatelj obavlja uslugu prebacivanja računa po primitku ovlaštenja potrošača. U slučaju dva ili više imatelja računa, ovlaštenje se mora pribaviti od oba imatelja.

Ovlaštenje se sastavlja na službenom jeziku države članice u kojoj se inicira usluga prebacivanja računa ili na bilo kojem drugom jeziku koji su stranke dogovorile.

Ovlaštenje omogućuje potrošaču davanje izričitog pristanka pružatelju platnih usluga koji obavlja prijenos, za provođenje svakog zadatka navedenog u stavku 3. i davanje njegova izričitog pristanka pružatelju platnih usluga koji je primatelj, za provođenje, svake od zadaća iz stavka 5.

Ovlaštenje potrošaču omogućuje da posebno odredi dolazne kreditne transfere, trajne naloge za kreditne transfere te naloge za izravno terećenje koje treba prebaciti. Ovlaštenje također omogućuje potrošačima da odrede datum od kojeg se trajni nalozi za kreditne transfere i izravna terećenja trebaju izvršiti s računa za plaćanje koji su potrošači otvorili ili koje imaju kod pružatelja platnih usluga koji je primatelj. Taj datum jest najmanje šest radnih dana nakon datuma na koji je pružatelj platnih usluga koji je primatelj zaprimio dokumente koje je proslijedio pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos u skladu sa stavkom 4. Države članice mogu zahtijevati da ovlaštenje potrošača bude u pisanom obliku te da primjerak ovlaštenja bude pružen potrošaču.

3. Unutar dva radna dana od primitka ovlaštenja iz stavka 2., pružatelj platnih usluga koji je primatelj zahtijeva od pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos da izvrši sljedeće zadaće ako je tako predviđeno u ovlaštenju potrošača:

- (a) proslijedi pružatelju platnih usluga koji je primatelj te potrošaču, ako je on to izričito zatražio, popis postojećih trajnih naloga za kreditne transfere i dostupne informacije o ovlaštenjima za izravno terećenje koji se prebacuju;
- (b) proslijedi pružatelju platnih usluga koji je primatelj te potrošaču, ako je on to izričito zatražio, dostupne informacije o ponavljajućim dolaznim kreditnim transferima i izravnim terećenjima kojima upravlja vjerovnik koja su izvršena na potrošačevu računu za plaćanje u prethodnih 13 mjeseci;
- (c) ako pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos nema uspostavljen sustav za automatsko preusmjeravanje dolaznih kreditnih transfera i izravnih terećenja na račun za plaćanje koji potrošač ima kod pružatelja platnih usluga koji je primatelj, prestane primati izravna terećenja i dolazne kreditne transfere s učinkom od datuma navedenog u ovlaštenju;
- (d) obustavi trajne naloge s učinkom od datuma navedenog u ovlaštenju;
- (e) prenese sav preostali pozitivan saldo na račun za plaćanje koji je potrošač otvorio ili koji ima kod pružatelja platnih usluga koji je primatelj na datum koji je potrošač odredio; i
- (f) zatvori račun za plaćanje kod pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos na datum koji je odredio potrošač.

4. Po primitku zahtjeva od pružatelja platnih usluga koji je primatelj, pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos obavlja sljedeće zadaće ako je tako predviđeno u ovlaštenju potrošača:

- (a) šalje pružatelju platnih usluga koji je primatelj informacije iz stavka 3. točkama (a) i (b) u roku od pet radnih dana;
- (b) ako pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos nema uspostavljen sustav za automatsko preusmjeravanje dolaznih kreditnih transfera i izravnih terećenja na račun za plaćanje koji potrošač posjeduje ili koji je otvorio u pružatelju platnih usluga koji je primatelj, prestaje prihvaćati dolazne kreditne transfere i izravna terećenja na računu za plaćanje s učinkom od datuma navedenog u ovlaštenju. Države članice mogu zahtijevati od pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos da obavijesti platitelja ili primatelja plaćanja o razlozima odbijanja platne transakcije;
- (c) obustavlja trajne naloge s učinkom od datuma navedenog u ovlaštenju;
- (d) prenosi sav preostali pozitivan saldo s računa za plaćanje na račun za plaćanje koji je potrošač otvorio ili koji posjeduje u pružatelju platnih usluga koji je primatelj na datum određen u ovlaštenju;
- (e) ne dovodeći u pitanje članak 45. stavke 1. i 6. Direktive 2007/64/EZ, zatvara račun za plaćanje na datum određen u ovlaštenju ako potrošač nema nepodmirenih obveza na tom računu za plaćanje te pod uvjetom da su izvršene radnje nabrojane u točkama (a), (b) i (d) ovog stavka. Pružatelj platnih usluga odmah obavješćuje potrošača ako takve nepodmirene obveze sprječavaju zatvaranje potrošačeva računa za plaćanje.

5. U roku od pet radnih dana po primitku informacija zatraženih od pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos iz stavka 3., pružatelj platnih usluga koji je primatelj na način kako je i ako je navedeno u ovlaštenju te u mjeri u kojoj mu to dopuštaju informacije koje su pružili pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos ili potrošač, provodi sljedeće zadaće:

- (a) sastavlja trajne naloge za kreditne transfere koje je zatražio potrošač i izvršava ih s učinkom od datuma navedenog u ovlaštenju;
- (b) obavlja sve potrebne pripremne radnje za prihvaćanje izravnih terećenja te ih prihvaća s učinkom od datuma navedenog u ovlaštenju;
- (c) ako je relevantno, obavješćuje potrošače o njihovim pravima na temelju članka 5. stavka 3. točke (d) Uredbe (EU) br. 260/2012;
- (d) obavješćuje platitelje, koji su navedeni u ovlaštenju i koji zadaju ponavljajuće dolazne kreditne transfere na potrošačev račun za plaćanje, o detaljima potrošačeva računa za plaćanje otvorenog kod pružatelja platnih usluga koji je primatelj te prosljeđuje platiteljima primjerak potrošačeva ovlaštenja. Ako pružatelj platnih usluga koji je primatelj nema sve informacije koje su mu potrebne da obavijesti platitelje, od potrošača ili pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos traži da pruže informacije koje nedostaju;
- (e) obavješćuje primatelje plaćanja koji su navedeni u ovlaštenju i koji se korištenjem izravnog terećenja naplaćuju s potrošačeva računa za plaćanje o detaljima potrošačeva računa za plaćanje otvorenog kod pružatelja platnih usluga koji je primatelj te o datumu kada izravna terećenja trebaju biti naplaćena s tog računa za plaćanje i prosljeđuje primateljima plaćanja primjerak ovlaštenja potrošača. Ako pružatelj platnih usluga koji je primatelj nema sve informacije koje su mu potrebne da obavijesti primatelja plaćanja, od potrošača ili pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos traži da pruže informacije koje nedostaju.

Ako potrošač odluči osobno pružiti informacije iz ovog stavka prvog podstavka točaka (d) i (e) platiteljima ili primateljima plaćanja umjesto pružanja posebne suglasnosti u skladu sa stavkom 2. pružatelju platnih usluga koji je primatelj da tako postupi, pružatelj platnih usluga koji je primatelj dostavlja potrošaču standardna pisma u kojima su navedeni detalji računa za plaćanje te početni datum određen u ovlaštenju u roku navedenom u ovom stavku prvom podstavku.

6. Ne dovodeći u pitanje članak 55. stavak 2. Direktive 2007/64/EZ, pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos ne blokira instrumente plaćanja prije datuma navedenog u ovlaštenju potrošača kako pružanje platnih usluga potrošaču ne bi bilo prekinuto tijekom pružanja usluge prebacivanja.

Članak 11.

Olakšavanje prekograničnog otvaranja računa za potrošače

1. Države članice osiguravaju da, ako potrošač da do znanja svojem pružatelju platnih usluga da potrošač želi otvoriti račun za plaćanje kod pružatelja platnih usluga koji se nalazi u nekoj drugoj državi članici, pružatelj platnih usluga, kod kojeg potrošač ima otvoren račun za plaćanje, po primitku takvog zahtjeva pruža potrošaču sljedeću pomoć:

- (a) potrošaču besplatno dostavi popis svih trenutno aktivnih trajnih naloga za kreditne transfere i ovlaštenja za izravno terećenje kojima upravlja dužnik, ako su dostupni, te dostupne informacije o ponavljajućim dolaznim kreditnim transferima i izravnim terećenjima kojima upravlja vjerovnik, a koji su izvršeni na potrošačevu računu za plaćanje u prethodnih 13 mjeseci. Taj popis ne povlači za sobom nikakvu obvezu na strani novog pružatelja platnih usluga da uspostavi usluge koje on ne pruža;

(b) prenese sav pozitivan saldo koji je preostao na potrošačevu računu za plaćanje na račun za plaćanje koji je potrošač otvorio ili koji ima kod novog pružatelja platnih usluga, pod uvjetom da zahtjev sadrži sve detalje koji omogućuju identifikaciju novog pružatelja platnih usluga i potrošačevog računa za plaćanje;

(c) zatvori potrošačev račun za plaćanje.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 45. stavke 1. i 6. Direktive 2007/64/EZ te ako potrošač nema nepodmirenih obveza na računu za plaćanje, pružatelj platnih usluga kod kojeg potrošač ima taj račun za plaćanje provodi korake određene ovom članku stavku 1. točkama (a), (b) i (c) na datum koji je potrošač odredio, a koji mora biti najmanje šest radnih dana nakon što taj pružatelj platnih usluga primi potrošačev zahtjev, osim ako su se stranke dogovorile drukčije. Pružatelj platnih usluga odmah obavješćuje potrošača ako nepodmirene obveze sprječavaju zatvaranje njegova računa za plaćanje.

Članak 12.

Naknade povezane s uslugom prebacivanja računa

1. Države članice osiguravaju da potrošači mogu besplatno pristupiti svojim osobnim informacijama o postojećim trajnim naložima i izravnim terećenjima koje imaju kod pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos, ili kod pružatelja platnih usluga koji je primatelj.

2. Države članice osiguravaju da pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos pruži informacije koje zatraži pružatelj platnih usluga koji je primatelj u skladu s člankom 10. stavkom 4. točkom (a) bez da to naplati potrošaču ili pružatelju platnih usluga koji je primatelj.

3. Države članice osiguravaju da su naknade, ako postoje, koje pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos primjenjuje na potrošača u slučaju zatvaranja računa za plaćanje kojeg ima kod njega određene u skladu s člankom 45. stavcima 2., 4. i 6. Direktive 2007/64/EZ.

4. Države članice osiguravaju da naknade koje, ako postoje, pružatelj platnih usluga koji obavlja prijenos ili pružatelj platnih usluga koji je primatelj primjenjuje na potrošača za svaku uslugu pruženu na temelju članka 10., osim onih navedenih u stavcima 1., 2. i 3. ovog članka, budu razumne i u skladu sa stvarnim troškovima tog pružatelja platnih usluga.

Članak 13.

Financijski gubitak za potrošače

1. Države članice osiguravaju da pružatelj platnih usluga bez odgode namiri svaki financijski gubitak, uključujući davanja i kamate, koji je generirao potrošač te koji je nastao izravno zbog toga što taj pružatelj platnih usluga, koji je uključen u postupak prebacivanja računa, ne poštuje svoje obveze na temelju članka 10.

2. Odgovornost na temelju stavka 1. ne primjenjuje se u slučajevima iznimnih i nepredvidivih okolnosti na koje pružatelj platnih usluga koji se poziva na te okolnosti nije mogao utjecati, a čije se posljedice ne bi mogle izbjeći neovisno o uloženom trudu ili ako je pružatelj platnih usluga obavezan drugim pravnim obvezama koje određuju zakonodavni akti Unije ili nacionalni propisi.

3. Države članice osiguravaju da se odgovornost s obzirom na stavke 1. i 2. utvrđuje u skladu s pravnim zahtjevima primjenjivim na nacionalnoj razini.

*Članak 14.***Informacije o usluzi prebacivanja računa**

1. Države članice osiguravaju da pružatelji platnih usluga stave na raspolaganje potrošačima sljedeće informacije o usluzi prebacivanja računa:

- (a) uloge pružatelja platnih usluga koji obavlja prijenos i pružatelja platnih usluga koji je primatelj za svaki korak postupka prebacivanja računa, kako je naznačeno u članku 10.;
- (b) vremenski okvir za izvršenje pojedinačnih koraka;
- (c) naknade, ako postoje, koje se naplaćuju za postupak prebacivanja računa;
- (d) bilo koje informacije koje će potrošač trebati dostaviti; i
- (e) alternativni postupci za rješavanje sporova iz članka 24.

Države članice mogu zahtijevati da pružatelji platnih usluga također stave na raspolaganje druge informacije, uključujući, ako je primjenjivo, informacije potrebne za utvrđivanje sustava osiguranja depozita unutar Unije čiji je pružatelj platnih usluga član.

2. Informacije iz stavka 1. moraju biti dostupne besplatno, na papiru ili na nekom drugom trajnom nosaču podataka, u svim prostorijama pružatelja platnih usluga kojima potrošači imaju pristup, moraju uvijek biti dostupne u elektroničkom obliku na njegovoj internetskoj stranici te se moraju pružiti potrošačima na njihov zahtjev.

POGLAVLJE IV.

PRISTUP RAČUNIMA ZA PLAĆANJE*Članak 15.***Nediskriminacija**

Države članice osiguravaju da kreditne institucije ne diskriminiraju potrošače koji imaju zakonito boravište u Uniji na temelju njihovog državljanstva ili mjesta boravka ili po bilo kojoj drugoj osnovi navedenoj u članku 21. Povelje kada ti potrošači podnose zahtjev za račun za plaćanje ili pristupaju tom računu unutar Unije. Uvjeti primjenjivi na posjedovanje računa za plaćanje s osnovnim uslugama ne smiju ni na koji način biti diskriminirajući.

*Članak 16.***Pravo pristupa računu za plaćanje s osnovnim uslugama**

1. Države članice osiguravaju da sve kreditne institucije ili dovoljan broj kreditnih institucija nudi potrošačima račune za plaćanje s osnovnim uslugama kako bi se time zajamčila dostupnost za sve potrošače na njihovu području te kako bi se spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja. Države članice osiguravaju da račune za plaćanje s osnovnim uslugama ne nude isključivo kreditne institucije koje pružaju račune za plaćanje isključivo putem internetskih usluga.

2. Države članice osiguravaju da potrošači koji imaju zakonito boravište u Uniji, uključujući potrošače koji nemaju stalnu adresu i tražitelje azila te potrošače koji nisu dobili dozvolu za boravak no čije protjerivanje nije moguće iz pravnih ili činjeničnih razloga imaju pravo otvoriti i koristiti račun za plaćanje s osnovnim uslugama u kreditnim institucijama koje se nalaze na njihovu državnom području. Takvo pravo primjenjuje se neovisno o mjestu boravka potrošača.

Države članice mogu, uz potpuno poštovanje temeljnih sloboda zajamčenih Ugovorima, zatražiti od potrošača koji žele otvoriti račun za plaćanje s osnovnim uslugama na njihovom državnom području da pokažu stvaran interes za tako nešto.

Države članice osiguravaju da ostvarenje tog prava nije suviše teško ili da potrošaču ne predstavlja preveliko opterećenje.

3. Države članice osiguravaju da kreditne institucije koje nude račune za plaćanje s osnovnim uslugama bilo otvore račun za plaćanje s osnovnim uslugama ili odbiju potrošačev zahtjev za račun za plaćanje s osnovnim uslugama, u svakom slučaju bez neopravdanog odlaganja te najkasnije 10 radnih dana od primitka potpunog zahtjeva.

4. Države članice osiguravaju da kreditne institucije odbiju zahtjev za račun za plaćanje s osnovnim uslugama ako bi otvaranje takvog računa prouzročilo kršenje odredbi o sprečavanju pranja novaca i borbi protiv financiranja terorizma utvrđenih u Direktivi 2005/60/EZ.

5. Države članice mogu dozvoliti kreditnim institucijama koje nude račune za plaćanje s osnovnim uslugama da odbiju zahtjev za takav račun ako potrošač već posjeduje račun za plaćanje u kreditnoj instituciji koja se nalazi na njihovom državnom području, a koji mu omogućuje korištenje usluga navedenih u članku 17. stavku 1., osim ako potrošač izjavi da je primio obavijest o zatvaranju računa za plaćanje.

U takvim slučajevima, prije otvaranja računa za plaćanje s osnovnim uslugama, kreditna institucija može provjeriti ima li ili nema potrošač račun za plaćanje u kreditnoj instituciji koja se nalazi u istoj državi članici, a koji mu omogućuje korištenje usluga iz članka 17. stavka 1. Kreditne institucije mogu se osloniti na izjavu koju su potrošači potpisali u tu svrhu.

6. Države članice mogu utvrditi ograničene i posebne dodatne slučajeve u kojima se od kreditnih institucija može zahtijevati odbijanje zahtjeva za račun za plaćanje s osnovnim uslugama ili u kojima one mogu odlučiti odbiti takav račun. Takvi slučajevi temelje se na odredbama iz nacionalnog prava koje se primjenjuje na njihovu državnom području i usmjerene su na olakšavanje besplatnog pristupa potrošača računu za plaćanje s osnovnim uslugama na temelju mehanizma iz članka 25. ili je njihov cilj izbjegavanje zlorabice, od strane potrošača, njihova prava na pristup računu za plaćanje s osnovnim uslugama.

7. Države članice osiguravaju da u slučajevima iz stavaka od 4., 5. i 6. kreditna institucija, nakon što je donijela odluku, bez odlaganja obavijesti potrošača o odbijanju i o specifičnom razlogu za to odbijanje, pisanim putem i besplatno, osim ako bi takvo otkrivanje bilo u suprotnosti s ciljevima nacionalne sigurnosti, javnog poretka ili Direktive 2005/60/EZ. U slučaju odbijanja, kreditna institucija savjetuje potrošača o postupku podnošenja žalbe na odbijanje te o pravu potrošača da stupe u kontakt s relevantnim nadležnim tijelom i imenovanim alternativnim tijelom za rješavanje sporova te pruža relevantne podatke za kontakt.

8. Države članice dužne su osigurati da u slučajevima iz stavka 4. kreditna institucija donese odgovarajuće mjere u skladu s poglavljem III. Direktive 2005/60/EZ.

9. Države članice osiguravaju da pristup računu za plaćanje s osnovnim uslugama ne ovisi o kupnji dodatnih usluga ili dionica kreditne institucije, osim ako potonje predstavlja uvjet za sve potrošače kreditne institucije.

10. Smatra se da države članice ispunjavaju obveze utvrđene u poglavlju IV. ako postojeći obvezujući okvir osigurava njegovu punu primjenu na dovoljno jasan i precizan način kako bi predmetne osobe mogle utvrditi puni opseg svojih prava te se na njih pozivati pred nacionalnim sudovima.

Članak 17.

Obilježja računa za plaćanje s osnovnim uslugama

1. Države članice osiguravaju da račun za plaćanje s osnovnim uslugama uključuje sljedeće usluge:

(a) usluge koje omogućuju sve radnje potrebne za otvaranje, vođenje i zatvaranje računa za plaćanje;

(b) usluge koje omogućuju polaganje novčanih sredstava na račun za plaćanje;

(c) usluge koje omogućuju podizanje gotova novca s računa za plaćanje unutar Unije na šalteru ili na bankomatima tijekom ili izvan radnog vremena kreditne institucije;

(d) izvršenje sljedećih platnih transakcija unutar Unije:

i. izravnih terećenja;

ii. platnih transakcija putem platne kartice, uključujući plaćanja internetom;

iii. kreditnih transfera, uključujući trajne naloge, na, ako su dostupni, bankovnim terminalima i šalterima te putem sustava internetskog bankarstva kreditne institucije.

Kreditne institucije usluge navedene u prvom podstavku točkama od (a) do (d) nude u mjeri u kojoj ih već nude potrošačima koji imaju račune za plaćanje koji nisu računi za plaćanje s osnovnim uslugama.

2. Države članice mogu utvrditi obvezu kojom se zahtijeva da kreditne institucije s poslovnim nastanom na njihovu državnom području pružaju dodatne usluge, koje se na temelju uobičajene prakse na nacionalnoj razini smatraju od ključne važnosti za potrošače, u okviru računa za plaćanje s osnovnim uslugama.

3. Države članice osiguravaju da kreditne institucije s poslovnim nastanom na njihovu državnom području nude račune za plaćanje s osnovnim uslugama barem u nacionalnoj valuti dotične države članice.

4. Države članice osiguravaju da račun za plaćanje s osnovnim uslugama omogućuje potrošačima da izvrše neograničeni broj radnji u vezi s uslugama iz stavka 1.

5. S obzirom na usluge iz stavka 1. točaka (a), (b) i (c) te stavka 1. točke (d) podtočke ii. ovog članka osim platnih transakcija putem kreditne kartice, države članice osiguravaju da kreditne institucije ne naplaćuju bilo kakve naknade osim razumnih naknada, ako postoje, iz članka 18., bez obzira na broj radnji koje su izvršene na računu za plaćanje.

6. S obzirom na usluge iz ovog članka stavka 1. točke (d) podtočke i., iz ovog članka stavka 1. točke (d) podtočke ii. samo u pogledu platnih transakcija putem kreditne kartice te iz ovog članka stavka 1. točke (d) podtočke iii., države članice mogu odrediti minimalni broj radnji za koje kreditne institucije mogu naplatiti samo razumne naknade, ako postoje, koje su navedene u članku 18. Države članice osiguravaju da je minimalni broj radnji dovoljan kako bi se pokrila osobna upotreba od strane potrošača, uzimajući u obzir postojeće ponašanje potrošača te uobičajenu trgovačku praksu. Naknade koje se naplaćuju za radnje iznad minimalnog broja radnji nikad nisu više od onih koje se naplaćuju prema uobičajenoj politici određivanja cijena od strane kreditne institucije.

7. Države članice osiguravaju da potrošač može upravljati platnim transakcijama i pokretati ih s potrošačeva računa za plaćanje s osnovnim uslugama u prostorijama kreditne institucije i/ili putem internetskog bankarstva ako je ta mogućnost dostupna.

8. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve utvrđene u Direktivi 2008/48/EZ, države članice mogu dopustiti kreditnim institucijama da na zahtjev potrošača pruže mogućnost ugovora o prekoračenju po računu za plaćanje s osnovnim uslugama. Države članice mogu odrediti maksimalni iznos i maksimalno trajanje svakog takvog prekoračenja. Pristup korištenju ili korištenje računa za plaćanje s osnovnim uslugama ne smije biti ograničeno ili uvjetovano kupnjom takvih kreditnih usluga.

Članak 18.

Povezane naknade

1. Države članice osiguravaju da kreditne institucije pružaju usluge iz članka 17. besplatno ili uz razumnu naknadu.

2. Države članice osiguravaju da su naknade naplaćene potrošaču za nepoštovanje potrošačkih obveza navedenih u okvirnom ugovoru razumne.

3. Države članice dužne su osigurati da se razumne naknade iz stavaka 1. i 2. uspostavljaju uzimajući u obzir najmanje sljedeće kriterije:

(a) razine nacionalnog prihoda;

(b) prosječne naknade koje kreditne institucije u dotičnoj državi članici naplaćuju za usluge pružene u okviru računa za plaćanje.

4. Ne dovodeći u pitanje pravo iz članka 16. stavku 2. te obvezu sadržanu u stavku 1. ovog članka, države članice mogu zahtijevati od kreditnih institucija da uvedu sustave određivanja cijena ovisno o razini bankovne uključenosti potrošača, čime bi se osobito omogućili povoljniji uvjeti za osjetljive skupine potrošača bez bankovnog računa. U takvim slučajevima države članice osiguravaju da je potrošačima osigurana pomoć te da su im pružene odgovarajuće informacije o dostupnim mogućnostima.

Članak 19.

Okvirni ugovori i raskid

1. Okvirni ugovori koji omogućuju pristup računu za plaćanje s osnovnim uslugama podliježu Direktivi 2007/64/EZ, osim ako je drukčije navedeno u stavcima 2. i 4. ovog članka.

2. Kreditna institucija može jednostrano raskinuti ili otkazati okvirni ugovor isključivo ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta:

(a) potrošač je namjerno koristio račun za plaćanje u nezakonite svrhe;

(b) na računu za plaćanje nije izvršena nijedna transakcija duže od 24 uzastopna mjeseca;

(c) potrošač je dostavio netočne informacije kako bi dobio račun za plaćanje s osnovnim uslugama jer bi točne informacije rezultirale uskraćivanjem takvog prava;

(d) potrošač više nema zakonito boravište u Uniji;

(e) potrošač je naknadno otvorio drugi račun za plaćanje putem kojeg može koristiti usluge navedene u članku 17. stavku 1. u državi članici u kojoj već posjeduje račun za plaćanje s osnovnim uslugama.

3. Države članice mogu utvrditi dodatne ograničene i posebne slučajeve u kojima se za okvirni ugovor za račun za plaćanje s osnovnim uslugama kreditna institucija može jednostrano raskinuti ili otkazati. Takvi slučajevi temelje se na odredbama nacionalnog prava koje se primjenjuje na njihovu državnom području te je njihov cilj izbjegavanje zlouporabe, od strane potrošača, njihova prava na pristup računu za plaćanje s osnovnim uslugama.

4. Države članice dužne su osigurati da, u slučaju da kreditna institucija raskine ili otkáže ugovor za račun za plaćanje s osnovnim uslugama iz jednog ili više razloga navedenih u stavku 2. točkama (b), (d) i (e) te u stavku 3., ona obavijesti potrošača o razlozima i opravdanju za raskid najmanje dva mjeseca prije negoli raskid stupi na snagu, pisanim putem i besplatno, osim ako bi takvo otkrivanje podataka bilo protivno ciljevima nacionalne sigurnosti ili javnog poretka. Ako kreditna institucija raskine ugovor u skladu sa stavkom 2. točkama (a) ili (c), njegov raskid proizvodi učinke odmah.

5. Obaviješću o raskidu ili otkazu potrošače se savjetuje o postupku podnošenja žalbe na raskid ili otkaz, ako postoji, te o pravu potrošača da stupe u kontakt s relevantnim nadležnim tijelom i imenovanim alternativnim tijelom za rješavanje sporova te im se pružaju relevantni podatci za kontakt.

Članak 20.

Opće informacije o računima za plaćanje s osnovnim uslugama

1. Države članice osiguravaju uspostavu odgovarajućih mjera za podizanje svijesti u javnosti o dostupnosti računa za plaćanje s osnovnim uslugama, njihovim općim uvjetima određivanja cijena, postupcima koje valja slijediti kako bi se iskoristilo pravo pristupa na otvaranje i korištenje računa za plaćanje s osnovnim uslugama te metodama pristupa alternativnim postupcima za rješavanje sporova radi. Države članice osiguravaju da su mjere obavješćivanja dostatne i pravilno usmjerene te da posebno obuhvaćaju potrošače bez bankovnog računa te osjetljive i mobilne potrošače.

2. Države članice osiguravaju da kreditne institucije potrošačima besplatno stave na raspolaganje dostupne informacije i pomoć u vezi s posebnim uslugama koje se nude u okviru računa za plaćanje s osnovnim uslugama, o naknadama za njihovo korištenje te o uvjetima korištenja. Države članice također su dužne osigurati da informacije jasno daju do znanja da kupovina dodatnih usluga nije obvezna za pristupanje računu za plaćanje s osnovnim uslugama.

POGLAVLJE V.

NADLEŽNA TIJELA I ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 21.

Nadležna tijela

1. Države članice imenuju nacionalna nadležna tijela ovlaštena za osiguranje primjene i izvršavanja ove Direktive i osiguravaju da su im dodijeljene istražne i provedbene ovlasti te adekvatni resursi potrebni za uspješno i učinkovito obavljanje njihovih zadaća.

Nadležna tijela jesu ili javna tijela ili tijela priznata prema nacionalnom pravu ili od strane javnih tijela izričito ovlaštenih u tu svrhu prema nacionalnom pravu. Ona nisu pružatelji platnih usluga, uz iznimku nacionalnih središnjih banaka.

2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela i sve osobe koje rade ili koje su radile za nadležna tijela, kao i revizori i stručne osobe koje su dobile nalog od nadležnih tijela, podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne. Povjerljive podatke koje su mogli primiti tijekom obavljanja svojih dužnosti ne smiju otkriti drugim osobama niti tijelima, osim u sažetom ili općenitom obliku, ne dovodeći u pitanje slučajeve iz kaznenog prava ili ove Direktive. Međutim, to ne priječi nadležna tijela da međusobno razmjenjuju ili prosljeđuju povjerljive podatke u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.

3. Države članice osiguravaju da su tijela imenovana nadležnima za osiguravanje primjene i provedbe ove Direktive barem jedno od sljedećeg:

(a) nadležna tijela kako su definirana u članku 4. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010;

(b) tijela koja se razlikuju od nadležnih tijela iz točke (a), pod uvjetom da nacionalni zakoni ili drugi propisi zahtijevaju od tih tijela suradnju s nadležnim tijelima iz točke (a) kad god je to potrebno za obavljanje svojih zadaća u okviru ove Direktive, uključujući za potrebe suradnje s EBA-om, kako je propisano ovom Direktivom.

4. Države članice obavješćuju Komisiju i EBA-u o nadležnim tijelima i o svim promjenama u tom pogledu. Prva takva obavijest šalje se u najkraćem mogućem roku, a najkasnije do 18. rujna 2016.

5. Nadležna tijela izvršavaju svoje ovlasti u skladu s nacionalnim pravom:

(a) izravno u skladu s vlastitom ovlašću ili pod nadzorom pravosudnih tijela; ili

(b) zahtjevom upućenim sudovima koji su nadležni za donošenje potrebnih odluka, uključujući, prema potrebi, i žalbom, ako zahtjev za dobivanje potrebne odluke nije bio uspješan.

6. Ako na državnom području država članica postoji više od jednog nadležnog tijela, države članice osiguravaju jasno određenje njihovih zadaća i njihovu blisku suradnju kako bi svako tijelo moglo učinkovito obavljati svoje zadaće.

7. Komisija najmanje jednom godišnje objavljuje popis nadležnih tijela u *Službenom listu Europske unije* i stalno ga ažurira na svojoj internetskoj stranici.

Članak 22.

Obveza suradnje

1. Nadležna tijela raznih država članica međusobno surađuju uvijek kada je to potrebno u svrhu izvršavanja njihovih zadaća na temelju ove Direktive, koristeći se ovlastima određenima u ovoj Direktivi ili nacionalnom pravu.

Nadležna tijela pružaju pomoć nadležnim tijelima drugih država članica. Posebno razmjenjuju podatke i surađuju u bilo kojim istragama ili nadzornim aktivnostima.

Radi olakšavanja i ubrzavanja suradnje, a posebno radi razmjene informacija, svaka država članica imenuje jedno nadležno tijelo kao kontaktnu točku za potrebe ove Direktive. Država članica dostavlja Komisiji i drugim državama članicama imena nadležnih tijela određenih za primanje zahtjeva za razmjenu informacija ili suradnju u skladu s ovim stavkom.

2. Države članice poduzimaju potrebne administrativne i organizacijske mjere za olakšavanje pružanja pomoći predviđenog u stavku 1.

3. Nadležna tijela država članica koja su imenovana kao kontaktne točke za potrebe ove Direktive u skladu sa stavkom 1. trebaju bez neopravdanog odlaganja jedna drugima dostaviti informacije potrebne za izvršavanje zadaća nadležnih tijela kako su utvrđene u mjerama donesenima na temelju ove Direktive.

Nadležna tijela koja razmjenjuju informacije s drugim nadležnim tijelima na temelju ove Direktive mogu naznačiti kod razmjene informacija da se te informacije ne smiju otkrivati bez njihove izričite suglasnosti, u kojem se slučaju takve informacije mogu razmijeniti samo u svrhu za koju su ta tijela dala suglasnost.

Nadležno tijelo koje je imenovano kao kontaktna točka može prenijeti primljene informacije drugim nadležnim tijelima; međutim, ono ne smije prenositi informacije drugim tijelima ili fizičkim ili pravnim osobama bez izričite suglasnosti nadležnih tijela koja su informacije dostavila i samo u svrhu za koju su ta tijela dala suglasnost, osim u valjano opravdanim okolnostima, u kojem slučaju odmah obavješćuje kontaktnu točku koja je poslala informacije.

4. Nadležno tijelo može odbiti zahtjev za suradnju u provođenju istražne radnje ili nadzorne aktivnosti ili odbiti razmjenu informacija predviđenu u stavku 3. samo:

- (a) ako bi takva istražna radnja, provjera na terenu, nadzorna aktivnost ili razmjena informacija mogla negativno utjecati na suverenitet, sigurnost ili javni poredak te države članice;
- (b) ako su već pokrenuti sudski postupci protiv istih osoba i za iste radnje pred tijelima te države članice;
- (c) ako je već donesena pravomoćna presuda protiv istih osoba i za iste radnje u toj državi članici.

U slučaju odbijanja suradnje nadležno tijelo o tome obavješćuje nadležno tijelo koje je zatražilo suradnju i dostavlja što više pojedinosti.

Članak 23.

Rješavanje sporova među nadležnim tijelima različitih država članica

Nadležna tijela mogu se obratiti EBA-i vezano uz slučajeve kada je zahtjev za suradnju, posebice za razmjenu informacija, odbijen ili nije obrađen u razumnom roku, te mogu zatražiti pomoć EBA-e u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010. U tim slučajevima EBA može postupati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene na temelju tog članka i svaka obvezujuća odluka EBA-e u skladu s tim člankom obvezujuća je za dotična nadležna tijela, bez obzira na to jesu li ta nadležna tijela članovi EBA-e.

Članak 24.

Alternativno rješavanje sporova

Države članice potrošačima osiguravaju pristup učinkovitim i djelotvornim postupcima alternativnog rješavanja sporova koji se odnose na prava i obveze utvrđene ovom Direktivom. Takvi postupci alternativnog rješavanja sporova te subjekti koji ih nude zadovoljavaju kriterije kvalitete utvrđene Direktivom 2013/11/EU.

*Članak 25.***Mehanizam u slučaju odbijanja računa za plaćanje za koji se naplaćuje naknada**

Ne dovodeći u pitanje članak 16., države članice mogu uspostaviti posebni mehanizam kako bi osigurale da potrošači koji ne posjeduju račun za plaćanje na njihovu državnom području te kojima je odbijen pristup računu za plaćanje za koji kreditne institucije naplaćuju naknadu imaju učinkovit i besplatan pristup računu za plaćanje s osnovnim uslugama.

POGLAVLJE VI.

SANKCIJE*Članak 26.***Sankcije**

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama primjenjivima u slučaju kršenja nacionalnih propisa kojim se prenosi ova Direktiva te poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da se ona primjenjuju. Takve su sankcije učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

2. Države članice osiguravaju nadležnim tijelima mogućnost otkrivanja javnosti svih upravnih sankcija koje su izrečene u slučaju kršenja mjera donesenih pri prenošenju ove Direktive, osim ako bi takvo otkrivanje moglo ozbiljno ugroziti financijska tržišta ili uključenim stranama prouzročiti nerazmjernu štetu.

POGLAVLJE VII.

ZAVRŠNE ODREDBE*Članak 27.***Ocjenjivanje**

1. Države članice prvi put do 18. rujna 2018., a nakon toga svake dvije godine Komisiju obavješćuju o sljedećim pitanjima:

- (a) usklađenosti pružatelja platnih usluga s člancima 4., 5. i 6.;
- (b) usklađenosti država članica sa zahtjevima za osiguravanje postojanja internetskih stranica za usporedbu u skladu s člankom 7.;
- (c) broju računa za plaćanje koji su prebačeni i udjelu zahtjeva za prebacivanje koji su odbijeni;
- (d) broju kreditnih institucija koje nude račune za plaćanje s osnovnim uslugama, broju takvih računa koji su otvoreni te udjelu zahtjeva za otvaranje računa za plaćanje s osnovnim uslugama koji su odbijeni.

2. Komisija priprema izvješće, prvi puta do 18. rujna 2018., a nakon toga svake dvije godine, na temelju informacija koje je dobila od država članica.

*Članak 28.***Preispitivanje**

1. Do 18. rujna 2019. Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću, izvješće o primjeni ove Direktive, po potrebi popraćeno zakonodavnim prijedlogom.

To izvješće sadrži:

- (a) popis svih postupaka radi kršenja koje je pokrenula Komisija u vezi s ovom Direktivom;
- (b) procjenu prosječnih razina naknade u državama članicama za račune za plaćanje koji spadaju u područje primjene ove Direktive;
- (c) procjenu izvedivosti razvoja okvira za osiguravanje automatskog preusmjeravanja plaćanja s jednog računa za plaćanje na drugi unutar iste države članice u kombinaciji s automatskim obavijestima primateljima plaćanja ili platiteljima kada su njihovi transferi preusmjereni;
- (d) procjenu izvedivosti proširenja usluga prebacivanja računa predviđenih u članku 10. kako bi obuhvatile slučajeve u kojima su pružatelji platnih usluga koji su primatelji te oni koji obavljaju prijenos smješteni u različitim državama članicama te izvedivosti prekograničnog otvaranja računa na temelju članka 11.;
- (e) procjenu broja imatelja računa koji su prebacili račune za plaćanje nakon prenošenja ove Direktive na temelju informacija koje su dostavile države članice u skladu s člankom 27.;
- (f) procjenu troškova i koristi provedbe sveobuhvatne prenosivosti brojeva računa za plaćanje diljem Unije;
- (g) procjenu broja kreditnih institucija koje nude račune za plaćanje s osnovnim uslugama;
- (h) procjenu broja te, ako su dostupni anonimni podaci, obilježja potrošača koji su otvorili račune za plaćanje s osnovnim uslugama nakon prenošenja ove Direktive;
- (i) procjenu prosječnih godišnjih naknada obračunanih za račune za plaćanje s osnovnim uslugama na razini države članice;
- (j) procjenu učinkovitosti postojećih mjera te potrebe za dodatnim mjerama kako bi se povećala financijska uključenost te kako bi se pomoglo osjetljivim članovima društva u pogledu prezaduženosti;
- (k) primjere najbolje prakse među državama članicama za smanjivanje isključenosti potrošača pristupu platnim uslugama.

2. Izvješćem se, također na temelju informacija dobivenih od država članica u skladu s člankom 27., procjenjuje treba li izmijeniti i ažurirati popis usluga koje su dio računa za plaćanje s osnovnim uslugama, uzimajući u obzir razvoj načina plaćanja i tehnologije.

3. Izvješćem se također procjenjuje jesu li potrebne dodatne mjere uz mjere donesene u skladu s člancima 7. i 8. u pogledu internetskih stranica za usporedbu i ponuda u paketu te osobito potreba za ovlašćivanjem internetskih stranica za usporedbu.

Članak 29.

Prenošenje

1. Države članice najkasnije do 18. rujna 2016. donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

2. One primjenjuju mjere iz stavka 1. od 18. rujna 2016.

Odstupajući od prvog podstavka:

(a) Članak 3. primjenjuje se od 17. rujna 2014.;

(b) Države članice primjenjuju mjere potrebne za usklađivanje s člankom 4. stavcima od 1. do 5., člankom 5. stavcima 1. 2. i 3., člankom 6. stavcima 1. i 2. te člankom 7. devet mjeseci od stupanja na snagu delegiranog akta iz članka 3. stavka 4.;

(c) Države članice u kojima na nacionalnoj razini već postoji dokument koji je istovjetan informativnom dokumentu o naknadama mogu odlučiti integrirati zajednički format i njegov zajednički simbol najkasnije 18 mjeseci od stupanja na snagu delegiranog akta iz članka 3. stavka 4.;

(d) Države članice u kojima na nacionalnoj razini već postoji izvješće koje je istovjetno izvješću o naknadama mogu odlučiti integrirati zajednički format i njegov zajednički simbol najkasnije 18 mjeseci od stupanja na snagu delegiranog akta iz članka 3. stavka 4.

3. Kad države članice donose mjere iz stavka 1., one prilikom službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

4. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera iz nacionalnog prava koje donesu u području koje obuhvaća ova Direktiva.

Članak 30.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 31.

Adresati

Ova Direktiva upućena je državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
S. GOZI

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1725-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR